

APPSC GROUP II

ఇండియన్ ఎకానమి

5 వ యూనిట్ వృద్ధి - అభివృద్ధి & గణాంక శాస్త్రం పై

TOP SCORER 1

సంక్షేమ ఆర్థికవేత్త అమర్త్యసేన్

చిరంజీవి

Also useful for J.L. & D.L

కుండుకూట

పోటీ పరీక్షలకు హాజరయ్యే విద్యార్థులకు హృదయపూర్వక అభినందనలు. గ్రూప్-2 నూతన పరీక్షా విధానంలో విజయ సాధనకు కీలకం ఎకానమి (పేపర్-3) అనేది అందరికీ తెలిసినదే. గ్రూప్-2-పేపర్ 3 ఎకానమీలో సెక్షన్-1 ఇండియన్ ఎకానమికి చెందినది కాగా, సెక్షన్-2 ఎ.పి.ఎకానమికి సంబంధించినది. నూతన పరీక్షా విధానంలో నిర్వహించబోయే రెండవ గ్రూప్-2 కావడం వల్ల 2008లో జరిగిన గ్రూప్-2 ఎకానమి పేపర్ (పేపర్ III)ను పరిశీలిస్తే ప్రశ్నల సరళి ఏవిధంగా ఉన్నది? అవగాహన చేసుకోవచ్చు.

నిజానికి గ్రూప్-2 పేపర్-3లో సెక్షన్-1కి చెందిన ఇండియన్ ఎకానమి సిలబస్ మొత్తం సివిల్ సర్వీస్లోని ఎకనామిక్స్ ఆప్షనల్ పేపర్లోని సిలబస్ను ప్రాతిపదికగా తీసుకొని రూపొందించడం జరిగింది (6 యూనిట్లు తీసుకోవడం జరిగింది). ఎకానమి ప్రశ్నాపత్రంపై సంపూర్ణ అవగాహన రావాలంటే మనకు గల ఆధారాలు: 2008 Group II ఎకానమి పేపర్లోని ప్రశ్నల పరిశీలన. సివిల్ సర్వీస్ ఎకనామిక్స్ ఆప్షనల్ పేపర్కు సంబంధించిన గత ప్రశ్నాపత్రాల పరిశీలన; ఇప్పటి వరకు ఆప్షనల్ పరీక్షా విధానంలో ఎ.పి.పి.ఎస్.సి. వారు నిర్వహించిన ఎకానమిక్స్ ఆప్షనల్ పేపర్లోని ప్రశ్నల పరిశీలన.

విద్యార్థుల అవగాహనకై సివిల్స్ ఎకనామిక్స్ ఆప్షనల్ పేపర్లో 15 సంవత్సరాల ప్రశ్నాపత్రాలలోని ప్రశ్నలు, ఎ.పి.పి.ఎస్.సి. వారు నిర్వహించిన వివిధ పరీక్షలకు సంబంధించి సుమారు 15 ఎకనామిక్స్ ఆప్షనల్ ప్రశ్నాపత్రాలలోని ప్రశ్నలు (2005 గ్రూప్-2, 2000 గ్రూప్-2, గెజిటెడ్, నాన్ గెజిటెడ్ మొదలైనవి) విద్యార్థుల సౌకర్యార్థం ఇవ్వడం జరిగింది. ముఖ్యంగా ప్రామాణిక పుస్తకాల ఆధారంగా ఒక్కొక్క యూనిట్పై ముఖ్యాంశాలు, ఒన్ వర్డ్ ఆన్సర్స్ బిట్బ్యాంక్, విద్యార్థుల ప్రాక్టీస్కై మరికొన్ని ప్రాక్టీస్ బిట్లు ఇవ్వడం జరిగింది. పేపర్-3కి మీరు చదివే ప్రామాణిక పుస్తకాలతోపాటు ఈ మెటీరియల్ కూడా సంపూర్ణంగా దోహదపడగలదని, మీ విజయానికి మార్గం చూపగలదని ఆశిస్తూ.....

మీ
చిరంజీవి

INDEX

1.Civil Services 2008, 09, Group - II 2008

ప్రశ్నల విశ్లేషణతో కూడిన వివరణ (ఈ యూనిట్ కు సంబంధించి)..	03
2. మోడల్ పేపర్ (with Explanations).....	15
3. వృద్ధి - అభివృద్ధి	
ఎ) ముఖ్యాంశాలు.....	22
బి) కీ పాయింట్స్.....	32
సి) ముఖ్యమైన గ్రంథాలు.....	33
బిట్ బ్యాంక్	
డి) One word Questions	35
ఇ) ఎ.పి.పి.ఎస్.సి. గత ప్రశ్నాపత్రాలలో ప్రశ్నలు.....	50
ఎఫ్) యూనివర్సిటీ గత ప్రశ్నాపత్రాలలో ప్రశ్నలు.....	61
జి) ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు.....	68
4. గణాంకశాస్త్రం	
ఎ) ముఖ్యాంశాలు.....	83
బి) ముఖ్యమైన సూత్రాలు.....	95
సి) కీ పాయింట్స్.....	99
బిట్ బ్యాంక్	
డి) One word Questions	101
ఇ) ఎ.పి.పి.ఎస్.సి. గత ప్రశ్నాపత్రాలలో ప్రశ్నలు.....	120
ఎఫ్) ప్రాక్టీస్ ప్రశ్నలు.....	126
5. 27-04-2008న జరిగిన Endowment E.O. Examination.....	146
6. Group - II 2008 ప్రశ్నలు -సమాధానాలు.....	149

CIVIL SERVICES 2008 - ECONOMICS

1. లిస్ట్ 1 (భావన)ను, లిస్ట్ 2 (వివరణ)తో జతచేసి కోడ్లను ఉపయోగించి సరియైన సమదానాన్ని ఎన్నుకొనండి.

లిస్ట్ 1 (కాన్సెప్ట్)

లిస్ట్ 2 (ఎక్స్ప్లనేషన్)

ఎ) పేదరిక విషవలయాలు	1. వెనుకబడిన దేశాలలో ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రేరణకై పెట్టుబడిలో భారీగా పెరుగుదల
బి) సంతులిత వృద్ధి	2. తక్కువస్థాయి పెట్టుబడితో స్థంభించుట.
సి) బిగ్ పుష్	3. అంతర్ సంబంధ పరిశ్రమలలో ఒకేసారి పెట్టుబడి పెట్టుట.
1) ఎ బి సి	2) ఎ బి సి	3) ఎ బి సి	4) ఎ బి సి
2 3 1	1 2 3	2 1 3	1 3 2

జ : 1

వివరణ :

- పేదరికపు విషవలయాలు అనేవి తక్కువ స్థాయి పెట్టుబడితో ఆర్థిక వ్యవస్థ స్థంభించినపుడు ఏర్పడును. ఇది రాగ్నార్నర్స్ తో ముడిపడి ఉంది.
- అంతర్ సంబంధం గల పరిశ్రమలలో ఏకకాలంలో పెట్టుబడి పెట్టి వృద్ధి సాధించుటయే సంతులితవృద్ధి. దీన్ని రాగ్నార్నర్స్ అభివృద్ధి చేసెను.
- వెనుకబడిన దేశాలలో ఆర్థికాభివృద్ధి జరగాలంటే భారీస్థాయిలో పెట్టుబడి పెట్టాలని బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతం తెలుపుతుంది. దీన్ని రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ ప్రతిపాదించెను.

2. క్రిందివానిలో Wage-goods model (వేతన వస్తు నమూనా)ను అభివృద్ధి చేసినది

1) ఎమ్. డాబ్	2) ఎ.కె. సేన్	3) వకీల్ & బ్రహ్మానంద	4) మహల్ నోబిస్

జ : 3

వివరణ :

→ మహల్ నోబిస్ భారీ పరిశ్రమల వ్యూహాన్ని (మూలధన సాంద్రత పద్ధతికి ప్రాధాన్యత ఇస్తూ) రూపొందించెను. ఇది రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఆధారమైంది. దీనికి ప్రత్యామ్నాయంగా సి.ఎన్. వకీల్ మరియు పి.ఆర్. బ్రహ్మానందలు వేతన వస్తు వ్యూహాన్ని (శ్రమ సాంద్రత పద్ధతులకు ప్రాధాన్యత ఇస్తూ) తాము వ్రాసిన "Planning for an Expanding Economy" 1956లో అభివృద్ధి చేసిరి.

3. జాబితా I (ఆర్థికవేత్త)ని, జాబితా II (భావన / సిద్ధాంతం)తో జతచేయండి.

జాబితా I (ఆర్థికవేత్త)

జాబితా II (భావన / సిద్ధాంతం)

ఎ. రాగ్నార్ నర్స్	1. బ్యాక్ వాష్ ఫలితం
బి. పి.ఎన్. రోజెన్స్టీన్ రోడాన్	2. సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం
సి. గున్నార్ మిర్దాల్	3. బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతం

ECONOMY

డి. ఎ.ఓ.హర్షమన్

4. అసంతులితవృద్ధి సిద్ధాంతం

కోడ్స్ : 1) ఎ బి సి డి

2) ఎ బి సి డి

3) ఎ బి సి డి

4) ఎ బి సి డి

2 1 3 4

4 3 1 2

2 3 1 4

4 1 3 2

జ. 3

వివరణ :

- ➔ రాగ్నార్ నర్కె - సంతులితవృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని
- ➔ రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ - బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతాన్ని
- ➔ గున్నార్ మిర్డల్ - బ్యాక్ వాష్ ఫలితాన్ని
- ➔ ఎ.ఓ. హర్షమన్ - అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసిరి.

4. మహల్ నోబిల్ నమూనా ఏ ప్రణాళికలో అవలంబించడం జరిగింది.

1. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక	2. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక
3. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక	4. నాల్గవ పంచవర్ష ప్రణాళిక

జ : 2

వివరణ :

- ➔ హరాద్-డొమర్ నమూనా ఆధారంగా మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక
- ➔ మహల్ నోబిల్ నమూనా ఆధారంగా రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక
- ➔ అశోక్ మెహతా నమూనా ఆధారంగా మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక
- ➔ అశోక్ రుద్ర మరియు Alan-S.Manne నమూనా ఆధారంగా 4వ పంచవర్ష ప్రణాళిక రూపొందించబడింది.

5. 'అర్థికాభివృద్ధి మావనాలు'కు సంబంధించి అవి అభివృద్ధి చేయబడిన వరుసక్రమం ఈ విధంగా ఉంది.

- ఎ) కనీస అవసరాల దృక్పథం (Basic needs approach)
- బి) తలసరి ఆదాయ దృక్పథం (Per capita Income approach)
- సి) మానవ అభివృద్ధి సూచి దృక్పథం (Human Development Index approach)

1) ఎ, బి, సి

2) బి, ఎ, సి

3) బి, సి, ఎ

4) ఎ, సి, బి

జ : 2

వివరణ :

- ➔ తలసరి ఆదాయ దృక్పథం - 1960 సాంప్రదాయ దృక్పథం
- ➔ కనీస అవసరాల దృక్పథం - 1970 ప్రపంచ బ్యాంక్
- ➔ మానవ అభివృద్ధి సూచి దృక్పథం - 1990 UNDP

ECONOMY

6. వృద్ధి అభివృద్ధికి సంబంధించి, క్రింది వానిలో దేనిని వృద్ధిగా పిలుస్తారు.

- 1) ద్రవ్యరూపంలో గల GNP వృద్ధి
- 2) ద్రవ్యరూపంలో గల తలసరి ఆదాయం వృద్ధి
- 3) వాస్తవ రూపంలో గల GNP వృద్ధి
- 4) వాస్తవ రూపంలో గల తలసరి ఆదాయ వృద్ధి

జ : 4

వివరణ :

- ❖ దేశ జాతీయాదాయం పెరుగుదలే వృద్ధి. అయితే ఇది జనాభా పెరుగుదల ప్రభావాన్ని పరిగణనలోనికి తీసుకోదు. కాబట్టి తలసరి GNP లేదా తలసరి ఆదాయం పెరుగుదలే వృద్ధి. ద్రవ్యరూపంలో తలసరి ఆదాయం కంటే వాస్తవరూపంలో గల తలసరి ఆదాయవృద్ధి 'వృద్ధి'గా పిలువబడును. ద్రవ్యరూప తలసరి ఆదాయంలో ధరలు పెరుగుదల ప్రభావం కలిసి ఉండును. ధరలు పెరుగుదల వల్ల తలసరి ఆదాయం పెరిగినా అభివృద్ధిగా పిలువరాదు.

7. Two - GAP modelలో రెండు అంతరాలుంటాయి. దీనికి సంబంధించి, క్రింది వానిలో సరియైనది ఏది

- ఎ) రెవెన్యూ - వ్యయ అంతరం
 - బి) పొదుపు - పెట్టుబడి అంతరం
- 1) ఎ మాత్రమే
 - 2) బి మాత్రమే
 - 3) ఎ మరియు బి
 - 4) ఎ కాదు, బి కాదు

జ : 2

వివరణ :

- ❖ Two - GAP model అనే భావన Hollis. B. Chenery అభివృద్ధి చేసెను. ఈ ద్వంద్వ అంతరంలో 2 అంతరాలుంటాయి.
 - ఎ) వెనుకబడిన దేశాలలో పెట్టుబడికి సరిపడినంత పొదుపు లభ్యం కాదు. దీనిని పొదుపు - పెట్టుబడుల మధ్య అంతరం అందురు.
 - బి) ఎగుమతుల విలువకంటే - దిగుమతుల విలువ ఎక్కువుంటుంది. కాబట్టి ఎగుమతుల దిగుమతుల అంతరం ఏర్పడును.
- ❖ మొదటి దాన్ని పొదుపు అంతరం అని, రెండవదాన్ని విదేశీ మారక ద్రవ్య అంతరమని పిలుస్తారు. కాబట్టి (2) సరియైన సమాధానం.

8. ఒక దత్తాంశంలో మధ్యగతం 20.6 మరియు బాహుళకం 26 అయితే దాని అంక మధ్యమం (Mean) ఎంత?

- 1) 16
- 2) 17.9
- 3) 18.4
- 4) 19

జ : 2

వివరణ :

$$Z = 3 \text{ med} - 2 \text{ mean}$$

$$26 = 3 (20.6) - 2x$$

$$26 = 61.8 - 2\bar{x}$$

$$26 - 61.8 = - 2\bar{x}$$

$$- 35.8 = - 2\bar{x}$$

$$\frac{35.8}{2} = \bar{x}$$

$$17.9 = \bar{x}$$

9. లారెంజ్ వక్రరేఖ దేనిని అధ్యయనం చేయుటకు ఉపయోగపడును

1) సగటులు

2) విస్తరణమానాలు

3) సహసంబంధం

4) సూచీసంఖ్యలు

జ : 2

వివరణ :

విస్తరణను కొలవడానికి ఉపయోగించే రేఖాచిత్ర కొలమానమే లారెంజ్ వక్రరేఖ. మాక్స్ ఓ.లారెంజ్ పేరుతో ఇది ముడిపడి ఉంది.

10. సామాన్య పంపిణీ [normal distribution] కి సంబంధించి సరియైనది ఏది?

1) ప్రామాణిక విచలనం > మాధ్యమిక విచలనం > చతుర్థాంశ విచలనం

2) చతుర్థాంశ విచలనం > మాధ్యమిక విచలనం > ప్రామాణిక విచలనం

3) మాధ్యమిక విచలనం > ప్రామాణిక విచలనం > చతుర్థాంశ విచలనం

4) చతుర్థాంశ విచలనం > మాధ్యమిక విచలనం > ప్రామాణిక విచలనం

జ : 1

వివరణ :

ఒకే సౌష్ఠవ విభజనలో సాధారణం అన్నింటికంటే ప్రామాణిక విచలనం ఎక్కువగా ఉండి, చతుర్థాంశ విచలనం తక్కువగా ఉండును.

❖ ప్రామాణిక విచలనంలో Q.D 2/3 వంతు ఉంటుంది. $\left(QD = \frac{2}{3} \sigma \right)$

❖ ప్రామాణిక విచలనంలో M.D 4/5 వంతు ఉంటుంది.

❖ కాబట్టి ప్రామాణిక విచలనం > మాధ్యమిక విచలనం > చతుర్థాంశ విచలనం

ECONOMY

11. కోటి సహసంబంధ గుణకాన్ని గణించేందుకు సరియైన సూత్రమేది

- 1) 2) 3) 4)

జ : 2

వివరణ :

- ❖ స్పియర్ మన్ గుణాత్మక అంశాలు మధ్య సంబంధాన్ని గణించేందుకు కోటి సహసంబంధ గుణకాన్ని ఉపయోగించెను.

లేదా

12. క్రిందివానిలో ఏది కాలపరివర్తన మరియు కారకాల పరివర్తన పరీక్షలను సంతృప్తిపరచును.

- 1) లాస్పెయర్ సూచీసంఖ్య 2) ఫిషర్ సూచీసంఖ్య 3) పాశ్చీమ సూచీసంఖ్య 4) కెల్లీ సూచీ

జ : 2

వివరణ :

- ❖ ఫిషర్ సూచీసంఖ్య కాలపరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షలను రెండింటిని సంతృప్తిపరుస్తుంది. అందుచే ఇది ఆదర్శ సూచీగా పిలువబడుతుంది.

13. గుణమధ్యమం (Geometric Mean) నహాయంతో ఏ సూచీ సంఖ్య నిర్మించబడింది.

- 1) లాస్పెయర్ సూచీ 2) ఫిషర్ సూచీ 3) పాశ్చీమ సూచీ 4) బౌలే సూచీ

జ : 2

వివరణ :

- ❖ ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య లాస్పెయర్, పాశ్చీమ గుణమధ్యమం
❖ బౌలే సూచీ లాస్పెయర్, పాశ్చీమ అంకమధ్యమం.

14. సహసంబంధ గుణకం దీనినుంచి స్వతంత్రంగా ఉంటుంది.

co-efficient of correlation is independent of which of the following?

- 1) Change of origin only (మూలంనుంచి మార్పు)
2) Change of scale only (తరహా నుంచి మార్పు)
3) Change of origin and scale (మూలం & తరహా నుంచి మార్పు)
4) None of the above (ఏదీ కాదు)

జ : 3

వివరణ :

సహసంబంధ గుణకం అనేది మూలం, తరహా మార్పుల నుంచి స్వతంత్రంగా ఉండును. అంటే ప్రభావితం కాదు.
[Co-efficient of correlation is independent from change of origin and scale. Thus no impact on correlation Co-efficient].

CIVIL SERVICES 2009 - ECONOMICS

15. రోస్టోవ్ పేర్కొన్న 'సాంప్రదాయక సమాజం'లో లక్షణం ఏది

- ఎ) పరిమిత ఉత్పత్తిఫలం
 బి) ప్రభుత్వ జోక్యం లేకుండుట
 సి) న్యూటన్ కి పూర్వం ఉన్న శాస్త్ర - సాంకేతిక పరిజ్ఞానం
 డి) వ్యవసాయకార్యకలాపాల ఆధిక్యత
 1) ఎ, బి, & డి 2) ఎ, బి, & సి 3) ఎ, సి, & డి 4) బి, సి, & డి

జ : 3

వివరణ :

- రోస్టోవ్ వృద్ధి దశలలో మొదటి దశ Traditional society. దీని లక్షణాలు
- ❖ న్యూటన్ కి పూర్వమున్న శాస్త్ర, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం ఆధారంగా ఏర్పడిన సమాజం.
 - ❖ దీనిలో పరిమితమైన ఉత్పత్తిఫలం ఉంటుంది.
 - ❖ దీనిని ప్రి ఇండస్ట్రియల్ స్టేజ్ అందురు.
 - ❖ దేశీ జనాభాలో 75% పైన వ్యవసాయం పైనే ఆధారపడతారు.
 - ❖ ప్రజల వినియోగ అవసరాలు పోను మిగిలినది విలాస జీవితంపై ఖర్చు చేస్తారు.

16. లారెంజ్ వక్రరేఖ వీని మధ్య సంబంధాన్ని తెలుపును.

- 1) ఆస్తుల సృష్టి మరియు ఆదాయకల్పన
 2) జనాభా గ్రూప్ లు మరియు తత్సంబంధ ఆదాయవాటాలు
 3) నిరుద్యోగిత మరియు ద్రవ్యోల్బణం
 4) వేతనం శ్రమగంటలు మరియు విశ్రాంతి

జ : 2

వివరణ :

- లారెంజ్ వక్రరేఖ ఆదాయ, సంపద, పంపిణీలో గల అసమానతలను తెలుపును. Ox అక్షం పై జనాభావర్గాల శాతాన్ని, Oy అక్షం పై ఆయావర్గాల జనాభా మొత్తం ఆదాయంలో పొందే శాతాన్ని గుర్తించి లారెంజ్ వక్రరేఖను నిర్మిస్తారు
- ❖ అంటే ఆరోహణక్రమంలో ఏర్పాటుచేసిన జనాభాను, మొత్తం ఆదాయంలో పొందే వాటాను లారెంజ్ రేఖ తెలియచేస్తుంది.
 - ❖ నిరుద్యోగితకు-ద్రవ్యోల్బణ రేటుకుగల సంబంధాన్ని తెల్పేది పిలిప్స్ వక్రరేఖ.
 - ❖ వేతనం, పనిగంటలు-విశ్రాంతికి మధ్యగల సంబంధాన్ని తెల్పేది వెనుకకు వంగిన శ్రమ సప్లయ రేఖ.

17. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత అనేది ఈ పరిస్థితిని తెలుపుతుంది.

- 1) పూర్తికాలం కంటే తక్కువగా వారి సేవలు అవసరం అయినప్పటికీ, పూర్తికాలం వృత్తులలో పనిచేస్తున్నట్లు కన్పడుట
 2) నిరుద్యోగిత, ద్రవ్యోల్బణం సహజీవనం చేయుట

3) పూర్తికాలం పనిచేయుట వల్ల తక్కువగా వేతనాలు చెల్లించబడుట.

4) ఆర్థికవ్యవస్థ అల్పనిరుద్యోగితాసమతౌల్యంలో ఉండుట.

జ. 1

వివరణ :

అవసరమైన వారికంటే ఎక్కువ మంది పనిలో నిమగ్నమైఉండడాన్ని ప్రచ్ఛన్ననిరుద్యోగిత అందురు. వీరు నిరుద్యోగులుగా ఉన్నట్లువారికి కూడా తెలియదు. వీరి ఉపాంత ఉత్పాదకత శూన్యంగాగాని, రుణాత్మకంగాగాని ఉంటుంది. అంటే ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులు పూర్తికాలం వ్యవసాయపనుల్లో పనిచేస్తున్నట్లు కన్పడతారు. నిజానికి వీరిసేవలు కొద్దికాలం మాత్రమే అవసరం.

18. క్రిందివానిలో సరియైనది ఏది

ఎ) ధనిక, పేద దేశాల మధ్య, వివిధస్థాయిలలో ధనిక, పేదవర్గాల మధ్య వైవిధ్యం ఉండుటయేకాక పెరుగుతూరావడమే ద్వంద్వత్వం (Dualism)

బి) ఆధునిక ప్రజాస్వామ్యంలో సమాజం లెఫ్టిస్టులు (Leftists), రైటెస్టులు (Rightists) గా రాజకీయ విభజన జరుగుటయే ద్వంద్వత్వం(Dualism).

- 1) ఎ మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) ఎ & బి 4) రెండు సరికాదు.

జ: 1

వివరణ :

వెనుకబడిన దేశాలలో ఉత్పత్తి పక్రియలో ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అవలంబించే రంగంలో అధిక ఉత్పాదకత, పురాతన సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అవలంబించే రంగంలో అల్పఉత్పాదకత ఉంటుంది. ఉత్పాదకతలో వ్యత్యాసాల వల్ల ఆదాయ సంపదలో వ్యత్యాసాలేర్పడి ధనిక పేదవర్గాల మధ్య అంతరాలు పెరుగును దీన్ని ద్వంద్వత్వం అందురు.

19. క్రింది వాక్యాలలో సరియైనది గుర్తించండి

ఎ) అధిక తలసరి ఆదాయంగల దేశాలు అధిక PQLI ని కల్గి ఉంటాయి.

బి) అధిక తలసరి ఆదాయంగల దేశాలన్నీ అధిక PQLI ని కల్గి ఉండాలి అవసరం లేదు

(Countries with high PQLI need not necessarily have high per Capita Income)

- 1) ఎ మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) ఎ మరియు బి 4) ఎ, బి లు రెండూకాదు

జ. 3

వివరణ:

❖ సాధారణంగా తక్కువ తలసరి ఆదాయంగల దేశాల్లో PQLI విలువ తక్కువగానూ ఎక్కువ తలసరి ఆదాయం గల దేశాలలో PQLI విలువ ఎక్కువగానూ ఉంటుంది.

❖ అయినప్పటికీ కొన్ని దేశాల్లో తలసరి ఆదాయం అధికంగా ఉన్నప్పటికీ PQLI విలువ అల్పంగా ఉండవచ్చు. తలసరి ఆదాయం తక్కువవైనప్పటికీ PQLI సూచీ అధికంగా ఉండవచ్చు.

20. ఆదాయ అసమానతలు దీని ద్వారా గణించవచ్చు

- 1) అంకమధ్యమం 2) మధ్యమిక విచలనం 3) ప్రామాణిక విచలనం 4) లారెంజ్ వక్రరేఖ

జ. 4

వివరణ:

లారెంజ్ వక్రరేఖ విస్తరణ ను రేఖాచిత్రం ద్వారా కొలిచే మాపనం. దీనిసహాయంతో ఆదాయ అసమానతలు ఎట్లా ఉన్నవో తెలుసుకోవచ్చు. ఆదాయసమపంపిణి రేఖకు లారెంజ్ వక్రరేఖ దూరంగా ఉంటే అసమానతలు ఎక్కువుగా ఉన్నట్లు, దగ్గరగా ఉంటే అసమానతలు తక్కువగా ఉన్నట్లు చెప్పవచ్చు.

21. ఒక పరిశీలనలో అంకమధ్యమం 12, మధ్యగతం 14, అయినచో బాహుళకం ఎంత

- 1) 16 2) 26 3) 18 4) 13

జ. 3

వివరణ: బాహుళకం = 3 మధ్యగతాలు - 2 అంకమధ్యమాలు
 = 3(14) - 2(12)
 = 42 - 24
 = 18

22. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత సాధారణంగా ఈ రంగంలో కనపడును.

- 1) మాన్యు ఫాక్టరీ రంగం 2) వ్యవసాయం 3) చిన్నతరహాపరిశ్రమలు 4) పట్టణప్రాంతాలు

జ. 2

వివరణ:

సాధారణంగా వ్యవసాయ రంగంలో అవసరమైన పనివారి కంటే ఎక్కువ మంది పనిచేస్తుంటారు. వీరినే ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులు అందురు.

23. "ప్రతిసప్లయి తన డిమాండ్‌ను తానే సృష్టించుకుంటుంది" కాబట్టి సహజంగా సంపూర్ణ ఉద్యోగిత ఉంటుంది. అనే సిద్ధాంతం దీనితో సంబంధముంది.

- 1) 'సేసూత్రం 2) గిఫెన్ వైపరిత్యం 3) పిగూఉద్యోగిత సూత్రం 4) కీన్స్ ఉద్యోగిత సూత్రం

జ. 1

వివరణ :

J.B. Say ' Supply creates its own Demand' అనే మార్కెట్ సూత్రాన్ని ప్రతిపాదించెను. ప్రతిసప్లయి తన Demand ను తానే సృష్టించుకుంటుంది కాబట్టి మార్కెట్‌లో డిమాండ్ కొరత ఉండదని, ఫలితంగా ఉత్పత్తి అయిన వస్తురాశి అంతా విక్రయించబడుటవల్ల అధిక ఉత్పత్తి, నిరుద్యోగిత ఉండదనెను. కాబట్టి ఆర్థిక వ్యవస్థలో సంపూర్ణ ఉద్యోగిత ఉంటుంది.

24. క్రింది వానిలో 'ఫ్రెబిన్-సింగర్ సిద్ధాంతం' దేనికి చెందినది

- 1) అల్పాభివృద్ధి దేశాలు వర్తక నిబంధనలకు సంబంధించినవి
 2) అభివృద్ధి చెందిన దేశాల లక్షణాలకు చెందినది

ECONOMY

3) అల్పాభివృద్ధి దేశాల విదేశీ వ్యాపార చెల్లింపుల సమతౌల్యానికి చెందినది.

4) అభివృద్ధి చెందిన దేశాల విదేశీవ్యాపార చెల్లింపుల సమతౌల్యానికి చెందినది.

జ. 1

వివరణ :

అభివృద్ధి చెందిన, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలమధ్య విదేశీవ్యాపారం జరిగితే, వర్తకనిబంధనలు అభివృద్ధిచెందుతున్న దేశాలకు ప్రతికూలంగా ఉంటాయని, అభివృద్ధిచెందిన దేశాలే లబ్ధిపొందుతాయని 'ప్రెబిస్-సింగర్' సిద్ధాంతం చెపుతుంది.

Group II - 2008

1. 'Stages of Growth' అనే సిద్ధాంతము ఎవరితో ముడి పడినది?

- 1) సైమన్ కుజనెట్స్ 2) కోలిన్ క్లార్క్ 3) పాల్ సామ్యూల్ సన్ 4) w.w. రోస్టోవ్

జ. 4

వివరణ :

- ❖ దేశం యొక్క వృద్ధి వివిధ దశల ద్వారా జరుగుతుందని ఆర్థికవేత్తల అభిప్రాయం.
- ❖ కార్లమార్బ్ పూడలిజం, పెట్టుబడిదారివిధానం, సామ్యవాదం, కమ్యూనిజం ద్వారా సమాజం అభివృద్ధి చెందుతుందనెను.
- ❖ w.w. రోస్టోవ్ సాంప్రదాయ సమాజం, ప్లవన దశకు ముందు పరిస్థితులు, ప్లవన దశ, పరిపక్వతకు గమనం, సామాహిక వినియోగ దశల ద్వారా సమాజం అభివృద్ధి చెందుతుందనెను.
- ❖ w.w. రోస్టోవ్ వ్రాసిన గ్రంథం " The Stages of Economic Growth"

2. w.w. రోస్టోవ్ ఆర్థికాభివృద్ధికి కొన్ని దశలు సూచించెను. అవి ఏమనగా

- 1) సాంప్రదాయక సమాజం 2) ప్లవనదశ 3) డ్రైవ్ టు మెచ్యూరిటీ 4) అధిక వినియోగదశ కాలం

జ. ప్రశ్న సంపూర్ణంగా లేదు. రోస్టోవ్ పైన పెర్కొన్న 4 దశలను చూచించెను.

3. సూచీ సంఖ్యలను లెక్కించిన వారిలో ఒకరు

- 1) ఫిషర్ 2) ఎడ్వెవర్ట్ 3) పిగు 4) డాల్టన్

జ. 1

వివరణ :

- ❖ సూచీ సంఖ్యలను లాస్పెయర్, పాశ్చీ, డోర్నిష్, బౌలే, ఫిషర్, మార్షల్-ఎడ్వెవర్ట్, కెల్లీలు రూపొందించిరి.
- ❖ అయితే 134 సూచీ సంఖ్యలను పరిశీలించి, ఒక ఆదర్శ సూచీని రూపొందించినది ఫిషర్ కాబట్టి సూచీసంఖ్య ఎక్కువగా ఫిషర్ తో ముడిపడి ఉంది.

4. మానవ అభివృద్ధి సూచికలో అంశముకానిది

ECONOMY

1) భారతదేశములో ఆయుష్షు సంభావ్యత	2) అక్షరాస్యతరేటు మరియు పాఠశాల సగటు సంవత్సరాలు
3) శిశు మరణాల రేటు	4) ఆదాయం

జ. 3

వివరణ :

1979లో మోరిస్ డెవిడ్ మోరిస్ 3 అంశాలు తీసుకొని P.Q.L.I ని నిర్మించెను.

- ఎ) ఆయుర్దాయం బి) శిశు మరణరేటు సి) అక్షరాస్యత

ఈ 3 అంశాలు సాంఘిక అంశాలే.

- ❖ 1990లో U.N.D.P వారు రూపొందించిన మానవాభివృద్ధిలో రెండు సాంఘిక అంశాలు ఒకటి ఆర్థిక అంశం గలవు.
- ❖ ఎ) ఆయుర్దాయం బి) అక్షరాస్యత సి) తలసరి ఆదాయం
- ❖ మోరిస్ P.Q.L.I లో శిశుమరణరేటు ఒక అంశం. కాని U.N.D.P వారి HDI లో శిశుమరణ రేటు లెక్కించబడలేదు. తలసరి ఆదాయాన్ని తీసుకోవడం జరిగింది.

5. సంతులిత వృద్ధి అనే భావన క్లాసికల్ కు సంబంధించినది.

(The idea of balanced Growth is related to the classical)

1) సహజ ఆర్థికశాస్త్రము అనే భావన	2) పూర్తి ఉద్యోగిత సమతౌల్యభావన
3) మార్కెట్ల విధులు (Law of markets)	4) అభిప్రాయ సిద్ధాంతం (school of thought)

జ. 3

వివరణ :

సంతులిత వృద్ధిసిద్ధాంతాన్ని రాగ్నార్ నర్స్ అభివృద్ధి చేసేను. అయితే ఇది J.B. Say ప్రతిపాదించిన 'మార్కెట్ సూత్రం' పై ఆధారపడి ఉంది. 'ప్రతిసప్లయ తన Demand ను తానే సృష్టించుకుంటుందని' Say సూత్రం తెలియజేస్తుంది. దీనిపై విమర్శ ఉంది. వస్తురాశి సప్లయ పెరిగితే ఉత్పత్తి కారకాలకు డిమాండ్ పెరుగుతుంది. ముఖ్యంగా మూలధన డిమాండ్ పెరుగును. కాని మూలధనం తన సప్లయని తాను సృష్టించుకోలేదు కదా!

6. అభివృద్ధి కొరకు భారీపరిశ్రమలలో పెట్టుబడి పెట్టాలని వాదించిన అభివృద్ధి సిద్ధాంతము

1) క్రిటికల్ మినిమమ్ ఎఫర్ట్	2) బిగ్ పుష్	3) అసంతులిత వృద్ధి	4) సంతులిత వృద్ధి

జ. 2

వివరణ:

పేదరికాన్ని తగ్గించి విషవలయాలను చేధించేందుకు భారీపరిశ్రమలలో భారీ స్థాయిలో పెట్టుబడి పెట్టాలని బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతం తెల్పుతుంది.

7. ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రైవేట్-పబ్లిక్ రంగాల సహజీవనాన్ని ఏమనిపిలుస్తారు.

1) నియంత్రణ ఆర్థిక వ్యవస్థ	2) పెట్టుబడిదారీ విధానం	3) మధ్యంతర రంగం	4) మిశ్రమ ఆర్థికవ్యవస్థ

జ. 4

వివరణ:

- ❖ నియంత్రణ ఆర్థికవ్యవస్థలో ప్రభుత్వం ప్రధాన పాత్ర పోషించును. ఉత్పత్తి అంతా ప్రభుత్వం ఆధీనంలో ఉండును.
- ❖ పెట్టుబడి దారీ విధానంలో ఉత్పత్తి అంశాలు ప్రైవేటు వ్యక్తుల ఆధీనంలో ఉండును.
- ❖ మిశ్రమ ఆర్థికవ్యవస్థలో ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేటు రంగాలు రెండూ కలిసి సహజీవనం చేస్తాయి. దీనికి మంచి ఉదాహరణ ఇండియా.
- ❖ 1948 పారిశ్రామిక తీర్మానం ద్వారా ఇండియాలో మిశ్రమ ఆర్థికవ్యవస్థకు పునాది పడింది.

8. భారతదేశం యొక్క రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రూపకల్పన చేసినది ఎవరు?

- 1) బ్రహ్మానంద 2) మహల్ నోబిస్ 3) హరాద్-డోమర్ 4) చక్రవర్తి

జ. 2

వివరణ:

- ❖ మొదటి ప్రణాళికలో హరాద్-డోమర్ నమూనా అనుసరించడం జరిగింది.
- ❖ రెండవ ప్రణాళికలో మహల్ నోబిస్ వ్యూహాన్ని అనుసరించడం జరిగింది.
- ❖ మహల్ నోబిస్ భారీ పరిశ్రమల వ్యూహానికి ప్రత్యామ్నాయంగా వకీల్ మరియు బ్రహ్మానందలు వేతన వస్తు వ్యూహాన్ని రూపొందించారు. అయినా ఇది 2వ ప్రణాళికలో అమలు కాలేదు.

9. U.N.D.P వారు నిర్మిస్తున్న మానవ అభివృద్ధి సూచికలో తలసరి ఆదాయలెక్కలోనికి దీనిని తీసుకుంటారు.

- 1) NNP per capita
2) GDP per capita
3) GDP per capita US \$ in terms of purchasing power parity
4) GDP per capita in US \$ at market Exchange Rate

జ. 3

వివరణ:

- ❖ U.N.D.P. వారు రూపొందించిన మానవ అభివృద్ధి సూచీలో తలసరి GDP ని తలసరి ఆదాయంగా తీసుకొనెను. ఈ తలసరి GDP ని రెండు రకాలుగా చెప్పవచ్చు
(a) మార్కెట్ వినిమయరేటులో తలసరి GDP
(b) కొనుగోలు శక్తి సమానత (PPP) రూపంలో గల తలసరి GDP.
- ❖ U.N.D.P. వారు కొనుగోలు శక్తి సమానత రూపంలో గల తలసరి GDP ని (అమెరికా డాలర్లలో గల) తలసరి ఆదాయంగా తీసుకొనెను.

10. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క ఆర్థికాభివృద్ధి సూచిక తెలుపుము.?

ECONOMY

ఎ) ప్రాథమిక రంగము నుండి GDP లో అధిక వాటా వచ్చుట.

బి) ఆర్థిక వ్యవస్థలో వ్యవస్థాపక మార్పులు (institutional changes)

సి) వ్యవసాయ రంగము నుండి పారిశ్రామిక రంగమునకు వ్యవస్థాపరమై మార్పులు (structural transformation)

డి) కలయికల వృద్ధి (Inclusive Growth)

1) బి, సి, మరియు డి సరియైనవి

2) ఎ, బి, మరియు సి సరియైనవి.

3) ఎ, సి, మరియు డి సరియైనవి

4) బి మరియు సి మాత్రమే సరియైనవి.

జ: 4

వివరణ:

- ❖ GDP లో ప్రాథమిక రంగం వాటా అధికంగా ఉండుట ఆర్థికాభివృద్ధికి సూచిక కాదు.
- ❖ భారత ఆర్థికవ్యవస్థలో వ్యవస్థాపక మార్పులు చోటు చేసుకున్నవి. ఇది అభివృద్ధికి సూచికయే.
- ❖ భారత ఆర్థికవ్యవస్థలో వ్యవసాయ రంగంనుండి, పారిశ్రామిక రంగానికి వ్యవస్థాపక మార్పులు వచ్చాయి. ఇదికూడా అభివృద్ధికి సూచికయే.
- ❖ భారతదేశంలో వృద్ధి జరుగుతున్నది. కాని అది అందరిని కలుపు కొని జరగలేదు. వృద్ధిఫలాలు చాలా వర్గాల వారికి చేరలేదు. అందుచే 11వ ప్రణాళికలో Inclusive Growth ని ప్రధాన అంశంగా నిర్ణయించెను.

11. భారత ఆర్థికవ్యవస్థ వెనుకబడి ఉండడానికి ఈ క్రింది వాటిలో ఒకటి ముఖ్యకారణం

1) అధిక జనసాంద్రత

2) మూలధనం కొరత

3) వినియోగం కాని మానవవనరులు మరియు సహజవనరుల సహజీవనం

4) స్వల్పతలసరి ఆదాయం

జ: 3

- ❖ భారత ఆర్థికవ్యవస్థలో గతకొన్ని సంవత్సరాలుగా పొదుపు పెట్టుబడులు పెరుగుతూ వచ్చాయి.
- ❖ మూలధనం కొరత ఉన్నప్పటికీ దిగుమతి చేసుకొని సహజవనరులను, మానవ వనరులను పూర్తిస్థాయిలో వినియోగించుకోగలిగితే అభివృద్ధి సాధించవచ్చు.
- ❖ కాబట్టి భారత ఆర్థికవ్యవస్థ వెనుకబడడానికి వినియోగం కాని మానవ వనరులు మరియు సహజవనరుల సహజీవనమే.

Note: “ ఒకవైపు ఉపయోగించని లేదా తక్కువగా ఉపయోగించిన మానవ వనరులు, మరోవైపు ఉపయోగించని సహజవనరులు కలిసి ఉండే దేశాలను” అభివృద్ధి దేశాలని ప్రణాళికా సంఘం నిర్వచించినది.

APPSC (GROUP-II) EXAM MODEL PAPER

(5వ యూనిట్ పై)

1. హర్షమన్ అసంతులిత సిద్ధాంతంలో క్రిందివానిలో ఏ అంశానికి ప్రాధాన్యతను ఇవ్వలేదు?

- 1) ముందు, వెనుక అనుబంధాలు
- 2) ప్రత్యక్ష ఉత్పాదక కార్యకలాపాలు (DPA)
- 3) సాంఘిక వ్యవస్థాపనా మూలధనం (SOC)
- 4) వివిధ రంగాల మధ్య సమతౌల్యం

జ. 4

వివరణ :

- ✧ హర్షమన్ అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని చెప్పతూ.. ముందు, వెనుక అనుబంధాలు గల పరిశ్రమలను మొదటగా స్థాపించాలనెను. అత్యధిక ముందు వెనుక అనుబంధాలు ఇనుము-ఉక్కు కర్మాగారానికి ఉంటాయనెను.
- ✧ మూలధన, వినియోగ వస్తువుల ఉత్పత్తికి చెందిన పెట్టుబడులను DPA పెట్టుబడులు అందురు.
- ✧ వివిధ రంగాలకు పనికి వచ్చే ఉత్పాదకాలను ఉత్పత్తి చేయు పెట్టుబడులు SOC పెట్టుబడులు ఉదా: విద్యుచ్ఛక్తి, రవాణా, విద్య మొ.. హర్షమన్ ప్రకారం SOC కొరత ద్వారాగాని, SOC అధికృత ద్వారా గాని పెట్టుబడులు పెట్టవచ్చు.
- ✧ వివిధ రంగాల మధ్య సమతౌల్యం ఉండేలా పెట్టుబడి పెట్టాలనేది రాగ్నార్ నర్స్ ప్రతిపాదించిన సంతులిత వృద్ధికి చెందినది. దీనికి హర్షమన్ ప్రాధాన్యత ఇవ్వలేదు.

2. ద్వంద్వ ఆర్థిక వ్యవస్థకు సంబంధించి సరియైనది.

- ఎ) దేశీయ మార్కెట్, విదేశీ మార్కెట్ కలిసి ఉండుట
 - బి) ఆధునిక పరిశ్రమలు మరియు వ్యవసాయ వాణిజ్యీకరణ, సాంప్రదాయ చేతివృత్తులతోను, జీవనాధార వ్యవసాయంతోను సహజీవనం చేయుట
- 1) ఎ మాత్రమే 2) బి మాత్రమే 3) ఎ మరియు బి 4) ఏదీకాదు

జ. 2

వివరణ:

- ✧ అల్పాభివృద్ధి ఆర్థిక వ్యవస్థలో ద్వంద్వ ఆర్థిక వ్యవస్థ లక్షణాలు కనబడును. ఈ వ్యవస్థలో రెండు విభాగాలు కనబడతాయి. మార్కెట్ ఆధారితంగా ఆధునిక ఉత్పత్తి పద్ధతులు ఒకవైపు, జీవనాధారితంగా సాంప్రదాయ పద్ధతులు మరోవైపు కనబడును. కాబట్టి 2 మాత్రమే సరియైన సమాధానం.

3. క్రిందివానిలో సరికాని వాక్యం ఏది?

- 1) ప్రపంచాభివృద్ధి నివేదిక 2009 ప్రకారం \$935 కంటే తక్కువ తలసరి ఆదాయం వచ్చే దేశాలను అల్పాదాయ దేశాలు అంటారు.
- 2) \$11,456 కంటే ఎక్కువ తలసరి ఆదాయం వచ్చే దేశాలను అధిక ఆదాయం గల దేశాలు అంటారు.

ECONOMY

3) ప్రపంచ అభివృద్ధి నివేదికను ప్రపంచబ్యాంక్ వారు ప్రచురిస్తున్నారు.

4) భారతదేశం అధిక ఆదాయం గల దేశాల వర్గీకరణలో ఉంది.

జ. 4

వివరణ :

✧ WDR-2009 ప్రకారం \$936 కంటే తక్కువ వచ్చే దేశాలను LIC దేశాలని అంటారు.

✧ \$11,456 అంతకంటే ఎక్కువ తలసరి ఆదాయం గల దేశాలను అధిక ఆదాయం గల దేశాలు అంటారు.

✧ WDR ని ప్రతి సంవత్సరం ప్రపంచబ్యాంక్ ప్రచురిస్తుంది.

✧ WDR 2009 ప్రకారం భారత తలసరి ఆదాయం \$950. కాబట్టి భారతదేశం అధికఆదాయ దేశాల వర్గీకరణలో లేదు.

4. ఆర్థికాభివృద్ధికి సంబంధించినది

ఎ) వృద్ధి+ వ్యవస్థాపూర్వకమైన మార్పులు

బి) ఇది సంకుచితమైన భావన

సి) ఇది దీర్ఘకాలానికి చెందినది

1) ఎ మాత్రమే

2) ఎ మరియు బి

3) ఎ మరియు సి

4) ఎ,బి మరియు సి

జ. 3

వివరణ :

✧ ఉత్పత్తి పెరుగుదలతోపాటు వ్యవస్థాపూర్వక సాంకేతిక మార్పులతో కూడిన గుణాత్మక మార్పులను ఆర్థికాభివృద్ధి అందురు.

✧ ఆర్థికాభివృద్ధి అనేది ఆర్థికవృద్ధి కంటే విశాలమైనది.

✧ వాస్తవిక తలసరి, ఆదాయంలో వచ్చే మార్పులు దీర్ఘకాలంలో కొనసాగితేనే అది ఆర్థికాభివృద్ధి అగును.

5. మానవ మూలధన కల్పన అనే భావనను దేని ద్వారా మెరుగుగా చెప్పవచ్చు?

ఎ) ఒక దేశం మూలధన సంచయనాన్ని పెంచుట

బి) దేశ ప్రజల యొక్క విజ్ఞానాన్ని, నైపుణ్యాన్ని, శక్తి సామర్థ్యమును పెంచుట

సి) భౌతిక సంపద పెరుగుదల

డి) అభౌతిక సంపద పెరుగుదల

1) ఎ,బి మరియు డి

2) ఎ,బి మరియు సి

3) సి మరియు డి

4) బి మరియు డి

జ. 4

వివరణ :

✧ దేశ ప్రజల విజ్ఞానాన్ని, నైపుణ్యాన్ని, శక్తి సామర్థ్యాలను పెంపొందించే ప్రక్రియే మానవ మూలధనం, ఇది అభౌతిక సంపదకు సంబంధించినది.

6. అంతర్జాతీయ వ్యాపారం అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకంటే, పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకే ఎక్కువ లాభంను చేకూర్చును? దీనిని సమర్థించినది?

ఎ) గున్నార్ మిర్దాల్

బి) రాహుల్ ప్రెబిష్

సి) హబర్లర్

డి) డేవిడ్ రికార్డ్

1) బి మరియు సి

2) సి మరియు డి

3) ఎ మరియు డి

4) ఎ మరియు బి

జ. 4

వివరణ :

✧ గున్నార్ మిథాల్, ఫ్రెబిష్, సింగర్ల వాదనలో వెనుకబడిన దేశాలు ప్రాథమిక వస్తువులను ఎగుమతి చేయుట వల్ల, వాటి ధరలు తక్కువగా ఉండుట వల్ల, అధిక ధరలు గల పారిశ్రామిక వస్తువులను దిగుమతి చేసుకొనుట వల్ల, విదేశీ వర్తక నిబంధనలు పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకే అనుకూలంగా ఉంటాయి.

7. పేదరికపు విషవలయాలకు సంబంధించి సరియైన క్రమం ఏది?

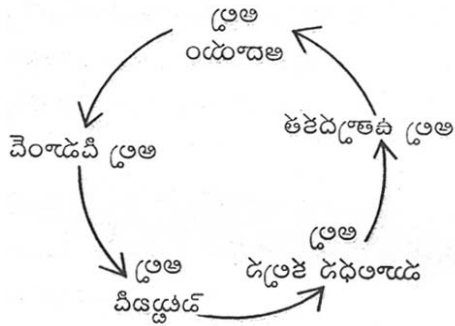
- 1) అల్పదాయము అల్ప పెట్టుబడి అల్ప డిమాండ్ మూలధనం కొరత
- 2) అల్ప పెట్టుబడి అల్ప ఆదాయం అల్ప పొదుపు మూలధనం కొరత
- 3) అల్ప పొదుపు అల్ప డిమాండ్ అల్ప పెట్టుబడి మూలధనం కొరత
- 4) అల్ప ఆదాయం అల్ప డిమాండ్ అల్ప పెట్టుబడి మూలధనం కొరత

జ. 4

వివరణ :

✧ పేదరిక విషవలయానికి సంబంధించి సరియైన క్రమం ఏదనగా డిమాండ్ వైపు పేదరికపు విషవలయాలలో అల్ప ఆదాయం అల్ప డిమాండ్ కు, అల్ప డిమాండ్ అల్ప పెట్టుబడికి, అల్ప పెట్టుబడి అల్ప మూలధన సంచయనానికి దారితీయును.

డిమాండ్ వైపు విషవలయాలు

8. మానవాభివృద్ధికి చెందిన మూడు అంశాల సహాయంతో HDI ని గణిస్తున్నారు, క్రిందివానిలో ఏ అంశాన్ని HDI గణనలో తీసుకోలేదు?

- ఎ) దీర్ఘకాలవంతమైన జీవనం & ఆరోగ్యం (Longevity and health)
- బి) విజ్ఞానం & విద్య (Knowledge and Education)
- సి) స్త్రీ మరియు శిశు అభివృద్ధి (Women and Child development)
- డి) సాంఘిక న్యాయం మరియు సాధికారత (Social Justice and Empowerment)
- ఇ) జీవన ప్రమాణం (Decent standard of living)

- 1) ఇ మాత్రమే 2) సి మరియు డి 3) బి మరియు సి 4) ఎ మరియు డి

జ. 2

వివరణ :

✧ UNDP వారు 1990 నుంచి HDI ని 3 అంశాలు ఆధారంగా రూపొందిస్తున్నారు. ఎ) దీర్ఘకాలవంతమైన జీవనం. దీనిని ఆయుర్దాయంతో గణిస్తారు. బి) విజ్ఞానం, దీనిని అక్షరాస్యతతో గణిస్తారు. సి) జీవన ప్రమాణం. దీనిని తలసరి ఆదాయంతో గణిస్తారు. దీనిలో ఆయుర్దాయం, అక్షరాస్యత అనేవి సాంఘిక అంశాలు. తలసరి ఆదాయమనేది ఆర్థిక అంశం.

9. Take-off ప్లవన దశ అనే అభివృద్ధి దశ ఎవరు రూపొందించిన ?

- 1) రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ 2) రోస్టావ్ 3) కార్లమార్బ్ 4) నర్బ్

జ. 2

వివరణ :

✧ రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించెను.
 ✧ రోస్టావ్ పేర్కొన్న 5 అభివృద్ధి దశలలో ప్లవన దశ ముఖ్యమైనది. వరుసగా 5 దశలు... 1) సాంప్రదాయ సమాజం. 2) ప్లవన దశకు ముందు పరిస్థితులు, 3) ప్లవన దశ, 4) పరికృతకు గమనం, 5) అత్యధిక సామూహిక వినియోగ దశ.
 ✧ కార్లమార్బ్ మిగులు విలువ సిద్ధాంతం చెప్పెను.
 ✧ రాగ్నార్ నర్బ్ సంతృప్తిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించెను.

10. జరిగిన ఆర్థికవృద్ధి ప్రజా సంక్షేమాన్ని పెంపొందించాలంటే, క్రిందివానిలో అవసరమైన షరతు ఏది?

- 1) జనాభా పెరగాలి 2) ఆదాయం సమ పంపిణీ కావాలి.
 3) ధరలు పెరగాలి 4) శ్రామికుని పనిగంటలు పెరగాలి.

జ. 2

వివరణ :

✧ జాతీయ, తలసరి ఆదాయాలు పెరుగుటయే ఆర్థికవృద్ధి, జాతీయ, తలసరి ఆదాయాలు పెరిగినపుడు ప్రజా సంక్షేమం పెరగాలంటే తప్పనిసరిగా పెరిగిన ఆదాయం ప్రజలందరి మధ్య సమానంగా పంపిణీ కావాలి. లేని యెడల ప్రజల సంక్షేమం పెరగకపోవచ్చు.
 ✧ ధరలు పెరిగినా, జనాభా పెరిగినా, శ్రామికునిచే అధికంగా పనిగంటలు పనిచేయించినా మొత్తం జాతీయాదాయం పెరగవచ్చు. కానీ ప్రజా సంక్షేమం తగ్గవచ్చు.
 ✧ ఆమర్స్ట్రసేన్ $W = \mu (1-G)$ అనే సంక్షేమ సూచీ కూడా, తలసరి ఆదాయం పెరిగి, ఆదాయం అసమానతలు తగ్గితే సంక్షేమం పెరుగునని సూచిస్తుంది.

11. ఆర్థిక వృద్ధికి, మానవాభివృద్ధికి మధ్య సంబంధం పట్ల సరియైనది ఏది?

- ఎ) తక్కువ ఆర్థికవృద్ధి కూడా అధిక మానవాభివృద్ధికి సాధ్యం కాగలదు.
 బి) అధిక ఆర్థికవృద్ధి, ప్రతిసారి అధిక మానవాభివృద్ధిగా మారలేకపోవచ్చు.
 సి) అధిక ఆర్థికవృద్ధి అధిక మానవాభి వృద్ధి అసాధ్యం
 డి) అధిక ఆర్థికవృద్ధి, అధిక మానవాభివృద్ధి రెండూ సాధ్యమగుట ఆదేశ విధానాలపై ఆధారపడును.
 1) ఎ,బి మరియు డి 2) బి మరియు సి 3) ఎ, సి & డి 4) ఎ, బి & సి

జ. 1

ECONOMY

వివరణ :

- ✧ తక్కువ ఆర్థిక వృద్ధి వద్ద కూడా అధిక మానవాభివృద్ధి సాధ్యమగును. ఉదా: నార్వే
- ✧ అధిక ఆర్థికవృద్ధి అధిక మానవాభివృద్ధికి దారితీయకపోవచ్చు.
- ✧ సాధారణంగా అధిక ఆర్థికవృద్ధి, అధిక మానవాభివృద్ధికి దారితీయును.
- ✧ అయితే ఒక దేశం అవలంబించే విధానాలపై, అధిక ఆర్థికవృద్ధి, అధిక మానవాభివృద్ధికి దోహదపడడం అనేది ఆధారపడును.

12. లిస్ట్-1(సగటు రకాలు)

లిస్ట్-2

- ఎ) గుణ మధ్యమం (GM)
- బి) హర మధ్యమం (HM)
- సి) అంకమధ్యమం (AM)
- డి) బాహుళకం (Z)

1. చిన్న అంశానికి అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చుట
2. దీని నుంచి తీసుకున్న విచలనాలు మొత్తం 'సున్న'
3. విలువను రేఖాచిత్రం ద్వారా కూడా చూపవచ్చు
4. శాతాలు, నిష్పత్తుల సగటు తెలుసుకొనేందుకు ఉపయోగపడును
5. బీజీయ ప్రస్తావన (Mathematical operations) కు పనికిరాదు.

1) ఎ-4, బి-5, సి-2, డి-1

2) ఎ-2, బి-1, సి-3, డి-5

3) ఎ-4, బి-1, సి-2, డి-5

4) ఎ-2, బి-5, సి-3, డి-1

జ. 3

వివరణ :

- ✧ గుణ మధ్యమం (GM) : ఇది నిష్పత్తులు, శాతాలు గణించేందుకు, మంచి సగటుగా ఉపయోగపడును.
- ✧ హర మధ్యమం (HM) : ఇది అల్ప అంశాలకు అధిక ప్రాధాన్యత, అధిక అంశాలకు అల్ప ప్రాధాన్యత ఇచ్చును.
- ✧ అంకమధ్యమం (AM) : రాశుల మొత్తాన్ని, రాశుల సంఖ్యచే భాగిస్తే వస్తుంది. అసలు అంకమధ్యమం నుంచి తీసుకున్న విచలనాల మొత్తం సున్నకు సమానమగును.
- ✧ బాహుళకం (Z) : ఇది స్థాన సగటు, అన్ని అంశాలపై ఆధారపడి గణించబడదు. అందుచే Mathematical Treatment కి ఉపయోగపడదు.

13. Assertion (A) : x శ్రేణి యొక్క విస్తృతి ఎల్లప్పుడూ దాని ప్రామాణిక విచలనం కంటే ఎక్కువగా ఉండును. Reason (R) : విస్తృతి అనేది ప్రామాణిక విచలనం యొక్క వర్గము.

- 1) A మరియు R లు వాస్తవాలే. మరియు R అనేది Aకి సరైన వివరణ
- 2) A మరియు R లు రెండూ సరియైనవే. కానీ R అనేది Aకి సరైన వివరణ కాదు.
- 3) A అనేది సరియైనది. R అవాస్తవికం.
- 4) A అనేది అవాస్తవం. R సరియైనదే.

జ. 1

వివరణ :

- ✧ విస్తృతి అనేది ప్రామాణిక విచలనం యొక్క వర్గం. దీనిని సంకేతంగా $Variance =$ చూపిస్తారు. అందుచే శ్రేణి విస్తృతి ఎల్లప్పుడూ ప్రామాణిక విచలనం కంటే ఎక్కువగా ఉండును.

ECONOMY

14. సంచిత పౌనఃపున్య రేఖాచిత్రం ద్వారా క్రిందివానిలో ఏ రకమైన సగటును అంచనా వేయగలము ?

- 1) గుణమధ్యమము 2) హరమధ్యమము 3) మధ్యగతము 4) బాహుళకము

జ. 3

వివరణ :

- ✧ అంకమధ్యమము, గుణమధ్యమము, హరమధ్యమము గణిత సగటులు, కాబట్టి వీటిని రేఖాచిత్రం ద్వారా చూపలేము.
- ✧ మధ్యగతము, బాహుళకము అనేవి స్థాన సగటులు, వీటిని రేఖాచిత్రం ద్వారా చూపవచ్చు.
- ✧ మధ్యగతాన్ని సంచిత పౌనఃపున్య రేఖ అనే ఓజివ్ వక్రరేఖ ద్వారా అంచనా వేయవచ్చు
- ✧ బాహుళకాన్ని సోపాన పటం ద్వారా అంచనా వేయచ్చు.

15. 1970 మరియు 1990 సంవత్సరానికి సంబంధించి ధరలను 1990 సంవత్సరానికి సంబంధించి పరిమాణాన్ని ఇవ్వడం జరిగినప్పుడు ఏ రకమైన సూచీ సంఖ్యను గణించవచ్చు?

- 1) మార్షల్ ఎడ్జ్‌వర్త్ సూచీ 2) ఫిషర్ సూచీ
3) పాశ్చీ సూచీ 4) లాస్సెయర్ సూచీ

జ. 3

వివరణ :

- ✧ లాస్సెయర్ సూచీ సంఖ్యలో ఆధార సంవత్సర పరిమాణాన్ని భారితంగా తీసుకొనెను.
- ✧ పాశ్చీ సూచీ సంఖ్య నిర్మాణంలో ప్రస్తుత సంవత్సరం పరిమాణాన్ని భారితంగా తీసుకొనెను. కాబట్టి పై సమాచారం ఆధారంగా లాస్సెయర్ సూచీని గణించలేము. పాశ్చీ సూచీని గణించవచ్చు.

16. ఈ క్రిందివానిలో ఏ రకమైన గణాంక కొలత దత్తాంశంలోని అన్ని చలరాశులను ఆధారంగా చేసుకుని గణించబడును?

- 1) చతుర్థాంశ విచలనము 2) వ్యాప్తి 3) బాహుళకము 4) గుణమధ్యమము

జ. 4

వివరణ :

- ✧ చతుర్థాంశ విచలనములో మొదటి 25% అంశాలు, చివరి 25% అంశాలు విడిచిపెట్టి మధ్యలో ఉన్న 50% అంశాల ఆధారంగా Q.D. ని గణిస్తారు.
- ✧ వ్యాప్తిలో మొదటి అంశం, చివరి అంశం తీసుకుని మధ్యలో ఉన్న అన్ని అంశాలను విస్మరిస్తారు.
- ✧ బాహుళకంలో ఏ విలువ ఎక్కువసార్లు వునరావృతమగునో దానినే పరిగణిస్తారు.
- ✧ గుణమధ్యమాన్ని దత్తాంశంలోని చలరాశులన్నింటి ఆధారంగా తీసుకుని గణిస్తారు.

17. ఒక దత్తాంశం ధనాత్మక వైషమ్యం కలిగి ఉన్నప్పుడు క్రింది వానిలో ఏది సరైనది?

- 1) అంకమధ్యమము > మధ్యగతము > బాహుళకము
2) అంకమధ్యమము < మధ్యగతము < బాహుళకము
3) అంకమధ్యమము = మధ్యగతము = బాహుళకము
4) మధ్యగతము < బాహుళకము < అంకమధ్యమము

జ. 1

వివరణ :

- ✧ ఒక దత్తాంశం సౌష్ఠ్య దత్తాంశం అయితే దానిలో వైషమ్యం ఉండదు. దీనిలో అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకాలు సమానంగా ఉంటాయి.
- ✧ దత్తాంశం అసౌష్ఠ్యంగా ఉంటే వైషమ్యం ఉంటుంది.
- ✧ బాహుళకం కంటే అంకమధ్యమం ఎక్కువైతే అది ధనాత్మక వైషమ్యం.
- ✧ అంకమధ్యమం కంటే బాహుళకం ఎక్కువైతే అది రుణాత్మక వైషమ్యం
- ✧ మధ్యగతం ఎప్పుడూ అంకమధ్యమానికి, బాహుళకానికి మధ్యలో ఉండును.

18. సహసంబంధ గుణకం '-1' అయితే అది ఏ రకమైన సహబంధాన్ని తెలుపును.

- 1) సహసంబంధం లేదు
- 2) సంపూర్ణ సహసంబంధము
- 3) తక్కువ సహసంబంధము
- 4) సంపూర్ణ రుణాత్మక సహసంబంధము

జ. 4

వివరణ :

- ✧ సహసంబంధం విలువ ఎప్పుడూ -1కి +1కి మధ్యలో ఉండును. -1 సంపూర్ణ రుణాత్మక సహసంబంధాన్ని, +1 సంపూర్ణ ధనాత్మక సహసంబంధాన్ని తెలియజేయును.
- ✧ 0 అనేది సహసంబంధ రాహిత్యాన్ని తెలుపుము.
- ✧ 0.25 అనేది తక్కువ సహసంబంధాన్ని తెలుపును.

19. ఫిషర్ ఆదర్శసూచీ క్రింది వానిలో ఏ పరీక్షను సంతృప్తిపరుచును ?

- 1) కాలపరివర్తన పరీక్ష
- 2) కారకాల పరివర్తన పరీక్ష
- 3) కాల మరియు కారకాల పరివర్తన పరీక్ష
- 4) చక్రీయ పరీక్ష (Circular Test)

జ. 3

వివరణ :

- ✧ ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య యూనిట్ పరీక్షను, కాల పరివర్తన పరీక్షను, కారకాల పరివర్తన పరీక్షను సంతృప్తిపరుచును. అయితే ఇది చక్రీయ పరీక్షను సంతృప్తిపరచలేదు.

20. క్రింది వానిలో వివృతాంత తరగతుల్లో (Open ends) గణించడానికి వీలులేని గణాంకశాస్త్ర కొలమానమేది ?

- 1) మధ్యగతం
- 2) అంకమధ్యమం
- 3) బాహుళకం
- 4) చతుర్థాంశ విచలనం

జ. 2

వివరణ :

- ✧ మధ్యగతం, బాహుళకం, చతుర్థాంశక విచలనాలు దత్తాంశంలోని అన్ని అంశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకుండా గణించబడతాయి. అందుచే వీటిని వివృతాంత తరగతుల్లో కూడా గణించవచ్చు. కానీ అంకమధ్యమనేది దత్తాంశంలోని అన్ని చలరాశుల ఆధారంగా గణించబడును. అందుచేత అంకమధ్యమాన్ని వివృతాంత తరగతుల్లో గణించలేము.

వృద్ధి - అభివృద్ధి : ముఖ్యాంశాలు

వృద్ధి అర్థము

✧ శ్రీమతి హిక్స్, ఘంపీటర్లాంటి ఆర్థికవేత్తలు ఆర్థికవృద్ధి, అభివృద్ధి అనే పదాల మధ్య స్పష్టమైన వ్యత్యాసాన్ని చూపించారు.

వృద్ధి.

✧ దేశంలో వస్తుసేవల ఉత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదలే ఆర్థికవృద్ధి. ఉదా : జాతీయోత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదల. ఇది పరిమాణాత్మక మార్పును తెలుపును. ఇది సంకుచిత భావన.

- ✧ అయితే ఈ ఉత్పత్తి పెరుగుదల - దీర్ఘకాలంగా ఉండాలి.
- వాస్తవ ఉత్పత్తి పెరగాలి.
- తలసరి ఉత్పత్తి పెరగాలి.

ఆర్థికాభివృద్ధి

✧ ఉత్పత్తి పెరుగుదలతోపాటు వ్యవస్థాపూర్వక, సాంకేతిక మార్పులతో కూడిన గుణాత్మక మార్పులను అభివృద్ధి అందురు. ఇది విశాలమైన భావన.

$$\begin{aligned} \text{ఆర్థికాభివృద్ధి} &= \text{ఆర్థిక వృద్ధి} + \text{వ్యవస్థాపూర్వకమైన మార్పులు} \\ &= \text{వృద్ధి} + \text{సంక్షేమం} \end{aligned}$$

కొనసాగించగలిగే అభివృద్ధి

✧ భవిష్యత్ తరాల వారి అవసరాలు తీర్చుకునే సామర్థ్యం దెబ్బతీయకుండా ప్రస్తుత తరంవారు తమ అవసరాలు తీర్చుకోవడమే కొనసాగించే అభివృద్ధి అని బ్రట్లాండ్ కమిషన్ 1987లో నిర్వచించెను.

✧ ప్రపంచ పర్యావరణ అభివృద్ధి కమిషన్ 'our common future' అనే సెమినార్ రిపోర్ట్లో ఈ పదాన్ని మొదటిసారిగా ఉపయోగించెను.

✧ 'అధునిక వృద్ధి'ని వివరించినది 'సైమన్ కుజ్నెట్స్'.

ఆర్థికవృద్ధి-అభివృద్ధి మాపనలు

✧ ఆర్థికవృద్ధి జరుగుతున్నదీ, లేనిదీ జాతీయదాయం ద్వారా మొదట్లో గణించేవారు. తరువాత ఎక్కువమంది ఆర్థికవేత్తలు తలసరి ఆదాయాన్ని మాపనంగా ఆమోదించారు.

✧ ఆర్థికాభివృద్ధి బహుముఖ ప్రక్రియ. 1960 దశకం వరకు ఆర్థికాభివృద్ధిని మాపనం చేయుటకు జాతీయోత్పత్తిని, తరువాత తలసరి ఆదాయాన్ని తీసుకొన్నారు. తరువాత సరికొత్త సూచికలు రూపొందించారు.

1. **వాస్తవ స్థూల జాతీయోత్పత్తి :** పెరిగితే అభివృద్ధి జరిగినట్లుగా భావించవచ్చని సైమన్ కుజ్నెట్స్, వీనర్ లాంటి ఆర్థికవేత్తలు భావించారు. అయితే జనాభా పెరుగుదల ప్రభావాన్ని ఇది పరిగణించదు.
2. **తలసరి ఆదాయం :** జాతీయోత్పత్తి కంటే వాస్తవిక తలసరి ఆదాయం ఉత్తమమైన సూచిక అని లూయిస్, లైబిన్స్టీన్ లాంటి ఆర్థికవేత్తలు భావించారు. అయితే ఆదాయ పంపిణీ స్వభావాన్ని ఇది పరిగణించదు.

3. నికర ఆర్థిక సంక్షేమ సూచి (NEW)

- + ఆర్థిక సంక్షేమ కొలమానాన్ని విలియం నర్థవున్, జేమ్స్ బోబిన్లు రూపొందించారు.
- + దీనిని కొద్దిగా మార్చి 'నికర ఆర్థిక సంక్షేమం'గా శామ్యుల్సన్ పేరు పెట్టెను.
- + నికర ఆర్థిక సంక్షేమ సూచీ = వాస్తవ స్థూల జాతీయోత్పత్తి + విశ్రాంతి సమయం + మార్కెట్ యేతర కార్యకలాపాలు
- పర్యావరణ కాలుష్యానికి అయ్యే వ్యయం

4. P.Q.L.I భౌతిక జీవన ప్రమాణ సూచీ (Physical Quality of life Index)

- + 1979లో మోరిస్ డేవిడ్ మోరిస్ ఆర్థికేతర అంశాలతో P.Q.L.I. ని రూపొందించెను.
- + దీనిని
 - ఎ) ప్రజల ఆయుర్దాయం (ఒక సం॥ నుంచి)
 - బి) శిశు మరణ రేటు
 - సి) అక్షరాస్యత అనే 3 అంశాల ఆధారంగా రూపొందించెను.

5. మానవాభివృద్ధి సూచీ(HDI) (Human Development Index)

- + 1990 నుంచి U.N.D.P. (United Nations Development Programme) వారు దీనిని మానవాభివృద్ధి నివేదికలో ప్రచురిస్తున్నారు.
- + H.D.I రూపశిల్పి పాకిస్తాన్ దేశానికి చెందిన మహబూబ్-ఉల్-హక్
- + దీనిని
 - ఎ) ప్రజల ఆయుర్దాయం (పుట్టినప్పటి నుంచి)
 - బి) అక్షరాస్యత
 - సి) తలసరి ఆదాయం **GDP (US\$ PPPలలో)** అనే 3 అంశాలు (సాంఘిక+ఆర్థిక) ఆధారంగా రూపొందిస్తున్నారు. 2010 HDR లో భారతదేశం 119 వ స్థానం పొందినది.
- + ఆధునిక ఆర్థిక వృద్ధికి ఎక్కువమంది ఆమోదిస్తున్న మాపనం H.D.I

6. G.D.I. లింగ సంబంధిత అభివృద్ధి సూచి (Gender Related Development Index)

- + దీనిని UNDP వారు 1995 నుంచి రూపొందిస్తున్నారు. HDI లోని అంశాలే స్త్రీ, పురుషులకు వేరువేరుగా గణిస్తారు. 2010 లో Gender Inequality Index ని గణించెను.

7. GEM లింగ సాధికారత కొలమాని (Gender Empowerment Measure)

- + పరిపాలన, రాజకీయ, ఆర్థిక అంశాలలో స్త్రీలు ఏ మేరకు పాల్గొంటున్నారో ఇది తెలుపును.

8. HPI-I, HPI-II (Human Poverty Index)

- + అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు 1997 నుంచి HPI-I ను గణిస్తున్నారు.
- + అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు 1998 నుంచి HPI-II ని గణిస్తున్నారు. 2010లో Multi-Dimensional Human Poverty Index ని రూపొందించిరి.

9. Green Index :

- + ప్రపంచబ్యాంకు యొక్క పర్యావరణ, కొనసాగించదగిన అభివృద్ధి విభాగం దీనిని అభివృద్ధి చేసింది.

ఎ) ఉత్పత్తి చేసిన ఆస్తులు

బి) సహజ వనరులు

సి) మానవ వనరులు అనే ఈ 3 అంశాల సహాయంతో దీనిని గణిస్తారు.

10. EDI (Economic Development Index)

దీనిని భారత్‌కి చెందిన NCAER (National Council of Applied Economic Research) వారు అభివృద్ధి చేశారు.

ఎ) విద్యాస్థాయి సూచిక బి) ఆరోగ్యవృద్ధి సూచిక సి) తలసరి ఆదాయం అనే 3 అంశాలతో గణిస్తారు.

✧ ప్రపంచ **అభివృద్ధి నివేదిక**ను ప్రపంచబ్యాంకు వారు ప్రచురిస్తారు.

వృద్ధి, పంపిణీ మరియు సంక్షేమం

✧ సాధారణంగా జాతీయాదాయం పెరిగితే ఆర్థిక వృద్ధి జరిగి, ఆర్థిక సంక్షేమం పెరుగును.

✧ అయితే **ఆదాయ పంపిణీ సమానంగా** జరిగినపుడే, ఆదాయం పెరిగితే సంక్షేమం పెరుగును.

✧ క్రింది పరిస్థితులలో ఆదాయం పెరిగినా సంక్షేమం పెరగకపోవచ్చు.

ఎ) ధరలు పెరుగుటవల్ల జాతీయాదాయం పెరిగినా,

బి) శ్రామికులచే ఎక్కువ పని గంటలు పనిచేయించుట వల్ల జాతీయాదాయం పెరిగినా,

సి) జాతీయాదాయం పెరుగుదల కంటే, జనాభా వేగంగా పెరిగినా,

డి) అనుత్పాదక వస్తువల ఉత్పత్తి పెరుగుట వల్ల జాతీయాదాయం పెరిగినా,

ఇ) జాతీయాదాయం పెరిగినప్పటికీ, ఆదాయ పంపిణీ సమానంగా లేకపోతే సంక్షేమం పెరగదు.

✧ సంక్షేమాన్ని కొలిచేందుకు అమర్త్యసేన్ క్రింది సూచికను ఉపయోగించెను.

$$W = (1-G)$$

W = సంక్షేమం, = తలసరి ఆదాయం, G = ఆదాయ అసమానతల కొలమానం

అల్పాభివృద్ధి ఆర్థిక వ్యవస్థ లక్షణాలు

✧ ఐక్యరాజ్యసమితి అల్పాభివృద్ధి దేశాలను అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలుగా వర్ణిస్తుంది.

✧ ప్రపంచబ్యాంకు, దేశాల **తలసరి GNI (GNP)** ఆధారంగా, ప్రపంచ దేశాలను అల్ప, మధ్య, అధిక ఆదాయ దేశాలుగా వర్గీకరిస్తుంది. ప్రపంచ అభివృద్ధి నివేదిక 2010 ప్రకారం (WDR)

అల్ప ఆదాయం గల దేశాలు : \$ 975 అంతకంటే తక్కువ తలసరి ఆదాయం గల దేశాలు

మధ్య ఆదాయం గల దేశాలు : \$976 నుండి 11,905 మధ్య ఆదాయం గల దేశాలు

అధిక ఆదాయం గల దేశాలు : \$11,906 అంతకంటే ఎక్కువ ఆదాయం గల దేశాలు

✧ అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలను ప్రపంచ మురికివాడలుగా **కైరన్ క్రాస్** అభివర్ణించెను.

అల్పాభివృద్ధి దేశాల లక్షణాలు

1. **తక్కువ తలసరి ఆదాయం ఉంటుంది.** ఉదా : వినిమయ రేటు ప్రకారం భారతదేశ తలసరి ఆదాయం (2010 WDR ప్రకారం) \$1070, కొనుగోలు శక్తి సమానత ప్రకారం (PPP\$). \$ 2,930.
2. **వ్యవసాయ రంగ ఆధిక్యత కనబడును.** ఉదా: 2001 నాటికి మనదేశంలో వ్యవసాయరంగంపై 58% శ్రామికులు ఆధారపడుచున్నారు. 2009-10లో సుమారు 15% వాటా జాతీయాదాయంలో వ్యవసాయ రంగం నుంచే వస్తుంది.
3. **అధిక జనాభా ఉండును.** ఉదా : 2001-2011 మధ్య మనదేశ దశాబ్ది జనాభా వృద్ధి రేటు 17.64%, ఈ కాలంలో సాంవత్సరిక వృద్ధి రేటు 1.64%.
4. **అధిక నిరుద్యోగిత, ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత ఉండును.**
 - భారతదేశంలో నిరుద్యోగిత స్వభావం వ్యవస్థాపరమైనది. దీర్ఘకాలికమైనది. ఇది మూలధనం కొరత వల్ల ఏర్పడింది.
 - ఏదైనా రంగంలో అవసరమైన శ్రామికుల కంటే ఎక్కువ మంది శ్రామికులు నిమగ్నమై ఉంటే, వారిని ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులు అందురు. వీరి ఉపాంత ఉత్పత్తి శూన్యం. మనదేశంలో వ్యవసాయ రంగంలో కనపడును.
 - ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులను నిజ పొదుపుగా ఉపయోగించవచ్చని రాగ్నార్ నర్బ్ పేర్కొనును.
5. **మూలధనం కొరతగా ఉండును.** తక్కువ ఆదాయం, తక్కువ పొదుపు, తక్కువ పెట్టుబడులకు దారితీయును.
6. **ఆదాయ అసమానతలు** ఎక్కువగా ఉండును.
 - ఆదాయ అసమానతలు గణించుటకు లారెంజ్ వక్రరేఖ వాడతారు.
 - ఆదాయ అసమానతలస్థాయిని గిని గుణకం ద్వారా కొలుస్తారు.
 - అభివృద్ధి ప్రారంభ దశలో అసమానతలు పెరుగుతాయని తరువాత తగ్గుతాయని సైమన్ కుజ్నెట్స్ తిరగవేసిన 'U' పరికల్పన (Inverted 'U' hypothesis) ను ప్రతిపాదించెను.
7. **అల్ప సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని, అల్ప ఉత్పాదకతను** కలిగి ఉంటాయి.
8. ఈ దేశాలు **తక్కువ మానవాభివృద్ధిని** కలిగి ఉంటాయి.
 - 2010 మానవాభివృద్ధి నివేదికలో భారత్ 119వ ర్యాంక్ను కలిగి ఉంది.
9. **ఆర్థిక ద్వంద్వత్వం** కనబడును. భారత్లో కూడా ఈ లక్షణం కనపడును.
 - సాంకేతిక ద్వంద్వత్వం - బెంజిమన్ హిగ్గిన్స్
 - సామాజిక ద్వంద్వత్వం - బోకే
 - విత్త ద్వంద్వత్వం - మింట్
10. **అధిక పేదరికం** ఉంటుంది.
 - NSSO వారి 61వ రౌండ్ అంచనాల ప్రకారం భారత్లో పేదరికం URP ప్రకారం 28% కాగా, MRP ప్రకారం 22%గా నమోదైంది.
 - లక్షావాలా సూత్రం ఆధారంగా పేదరికాన్ని గణిస్తున్నారు.

అల్పాభివృద్ధికి కారణాలు

- ఎ) మార్కెట్ అసంపూర్ణతలు
- బి) పేదరికపు విషవలయాలు - రాగ్నర్ నర్స్ ప్రతిపాదించెను.
- సి) అంతర్జాతీయ శక్తులు

అభివృద్ధి దశలు

✧ అభివృద్ధి దశలను విశ్లేషణ చేసిన వారిలో కార్లమార్క్స్, రోస్టోవ్ ముఖ్యులు.

1. కార్లమార్క్స్ అభివృద్ధి దశలు

- ఎ) ఆదిమ సమాజం (Primitive communism)
- బి) బానిస దశ (Slavery)
- సి) భూస్వామ్య దశ (Feudalism)
- డి) పెట్టుబడిదారీ విధానం (Capitalism)
- ఇ) సామ్యవాదం (Socialism)
- ఎఫ్) కమ్యూనిజం (Communism)

✧ మార్క్స్ సిద్ధాంతంలో చివరి దశ కమ్యూనిజం

✧ పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వ్యవస్థలో పెరిగే నిరుద్యోగులను “ఇండస్ట్రియల్ రిజర్వ్ ఆర్మీ” గా పిలిచెను.

✧ మార్క్స్ 3 భావనలు ఉపయోగించెను.

$$ఎ) \text{శ్రామిక దోపిడీ (మిగులు విలువ)} = \frac{\text{మిగులు విలువ}}{\text{చర మూలధనం}} = \frac{S}{V+C}$$

బి) OCC (Organic Composition of Capital) =

C = స్థిర మూలధనం,
V = చర మూలధనం,
S = మిగులు

సి) లాభాల రేటు =

✧ శ్రామిక దోపిడీ పెరిగే కొద్దీ లాభాల రేటు పెరుగును.

✧ OCC పెరిగే కొద్దీ లాభాలరేటు తగ్గును.

✧ తరువాత కాలంలో మార్క్స్ దశల సిద్ధాంతాన్ని వి.ఐ.లెనిన్ విస్తరించెను.

2. సైమన్ కుజ్నెట్స్ అభిప్రాయం :

✧ కుజ్నెట్స్ అభివృద్ధి దశలను పేర్కొనలేదు కాని అభివృద్ధి ఏ రంగం నుండి ఏరంగానికి మారేది పేర్కొనెను

✧ ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రారంభంలో వ్యవసాయ ఆర్థిక వ్యవస్థగా ఉండును. సాంకేతికాభివృద్ధి జరిగేకొద్దీ వ్యవసాయరంగం వాటా తగ్గి ద్వితీయ రంగం వాటా పెరుగును. శ్రామిక శక్తి కూడా ప్రాథమిక రంగం నుంచి, ద్వితీయ రంగానికి మరలును. చివరికి శ్రామిక శక్తి తృతీయ రంగానికి మరలును. ఉత్పత్తిలో అధిక వాటా తృతీయ రంగం నుంచి లభించును.

3. రోస్టోవ్ వృద్ధి దశల సిద్ధాంతం

- ✧ "వృద్ధి దశలు", రోస్టోవ్ తో ముడిపడి ఉంది.
- ✧ రోస్టోవ్ రచించిన 'The stages of Economic Growth' 1960లో ప్రచురితమైంది.
- ✧ దీనిని A non-communist manifesto అనే sub-title తో పిలుస్తారు.
- ✧ మార్క్స్ సిద్ధాంతానికి ఇది ప్రత్యామ్నాయంగా ఉంది. రోస్టోవ్ వృద్ధి దశలు 5.
 - ఎ) సాంప్రదాయ సమాజం (Traditional Society)
 - బి) ప్లవన దశకు కావాల్సిన ముందు పరిస్థితులు (The pre-condition for take-off)
 - సి) ప్లవన దశ (The take-off)
 - డి) పరిపక్వ దశకు గమనం (The Drive to maturity)
 - ఇ) సామూహిక వినియోగం (The age of high mass consumption)
- ✧ ప్లవన దశ రోస్టోవ్ దశలలో అతి ముఖ్యమైన దశ.
 - ఈ దశలో జాతీయదాయంలో పొదుపు పెట్టుబడులు 10% పైన పెరుగును.
 - ఈ దశను ముందు చేరుకున్న దేశం ఇంగ్లాండు.
- ✧ భారతదేశం 1952లో ప్లవన దశలోకి ప్రవేశించి 1964-65 సంవత్సరంలో ప్లవన దశను దాటింది.
- ✧ ప్లవన దశ తరువాత Drive to maturity దశ వచ్చును. దీనిని stage of self sustained growth అందురు. సాంకేతిక పరిజ్ఞానాన్ని అన్ని రంగాల్లో వినియోగిస్తారు. ఈ దశను కూడా ముందుగా ఇంగ్లాండు పొందినది.
- ✧ High mass consumption age ను మొదటగా చేరిన దేశం అమెరికా.
 - జె.కె.గాల్ బ్రెత్ తన 'Affluent Society' అనే గ్రంథంలో 'ఆర్థిక వ్యవస్థ సప్లయ్ సమస్యకు బదులు డిమాండ్ కొరత సమస్యను ఎదుర్కొంటుంది' అని పేర్కొనెను.

వృద్ధికి ఆధారాలు

వృద్ధిని నిర్ణయించే అంశాలు 2 రకాలు.

1. ఆర్థిక కారకాలు

- ఎ) సహజ వనరులు
- బి) మూలధన కల్పన
- సి) మానవ మూలధనం, జనాభా ఉత్పాదకత
- డి) సాంకేతిక ప్రగతి
- ఇ) Trade & Aid (వర్తకము మరియు సహాయం)
- ఎఫ్) మార్కెట్ పరిమాణం

2. ఆర్థికేతర కారకాలు

- ఎ) రాజకీయ అంశాలు
- బి) సాంఘిక అంశాలు
 - ఉమ్మడి కుటుంబం
 - సాధించాలనే కోరిక
- ఇ) మతం

- ✧ అదనంగా ఒక యూనిట్ వస్తువును ఉత్పత్తి చేయుటకు ఎంత మూలధనం అవసరమో తెలియజేసేదే ICOR (Incremental Capital Output Ratio).

ECONOMY

- ✧ హరాడ్, డోమర్ ఆర్థికాభివృద్ధి నమూనాలో మూలధన సంచయన ప్రాధాన్యతను నొక్కి చెప్పెను.
- ✧ విద్య, ఆరోగ్యం, నైపుణ్యంపై చేసే పెట్టుబడే మానవ మూలధనం
- ✧ జనాభా సిద్ధాంతాన్ని శాస్త్రీయ దృక్పథంతో మొదటిసారిగా వివరించినది మాల్థాస్.
An Essay on the principles of population అనే గ్రంథంలో మాల్థాస్ దీన్ని చర్చించెను.
- ✧ 1815లో ఎడ్వర్డ్ వెస్ట్ “అభిలషణీయ జనాభా సిద్ధాంతాన్ని” మొదటగా చర్చించెను. తరువాత సిడ్డీవిక్, ఎడ్విన్ కానన్, డాల్టన్లు ఈ సిద్ధాంతాన్ని అభివృద్ధి చేశారు.
- ✧ “ప్రకృతి ఒక భోజనశాల వంటిది. దీనిలో ఆహ్వానితులకే భోజనం లభిస్తుంది” - మాల్థాస్.
- ✧ “పుట్టే ప్రతి బిడ్డ పొట్టతోపాటు 2 కాళ్ళు, చేతులతో పుడతాడు” - కానన్.
- ✧ జనాభా పరిణామ సిద్ధాంతాన్ని థామస్ మరీయు నోటిస్టీన్లు వివరించెను. ఈ సిద్ధాంతాన్ని కోల్ మరీయు హూవర్లు 3 దశలుగాను, బ్లాకర్ 5 దశలుగాను వివరించిరి.
- ✧ ఉత్పాదకాల పెరుగుదల రేటు కంటే ఉత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదల రేటు ఎక్కువగా ఉంటే దానిని ఉత్పాదకత అందురు.
- ✧ ‘అభివృద్ధి చెందిన, అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల మధ్య విదేశీ వ్యాపారం జరిగితే, అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకే వర్తక నిబంధనలు, విదేశీ వ్యాపారం అనుకూలంగా ఉండును’ అనే సిద్ధాంతాన్ని సమర్థించినది - ఫ్రెబిష్, సింగర్, మిర్డల్.
- ✧ Dual-gap model : ద్వైవిద్య అంతరం అనే భావనను చెనారీ (Chenery) విశ్లేషణ చేసెను.

ఎ) పొదుపు అంతరం

బి) విదేశీమారక ద్రవ్య అంతరం.

పై రెంటిని ద్వైవిద్య అంతరం అందురు.

వీటిని విదేశీ సహాయం (Foreign Aid) ద్వారా తొలగించవచ్చు.

వృద్ధి వ్యూహాలు

వివిధ ప్రత్యామ్నాయాలలో ఆ దేశ పరిస్థితులకు అనుగుణంగా ఉత్తమమైన విధానాన్ని ఎన్నుకోవడమే వ్యూహం.

1. బిగ్ పుష్ : దీనిని రోజెన్స్టీన్ రోడా & ఓ ప్రతిపాదించెను

- Notes on the theory of Big Push in Economic Development of Latin America అనే వ్యాసంలో దీనిని వివరించెను.
- అల్పాభివృద్ధి దేశాలు ఆటంకాలను అధిగమించి వృద్ధి మార్గంలో పయనించాలంటే భారీ పెట్టుబడులు అవసరం.
- అవిభాజ్యాలు, బాహ్య ఆదాయాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చెను.
- ఉత్పత్తిలో అవిభాజ్యాలు (Indivisibility), డిమాండులో అవిభాజ్యాలు, పొదుపులో అవిభాజ్యాలు అని 3 రకాల అవిభాజ్యాలు పేర్కొనెను. వీటితో పాటు మానసిక అవిభాజ్యాలను కూడా ప్రస్తావించెను.
- ప్రఖ్యాతిగాంచిన పాదరక్షకుల పరిశ్రమ ఉదాహరణ రోడాన్డే.

2. సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం (Balanced Growth)

- రోజెన్స్టీన్ రోడాన్, రాగ్నార్ నర్బ్, ఆర్థర్ లూయీస్లు దీనిని సమర్థించిరి.
- అయితే ఈ సిద్ధాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసినది రాగ్నార్ నర్బ్.

ECONOMY

- Problems of Capital Formation in under Developed countries అనే గ్రంథంలో చర్చించెను.
- పేదరికపు విషవలయాలను వివరించినది రాగ్నార్ నర్బ్
- పేదరికపు విషవలయాలు **ఉత్పాదకత, ఆదాయం** మధ్య సంబంధాన్ని తెలుపును.
- ఆర్థిక వ్యవస్థలో వివిధ రంగాలలో ఒకేసారి పెట్టుబడి పెట్టుటయే సంతృప్తి వృద్ధి.
- అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనా ప్రభావాన్ని వివరించినది-రాగ్నార్ నర్బ్.
- రాగ్నార్ నర్బ్ వ్యవసాయ రంగంలో ఉన్న ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులను నిజ పొదుపుగా వాడి మూలధన కల్పనకు ఉపయోగించవచ్చని పేర్కొనెను.
- J.B. Say మార్కెట్ సూత్రం ఆధారంగా రాగ్నార్ నర్బ్ తన సిద్ధాంతాన్ని సమర్థించెను.

3. అసంతృప్తి వృద్ధి సిద్ధాంతం (Un Balanced Growth)

- సింగర్, కిండల్ బర్గర్, హర్షమన్లు సంతృప్తి వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని విమర్శించి అసంతృప్తి వృద్ధి సిద్ధాంతానికి అనుకూలంగా అభిప్రాయం వ్యక్తపరిచిరి.
- ఈ సిద్ధాంతాన్ని **'హర్షమన్'** ఒక పద్ధతి ప్రకారం రూపొందించెను.
- కొన్ని ఎంపిక చేసిన, కీలక రంగాలలో మొదటి పెట్టుబడి పెట్టి, వాటిని అభివృద్ధి చేసి, వాటి ద్వారా లభించిన ఆదాయాలు మిగిలిన రంగాలకు వినియోగించి, అసంతృప్తి నుంచి సంతృప్తిని పయనించుటయే అసంతృప్తి వృద్ధి.
- ముందు, వెనుక (Forward and Backward linkages) అను బంధాలను పేర్కొన్నది హర్షమన్.
- హర్షమన్ ప్రకారం అత్యధిక ముందు, వెనుక అనుబంధాలు గల పరిశ్రమ - Iron and Steel Industry.

ఇతర అంశాలు:

ఎ) ఆడమ్ స్మిత్ : అర్థశాస్త్ర పితామహుడు (Father of Economics)

- Wealth of Nations గ్రంథ కర్త (1776)
- అదృశ్య హస్తం అనే భావన ఆడమ్ స్మిత్ దే.
- Division of Labour, సహజ సూత్రం, స్వేచ్ఛా వ్యాపార విధానాన్ని సమర్థించెను.

బి) రికార్డో :

- The Principles of Political Economy and Taxation (1817) గ్రంథ రచయిత
- భాటక సిద్ధాంతం, Stationary State ఇతనితో ముడిపడి ఉన్నాయి.

సి) టి.ఆర్.మాల్రాన్ :

- The Principles of Political Economy (1820) గ్రంథ రచయిత.
- జనాభా సిద్ధాంతాన్ని చెప్పెను, సప్లయ్ కి సమానంగా సమిష్టి డిమాండ్ ఉండదని మొదటగా చెప్పెను.

డి) జె.ఎన్.మిల్ :

- వేతన నిధి సిద్ధాంతం చెప్పెను. (Wage Fund Theory)

ఇ) సాంప్రదాయ ఆర్థిక వేత్తల సిద్ధాంత లక్షణాలు :

- Laissez Fair Policy, Capital Accumulation (మూలధన సంచయనం)
- పెట్టుబడికి ప్రేరణ లాభాలే. - లాభాలు క్షీణించే ధోరణి.
- స్థబ్ధతాస్థితి (Stationary State)

ఎఫ్) షుంపీటర్ (Schumpeter) :

- ఆర్థికాభివృద్ధిలో **నవకల్పనల** ప్రాధాన్యతను, **వ్యవస్థాపకుని** ప్రాధాన్యతను నొక్కి చెప్పెను.
- వ్రాసిన రచనలు :
 - Theory of Economic Development - 1911
 - Business Cycles 1939. Ten Great Economists
 - Capitalism, Socialism and Democracy 1942

జి) జె.ఎం. కీన్స్ :

- The General Theory of Employment, Interest and Money 1936.
- సార్థక డిమాండు, గుణకం, M.E.C., ద్రవ్యోల్బణ విరామం లాంటి భావనలు కీన్స్ వే.

హెచ్) ఆర్.ఆర్.నెల్సన్ :

- Low Level Equilibrium Trap (అల్పస్థాయి సమతౌల్య స్థంబన) అనే భావన నెల్సన్ గారిదే.

ఐ) హార్వే లైబిన్స్టీన్ :

- Economic Backwardness and Economic Growth గ్రంథాన్ని రచించెను.
- Critical Minimum effort theory (కనీస కృషి పెట్టుబడి) సిద్ధాంతం లైబిన్స్టీన్ దే.

జె) గున్నార్ మిర్టాల్ :(Theory of Backwash effect)

- ఇతను Backwash and Spread effects ను వివరించెను.
- వెనుకబడిన దేశాలలో ప్రాంతీయ అసమానతలకు కారణం.
- బలమైన బ్యాక్ వాష్ ఫలితం, బలహీనమైన విస్తరణ ప్రభావం.

కె) రాగ్నార్ నర్బ్ :

- ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులను దాగి ఉన్న పొదుపుగా భావించి, అల్పాభివృద్ధి దేశాలలో వీరిని మూలధన సంచయనానికి ఉపయోగించవచ్చునని పేర్కొనెను.

ఎల్)డబ్ల్యు. ఎ.లూయిస్ (W.A.Lewis) (అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్ సిద్ధాంతం)

Economic development with unlimited supply of labour - అనే గ్రంథాన్ని వ్రాసెను

- ఆర్థిక వ్యవస్థలో...ఎ) జీవనాధార రంగం, బి) పెట్టుబడిదారీ రంగం అని 2 రంగాలుంటాయనెను.

ఎమ్) హారాడ్-డోమర్ వృద్ధి నమూనా

- వీరు ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియలో పెట్టుబడి పాత్రకు ప్రధానస్థానం ఇచ్చిరి.
- హారాడ్ రచన Towards A dynamic Economics

ECONOMY

- హరాడ్ 3 రకాల వృద్ధి రేట్లను వివరించెను. ఎ) వాస్తవిక వృద్ధి రేటు
బి) వారెంటెడ్ వృద్ధి రేటు
సి) సహజ వృద్ధి రేటు

$$\text{వృద్ధిరేటు} = \frac{\text{పొదుపు}}{\text{మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి}} = \frac{S}{COR}$$

ఉదా : మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి 4 : 1 వృద్ధి రేటు 3%, పొదుపు 12%

వృద్ధి రేటు

ఎన్) శ్రీమతి జోన్ రాబిన్సన్ :

- 1956లో The Accumulation of Capital అనే గ్రంథాన్ని వ్రాసెను.
- సంపూర్ణ ఉద్యగితతో కూడిన క్రమ వృద్ధి సాధించుటకు 'Golden Age' అనే భావన ఉపయోగించినది.

ఓ) పి.సి.మహల్నోబిన్ :

1955లో 4 రంగాల నమూనా అభివృద్ధి చేసెను. ఇది 2వ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఆధారం.

పి) సి.ఎన్.వకీలు మరియు పి.ఆర్.బ్రహ్మానందం

- 1956లో Planning for an Expanding Economy వ్రాసిరి.
- మహల్నోబిన్ వ్యూహానికి ప్రత్యామ్నాయంగా $\frac{CI}{COR}$ వస్తు వ్యూహాన్ని అభివృద్ధి చేసెను.

క్యూ) Theory of Circular Causation - గున్నార్ మిర్దాల్

ఆర్) Theory of International Dualism - H.V. మింట్ & జి.మిర్దాల్ (ఎం.పి.తొడారో దీనిని అభివృద్ధి చేసెను.)

ఎన్) మధ్యంతర సాంకేతిక పరిజ్ఞానం (Intermediate Technology) అనే భావన - షుమాచర్ (Schumacher)

ప్రవేశపెట్టెను.

టీ) పెట్టుబడి వ్యూహాలు:

- ఎ) Capital - Turnover - Criterion : పోలాక్ & బుకనాన్
- బి) సాంఘిక - ఉపాంత ఉత్పాదకత పెట్టుబడి - ఎ.ఇ.ఖాన్, బి.చినారీ
- సి) పునః పెట్టుబడి సిద్ధాంతం - గాలెన్షన్ & లైబిన్స్టీన్.
- డి) కాలశ్రేణి పెట్టుబడి సిద్ధాంతం - ఎ.కె.సేన్.

EDI (విద్యా అభివృద్ధి సూచిక)లో కేరళ మొదటి స్థానంలో ఉంది.

మొత్తం ఉపాధిలో వ్యవసాయరంగం వాటా 1993-94లో 61.67% కాగా 1999-2000 నాటికి 58.54%నికి తగ్గింది. 2004-05 నాటికి 52%నికి తగ్గింది.

ECONOMY

KEY POINTS

1. P.Q.L.I. ని రూపొందించినది డేవిడ్ మోరిస్ (1979)
2. H.D.I రూపశిల్ప మహబూబ్-ఉల్-హక్ (దీన్ని 1990లో UNDP వారు రూపొందించిరి)
3. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత జోన్ రాబిన్సన్
4. సాంకేతిక ద్వంద్వత్వం బెంజిమన్ హిగ్గిన్స్
5. సామాజిక ద్వంద్వత్వం బోకె
6. విత్త ద్వంద్వత్వం మింట్
7. ఆర్థానిక్ కాంపోజిషన్ ఆఫ్ కేపిటల్ OCC కార్ల్ మార్ష్
8. పారిశ్రామిక రిజర్వేషన్ మిగులు విలువ సిద్ధాంతం కార్ల్ మార్ష్
9. అభివృద్ధి దశల సిద్ధాంతం రోస్టావ్
10. టేక్ ఆఫ్ రోస్టావ్
11. నవ కల్పనలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినది షుంపీటర్
12. పేదరికపు విషవలయాలు రాగ్నార్ సర్బ్
13. సంతృప్తి వృద్ధి రాగ్నార్ సర్బ్
14. అసంతృప్తి వృద్ధి ← హార్షమన్ A.O.
15. ముందు, వెనుక అనుబంధాలు హార్షమన్ A.O.
16. బిగ్ పుష్ రోజెన్స్టీన్ రోడాన్
17. అవిభాజ్యాలు మరియు బాహ్య ఆదాయాలు రోజెన్స్టీన్ రోడాన్
18. అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్ అర్థర్ లూయిస్
19. మార్కెట్ సిద్ధాంతం (Market Law) J.B. Say
20. కనీస కృషి ప్రయత్నం (Critical Minimum Effort) హార్వే లైబిన్స్టీన్
21. అల్పస్థాయి సమతౌల్య బోను (Low level Equilibrium Trap) ఆర్.ఆర్.నెల్సన్
22. స్పైడ్ ఎఫెక్ట్ మరియు బ్యాక్ వాష్ ఎఫెక్ట్ గున్నార్ మిర్డల్
23. వాస్తవ వృద్ధి రేటు, వారెంటెడ్ వృద్ధి రేటు, సహజ వృద్ధి రేటు హారాడ్
24. అదృశ్యహస్తం, స్వేచ్ఛా మార్కెట్ యంత్రాంగం, శ్రమ విభజన ఆడం స్మిత్
25. స్వర్ణయుగం శ్రీమతి జోన్ రాబిన్సన్
26. అల్ప ఉద్యోగితా సమతౌల్యం (Under Employment Equilibrium) జె.ఎం.కీన్సు
27. ఉత్పత్తి పద్ధతుల ఎంపిక (Choice of Techniques) ఎ.కె.సేన్

ECONOMY

28. భారీ పరిశ్రమల వ్యూహం	మహల్‌నోబిస్
29. వేతన వస్తు నమూనా	వకీలు మరియు బ్రహ్మానందం
30. గాంధేయ వృద్ధి నమూనా	ఎస్.ఎన్.అగర్వాల్ (1944)
31. ఎల్.పి.జి.నమూనా (సరళీకరణ, ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణ)	డా॥ మన్మోహన్‌సింగ్
32. PURA నమూనా (పట్టణప్రాంత సదుపాయాలు గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఏర్పాటు చేయుట)	ఎ.పి.జె.అబ్దుల్‌కలాం

అభివృద్ధిపై ముఖ్యమైన గ్రంథాలు

❖ Adam Smith	Wealth of Nations
❖ టి.ఆర్. మాల్థస్	The Principles of Political Economy
❖ ఫుంపీటర్	Ten Great Economists,
The Theory of Development
Capitalism, Socialism and Democracy
Business Cycles
❖ రోస్టావ్	The Stages of Economic Growth
The process of Economic Growth
❖ ఆర్.ఆర్.నెల్సన్	A Theory of low level Equilibrium Trap
❖ హెచ్.మింట్	Economics of Developing Countries
❖ హర్షేలైబిన్స్టీన్	Economic Backwardness and Economic Growth
❖ గున్నార్ మిర్దాల్	Asian Drama
Economic Theory and Under developed Regions challenge to Affluence
❖ బెంజిమన్ హిగ్గిన్స్	Economic Development, Principles, Problems and Policies
❖ రాగ్నార్ నర్ప్	Problems of Capital Formation in UDC
❖ కిండిల్ బర్గర్	Economic Development
❖ గౌతమ్ మాదుర్	Planning for Steady Growth
❖ హర్షమన్	The strategy of Economic Development
❖ పాల్ స్ట్రీటన్	Imbalanced Growth
❖ ఎస్.కె.నాద్	Balanced Growth
❖ ఆశోక్ మాదుర్	Balanced Vs un Balanced Growth
❖ డబ్ల్యు.ఎ.లూయిస్	Principles of Economic Planning
Development Planning
The Theory of Economic Growth'
Economic Development with unlimited supply of labour

ECONOMY

❖ కోలిన్ క్లార్క్	The conditions of Economic Progress
❖ జోన్ రాబిన్సన్	The accumulation of capital 1956
	Essays in the theory of Economic Growth 1963
❖ ఎ.కె. సేన్	Choice of Techniques, Growth Economics
❖ సి.ఎన్.వకీల్	Poverty and Planning
❖ వకీల్ & బ్రహ్మానందం	Planning for an Expanding Economy
❖ హారాడ్ ఆర్.ఎఫ్	Towards a Dynamic Economics
❖ ఎన్.కాల్డార్	Essays on Economic stability and Growth
❖ జె.ఎం.కీన్సు	The general theory of employment, interest and money Treatise on money
❖ జె.కె.గాల్బ్రెట్	Affluent Society
	Economic Development in Perspective
❖ సైమన్ కుజ్నెట్స్	Six lectures on Economic Growth
	Modern Economic Growth
❖ లియాంటిఫ్ డబ్ల్యు.డబ్ల్యు	Studies in the structure of American Economy
❖ పి.సి.మహల్నోబిస్	Talks on Planning
	The Approach of operational Research to Planning in India
❖ కార్ల్ మార్ష్	Das Capital
❖ జి.ఎం.మేయర్	Leading issues in Development Economics
❖ కె.కె.కురిహర	The Keynesian theory of Economic Development
❖ ఇ.డి.డోమర్	Expansion and Employment
❖ కె.ఎన్.రాజ్	Growth Model and Indian Planning
❖ టి.డబ్ల్యు.షుల్ట్	Transforming Traditional Agriculture
❖ ఎం.పి.తోడారో	Economic Development in Third World

- ⇒ **URP (Uniform Recall Period)** ప్రకారం 1993-94లో భారతదేశంలో పేదరికం 36% కాగా, 2004-05 నాటికి 27.5% నకు తగ్గింది. **MRP (Mixed Recall Period)** ప్రకారం 1999-2000లో పేదరికం 26% కాగా, 2004-05 నాటికి 22%నికి తగ్గింది.
- ⇒ మొత్తం ఉపాధిలో వ్యవసాయరంగం వాటా 1993-94లో 61.67% కాగా 1999-2000 నాటికి 58.54% నికి తగ్గింది. 2004-05 నాటికి 52%నికి తగ్గింది.

బిట్ బ్యాంక్ (One Word Questions)

వృద్ధి - అర్థము

1. ఉత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదలను ఏమందురు ?
జ. ఆర్థికవృద్ధి
2. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు సంబంధించిన భావన ఏది ?
జ. ఆర్థికవృద్ధి
3. శారీరక పరిమాణంలోని మార్పులను దేనితో పోల్చవచ్చు ?
జ. ఆర్థికవృద్ధి
4. ఉత్పత్తి పెరుగుదలతోపాటు సాంకేతిక, వ్యవస్థాపూర్వక మార్పులతో కూడిన గుణాత్మక మార్పులను ఏమందురు?
జ. ఆర్థికాభివృద్ధి
5. ఆర్థిక వృద్ధి + వ్యవస్థాపూర్వకమైన మార్పులు దేనిని తెలియజేయును?
జ. ఆర్థికాభివృద్ధి
6. మనిషి వ్యక్తిత్వంలోనూ, మేధస్సులోనూ వచ్చే మార్పులను దేనితో పోలుస్తారు?
జ. ఆర్థికాభివృద్ధి
7. ఒక ఆర్థిక వ్యవస్థ వాస్తవిక జాతీయాదాయంలో, దీర్ఘకాలంలో పెరుగుదలను సాధించు ప్రక్రియ ఆర్థికాభివృద్ధి అని నిర్వచించినది?
జ. జి.మేయర్ మరియు బాల్విన్
8. పంపిణీ స్వభావాన్ని పరిగణనలోనికి తీసుకొనే ఆర్థిక భావన?
జ. ఆర్థికాభివృద్ధి
9. Growth without Development అనే గ్రంథాన్ని వ్రాసినది?
జ. రాబర్ట్ క్లౌవర్
10. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలకు వర్తించే భావన ఏది?
జ. ఆర్థికాభివృద్ధి
11. భవిష్యత్ తరాలు వారి అవసరాన్ని తీర్చుకునే సామర్థ్యం దెబ్బతీయకుండా ప్రస్తుత తరంవారు తమ అవసరాలను తీర్చుకోవడాన్ని ఏ విధంగా నిర్వచిస్తారు?
జ. కొనసాగించగలిగే అభివృద్ధి
12. నిలకడగల అభివృద్ధికి (కొనసాగించగలిగే అభివృద్ధికి) పై నిర్వచనాన్ని ఇచ్చినది?
జ. బ్రట్లాండ్ కమిషన్ (1987)
13. పర్యావరణ వనరులను, పునరావృతం కాని సహజ వనరులను సంరక్షించుటయే.....
జ. కొనసాగించగలిగే అభివృద్ధి.

వృద్ధి-అభివృద్ధి-మాపనలు

14. ఆర్థికాభివృద్ధికి మాపనంగా స్థూలజాతీయోత్పత్తిని సమ్మతించిన ఆర్థికవేత్త?

జ. సైమన్ కుజ్ నెట్స్ & మీడ్ & వీనర్ & ఫ్రాంకెల్
15. నామమాత్రపు ఆదాయాన్ని వాస్తవిక జాతీయాదాయంగా మార్చేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?

జ. వాస్తవిక జాతీయాదాయం = $\frac{\text{నామమాత్రపు జాతీయాదాయం}}{\text{ప్రస్తుత సంవత్సరం ధరల సూచీ}} \times 100$
16. ఆర్థికాభివృద్ధి మాపనాలలో జనాభా పెరుగుదల ప్రభావాన్ని విస్మరించిన మాపనం ఏది?

జ. వాస్తవిక జాతీయాదాయం
17. జనాభా పెరుగుదల ప్రభావాన్ని పరిగణనలోనికి తీసుకుంటూ ఆర్థికాభివృద్ధిని మాపనం చేసే కొలమానం?

జ. వాస్తవిక తలసరి ఆదాయం
18. వాస్తవిక తలసరి ఆదాయాన్ని ఆర్థికాభివృద్ధికి మాపనంగా సమ్మతించిన ఆర్థికవేత్తలు?

జ. లూయిస్; లైబ్ నోస్టీన్; మేయర్
19. ఆర్థికవృద్ధికి ఉత్తమమైన కొలమానంగా ఎక్కువ మంది ఆర్థికవేత్తలు ఆమోదించిన కొలమానం ఏది?

జ. వాస్తవిక తలసరి ఆదాయం
20. ఆర్థిక సంక్షేమ కొలమానము (MEW) ను రూపొందించినది?

జ. నర్థవన్ & జేమ్స్ టోబిన్
21. నికర ఆర్థిక సంక్షేమాన్ని రూపొందించినది (NEW)?

జ. పాల్ శామ్మూల్ సన్
22. వాస్తవిక జాతీయాదాయానికి, విశ్రాంతిని, గృహిణుల సేవలను కలిపి పట్టణీకరణ, కాలుష్యము వంటి అసౌకర్య వ్యయాలను తీసివేస్తే వచ్చే మాపనం?

జ. నికర ఆర్థిక సంక్షేమ సూచీ (NEW)
23. నికర ఆర్థిక సంక్షేమ సూచీని ఈ విధంగా చూపవచ్చు?

జ. $NEW = \text{వాస్తవ స్థూల జాతీయోత్పత్తి} + \text{విశ్రాంతి సమయము} + \text{మార్కెట్ యేతర కార్యకలాపాలు} - \text{పట్టణీకరణ పర్యావరణ కాలుష్యానికి అయ్యే వ్యయం}$
24. 1979వ సంవత్సరంలో భౌతిక జీవన ప్రమాణ సూచీ (PQLI) ని తయారు చేసినది?

జ. మోరిస్ డేవిడ్ మోరిస్

ECONOMY

25. భౌతిక జీవన ప్రమాణ సూచీ (PQLI) లో తీసుకున్న అంశాలు?

- జ. ఎ) ప్రజల ఆయుర్దాయము (1 సం॥ నుంచి)
 బి) శిశు మరణ రేటు
 సి) అక్షరాస్యత

26. PQLI లో అంశ సూచీకి సూత్రం?

జ. అంశసూచీ = $\frac{\text{వాస్తవ విలువ} - \text{కనిష్ట విలువ}}{\text{గరిష్ట విలువ} - \text{కనిష్ట విలువ}}$

27. మోరిస్ నిర్మించిన PQLI అనే సమీకృత సూచీ అనువర్తితము ఏ విధంగా ఉంది?

- జ. ఎ) తక్కువ తలసరి ఆదాయం గల దేశాలలో PQLI విలువ తక్కువగానూ, ఎక్కువ తలసరి ఆదాయం గల దేశాలలో PQLI విలువ ఎక్కువగానూ ఉంది.
 బి) అయినా కొన్ని దేశాలలో తలసరి ఆదాయం అధికంగా ఉన్నప్పటికీ PQLI సూచీ అల్పంగా ఉంది. తలసరి ఆదాయం తక్కువ అయినప్పటికీ PQLI సూచీ అధికంగా ఉంది.

28. సమీకృత అభివృద్ధి సూచీని (Composite Index of Development) గణించుటకు 11 కొలమానాలను పరీక్షించిన ఆర్థికవేత్త?

- జ. ఇ.ఇ. హెగెన్

29. సామాజిక అభివృద్ధిపై ఐక్యరాజ్యసమితి పరిశోధనా సంస్థ (UNRISD) ఆర్థికాభివృద్ధి మాపనాన్ని రూపొందించుటకు ఎన్ని అంశాలను తీసుకుంది?

- జ. 16 (9 సామాజిక సూచికలు + 7 ఆర్థిక సూచికలు)

30. HDI (Human Development Index) ని ఏ సంవత్సరంలో రూపొందించిరి?

- జ. 1990

31. HDI ఎవరు రూపొందిస్తున్నారు?

- జ. UNDP (United Nations Development Programme)

32. HDI (మానవాభివృద్ధి సూచీ) రూపశిల్ప?

- జ. మహబూబ్-ఉల్-హక్ (పాకిస్తాన్)

33. HDI ని రూపొందించేటప్పుడు తీసుకునే అంశాలు?

- జ. ఎ) ఆయుర్దాయము (జన్మించినప్పటి నుంచి)
 బి) అక్షరాస్యత (వయోజన అక్షరాస్యత + ఉమ్మడి నమోదు నిష్పత్తి)
 సి) తలసరి ఆదాయం GDP (US\$ PPP)

- జ. 96వ స్థానం (119 దేశాలను తీసుకోవడం జరిగింది)
46. ప్రపంచ పోటీతత్వ సూచీ నివేదికలో భారత్ స్థానం?
- జ. 48వ స్థానం (131 దేశాలను తీసుకున్నారు)
47. ప్రపంచ అభివృద్ధి నివేదికను రూపొందించేది ఎవరు?
- జ. ప్రపంచబ్యాంకు వారు

వృద్ధి-పంపిణీ-సంక్షేమం

48. సాధారణంగా జాతీయాదాయం పెరిగితే ఆర్థికవృద్ధి పెరుగుతుంది. అయితే ఆర్థికవృద్ధికి సంక్షేమానికి ఎలాంటి సంబంధం ఉంటుంది?
- జ. వృద్ధి పెరిగితే సంక్షేమం కూడా పెరుగును.
49. ధరలు పెరుగుదల వలన జాతీయాదాయం పెరిగిన యెడల.....
- జ. ఆర్థిక సంక్షేమంలో మార్పును గణించడం కష్టం
50. శ్రామికులను అధిక పనిగంటలు పనిచేయించటం వలన జాతీయాదాయం పెరిగిన...
- జ. ఆర్థిక సంక్షేమం పెరిగినట్లు చెప్పలేము.
51. జాతీయ, తలసరి ఆదాయాలు పెరిగినప్పటికీ పెరిగిన ఆదాయం ఎక్కువగా ధనికులకు చేరితే....
- జ. ఆర్థిక సంక్షేమం తగ్గిపోవును $(G - I) > W$
52. అమర్త్యసేన్ ఆర్థిక సంక్షేమంను కొలిచేందుకు సూచించిన సమీకరణం
- జ. W - సంక్షేమం
- తలసరి ఆదాయం
 G - అసమానతలు
53. అమర్త్యసేన్ ప్రకారం సంక్షేమం పెరగాలంటే....
- జ. తలసరి ఆదాయం పెరిగి ఆదాయ అసమానతలు తగ్గాలి
54. అమర్త్యసేన్ కి అర్థశాస్త్రంలో నోబెల్ ప్రైజ్ వచ్చిన సంవత్సరం ?
- జ. 1998 (సంక్షేమ అర్థశాస్త్రంలో కృషి చేసినందుకుగాను)

అల్పాభివృద్ధి ఆర్థిక వ్యవస్థ లక్షణాలు

55. “ఆ దేశ జనాభా సహజ వనరులతో పోల్చినప్పుడు తక్కువ మూలధనం గల దేశాలను అల్పాభివృద్ధి దేశాలు అంటారు” అని నిర్వచించినది?
- జ. రగ్నార్ నర్బ్

ECONOMY

56. ఉపయోగించబడని లేదా తక్కువ ఉపయోగించిన మానవ సంపద ఒకవైపు, ఉపయుక్తం కాని సహజ వనరులు మరొకవైపు కలిసి ఉండడమే అల్పాభివృద్ధి దేశ లక్షణము అని నిర్వచించినవారు?

జ. ప్రణాళిక సంఘం

57. “అల్పాభివృద్ధి దేశము ఒక జిరాఫీలాంటిదని, దానిని వర్ణించుట కష్టము అయితే చూడగానే గుర్తించవచ్చు” అని వాఖ్యానించినది ఎవరు?

జ. సింగర్

58. ప్రపంచబ్యాంకు ప్రపంచ దేశాలను అల్ప, మధ్య, అధిక ఆదాయ ఆర్థిక వ్యవస్థలని దేని ఆధారంగా విభజన చేస్తుంది?

జ. తలసరి GNP (GNI)

59. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలను ప్రపంచ మురికివాడలుగా అభివర్ణించినది?

జ. కైరన్క్రాస్

60. తక్కువ తలసరి ఆదాయం అనేది ఏ దేశాల లక్షణం?

జ. అల్పాభివృద్ధి దేశాలు

(2008 నాటి భారత్ తలసరి ఆదాయం \$1070రీరీరీ)

61. వ్యవసాయరంగం ఆధిక్యతను కలిగి ఉండడం ఏ దేశాల లక్షణము?

జ. అల్పాభివృద్ధి దేశాలు

62. మూలధనం కొరత, అధిక జనాభా ఒత్తిడి, అల్ప ఉత్పాదకత, తక్కువ మానవాభివృద్ధి ఏ ఆర్థిక వ్యవస్థలో కనబడును?

జ. అల్పాభివృద్ధి ఆర్థికవ్యవస్థ

63. 2001-2011 మధ్య భారత దశాబ్ద జనాభా పెరుగుదల వృద్ధి రేటు ?

జ. 17.64%

64. 2001-2011ల మధ్య మన దేశ జనాభా సాంవత్సరిక వృద్ధి రేటు?

జ. 1.64%

65. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత అనగా?

జ. అవసరానికి మించి ఎక్కువ మంది శ్రామికులు ఒక రంగంలో పనిచేయడాన్ని ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత అంటారు.

66. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగుల ఉపాంత ఉత్పత్తి?

జ. తక్కువగా లేదా శూన్యంగా ఉంటుంది (ఒక్కొక్కసారి ఋణాత్మకంగా ఉండవచ్చు)

67. భారతదేశంలో నిరుద్యోగిత స్వభావం ఏ రకమైనది?

జ. వ్యవస్థాపరమైనది (ఇది దీర్ఘకాలంలో ఉంటుంది)

68. అల్పాభివృద్ధి దేశాలలో నిరుద్యోగితకు కారణం?

జ. మూలధనం కొరత

83. HDI రూపకల్పనలో ఆయుర్దాయం యొక్క కనిష్ట విలువ?

జ. 25 (గరిష్ట విలువ 85)

అభివృద్ధి దశలు

84. కారల్ మార్క్స్ అభివృద్ధి దశలు సిద్ధాంతంలో చివరి దశలు?

జ. కమ్యూనిజం

85. పారిశ్రామిక రిజర్వేషన్ అనే భావన ఎవరిది?

జ. కారల్ మార్క్స్

86. Organic Composition of capital అనే భావనను రూపొందించినది?

జ. కారల్ మార్క్స్

87. దాస్కాపిటల్ గ్రంథ రచయిత?

జ. కారల్ మార్క్స్

88. ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియలో భాగంగా ప్రాథమిక రంగం నుండి ద్వితీయ రంగానికి, ద్వితీయరంగం నుండి తృతీయ రంగానికి అటు ఉత్పత్తిలోనూ, ఇటు ఉపాధిలోనూ మార్పులు వస్తాయని చెప్పినది ఎవరు?

జ. సైమన్ కుజనెట్స్

89. "The stages of Economic Growth" 1960లో రచించినది ఎవరు?

జ. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. రోస్టోవ్

90. "Non-Communist Manifesto" అని ఈ రచనను పిలుస్తారు?

జ. The Stages of Economic Growth

91. రోస్టోవ్ దశలలో మొదటి దశ అయిన సాంప్రదాయక సమాజం ఈ విధంగా పిలవబడును?

జ. ఫ్రీ ఇండస్ట్రియల్ స్టేజ్

92. "Period of Transition" అని రోస్టోవ్ యొక్క ఈ దశను పేర్కొంటారు?

జ. ప్లవనదశకు కావలసిన ముందు పరిస్థితులు

93. రోస్టోవ్ ప్రతిపాదించిన దశలలో ప్రధానమైనది?

జ. ప్లవనదశ (Take-off)

94. జాతీయాదాయంలో ఉత్పాదక పెట్టుబడి 5% నుండి 10%కి పైగా పెరుగుదల ఈ దశలో కనబడును?

జ. ప్లవనదశ

95. ప్లవనదశను మొదటగా చేరుకున్న దేశం?

జ. బ్రిటన్(1783-1802)

ECONOMY

96. రోస్టోవ్ పేర్కొన్న ఘనదశ నిబంధనలు భారతదేశంలో సంభవించిన సంవత్సరం?
 జ. 1952
97. ఏ సంవత్సరంలో భారతదేశం ఘనదశను దాటి ఉండవచ్చని రోస్టోవ్తోపాటు మరికొంతమంది ఆర్థికవేత్తలు భావిస్తున్నారు?
 జ. 1964-65
98. స్వయం నిలకడ ఉన్న వృద్ధిని సాధించే దశ (Self sustained growth) గా రోస్టోవ్ దశలలో ఏ దశను పేర్కొంటారు?
 జ. పరిపక్వత దిశగా నడిచే దశ (Drive to maturity)
99. అంతవరకూ ఉన్న పురోగామి రంగాల స్థానంలో కొత్తగా ఏర్పడిన రంగాలు వృద్ధి చెందడం ఈ దశలో కనిసిస్తాయి?
 జ. పరిపక్వత దిశకు గమనం (Drive to maturity)
100. అంతవరకూ సాధించిన ప్రగతి ఫలాలను అన్ని రంగాలకు వర్తింపజేసే దశ?
 జ. పరిపక్వత దిశకు గమనం (Drive to maturity)
101. రోస్టోవ్ దశలలో చివరి దశ?
 జ. హెచ్చుస్థాయి సామూహిక వినియోగస్థాయి (Age of high mass consumption)
102. ఆర్థికవ్యవస్థ సప్లయ్ వైపు నుంచి డిమాండ్ వైపు, ఉత్పత్తి సమస్యల నుంచి వినియోగ సమస్యలకు మారే స్థితి ఏ దశలో కనబడును?
 జ. హెచ్చుస్థాయి సామూహిక వినియోగస్థాయి
103. హెచ్చుస్థాయి సామూహిక వినియోగస్థాయిని చేరిన మొదటి దేశం?
 జ. అమెరికా (1920), 2వది యు.కె. (1930)
104. కనీస అవసరాలు సమస్య తీరిపోయి మన్నికగల వస్తువుల వినియోగం పెరిగే దశ?
 జ. హెచ్చుస్థాయి సామూహిక వినియోగస్థాయి
105. పెట్టుబడి రెట్టింపు అయి 10% అధిగమించుట, వృద్ధికి కావలసిన సాంస్కృతిక పరిస్థితులు ఏర్పడుట, పురోగామి రంగాలు వృద్ధి చెందుట ఈ దశలో కనబడును ?
 జ. Take-off
106. హారాడ్-డోమర్ వృద్ధి నమూనా ఈ దేశాల అనుభవం ఆధారంగా రూపొందించబడింది?
 జ. అభివృద్ధి చెందిన పెట్టుబడిదారీ దేశాలు
107. ఆర్థికవృద్ధి జరిగేకొద్దీ శ్రామిక శక్తిలో సేవారంగం వాటా?
 జ. పెరుగుతూ వస్తుంది.
108. ఆర్థికవృద్ధి జరిగేకొద్దీ ఉపాధిలో వ్యవసాయరంగం వాటా?
 జ. తగ్గుతూ వస్తుంది.

వృద్ధి ఆధారాలు

109. దేశ అభివృద్ధిని సహజ వనరులు దృష్ట్యా పరిశీలించిన ఆర్థికవేత్తలు?

జ. డబ్ల్యు.ఎన్.పార్కర్

110. సహజవనరుల కొరత ఉన్నప్పటికీ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు ఉదాహరణ?

జ. జపాన్, ఇంగ్లాండ్

111. మూలధన సంచయనం అనగా

జ. మూలధన వస్తువుల ఉత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదల, ఉదా: యంత్రాలు, ముడిసరుకులు, విడిపరికరాలు, కర్మాగార సామాగ్రి మొదలైనవి.

112. Incremental capital output ratio అనగా ?

జ. ఉత్పత్తి ఒక యూనిట్ పెరగాలంటే మూలధనంలో ఎంత పెరుగుదల ఉండాలి తెలియజేయు దానిని ఉపాంత మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి అందురు. దీనిని ICOR అందురు.

113. పేదరికపు విషవలయాలు ఛేదించుటకు మూలధన సంచయనం అవసరం అని పేర్కొన్నది?

జ. రగ్నార్ నర్బ్

114. మూలధన కల్పన ప్రక్రియ ఎన్ని దశలలో జరుగును?

- జ. మూడు దశలలో జరుగును. 1) పొదుపు పెంచుట
2) పొదుపు సమీకరించుట
3) పొదుపును పెట్టుబడిగా మార్చుట

115. ఆర్థికాభివృద్ధిలో నవకల్పనల ప్రాధాన్యతను నొక్కి చెప్పినది?

జ. షంపీటర్

116. వ్యక్తులు విద్య ఆరోగ్యము, నైపుణ్యాలపై చేసే పెట్టుబడిని ఏమంటారు?

జ. మానవ మూలధనం

117. వెనుకబడిన దేశాలలో గల నైపుణ్యం గల మానవశక్తి అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో గల అధిక వేతనాలకు ఆకర్షించబడి తరలిపోవడాన్ని ఏమందురు?

జ. మేథోవలస

118. జనాభా సిద్ధాంతాన్ని తొలిసారిగా శాస్త్రీయ దృక్పథంతో చెప్పినది?

జ. టి.ఆర్.మల్థస్ (An essay on the principles of the population)

119. అభిలషణీయ జనాభా సిద్ధాంతము మొదటిసారిగా చర్చించినది?

జ. ఎడ్వర్డ్ వెస్ట్

120. అభిలషణీయ జనాభా సిద్ధాంతాన్ని అభివృద్ధిపరిచినవారు?

జ. సిడ్నివిక్; ఎడ్విన్ కానన్, డాల్టన్

ECONOMY

121. ఏ జనాభా స్థాయి వద్ద అత్యధిక తలసరి ఆదాయం లభ్యమగునో ఆ జనాభాను..... అంటారు.
- జ. అభిలషణీయ జనాభా
122. “ప్రకృతి ఒక భోజనశాల వంటిది. దీనిలో అహ్వనితులకే భోజనం లభిస్తుంది. అనాహ్వనితులు ఆకలి చావులతో అలమటించాల్సిందే” ఈ వ్యాఖ్య ఎవరిది?
- జ. మార్షన్
123. “భూమిపై పుట్టే ప్రతి బిడ్డ పొట్టతో పాటు, రెండు కాళ్లు, చేతులతో పుడతాడు” అని చెప్పింది ఎవరు?
- జ. ఎడ్విన్ కానన్
124. జనాభా పరిణామ సిద్ధాంతాన్ని కోల్ మరియు హోవర్లు 3 దశలుగా ప్రతిపాదించిరి. అయితే మొదటి దశ లక్షణాలు ఏవి?
- జ. అధిక జననరేటు, అధిక మరణరేటు
125. జనాభా పరిణామ సిద్ధాంతంలో 2వ దశ లక్షణాలు ఏవి?
- జ. జననాల రేటులోని తగ్గుదల కంటే మరణాల రేటులోని తగ్గుదల ఎక్కువగా ఉండును. ఫలితంగా జనాభా విస్ఫోటనము జరుగును.
126. జనాభా పరిణామ సిద్ధాంతంలో 3వ దశ లక్షణాలు ఏవి?
- జ. అల్ప జననరేటు, అల్ప మరణరేటు ఉండును.
127. ఉత్పత్తి కారకాలు పెరుగుదల రేటు కంటే, ఉత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదల ఎక్కువగా ఉంటే దానిని ఏమందురు?
- జ. ఉత్పాదకత
128. అభివృద్ధి చెందిన, చెండుతున్న దేశాల మధ్య విదేశీ వ్యాపారం జరిగినపుడు అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకే వ్యాపారం అనుకూలంగా ఉంటుందని పేర్కొన్నది?
- జ. ప్రేబిష్-సింగర్, గున్నార్ మిర్థాల్లు
129. Two-gap model లో గల అంతరాలు ఏవి?
- జ. ఎ) పొదుపు అంతరం
బి) విదేశీ మారక ద్రవ్య అంతరము
130. ఆర్థిక వృద్ధిని నిర్ణయించే కారకాలు ఏవి?
- జ. ఎ) ఆర్థిక కారకాలు, బి) ఆర్థికేతర కారకాలు
131. ఆర్థికాభివృద్ధిని నిర్ణయించే ఆర్థిక కారకాలు ఏవి?
- జ. సహజవనరులు; వ్యవస్థాపన; సాంకేతిక ప్రగతి; మూలధన కల్పన; విదేశీ వ్యాపారం
132. ఆర్థికాభివృద్ధిని నిర్ణయించే ఆర్థికేతర కారకాలు ఏవి?
- జ. రాజకీయ పరిస్థితులు; సాంఘిక పరిస్థితులు; ఉమ్మడి కుటుంబ వ్యవస్థ; కుల వ్యవస్థ; మూఢనమ్మకాలు; మతం మొదలైనవి.

133. మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి తగ్గుట అనగా

జ. ఒక నిర్ణీత యూనిట్ వస్తు ఉత్పత్తికి తక్కువ మూలధనం అవసరం అగుట

134. వృద్ధి రేటును ఏ విధంగా నిర్వచించవచ్చు?

జ.

135. Invisible Capital అనగా?

జ. మానవ ఆరోగ్యం, నైపుణ్యంపై చేసే పెట్టుబడి

వృద్ధి వ్యూహాలు

136. బిగ్ ఫుష్ సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించినది?

జ. రోజెన్ స్టీన్ రోడాన్

137. అవిభాజ్యాలు-బాహ్య ఆదాయాలకు ప్రాధాన్యత ఇచ్చినది?

జ. రోజెన్ స్టీన్ రోడాన్

138. రోడాన్ ప్రకారం అవిభాజ్యాలు ఎన్ని రకాలు?

జ. ఎ) ఉత్పత్తి ఫలంలో అవిభాజ్యాలు

బి) డిమాండ్ లో అవిభాజ్యాలు

సి) పొదుపు సరఫరాలో అవిభాజ్యాలు $\frac{100I \times \frac{1-i}{1-i}}{1-i} = , D$

139. సంతృప్త వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని సమర్థించినవారు?

జ. రోజెన్ స్టీన్ రోడాన్; ఆర్థర్ లూయిస్; రగ్నార్ నర్స్

140. సంతృప్త వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని అభివృద్ధి చేసినది ఎవరు?

జ. రగ్నార్ నర్స్ [J.B.Say Market Law ఆధారంగా తీసుకొని ప్రతిపాదించెను.]

141. పేదరికపు విషవలయాలను ప్రతిపాదించినది?

జ. రగ్నార్ నర్స్

142. కొన్ని శక్తులు చర్య మరియు ప్రతీకార చర్యల వలన ఒక వలయాకారంలో ఒక దేశాన్ని పేదరికంలో ఉంచడాన్ని ఏమంటారు?

జ. పేదరికపు విషవలయాలు

143. రగ్నార్ నర్స్ ప్రకారం పరిమిత మార్కెట్ ఆర్థిక వ్యవస్థ ఏర్పడడానికి కారణం?

జ. పేదరికపు విషవలయాలు

144. ఆర్థిక వ్యవస్థలో వివిధ రంగాలలో ఏక కాలమందు పెట్టుబడిపెట్టి వాటిని అభివృద్ధిపరచాలి అని తెలిపే సిద్ధాంతం?

జ. సంతృప్త వృద్ధి సిద్ధాంతం (ఇది రగ్నార్ నర్స్ తో ముడిపడి ఉంది).

ECONOMY

145. అంతర్గత ప్రదర్శనా ప్రభావం అనగా

జ. పేదవారు, మధ్యతరగతి వినియోగ తీరును, మధ్యతరగతివారు ధనికుల వినియోగ తీరును అనుసరించుట.

146. అంతర్గత ప్రదర్శనా ప్రభావం ఎవరి పేరుతో ముడిపడి ఉంది?

జ. డ్యూసెన్ బెర్రీ

147. అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనా ప్రభావం అంటే?

జ. విదేశాల వినియోగపు అలవాట్లను, పేద దేశాలలోని ధనవంతులు అనుసరించుట

148. అంతర్జాతీయ ప్రదర్శనా ప్రభావం ఎవరి పేరుతో ముడిపడి ఉంది?

జ. రగ్నార్ నర్బ్

149. పేదరికపు విషవలయాన్ని ఛేదించుటకు వెనుకబడిన దేశాలలో మూలధన సంచయనం అత్యవసరం అని చెప్పింది ఎవరు?

జ. రగ్నార్ నర్బ్

150. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగులను నిజపొదుపుగా వాడి మూలధన కల్పనకు ఉపయోగించవచ్చని పేర్కొన్నది?

జ. రగ్నార్ నర్బ్

151. సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని విమర్శించినది?

జ. సింగర్, హర్షమాన్, కురిహార్, కిండెల్బర్గర్, పాల్స్ట్రీటన్

152. కొన్ని ఎంపిక చేసిన రంగాలలో మొదట పెట్టుబడిపెట్టి క్రమేణా ఆర్థికాభివృద్ధి సాధించే వ్యూహాన్ని ఏమందురు?

జ. అసంతులిత వృద్ధి వ్యూహం

153. అసంతులిత వృద్ధి వ్యూహం అను భావనను ప్రాచుర్యంలోకి తీసుకువచ్చినది?

జ. హర్షమాన్

154. ముందు-వెనుక అనుబంధాలు (Forward & Backward linkages)ను వివరించినది?

జ. హర్షమాన్

155. హర్షమాన్ ప్రకారం ముందు-వెనుక అనుబంధాలు ఎక్కువగా ఉన్న పరిశ్రమ?

జ. ఇనుము-ఉక్కు కర్మాగారం

156. హర్షమాన్ ప్రకారం మొదటిగా ఏ పరిశ్రమను స్థాపించాలి?

జ. తుది పరిశ్రమలను మొదట నెలకొల్పాలి (Last Industries first)

157. అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని మొదటిసారిగా అనుసరించి, స్వల్పకాలంలో అధిక వృద్ధిని సాధించిన దేశం?

జ. రష్యా

158. మనదేశంలో ఏ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని అన్వయించింది?

జ. రెండో పంచవర్ష ప్రణాళిక

ECONOMY

159. కనీస, కనిష్ట ప్రయత్నము (Critical Minimum effort theory) ని ప్రతిపాదించినది ఎవరు?

జ. హార్వేలైబన్స్టీన్

160. Economic Backwardness & Economic Growth గ్రంథకర్త?

జ. హార్వేలైబన్స్టీన్

161. అల్పస్థాయి సమతౌల్య బోనును వివరించినది?

జ. ఆర్.ఆర్.నెల్సన్

162. Development with unlimited supply of labour అను గ్రంథాన్ని వ్రాసింది ఎవరు?

జ. లూయిస్

163. లూయిస్ అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్ సిద్ధాంతంలో గల ఆర్థిక వ్యవస్థలో గల రంగాలు ఎన్ని?

జ. 2... అవి 1) జీవనాధార రంగం, 2) ఆధునిక పెట్టుబడిదారీ రంగం

164. అంతర్జాతీయ అసమానతలు, అల్పాభివృద్ధి దేశాలలో ప్రాంతీయ అసమానతలు ఏర్పడడానికి కారణము?

జ. ఎ) బలమైన బ్యాంక్ వాష్ ప్రభావము

బి) బలహీనమైన విస్తరణ ప్రభావము

165. బ్యాంక్ వాష్ ప్రభావము అనగా

జ. ఒక అభివృద్ధి చెందిన ప్రాంతము తన ఆర్థిక కార్యకలాపాలు ద్వారా మరియొక అభివృద్ధి చెందని ప్రాంతాన్ని శాశ్వతంగా అల్పాభివృద్ధికి గురిచేయుట

166. “వారెంటెడ్ వృద్ధి రేటు” అనే భావన ఎవరిది?

జ. హోరాడ్

167. హోరాడ్-డోమర్ నమూనా ఏ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఆధారం అయింది?

జ. 1వ ప్రణాళిక

168. హోరాడ్-డోమర్ నమూనాలో ప్రధాన స్థానం దీనికి ఇవ్వబడింది?

జ. పెట్టుబడికి

169. హోరాడ్-డోమర్ నమూనా ప్రకారం వృద్ధి రేటును పొందాలంటే

జ.
$$\text{వృద్ధి రేటు} = \frac{\text{పొదుపు లేదా పెట్టుబడి}}{\text{మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి}}$$

170. స్వర్ణయుగం అనే భావన ఎవరిది?

జ. శ్రీమతి జోన్ రాబిన్సన్

171. పి.సి.మహల్నోబిస్ 4 రంగాలు నమూనా ఏ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఆధారమైంది?

జ. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక

ECONOMY

172. కాలశ్రేణి-పెట్టుబడి సిద్ధాంతాన్ని సమర్థించినది?

జ. ఎ.కె. సేన్

173. Choice of Technic అనే గ్రంథాన్ని వ్రాసినది?

జ. ఎ.కె. సేన్

174. Asian Drama గ్రంథకర్త?

జ. గున్నార్ మిర్థాల్

175. మధ్యంతర సాంకేతిక పరిజ్ఞానమును సూచించినది?

జ. షుమాచర్

176. వేతన వస్తు వ్యూహాన్ని రూపొందించినది?

జ. వకీల్ మరియు బ్రహ్మానంద

177. "అదృశ్య హస్తము", శ్రమ విభజన" అనే భావనలు వీరితో ముడిపడి వున్నాయి?

జ. ఆడమ్స్మిత్

178. "మిగులు విలువ", "వర్గ సంఘర్షణ", చారిత్రాత్మక భౌతిక సిద్ధాంతము" వీరికి సంబంధించిన భావనలు?

జ. కారల్ మార్క్స్

179. "Theory of Economic Development గ్రంథ రచయిత?

జ. షుంపీటర్

180. The Accumulation of Capital గ్రంథకర్త ఎవరు?

జ. శ్రీమతి జోన్ రాబిన్ సన్

181. ఫెల్డ్మన్ వృద్ధి నమూనా ఈ దేశానికి చెందినది?

జ. రష్యా

182. Shadow Prices ని నిర్వచించినది?

జ. Tin Burger

183. Perspective Plan దేనిని తెలియజేయును?

జ. దీర్ఘదర్శి ప్రణాళికను

184. 4వ ప్రణాళిక నమూనాను రూపొందించినది?

జ. అశోకరుద్ర మరియు ఎ.ఎస్.మానే

185. Indian Economic Planning in its Broader setting అను గ్రంథకర్త?

జ. మిర్థాల్

186. Theory of circular causation గ్రంథకర్త ఎవరు?

జ. మిర్థాల్

గత ఎపిఎన్ఎస్సి, యుపిఎన్ఎస్సి ప్రశ్నాపత్రాలలోని

ప్రశ్నలు-సమాధానాలు

1. లారెంజ్ రేఖ (Lorenz Curve) కొలిచేది (Dy.E.O.-2008) (1)
 - 1) ఆదాయ పంపిణీ
 - 2) దారిద్ర్యం
 - 3) నిరుద్యోగిత
 - 4) ఆహార పంపిణీ
2. హారెడ్-డోమర్ల నమూనా సర్వసాధారణంగా ఈ క్రింది వాటిలో దేనిపై ఆధారపడుతుంది? (Dy.E.O.-2008)(1)
 - 1) మూలధన విలువ సిద్ధాంతం
 - 2) ధర విలువ సిద్ధాంతం
 - 3) వినియోగ సిద్ధాంతం
 - 4) ఉత్పత్తి సిద్ధాంతం
3. డోమర్ సూత్రం ప్రకారం, మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి 3:1 ఉండి వార్షిక వృద్ధి రేటు 4% అయినచో, కావలసిన పొదుపు రేటు ఎంత? (Dy.E.O.-2008) (3)
 - 1) 10%
 - 2) 11%
 - 3) 12%
 - 4) 14%
4. భారతదేశంలో ప్రాథమిక రంగం అంటే ఏది? (Dy.E.O.-2008) (3)
 - 1) పారిశ్రామిక రంగం
 - 2) సేవల రంగం
 - 3) వ్యవసాయ రంగం
 - 4) పత్రికా రంగం
5. 'ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత' అనగా (Dy.E.O.-2008) (2)
 - 1) ఉద్యోగం లేని వ్యక్తి
 - 2) ఒక పనికి కావలసిన వారికన్న ఎక్కువ మంది పని చేయుట
 - 3) స్త్రీలలో నిరుద్యోగిత
 - 4) 60 సంవత్సరాల మరియు అపై ఉన్న వారిలో నిరుద్యోగిత
6. దేశాల అధిక, మధ్య మరియు తక్కువ ఆదాయ ఆర్థిక వ్యవస్థల వర్గీకరణ దేని ఆధారంగా చేస్తారు? (Dy.E.O.-2008)
 - 1) జనాభా
 - 2) జి.ఎన్.పి
 - 3) విస్తీర్ణం
 - 4) తలసరి జి.ఎన్.పి. (4)
7. ఆదాయ అసమానత విలోమీకరించు U పరికల్పన ఎవరికి సంబంధించినది? (Dy.E.O.-2008) (2)
 - 1) విలియమ్సన్
 - 2) సైమన్ కుజ్నెట్స్
 - 3) హెచ్.చెనరీ
 - 4) ఎ.కె.సేన్
8. హార్డ్మన్ ప్రకారం సమిష్టి అనుబంధాలు సంభవించేది దేనికి? (Dy.E.O.-2008) (2)
 - 1) ధాన్యం వస్తువుల కర్మాగారం
 - 2) ఇనుము మరియు ఉక్కు
 - 3) వస్త్ర పరిశ్రమం
 - 4) గనుల తవ్వకం
9. తక్కువ స్థాయి సమతౌల్యతల సంబంధం ఎవరితో కలదు? (Dy.E.O.-2008) (2)
 - 1) హెచ్.మింట్
 - 2) ఆర్.ఆర్.నెల్సన్
 - 3) ఆర్.నర్కేసే
 - 4) లూయిస్
10. స్వేచ్ఛ మార్కెట్ మెకానిజం వ్యాప్తిలోనికి తెచ్చిన వారెవరు? (Dy.E.O.-2008) (4)
 - 1) ఎ.సి.పిగు
 - 2) డా.మార్షల్
 - 3) వాల్ రాస్
 - 4) ఆడమ్ స్మిత్
11. ప్లవన దశకు ముందు షరతులు, ఒక వృద్ధి దశగా తెలిపినవారు (Dy.E.O.-2008) (3)
 - 1) లూయిస్
 - 2) సామ్యూయేల్సన్
 - 3) రోస్టాఫ్
 - 4) లెబెన్స్టెవ్
12. అర్థశాస్త్ర పితామహుడు (Dy.E.O.-2008) (2)
 - 1) కార్లమార్ష్
 - 2) ఆడమ్ స్మిత్
 - 3) రికార్డో
 - 4) జాన్ మార్షల్
13. 'స్వర్ణయుగం' (Golden Age) భావన ప్రతిపాదించినవారు (Dy.E.O.-2008) (4)
 - 1) ఘోషీటర్
 - 2) కార్లమార్ష్
 - 3) లియో రాబిన్స్
 - 4) జోన్ రాబిన్సన్
14. 'అదృశ్య హస్తం' అనే సిద్ధాంతాన్ని ప్రాబల్యంపరిచినవారు ఎవరు? (Dy.E.O.-2008) (4)
 - 1) హారాడ్
 - 2) డోమర్
 - 3) జోన్ రాబిన్సన్
 - 4) ఆడమ్ స్మిత్

ECONOMY

15. పేదరిక విషవలయం అనగా (Dy.E.O.-2008) (1)
 1) తక్కువ ఉత్పాదకత మరియు తక్కువ ఆదాయం 2) ఎక్కువ ఉత్పాదకత మరియు తక్కువ ఆదాయం
 3) ఎక్కువ పొదుపు మరియు ఎక్కువ పెట్టుబడి 4) తక్కువ పొదుపు మరియు ఎక్కువ పెట్టుబడి
16. ఆర్థిక అభివృద్ధి అనగా (గ్రూప్ 2-2005) (4)
 1) ఒక దేశం నిజ జాతీయాదాయం స్థిరంగా ఉండడం
 2) జాతీయాదాయంలో ఒక సంవత్సర కాలంలో సంభవించిన ద్రవ్య పెరుగుదల
 3) వ్యవసాయ రంగంలో వృద్ధిని అధిగమించిన పారిశ్రామికరంగం వృద్ధి
 4) ఆర్థిక వ్యవస్థలో నిర్మాణాత్మక మార్పులతో సంభవించిన దీర్ఘకాలిక ఆర్థిక వృద్ధి
17. వీటిలో ఏది అల్పస్థాయి అభివృద్ధి చెందిన దేశాల లక్షణం కాదు (గ్రూప్ 2-2005) (3)
 1) అధిక జనాభా వృద్ధిరేటు 2) అధిక నిరుద్యోగిత రేటు 3) అధిక పొదుపు ప్రవృత్తి 4) అధిక నిరక్షరాస్యత రేటు
18. సైమన్ కుజ్నెట్స్ ప్రకారం ఆర్థిక వృద్ధి తొలి దశలో (గ్రూప్ 2-2005) (2)
 1) సాపేక్ష ఆదాయ అసమానత్వం తగ్గుతుంది 2) సాపేక్ష ఆదాయ అసమానత్వం పెరుగుతుంది
 3) ఆదాయ అసమానత్వం తగ్గుతుంది 4) ఆదాయ పంపిణీ U ఆకారంలో ఉంటుంది
19. నిలదొక్కుకునే (కొనసాగించగలిగే) అభివృద్ధి దీనికి వర్తిస్తుంది (గ్రూప్ 2-2005) (1)
 1) ప్రస్తుత తరంవారి అవసరాలను భవిష్యత్ తరాలవారి అవసరాలను పాడుచేయకుండా తీర్చడం
 2) భవిష్యత్ తరాలవారి అవసరాలను ప్రస్తుత తరంవారి అవసరాలను పక్కకు పెట్టకుండా తీర్చడం
 3) ప్రస్తుత తరంవారి అవసరాలను ప్రక్కకు పెట్టి భవిష్యత్ తరాల అవసరాలను తీర్చడం
 4) ప్రస్తుత తరంవారి అవసరాలను భవిష్యత్ తరాలవారి అవసరాలను ప్రక్కకుపెట్టి నెరవేర్చడం
20. క్రిందివాటిలో ఏది ఆర్థికేతర కారకం కాదు? (గ్రూప్ 2-2005) (3)
 1) మానవ వనరులు 2) సాంఘిక దృక్పథాలు 3) మూలధన సంచయనం 4) రాజకీయ సంచయనం
21. హోదా-డోమార్ నమూనాలో సమతౌల్య వృద్ధి దేనిపై ఆధారపడుతుంది? (గ్రూప్ 2-2005) (1)
 1) పొదుపు రేటు మరియు ఉత్పత్తి-మూలధన రేటు 2) పొదుపురేటు మరియు జనాభా వృద్ధిరేటు
 3) పెట్టుబడి రేటు మరియు ద్రవ్యం సప్లయ్ 4) వడ్డీ రేట్లు మరియు ద్రవ్య ధరలు
22. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత ఆర్థిక వృద్ధికి నిక్షిప్త పొదుపుగా ఉపయోగించబడుతుందని నొక్కి చెప్పిన అర్థశాస్త్రవేత్త (గ్రూప్ 2-2005) (1)
 1) రాగ్నార్ సర్వే 2) ఆర్థర్ లూయిస్ 3) ఆల్బర్ట్ హార్షమన్ 4) రోజెన్ స్ట్రెయిన్ రోడాన్
23. బలహీనమైన విస్తరణ ప్రభావాలను బలమైన తిరోగామి ప్రక్షాళన ప్రభావాలు మడిచివేసి ఆర్థిక వ్యవస్థను అల్పస్థాయి అభివృద్ధికి గురిచేస్తుందని వివరించిన అర్థశాస్త్రవేత్త (గ్రూప్ 2-2005) (2)
 1) సమీర్ అమీన్ 2) జి.మిర్దాల్ 3) ఎ.జి.ప్ర్యాంక్ 4) ఎమ్.టోడారో
24. అల్ప అభివృద్ధి సాధించిన దేశాలలో తప్పనిసరి కనీస పెట్టుబడి ఒక పెద్ద మొత్తంలో ఉండాలని ప్రతిపాదించిన అభివృద్ధి అర్థశాస్త్రవేత్త (గ్రూప్ 2-2005) (1)
 1) హెచ్.లైబెన్ స్ట్రెయిన్ 2) ఆర్.నెల్సన్ 3) ఆర్.రోడాన్ 4) ఆర్.నర్సే
25. ఆధునిక రంగము మరియు సంప్రదాయ రంగం కలిసి ఉండుటను ఇలా అంటారు (గ్రూప్ 2-2005) (3)
 1) ఆర్థిక స్వతంత్రత 2) ప్రైవేటు రంగం ప్రాముఖ్యత 3) ఆర్థిక ద్వంద్వత్వము 4) పైవన్నియు

ECONOMY

26. ఉత్పత్తి పద్ధతుల ఎంపిక అనగా వీటి మధ్య ఎంపిక (గ్రూప్ 2-2000) (1)
- 1) శ్రమ సాంద్రత మరియు మూలధన సాంద్రత
 - 2) సంప్రదాయ సాంకేతిక పరిజ్ఞానం మరియు ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం
 - 3) పెద్దతరహా పరిశ్రమలు మరియు కుటీర పరిశ్రమలు
 - 4) ప్రభుత్వ రంగం మరియు ప్రైవేట్ రంగం
27. స్థబ్ధతాస్థితి సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించినవారు (గ్రూప్ 2-2000) (1)
- 1) సంప్రదాయ ఆర్థికశాస్త్రవేత్తలు
 - 2) నవ్య సంప్రదాయ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు
 - 3) నూతన సంప్రదాయ ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు
 - 4) ఆధునిక ఆర్థిక శాస్త్రవేత్తలు
28. దారిద్ర్య విషవలయ భావనను గురించి చెప్పినవారు (గ్రూప్ 2-2000) (4)
- 1) బెంజిమన్ హిగ్గిన్స్
 - 2) గున్నార్ మిర్డల్
 - 3) డబ్ల్యు.ఎ.లెవిస్
 - 4) రాగ్నార్ నర్కే
29. తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఆర్థికవృద్ధికి ముఖ్య నిరోధకము (గ్రూప్ 2-2000) (2)
- 1) నిరక్షరాస్యత
 - 2) మూలధనకొరత
 - 3) తక్కువస్థాయి సాంకేతిక పరిజ్ఞానం
 - 4) తక్కువ రకమైన మానవ వనరులు
30. హర్షమన్ ప్రకారం తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఆర్థికవృద్ధి త్వరితగతిన జరగాలంటే సరియైనది (గ్రూప్ 2-2000)
- 1) స్థిరత్వంతో కూడిన వృద్ధి
 - 2) అసంతులిత వృద్ధి
 - 3) సంతులిత వృద్ధి
 - 4) పైవాటిలో ఏదీకాదు
31. ఈక్రింది కనబరచిన వాటిలో ఏది సాంఘిక వ్యవస్థ మూలధనమునకు సంబంధించినది కాదు? (గ్రూప్ 2-2000)
- 1) ఆరోగ్య సౌకర్యాలు
 - 2) విద్యా సౌకర్యాలు
 - 3) యంత్ర సామగ్రి
 - 4) రవాణా సౌకర్యాలు
32. మూలధనం - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి అనగా (గ్రూప్ 2-2000) (2)
- 1) వినియోగదారుని వస్తువుల తయారుచేయుటకు సరిపడు మూలధనం యూనిట్లు
 - 2) ఒక యూనిట్ ఉత్పత్తిని తయారుచేయుటకు సరిపడు మూలధనం
 - 3) మూలధనం ఆస్తిని నెలకొల్పుటకు తగిన మూలధనం మొత్తం
 - 4) పైవేవీకావు
33. ఆర్థిక అభివృద్ధి అంటే (Non-Gazetted 2005) (2)
- 1) ఒక సంవత్సరం నుండి మరొక సంవత్సరానికి జాతీయాదాయంలో పెరుగుదల
 - 2) నిజ లేదా వాస్తవిక తలసరి ఆదాయంలో దీర్ఘకాలంలో జరిగే పెరుగుదల
 - 3) దీర్ఘకాలంలో జరిగే నిజ పెట్టుబడి పెరుగుదల
 - 4) జనాభా పెరుగుదలకు అనుపాతంగా జాతీయాదాయంలో పెరుగుదల
34. రోస్టోవ్ పరిపక్వత దిశవైపు మళ్లింపు దశ (Non-Gazetted 2005) (4)
- 1) అభివృద్ధి ప్రక్రియతో మొదలవుతుంది
 - 2) అభివృద్ధి ప్రక్రియను పూర్తి చేస్తుంది
 - 3) ప్లవన దశకు ముందు వస్తుంది
 - 4) ప్లవన దశ తరువాత వస్తుంది
35. పేదరికపు విషవలయాలపై గల వాదన ఈ సంబంధం పైన ఆధారపడి ఉన్నాయి (Non-Gazetted 2005) (3)
- 1) ఆదాయం మరియు జనాభా
 - 2) పెట్టుబడి మరియు సాంకేతిక జ్ఞానం
 - 3) ఉత్పాదకత మరియు ఆదాయం
 - 4) వినియోగం మరియు ఉత్పత్తి

ECONOMY

36. జనాభా పెరుగుదలకు జాతీయాదాయం పెరుగుదలకు మధ్య గల సంబంధం ఆర్థిక వ్యవస్థ అల్పస్థాయి సమతౌల్యతకు దారి తీస్తుందని వివరించిన వ్యక్తి (Non - Gazetted, 2005) (4)
 1) హెచ్. సింగర్ 2) ఆర్.రోడాన్ 3) హెచ్. లైబెన్ స్టెయిన్ 4) ఆర్.నెల్సన్
37. క్రింది ఏది అభివృద్ధిని నిర్ణయించే ఆర్థికేతర కారకం కాదు ? (Non - Gazetted, 2005) (3)
 1) మానవ సాధనాలు 2) సామాజిక దృక్పథాలు 3) మూలధన సంచయనం 4) రాజీకయ స్థిరత్వం
38. ఈ క్రింది వాటిలో ఏ అంశం మానవ అభివృద్ధి సూచికలో పరిగణించబడదు ? (Non - Gazetted, 2005) (3)
 1) జీవన అంచనాకాలం 2) జీవన ప్రమాణం 3) స్త్రీ పురుష సమానత్వం 4) విద్యార్జన
39. జనాభా పరిణామం ఈ క్రింది దేనికి వర్తిస్తుంది ? (Non - Gazetted, 2005) (3)
 1) గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి పట్టణ ప్రాంతాలకు జనాభా వలస
 2) జనాభా యొక్క స్త్రీ - పురుష నిష్పత్తిలో మార్పు
 3) అధిక జనన - మరణ రేట్ల నుంచి తక్కువ జనన మరణ రేట్లకు కదలిక
 4) అధిక జననాల మరియు తక్కువ మరణాల రేట్ల నుంచి తక్కువ జననాల మరియు తక్కువ మరణాల రేట్లకు కదలిక
40. సంతృప్త వృద్ధి వ్యూహాన్ని ప్రతిపాదించడంలో ఈ ఉద్దేశం ఉంది (Non - Gazetted, 2005) (4)
 1) ఆర్థిక వ్యవస్థలోని వివిధ రంగాల మధ్య పరస్పర సంబంధం ఉండడం
 2) బహిర్గత ఆదాలను అంతర్గతంగా మలుచుకోవడానికి గల ఆవశ్యకత
 3) ఏకకాల మార్కెట్ల అవసరం 4) పైవన్నియు
41. అభివృద్ధి ప్రణాళికా రచనకు సంబంధించిన రెండు కొరతల (ఖాళీల) సిద్ధాంతం దీనికి వర్తిస్తుంది. (Non-Gazetted, 2005) (4)
 1) ద్రవ్యోల్బణ కొరత మరియు పెట్టుబడి ఖాళీ 2) పొదుపు అంతరం మరియు ప్రతి ద్రవ్యోల్బణ అంతరం
 3) విదేశ ద్రవ్య మారకం గ్యాప్ మరియు ద్రవ్యలోటు విధానం
 4) పొదుపు కొరత మరియు విదేశ ద్రవ్య వినిమయ కొరత లేదా అవరోధం
42. ఈ క్రింది వాటిలో ఏది కొంత వరకైనా మానవ మూలధనంలో పెట్టుబడిగా పరిగణించబడుతుంది? (Non-Gazetted, 2005)
 1) లాంఛనబద్ధమైన విద్య 2) పనిచేస్తూ శిక్షణ పొందడం (4)
 3) మెరుగైన ఆరోగ్య సౌకర్యం 4) పైవన్నీ
43. వ్యవసాయ రంగంలో ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగితకు గల కారణం (Non - Gazetted, 2005) (1)
 1) భూమిపై జనాభా ఒత్తిడి 2) ఋతుపవనాలపై వ్యవసాయం ఆధారపడడం
 3) జమిందారీ రూపుమాపడం 4) వ్యవసాయరంగంలో కార్మిక సంఘాలు లేకపోవడం
44. గిసీ గుణకం కొలిచేది (APPSC, 2001) (1)
 1) ఆదాయ అసమానతలు 2) ప్రాంతీయ అసమానతలు
 సాంఘిక అసమానతలు 4) సాంకేతిక అసమానతలు
45. మాధ్యమిక సాంకేతిక విజ్ఞానం అనే భావనను ప్రవేశపెట్టినవాడు (APPSC, 2001) (4)
 1) ఎ.కె. సేన్ 2) ఘంపీటర్ 3) జె.జె.పోలక్ 4) ఘమాకర్
46. సరఫరా దృష్ట్యా “బిగ్ పుష్” (పెద్ద త్రోపుడు) సిద్ధాంతం ఈ క్రింది ఆధారంగా వాదించబడ్డది (APPSC, 2001) (3)
 1) జనాభా అధికవృద్ధి 2) అధిక పెట్టుబడి రేటు
 3) అవిభాజ్యతలు మరియు బహిర్గతాలు 4) మార్కెట్ విస్తృత పరిధి.

ECONOMY

59. వృద్ధి దశల సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించినవారు (APPSC, 2003) (4)
 1) హారాడ్ 2) డోమార్ 3) జోన్ రాబిన్సన్ 4) డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. రోస్టోవ్
60. “సంతులిత వృద్ధి” అనగా (APPSC, 2003) (1)
 1) ఒక రేటులో అన్ని పరిశ్రమలు వృద్ధి చెందుట 2) సామరస్య వృద్ధి
 3) మాన్యుఫాక్చరింగ్ రంగంలో పెట్టుబడి 4) వ్యవసాయంలో పెట్టుబడి
61. హార్షమన్ వాదించిన వ్యూహమేది ? (APPSC, 2003) (2)
 1) సంతులిత వృద్ధి 2) అసంతులిత వృద్ధి
 3) ఎగుమతి ప్రోత్సాహక వ్యూహము 4) దిగుమతి ప్రత్యామ్నాయ వ్యూహము
62. విద్యలో పెట్టుబడిని ఈ విధంగా పరిగణిస్తారు. (APPSC, 2003) (2)
 1) భౌతిక మూలధనము 2) మానవ మూలధనము 3) సమాజ మూలధనము 4) పైవేవీకావు
63. మిగులు విలువ సిద్ధాంతమును ప్రతిపాదించినవారు (APPSC, 2003) (2)
 1) మార్షల్ 2) కార్లమార్ట్ 3) ఎ.సి.పిగూ 4) పాల్ సామ్యూయ్ సన్
64. గిన్నీ గుణకము ఎక్కువ ఉన్న యెడల (APPSC, 2003) (2)
 1) అసమానత తక్కువ 2) అసమానత ఎక్కువ 3) సంపూర్ణ సమానత 4) పైవేవీకావు
65. లారెంజ్ వక్రరేఖ దీనిని కొలుస్తుంది (APPSC, 2003) (1)
 1) ఆదాయ పంపిణీ 2) పేదరికము 3) నిరుద్యోగిత 4) ఆహార పంపిణీ
66. మానవాభివృద్ధి సూచిక ఈ క్రింది ఆధారంగా నిర్మిస్తారు (J.L., 2003) (2)
 1) అక్షరాస్యత రేటు, శిశుమరణాల రేటు మరియు జీవనకాల సంభవనీయత రేటు
 2) అక్షరాస్యత రేటు, జీవనకాల సంభవనీయత రేటు మరియు ఆదాయం
 3) అక్షరాస్యత రేటు మరియు చదువుకునే రోజుల సగటు, జననమప్పుడు జీవనకాల సంభవనీయత రేటు మరియు పరిశుభ్రత
 4) సంభవనీయ జీవనకాల రేటు శిశుమరణాల రేటు మరియు పోషణ
67. ఆర్థర్ లూయీ ప్రకారం, ద్వంద్వ ఆర్థిక వ్యవస్థ వీటి ఉనికిని తెలియజేస్తుంది. (J.L., 2006) (2)
 1) వ్యవసాయం, పరిశ్రమ
 2) వెనుకబడ్డ అతి పెద్ద వ్యవసాయ రంగం మరియు స్వల్ప ఆధునిక రంగం
 3) ఆధునిక సాంకేతిక పద్ధతులు మరియు సంప్రదాయ సాంకేతిక పద్ధతులు
 4) శ్రామికులు మరియు పెట్టుబడిదార్లు
68. సంభావ్యతా వృద్ధిరేటు అనెడి భావనను ప్రవేశపెట్టినవారు (J.L., 2006) (3)
 1) శ్రీమతి జోన్ రాబిన్సన్ 2) డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. రోస్టోవ్ 3) ఆర్.ఎఫ్. హారాడ్ 4) బి.హిగ్గిన్స్
69. 5% పెట్టుబడిరేటు నుంచి 10% లేదా అంతకంటే ఎక్కువ పొదుపు పెట్టుబడులు ఈ దశలో ఉంటాయి. (J.L., 2006) (3)
 1) సంప్రదాయ సమాజం 2) ప్లవన దశకు పూర్వం 3) ప్లవనదశ 4) పరిపక్వతవైపు నడుపు
70. పెట్టుబడి యొక్క కనీస కృషి సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించిన అర్థశాస్త్రవేత్త (J.L., 2006) (4)
 1) గున్నార్ మిర్డల్ 2) రోజెన్ స్టెయిన్ రోడాన్ 3) ఆర్.ఆర్.నెల్సన్ 4) హార్వే లైబెన్ స్టీన్

ECONOMY

71. నెల్సన్ ప్రకారం అల్పస్థాయి సమతౌల్యం వల్ల వెనుకబడ్డ దేశాలలో ఈ కారణంగా ఏర్పడుతుంది. (J.L., 2006) (1)
 1) జనాభా అధిక వృద్ధిరేటు
 2) జాతీయాదాయం తక్కువ వృద్ధి రేటు
 3) తలసరి ఆదాయాల తక్కువ వృద్ధిరేటు
 4) తక్కువ జనాభా రేటు
72. దీర్ఘకాలంలో సంపూర్ణోద్యోగిత గల క్రమవృద్ధి రావడానికి హోరాడ్ ఈ షరతును పేర్కొన్నారు. (J.L., 2006) (3)
 1) $G_a = G_w$ 2) $G_w = G_n$ 3) $G_a = G_w = G_n$ 4) $G_a = G_n$
73. ఈ క్రింది వాటిలో ఏది తప్పు ? (J.L., 2006) (1)
 1) కనీస కృషి సిద్ధాంతాన్ని ఆర్థర్ లూయీస్ ప్రతిపాదించారు
 2) అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతాన్ని హెచ్.సింగర్ బలపరిచాడు
 3) పేదరికపు విష వలయాలను నర్ప్ విశ్లేషించాడు
 4) కేంద్రం - ఉపరితలం వైవిధ్య సిద్ధాంతాన్ని ఆర్.ప్రెబిష్ ప్రతిపాదించాడు
74. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగితను నిక్షిప్త పొదుపుగా ఉపయోగించుకొని దేశాలు అభివృద్ధి చెందవచ్చు అని చెప్పిన అర్థశాస్త్రవేత్త (J.L., 2006) (1)
 1) ఆర్. నర్ప్ 2) పి. బారన్ 3) ఇ. డోమర్ 4) డబ్ల్యూ.డబ్ల్యూ.రోస్టోవ్
75. ఉపాంత మూలధన - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి అంటే కావలసిన (J.L., 2006) (1)
 1) ఒక అదనపు యూనిట్ ఉత్పత్తి పెంచడానికి కావలసిన మూలధన పెరుగుదల
 2) మొత్తం మూలధనానికి, మొత్తం ఉత్పత్తికి మధ్య గల నిష్పత్తి
 3) మూలధన విలువ ÷ ఉత్పత్తి విలువ 4) మొత్తం మూలధనం - మొత్తం ఉత్పత్తి
76. శ్రమ విభజన భావాన్ని ప్రతిపాదించినది ఎవరు ? (J.L., 2006) (4)
 1) జె.ఎస్.మిల్ 2) రికార్డ్ 3) లూయీస్ 4) స్మిత్
77. వృద్ధి దశలు క్రింది ఎవరికి సంబంధించినది ? (J.L., 2007) (2)
 1) కార్ల్ మార్క్స్ 2) రోస్టోవ్ 3) ఘంపీటర్ 4) గున్నార్ మిర్దాల్
78. ఆర్థిక వ్యవస్థ పురోగతిలో ఉంది అని చెప్పడానికి, తృతీయరంగ వాటా జాతీయాదాయంలో (J.L., 2007) (2)
 1) తగ్గడం 2) పెరగడం
 3) స్థిరంగా ఉండడం 4) మొదట పెరిగి తర్వాత తగ్గడం
79. సప్లయ్ వైపు నర్ప్ ప్రకారం పేదరికపు విష వలయాలు ఈ కారణంగా పనిచేస్తాయి (J.L., 2004) (4)
 1) దేశం యొక్క వెనుకబడ్డ తనం 2) పెట్టుబడి కొరత
 3) సాంకేతిక నైపుణ్యాల కొరత 4) పొదుపు కొరత
80. మిర్దాల్ ప్రకారం వెనుకబడ్డ దేశాలలో తక్కువ అభివృద్ధి చోటు చేసుకోవడానికి కారణం ? (J.L., 2004) (2)
 1) అధిక విస్తరణ ప్రభావాలు, తక్కువ బ్యాంక్ వాష్ ప్రభావాలు
 2) తక్కువ విస్తరణ ప్రభావాలు, అధిక బ్యాంక్ వాష్ ప్రభావాలు
 3) విస్తరణ ప్రభావాలు, బ్యాంక్ వాష్ ప్రభావాలు రెండూ తక్కువ
 4) విస్తరణ ప్రభావాలు, బ్యాంక్ వాష్ ప్రభావాలు రెండు ఎక్కువ
81. కనీస కృషి పెట్టుబడి సిద్ధాంతం దీన్ని నొక్కి చెబుతుంది (J.L., 2004) (3)
 1) సరైన ఉత్పత్తి పద్ధతులను ఉత్పత్తిలో వాడడం 2) పెట్టుబడి విధానం
 3) పెద్ద మొత్తంలో పెట్టుబడి ఆవశ్యకత 4) తక్కువ జనాభా వృద్ధిరేటు

ECONOMY

82. భౌతిక నాణ్యత జీవన సూచిక (PQLI) మూడు అంశాల ఆధారంగా నిర్మించిన ఒక సూచిక (J.L., 2004) (2)
- 1) జన్మ నుంచి సంభవనీయ జీవితకాలం, శిశు మరణాల రేటు మరియు ఆదాయం
 - 2) జన్మ నుంచి సంభవనీయ జీవితకాలం, శిశు మరణాల రేటు మరియు అక్షరాస్యత రేటు
 - 3) జన్మ నుంచి సంభవనీయ జీవితకాలం, శిశు మరణాల రేటు మరియు పోషణ
 - 4) జన్మ నుంచి సంభవనీయ జీవితకాలం, పోషణ మరియు అక్షరాస్యత రేటు
83. హారాడ్ ప్రకారం సంపూర్ణ ఉద్యోగితతో కూడిన దీర్ఘకాల సమతౌల్యత ఆర్థిక వ్యవస్థ ఈ పరిస్థితిలో వస్తుంది (J.L., 2004) (2)
- 1) $G_a = G_w$
 - 2) $G_a = G_n = G_w$
 - 3) $G_n = G_w$
 - 4) $G_a = G_n$
84. “ఆసియన్ డ్రామా” గ్రంథకర్త (J.L., 2004) (1)
- 1) గున్నార్ మిర్దాల్
 - 2) ఆడంస్మిత్
 - 3) ఎ.కె. సేన్
 - 4) ఎ.లూయిస్
85. “స్మోల్ ఈజ్ బ్యూటీఫుల్” గ్రంథకర్త (J.L., 2003) (2)
- 1) గాల్ బ్రెత్
 - 2) ఘమాచర్
 - 3) జోషెఫ్ స్టిగ్లెట్జ్
 - 4) వందనాశివ
86. “సాంకేతిక ద్వంద్వత్వము” అనే భావనను ఉపయోగించినది (J.L., 2003) (1)
- 1) బెంజిమిన్ హిగ్గిన్స్
 - 2) జె. హెచ్. టొకె
 - 3) ఎ.లూయిస్
 - 4) ఆర్. రోడాన్
87. I.C.O.R. - విస్తరణ (J.L., 2001) (4)
- 1) పారిశ్రామిక మూలధన - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి
 - 2) అంతర్జాతీయ మూలధన - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి
 - 3) పెట్టుబడి మూలధన - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి
 - 4) అదనపు (ఉపాంత) మూలధన - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి
88. మార్ష్ అభివృద్ధి దశల సిద్ధాంతంలో చివరి దశ (J.L., 2001) (3)
- 1) పెట్టుబడిదారీ విధానం
 - 2) సామ్రాజ్యవాదం
 - 3) కమ్యూనిజం
 - 4) సోషలిజం
89. “అసంతులిత వృద్ధి” సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించినది (J.L., 2001) (2)
- 1) నర్కెన్
 - 2) హార్డ్ మన్
 - 3) వెబీన్ స్టీన్
 - 4) రోజెన్ స్టీన్ రోడాన్
90. లూయిస్ ప్రతిపాదించిన అపరితమిత శ్రామిక సప్లయ్ సిద్ధాంతం దీనిపై ఆధారపడింది (J.L., 2001) (4)
- 1) సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం
 - 2) కనీస కృషి పెట్టుబడి సిద్ధాంతం
 - 3) “భారీ త్రోపు” సిద్ధాంతం
 - 4) అధిక జనాభా కలిగిన దేశాలలో ఉపాంత ఉత్పాదకత సున్నా ఉంటుంది
91. “రోస్టాప్” వృద్ధి దశల సిద్ధాంతంలో - పరిపక్వతకు గమనము అనే దశ (J.L., 2001) (2)
- 1) ప్లవన దశకు ముందు వచ్చును
 - 2) ప్లవన దశకు తర్వాత వచ్చును
 - 3) అభివృద్ధి ప్రక్రియ ప్రారంభమగును
 - 4) అభివృద్ధి ప్రక్రియ పూర్తి అగును
92. మహాలనోబిస్ నమూనాకు ప్రత్యామ్నాయంగా “వేతన వస్తువుల నమూనాను” రచించిన వారు (Gazz, 2006) (1)
- 1) వకీల్ - బ్రహ్మానంద
 - 2) ఎస్. చక్రవర్తి
 - 3) జగదీశ్ భగవతి
 - 4) డి. ఆర్. గాడ్జిల్

ECONOMY

93. మార్క్స్ అభివృద్ధి దశ సిద్ధాంతంలో సరైన క్రమం ఏది ? (Civils, 2007) (2)
- 1) బానిస దశ
2) ఆదిమ కమ్యూనిజం
3) సోషలిజం
4) కమ్యూనిజం
5) ప్యూడలిజం
6) పెట్టుబడిదారీ విధానం
- క్రింది "Code" ను పయోగించి సరియైన సమాధానము కనుగొనండి.
- 1) 1-2-3-4-5-6
2) 2-1-5-6-3-4
3) 1-2-5-6-3-4
4) 2-1-5-6-4-3
94. కుజ్ నెట్స్ ప్రతిపాదించిన "తిరగవేసిన U" సిద్ధాంతము (inverted U-hypothesis) ఈ క్రింది అంశానికి సంబంధించినది (Civils, 2007) (3)
- 1) వినియోగ అసమానత
2) సంపద అసమానత
3) ఆదాయ అసమానత
4) పన్ను అసమానత
95. "అనుబంధాల సిద్ధాంతము" ఏ రకమైన అభివృద్ధి నమూనాకు సరిపోవును (Civils, 2007) (2)
- 1) సంతులిత వృద్ధి నమూనా
2) అసంతులిత వృద్ధి నమూనా
3) జనాభా వృద్ధి నమూనా
4) ఒక రంగ వృద్ధి నమూనా
96. ప్రారంభంలో ఆదాయ అసమానతలు స్థాయి పెరిగి తర్వాత దశలో అసమానతలు తగ్గును" అని ప్రతిపాదించిన ఆర్థికవేత్త (Civils, 1995) (2)
- 1) హారాడ్
2) సైమన్ కుజ్ నెట్స్
3) హిక్స్
4) షుల్ట్
97. దిగువనున్న రచయితలను - భావనలను జతచేయండి (Civils, 2000) (ఎ)
- లిస్ట్ - 1
1) డోమర్
2) బిగ్ పుష్
3) అభివృద్ధి దశలు
4) అవసరమైన వృద్ధి రేటు (Required rate of growth)
- లిస్ట్ - 2
1) స్వర్ణయుగం (Golden age)
2) బిగ్ పుష్
3) అభివృద్ధి దశలు
4) అవసరమైన వృద్ధి రేటు (Required rate of growth)
- సి) Rostow (రోస్టోవ్)
డి) జాన్ రాబిన్సన్
- Codes :
a) A B C D
4 2 3 1
b) A B C D
2 4 3 1
c) A B C D
2 4 1 3
d) A B C D
4 2 1 3
98. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగితకు సంబంధించి క్రింది వానిలో సరి అయినది (Civils, 1995) (2)
- ఎ) ఇది నిక్షిప్త పొదుపును తెలియచేయును
బి) శ్రమ ఉపాంత ఉత్పాదకత సున్నా లేదా చాలా తక్కువ
సి) ఇది ఉమ్మడి కుటుంబ విధానం వల్ల కనబడును
డి) గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ఎక్కువగా కనబడును
- 1) బి, సి
2) ఎ, బి, సి, డి
3) సి, డి
4) ఎ, బి, సి

ECONOMY

99. జతచేయండి. (Civils, 1996) (ఎ)
లిస్ట్ - 1	లిస్ట్ - 2
ఎ) రోజన్ స్టీన్ - రోడాన్	1) కనీస కృషి సిద్ధాంతం
బి) లైబెన్ స్టీన్	2) బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతం
సి) నర్బ్	3) Take off (ప్లవనదశ)
డి) డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. రోస్టోవ్	4) పేదరికపు విషవలయాలు
Codes : a) A B C D	b) A B C D	c) A B C D	d) A B C D
2 1 4 3	3 4 2 1	3 1 4 2	2 4 1 3
100. "ఆర్థికాభివృద్ధి" అనగా (Civils, 1997) (2)
1) నిరంతర ప్రక్రియ	2) స్వల్పకాలిక ప్రక్రియ	3) దీర్ఘకాలిక ప్రక్రియ
- పై వ్యాఖ్యలలో సరి అయినది
1) 2 మాత్రమే	2) 1 మరియు 3	3) 3 మాత్రమే	4) 1 మరియు 2
101. "Economic development with unlimited supply of labour" అనే గ్రంథాన్ని రచించింది. (Civils, 1998) (3)
1) హార్షమన్	2) రోస్టోవ్	3) లూయీస్	4) చినారి
102. లైబెన్ స్టీన్ యొక్క కనీస కృషి సిద్ధాంతంలో జనాభా అనే కారకము ఈ విధంగా పనిచేయును (Civils, 1995) (2)
1) ఆదాయాన్ని సృష్టించును	2) ఆదాయాన్ని అణిచివేయును (income depressing)
3) పెట్టుబడి ప్రోత్సాహం	4) మార్కెట్ విస్తృతి
103. ఘంపీటర్ అభివృద్ధి సిద్ధాంతంలో దీనికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడెను (Civils, 1999) (4)
1) సంతులిత వృద్ధి ఆవశ్యకత	$\frac{V+D}{V+W}$	2) అవస్థాపన సౌకర్యాల అభివృద్ధి
3) మేనేజర్ల పాత్ర		4) నవకల్పనల పాత్ర
104. క్రింది వానిలో సరిగ్గా జతచేయబడినది (Civils, 1999) (2)
1) ఎ.డబ్ల్యు. లూయీస్	- బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతం	2) ఎ.ఓ. హార్షమన్	- అసంతులిత వృద్ధి వ్యూహం
3) రోజెన్ స్టీన్ రోడాన్	- ఆర్థిక వృద్ధి దశలు	4) డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. రోస్టోవ్	- అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్
105. మార్కెస్ యొక్క O.C.C. (Organic Composition of Capital) "ఆర్గానిక్ కాంపొజిషన్ ఆఫ్ కాపిటల్" వీటి నిష్పత్తిని తెలుపును. (Civils, 2002) (3)
1) $\frac{C}{V+S}$	2)	3)	4)
106. క్రింది అంశాలను జతచేయుము. (Civils, 2002) (బి)
ఎ) కనీస కృషి సిద్ధాంతం	1) రోడాన్
బి) అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్	2) హరాడ్-డోమర్
సి) సంతులిత వృద్ధి	3) లూయీస్
డి) వారెంటెడ్ గ్రోత్ రేట్	4) లైబెన్ స్టీన్
a) A B C D	b) A B C D	c) A B C D	d) A B C D
1 2 4 3	4 3 1 2	1 3 4 2	4 2 1 3

ECONOMY

107. ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియ దీనిని తెలుపును (Civils, 2003) (4)
- 1) దీర్ఘకాలంలో జాతీయాదాయంలో వృద్ధి 2) తలసరి ఆదాయం జీవన ప్రమాణాల వృద్ధి
- 3) మొత్తం జనాభాకు సంపూర్ణ ఉద్యోగిత
- 4) జాతీయ ఆదాయవృద్ధితోపాటు ఆర్థిక వ్యవస్థలో వ్యవస్థాపూర్వక మార్పులు
108. రోస్టోన్ 5 దశల మధ్య వ్యత్యాసం చూపించెను. అవి వరుసగా (Civils, 2004) (4)
- ఎ) ప్లవన దశకు ముందున్న దశ
- బి) పరిపక్వతకు గమనం
- సి) సామూహిక వినియోగ దశ
- డి) సాంప్రదాయక సమాజం
- ఇ) ప్లవనదశ
- 1) ఎ, బి, సి, డి, ఇ 2) బి, ఎ, సి, డి, ఇ 3) డి, ఎ, బి, సి, ఇ 4) డి, ఎ, ఇ, బి, సి
109. క్రింది వానిని జతచేయండి. (డి)
- లిస్ట్ - 1 లిస్ట్ - 2
- ఎ) స్థబ్ధతస్థితి (stationary State) 1) డబ్ల్యు. ఎ. లూయీస్
- బి) అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ 2) జి.మిర్డాల్
- సి) Knife - edge equilibrium 3) హారాడ్ - డోమర్
- డి) Theory of cumulative causation 4) ఎ. స్మిత్
- a) A B C D b) A B C D c) A B C D d) A B C D
- 2 1 3 4 4 3 1 2 2 3 1 4 4 1 3 2
110. నర్బొ యొక్క పేదరికపు విషవలయాలు వీటి మధ్య అంతఃసంబంధం ఉంటుందని తెలుపును. (1)
- 1) ఉత్పాదకత మరియు ఆదాయం 2) ఆదాయం మరియు జనాభా
- 3) ద్రవ్యోల్బణము మరియు అధిక వినియోగము 4) మిగులు శ్రమ మరియు ప్రత్యాన్న నిరుద్యోగిత

ఆధునిక ఆర్థిక వృద్ధి :

- ◆ Modern Economic Growth గ్రంథ రచయిత - సైమన్ కుజ్నెట్స్
 - ◆ ఇది అభివృద్ధి చెందిన దేశాలకు సంబంధించినది.
 - ◆ సైమన్ కుజ్నెట్స్ ఆధునిక ఆర్థిక వృద్ధికి 6 లక్షనాలు పేర్కొనెను.
 - ◆ వీనిలో 2 పరిమాణాత్మక అంశాలు, 2 వ్యవస్థాపూర్వక మార్పులకు చెందినవి. 2 అంతర్జాతీయ విస్తరణ అంశాలకు చెందినవి.
1. అధిక తలసరి ఉత్పత్తి వృద్ధిరేటు మరియు అధిక జనాభా రేటు
 2. ఉత్పాదకత పెరుగుదల
 3. ఎక్కువ స్థాయిలో నిర్మాణాత్మక మార్పులు
 4. పట్టణీకరణ
 5. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల బాహ్య విస్తరణ (The outward Expansion of Developed countries.)
 6. అంతర్జాతీయంగా వ్యక్తులు, వస్తువులు, మూలధన కదలికలు.

యూనివర్సిటీ పాఠ ప్రశ్నాపత్రాలలోని ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

111. ఆర్థిక వృద్ధి అను భావన. ()
 1. ఆర్థికాభివృద్ధి అను భావనతో సమానమైనది
 2. ఆర్థికాభివృద్ధి అను భావనకంటే సంకుచితమైనది
 3. ఆర్థికాభివృద్ధి అను భావనకంటే విశాలమైనది
 4. ఆర్థికాభివృద్ధి అను భావనకు సంబంధం లేనిది
112. “పేదరికపు విషవలయం” అను భావనను ప్రకటించిన ఆర్థికవేత్త. ()
 1. బెంజమిన్ హిగ్గిన్స్
 2. రాగ్నార్ నర్బ్
 3. డబ్ల్యు. ఆర్థర్ లూయిస్
 4. జె.ఎం.కీన్స్
113. క్రింది వాటిలో అభివృద్ధి చెందని ఆర్థికవ్యవస్థ యొక్క ఆర్థిక లక్షణము ఏది? ()
 1. జ్ఞానహీనత
 2. నిరక్షరాస్యత
 3. తక్కువ స్త్రీల సామాజికస్థాయి
 4. తక్కువ తలసరి ఆదాయం
114. క్రింది వాటిలో దేనిని ఆర్థిక వృద్ధికి నిజమైన సూచికగా పరిగణిస్తారు? ()
 1. ప్రస్తుత ధరలలోని జాతీయాదాయంలో పెరుగుదల
 2. స్థిరమైన ధరలలోని జాతీయాదాయంలో పెరుగుదల
 3. వాస్తవ తలసరి ఆదాయంలోని నిరంతర పెరుగుదల
 4. ప్రస్తుత ధరలలోని తలసరి ఆదాయంలో పెరుగుదల
115. PQLI అనునది దేనికి సమానం. ()
 1. ఫిజికల్ క్వాలిటీ ఆఫ్ లైఫ్ ఇండెక్స్
 2. ఫిజికల్ క్వాలిటీ ఆఫ్ లైఫ్ ఇండెక్స్
 3. ఫిజికల్ క్వాలిటీ ఆఫ్ లైఫ్ ఇండెక్స్
 4. ఫిజికల్ క్వాలిటీ ఆఫ్ లైఫ్ ఇండెక్స్
116. “మానవ అభివృద్ధి నివేదిక”ను తయారు చేయునది. ()
 1. ప్రపంచబ్యాంకు
 2. భారతీయ రిజర్వు బ్యాంకు
 3. యు.ఎన్.డి.పి.
 4. డబ్ల్యూ.టి.ఓ.
117. అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతమును చెప్పిన ఆర్థికవేత్త. ()
 1. యు.కె.హిక్స్
 2. జె.ఎం.కీన్స్
 3. రాగ్నార్ నర్బ్
 4. ఎ.ఓ.హర్షమన్
118. ఆర్థిక వ్యవస్థలోని అనేక రకాల కార్యకలాపాలు ఏక కాలమందు అభివృద్ధి చెందడాన్ని ఇలా పిలుస్తారు. ()
 1. బిగ్-పుష్ సిద్ధాంతం
 2. సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం
 3. అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం
 4. ఉద్యోగ కల్పన లేని వృద్ధి సిద్ధాంతం
119. “మధ్యంతర సాంకేతిక ఉత్పత్తి పద్ధతి”ని ప్రతిపాదించిన ఆర్థికవేత్త. ()
 1. సి.యన్.పకీల్
 2. ఇ.యఫ్.పూమాచర్
 3. పి.ఆర్.బ్రహ్మానంద
 4. పి.సి.మహాలనోబిస్
120. ఆర్థికాభివృద్ధితోపాటు వ్యవసాయరంగంలోని శ్రామిక శక్తి శాతం. ()
 1. పెరుగుతుంది
 2. తగ్గుతుంది
 3. స్థిరంగా ఉంటుంది
 4. అనిశ్చిత రీతిలో మారుతుంది
121. భారతదేశంలో 1999-2000 సంవత్సరం నాటికి పేదరికపు రేఖ క్రింద ఉన్న జనాభా శాతం ఎంత?(2003)()
 1. 26% (26 crores)
 2. 36%
 3. 51%
 4. 55%

111.(2) 112.(2) 113.(4) 114.(3) 115.(1) 116.(3) 117.(4) 118.(2)
 119.(2) 120.(2) 121.(1)

ECONOMY

122. 'అదృశ్య హస్తం' పదాన్ని వాడినవారు. ()
 1. మార్టన్ 2. అమార్త్సేన్ 3. ఇందిరాగాంధీ 4. ఆడంస్మిత్
123. మానవాభివృద్ధి సూచిక ఈ మూడింటిపై వుండును. ()
 1. ఆయుఃప్రమాణం, అక్షరాస్యత, పొదుపు 2. ఆదాయం, పొదుపు, జీవితం
 3. ఆయుఃప్రమాణం, అక్షరాస్యత, ఆదాయం 4. అక్షరాస్యత, ఆదాయం, వినియోగం
124. ఆర్థికాభివృద్ధి అనగా. ()
 1. ఆర్థిక వృద్ధి 2. ప్రజల ఆలోచనలో మార్పు
 3. జనాభా వృద్ధి 4. వృద్ధితోపాటు నిర్మాణాత్మకమైన మార్పులు
125. వెనుకబడిన దేశ సామాన్య లక్షణము. ()
 1. ఎక్కువ మూలధన - శ్రామిక నిష్పత్తి 2. ఎక్కువ పొదుపు
 3. శ్రామిక కొరత 4. ఎక్కువ మొత్తము శ్రామికుల లభ్యము
126. పెరుగుతున్న తలసరి ఆదాయం ఒక దేశకి సూచకం. ()
 1. వెనుకబడినతనము 2. ఆర్థికాభివృద్ధి 3. పెరుగుతున్న జనాభా 4. పెరుగుతున్న ధరలు
127. నర్బీ ప్రకారము దారిద్ర్య విషవలయమును తొలగించవచ్చు. ()
 1. దిగుమతులు 2. మూలధన సంచయనము 3. ఎగుమతులు 4. వినియోగము
128. భారతదేశంలో ఆదాయ పంపిణీ. ()
 1. సరియైన ఆదాయ పంపిణీ 2. అసమాన - ఆదాయ పంపిణీ
 3. ఆదాయ పంపిణీ లేదు 4. ఆదాయ పంపిణీ ఎక్కువ
129. దారిద్ర్యం దీనికి సూచకము. ()
 1. ఆర్థిక అభివృద్ధి 2. వెనుకబడినతనము 3. పారిశ్రామిక అభివృద్ధి 4. ప్రాంతీయ అసమానత
130. వెనుకబడిన దేశం యొక్క సామాన్య లక్షణము. ()
 1. వ్యవసాయ ప్రాధాన్యత 2. శ్రామిక కొరత 3. ఎక్కువ పొదుపురేటు 4. మూలధన సంవృద్ధి
131. అభివృద్ధి నిరోధకము. ()
 1. మూలధనము కొరత 2. తక్కువ నైపుణ్యము గల శ్రామికులు
 3. మూలధనము సమృద్ధి 4. ఎక్కువ నైపుణ్యము గల శ్రామికులు
132. అసంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం చెప్పిన ముఖ్యమైన ఆర్థికవేత్త. ()
 1. లూయిస్ మరియు ఆడమ్స్మిత్ 2. వకీల్ మరియు బ్రహ్మానంద
 3. ఘంటీటర్ మరియు మార్షల్ 4. సింగర్ మరియు హార్షమన్

122.(4)	123.(3)	124.(4)	125.(4)	126.(2)	127.(2)	128.(2)	129.(2)
130.(1)	131.(1)	132.(4)					

ECONOMY

133. ఇన్వెంటరీస్ అనగా. ()
 1. కర్మాగార నిర్మాణ ప్రక్రియలో వుండే వస్తువు
 2. కర్మాగార నిర్మాణ అప్రక్రియలో వుండే వస్తువు
 3. కర్మాగార అప్రక్రియలో సేవలు
 4. కర్మాగారంలో సేవలు లేకుండా
134. ఆర్థికవృద్ధి మరియు అభివృద్ధి రెండూ. ()
 1. సమానము
 2. వేర్వేరు
 3. అనుపాతము
 4. విలోమము
135. అల్పాభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో కనపడే లక్షణం. ()
 1. మూలధనం అధికంగా ఉండడం
 2. నైపుణ్యంగల శ్రామికులు అధికంగా ఉండడం
 3. ప్రాథమిక రంగంపై ఆధారపడడం
 4. సహజ వనరులు తక్కువగా ఉండడం
136. ఆర్థికాభివృద్ధిలో నవకల్పనల పాత్రను నొక్కి చెప్పినవారు. ()
 1. షుంపీటర్
 2. మార్షల్
 3. రికార్డ్
 4. మాల్థస్
137. ఆర్థికాభివృద్ధిలో ఆర్థికేతర కారకాలలో ఇది ఒకటి. ()
 1. సాంకేతికాభివృద్ధి
 2. నిర్వహణ తెలివితేటలు
 3. ఉద్యమదారుని తెలివితేటలు
 4. సాంఘిక సంస్థలు
138. సంతృప్తిత వృద్ధి వ్యూహాన్ని ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. హర్షమన్
 2. నర్కే
 3. లూయిస్
 4. మిర్డల్
139. అల్పాభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో పెట్టుబడి పెట్టడానికి గల ఉత్సుకత పరిమితంగా ఉండడానికి గల కారణము. ()
 1. జనాభా పరిమాణం తక్కువగా ఉండడం
 2. శ్రామికుల సంఖ్య తక్కువగా ఉండడం
 3. మార్కెట్ల పరిధి తక్కువగా ఉండడం
 4. దేశ వైశాల్యం తక్కువగా ఉండడం
140. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగం ఈ రంగంలో అధికంగా కలదు. ()
 1. పరిశ్రమ
 2. వ్యవసాయం
 3. సేవారంగం
 4. విదేశీరంగం
141. మానవ మూలధన కల్పన అనగా. ()
 1. ప్రజల సంఖ్యను పెంచు విధానం
 2. జనాభా సంఖ్యను పెంచు విధానం
 3. భౌతిక మూలధన వృద్ధి విధానము
 4. ప్రజల నైపుణ్యాలను పెంచు విధానం
142. రోస్టోవ్ దీనిని వివరించెను. ()
 1. సంతృప్తిత వృద్ధి
 2. అసంతృప్తిత వృద్ధి
 3. విషవలయం
 4. ఆర్థికాభివృద్ధి దశలు
143. భారతదేశంలో గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఎక్కువమంది దీనికి గురవుతారు. ()
 1. బహిరంగ నిరుద్యోగం
 2. చదువుకున్నవారిలో నిరుద్యోగం
 3. ప్రిక్షనల్ నిరుద్యోగం
 4. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగం
144. 1998 సంవత్సరం ఆర్థికశాస్త్రంలో నోబెల్ బహుమతి గ్రహీత. ()
 1. లియాంటిప్
 2. అమర్త్యసేన్
 3. బెకర్
 4. మిర్డల్

133.(1) 134.(2) 135.(3) 136.(1) 137.(4) 138.(2) 139.(3) 140.(2)
 141.(4) 142.(4) 143.(4) 144.(2)

ECONOMY

145. 'ఏషియన్ డ్రామా' అనే గ్రంథ రచయిత. ()
 1. లక్ష్మణబర్ 2. మార్షల్ 3. కారల్ మార్ష్ 4. మిర్డల్
146. సహజ వృద్ధి రేటు అనే భావనను ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. హోరాడ్ 2. డోమర్ 3. కార్లర్ 4. జోన్ రాబిన్సన్
147. హర్షమన్ ఈ సిద్ధాంతాన్ని సవాలు చేశాడు. ()
 1. బిగ్ పష్ 2. సంతులిత వృద్ధి 3. కనీస కృషి 4. అసంతులిత వృద్ధి
148. మూడవ ప్రపంచ దేశాలు అనగా... ()
 1. పెట్టుబడిదారీ దేశాలు 2. సామ్యవాద దేశాలు 3. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు 4. పైవన్నియు
149. ఆర్థికాభివృద్ధి జరిగినప్పుడు కుజ్ నెట్స్ ప్రకారం జాతీయాదాయంలో... ()
 1. వ్యవసాయరంగపు భాగం పెరుగును 2. వ్యవసాయరంగపు భాగం నిలకడగా ఉండును
 3. వ్యవసాయరంగపు భాగం మొదట తగ్గి, తరువాత పెరుగును 4. వ్యవసాయరంగపు భాగం తగ్గును
150. ఆర్థిక వృద్ధి దశల సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. లూయిస్ 2. నర్కేసే 3. మిర్డల్ 4. రోస్టావ్
151. అపరిమిత శ్రమ సరఫరా సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. బెంజమిన్ హిగ్గిన్స్ 2. మేయర్ 3. మన్ మోహన్ సింగ్ 4. లూయిస్
152. నవకల్పన సిద్ధాంతాన్ని ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. ఆడమ్ స్మిత్ 2. మార్షల్ 3. షుప్పీటర్ 4. హర్వే మన్
153. మానవ నిర్మిత మూలధనములో పెట్టుబడి అనగా. ()
 1. ఆరోగ్యం మరియు విద్య 2. ఆరోగ్యం 3. విద్య 4. రోడ్లపైన
154. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత అంటే. ()
 1. శ్రమ ఉపాంత ఉత్పాదకత సున్న అగుట 2. శ్రమ సగటు ఉత్పాదకత సున్న అగుట
 3. అధిక శ్రమ ఉపాంత ఉత్పాదకత 4. అల్ప సగటు శ్రమ ఉత్పాదకత
155. కనీస అవసరాల పథకం ఈ కాలంలో ప్రవేశపెట్టబడినది. ()
 1. నాల్గవ ప్రణాళిక 2. ఐదవ ప్రణాళిక 3. ఆరవ ప్రణాళిక 4. ఏడవ ప్రణాళిక
156. ఆధునిక రంగం పురాతన రంగం కలసి ఉండుటను... ()
 1. ఆర్థిక స్వతంత్రతకు చిహ్నం 2. ప్రైవేట్ రంగం ప్రాముఖ్యతను తెలుపును
 3. ఆర్థిక ద్వంద్వత్వం 4. పైవన్నియు

145.(4)	146.(1)	147.(2)	148.(3)	149.(4)	150.(4)	151.(4)	152.(3)
153.(1)	154.(1)	155.(2)	156.(3)				

ECONOMY

157. పెట్టుబడి అనగా. ()
 1. తపాల ఆఫీసు పొదుపు సర్టిఫికెట్లు
 2. బ్యాంకులో గల కాలపరిమితి డిపాజిట్లు
 3. 1 మరియు 2
 4. భౌతిక ఉత్పాదక వస్తువుల విలువ పెరుగుదల
158. ఒక అగోచర హస్తం ఆర్థిక వ్యవస్థను ముందుకు నడిపిస్తుందని భావించిన ఆర్థికవేత్త. ()
 1. ఆడమ్స్మిత్
 2. మార్షల్
 3. కీన్స్
 4. రాబిన్స్
159. 'Das Capital' యొక్క రచయిత. ()
 1. రోడాస్
 2. ఆడమ్స్మిత్
 3. నెల్సన్
 4. కారల్ మార్ష్
160. "రిజర్వ్ సేవ" అనే శ్రమ భావనతో సంబంధమున్న ఆర్థిక శాస్త్రవేత్త. ()
 1. ఆడమ్ స్మిత్
 2. కారల్ మార్ష్
 3. రికార్డో
 4. కీన్స్
161. ఆర్థికాభివృద్ధి రేటును నిర్ణయించుటలో సాంకేతిక ప్రగతి ప్రముఖపాత్ర వహిస్తుందని భావించినవాడు. ()
 1. కీన్స్
 2. ఘంపీటర్
 3. నెల్సన్
 4. క్విజేనే
162. ఉత్పాదక ఉత్పత్తి మాత్రికతో సంబంధమున్న ఆర్థికవేత్త. ()
 1. లియోంటిఫ్
 2. రోడాస్
 3. నెల్సన్
 4. క్విజేనే
163. "ప్రచ్ఛన్ననిరుద్యోగిత" అనే భావనను ప్రవేశపెట్టిన ఆర్థికవేత్త. ()
 1. బార్బరా ఊటన్
 2. మిసెస్ జోన్ రాబిన్సన్
 3. థామస్ నెల్సన్
 4. జాన్ మీనార్డ్ కీన్స్
164. ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియలో ఉన్న డిన్ కంటిన్యూటీలు బహిర్గత ఆదాల యొక్క ప్రాధాన్యతను సిద్ధాంతరీత్యా ప్రతిపాదించినవాడు. ()
 1. నెల్సన్
 2. రోడాస్
 3. మార్ష్
 4. లియోంటిఫ్
165. ఆర్థికాభివృద్ధి ఒక దశకు చేరిన తర్వాత. ()
 1. వ్యవస్థాత్మక మార్పులకు ప్రాధాన్యత పెరిగి ఉత్పత్తి పెరుగుదలకు ప్రాధాన్యత పెరుగుతుంది
 2. వ్యవస్థాత్మక మార్పులు స్థిరంగా వుండి ఉత్పత్తి పెరుగుదలకు ప్రాధాన్యత తగ్గుతుంది
 3. వ్యవస్థాత్మక మార్పులకు ప్రాధాన్యత తగ్గి, ఉత్పత్తి పెరుగుదలకు ప్రాధాన్యత పెరుగుతుంది
 4. పరిమాణాత్మక మరియు గుణాత్మక మార్పులకు ప్రాధాన్యత హెచ్చుతుంది
166. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగుల ఉపాంత ఉత్పాదకత. ()
 1. శూన్యము
 2. ఒకటి
 3. అనంతము
 4. ఒకటి కన్నా ఎక్కువ
167. ద్వంద్వ ఆర్థిక వ్యవస్థ అనే భావనను ప్రవేశపెట్టాడు. ()
 1. కీన్స్
 2. బోకే
 3. హార్వే
 4. లూయిస్

157.(4)	158.(1)	159.(4)	160.(2)	161.(2)	162.(1)	163.(2)	164.(2)
165.(3)	166.(1)	167.(2)					

ECONOMY

168. మనుష్య సంపదను అభివృద్ధి చేసుకునేందుకుగాను ఆయుఃప్రమాణ వృద్ధి అక్షరాస్యత వృద్ధి, శ్రామిక గమనశీలత వృద్ధి మున్నగు అయిదు మార్గాలను చెప్పినవాడు. ()
 1. షుట్జ్ 2. రేమాండ్ 3. వోల్గా 4. కైర్నెన్
169. జాతీయాదాయంలోకనీసం 10% పొదుపుచేసి పెట్టుబడులవైపు మళ్ళించకపోతే ప్లవన దశను చేరుకోవడం అసాధ్యం అన్నవారు. ()
 1. లూయిస్ 2. రోస్టోవ్ 3. రాబిన్స్ 4. ఫాన్కెల్
170. నవకల్పనల వలన ఆర్థికాభివృద్ధి సాధ్యమని చెప్పినవాడు. ()
 1. షుంపీటర్ 2. లూయిస్ 3. హర్షమన్ 4. గిల్బర్ట్
171. ఆధునిక కాలంలో ఉత్పాదక ఉత్పత్తి మాత్రికను తయారుచేసి నోబెల్ బహుమతిని పొందినవాడు. ()
 1. క్లెప్పే 2. రాబిన్స్ 3. గాల్ఫ్రైట్ 4. లియోంటివ్
172. క్రమ వృద్ధి అనే భావనను ప్రవేశపెట్టినవాడు. ()
 1. మాథుర్ 2. వి.కె.ఆర్.వి.రావు 3. చెల్లయ్య 4. మత్తయ్య
173. 'అపరిమిత శ్రమ సప్లయ్' అనే భావనను ప్రవేశపెట్టినవాడు. ()
 1. లూయిస్ 2. రోడాన్ 3. మిల్ 4. మాల్రస్
174. ఆర్థిక వ్యవస్థను జీవనాధార రంగం, పెట్టుబడిదార్ల రంగం అని వర్గీకరించినవాడు. ()
 1. అర్థర్ స్మిత్ 2. ఆడమ్స్మిత్ 3. డేవిడ్ రికార్డో 4. ఆర్థర్ లూయిస్
175. లూయిస్ ఉద్దేశ్యంలో మూలధన నిర్మాణం దీనిపై ఆధారపడుతుంది. ()
 1. శ్రామికుల వేతనాల్లో పొదుపులు 2. పెట్టుబడిదార్ల మిగులు
 3. వడ్డీ వ్యాపారులు ఇచ్చే ఋణాలు 4. లోటు ద్రవ్య విధానం
176. ఆర్థికాభివృద్ధిలో డిస్కంటిన్యూటీలను గురించి చెప్పినవాడు. ()
 1. రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ 2. కీన్స్ 3. షుంపీటర్ 4. హరాడ్
177. ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియను వివరించుటలో 'అవిభాజ్యాలు' అనే భావనను ప్రవేశపెట్టినవాడు. ()
 1. ఆర్థర్ లూయిస్ 2. రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ 3. హరాడ్ 4. షుంపీటర్
178. "లంపీనెస్ ఆఫ్ కాపిటల్" అనే భావనను వృద్ధి సిద్ధాంతానికి వాడినవాడు. ()
 1. రోశ్చర్ 2. కారల్ మార్బ్ 3. స్మిత్ 4. రోజెన్స్టీన్ రోడాన్
179. ముందు అనుబంధాలు, వెనుక అనుబంధాలు అనే భావనలను ప్రవేశపెట్టినవాడు. ()
 1. హర్షమన్ 2. రగ్నార్ ఫ్రీచ్ 3. మాథుర్ 4. సోలో
180. పెట్టుబడిదారీ ఆర్థిక వ్యవస్థలలో వర్గ సంఘర్షణ వాటి పతనానికి దారితీస్తుంది. ()
 1. నర్బ్ 2. హర్షమన్ 3. కారల్ మార్బ్ 4. రోడాన్

168.(1)	169.(2)	170.(1)	171.(4)	172.(1)	173.(1)	174.(4)	175.(2)
176.(1)	177.(2)	178.(4)	179.(1)	180.(3)			

ECONOMY

181. పెట్టుబడిదారీ వ్యవస్థలో వర్గ సంఘర్షణకు పునాదిగా మిగులు విలువ సిద్ధాంతాన్ని వివరించినవాడు. ()
 1. మార్ష్ 2. గున్నార్ మిర్బాల్ 3. గాల్ బ్రైత్ 4. కీన్
182. సోషలిజానికి మూలగ్రంథంగా పరిగణించబడేది. ()
 1. A Treatise on money 2. Das Capital 3. Value and Growth 4. Wealth of Nations
183. ఆర్థానిక్ కాంపోజిషన్ ఆఫ్ కాపిటల్ అనే భావనను వృద్ధి సిద్ధాంతంలో వాడినవాడు. ()
 1. నర్స్ 2. హర్షమన్ 3. కారల్ మార్ష్ 4. స్కిటో విస్కీ
184. సాంకేతిక జ్ఞాన ప్రగతి వలన ఏర్పడే నిరుద్యోగులను పారిశ్రామిక రిజర్వేషన్ అని పిలిచినవాడు. ()
 1. మార్ష్ 2. స్కిత్ 3. ఘంపీటర్ 4. కాలార్
185. ఉద్యమదారుడు వృద్ధి ప్రక్రియలో ప్రధానపాత్ర వహిస్తాడని చెప్పినవాడు. ()
 1. ఘంపీటర్ 2. రికార్డ్ 3. మార్షల్ 4. స్కిత్
186. బ్యాక్ వాష్ ఎఫెక్ట్స్ మరియు స్పైడ్ ఎఫెక్ట్స్ అనే భావనలను ప్రవేశపెట్టినవాడు. ()
 1. గున్నార్ మిర్బాల్ 2. ఆర్థర్ స్కిటీస్ 3. హర్షమన్ 4. నర్కే
187. ఒక ప్రాంతంలో ఆర్థిక విస్తరణ కొనసాగేటప్పుడు అది ఇతర ప్రాంతాల విస్తరణకు తోడ్పడితే అది దీని ప్రభావం. ()
 1. సాంఘిక వ్యవస్థా మూలధనం 2. బిగ్ పుష్ 3. బ్యాక్ వాష్ ఎఫెక్టు 4. స్పైడ్ ఎఫెక్టు
188. సరియైన జతకానిది ()
 ఎ బి
 1. నవకల్పన ఎ. ఘంపీటర్
 2. పేదరికపు విషవలయాలు బి. రాగ్నార్ నర్స్
 3. పారిశ్రామిక రిజర్వేషన్ సి. కారల్ మార్ష్
 4. అపరిమిత శ్రామిక సప్లయి డి. ఆర్థర్ లూయిస్
 5. స్పైడ్ ఎఫెక్ట్స్ ఇ. రోస్టాఫ్.
189. సరియైన జతకానిది ()
 ఎ బి
 1. మిగులు విలువ సిద్ధాంతం ఎ. కారల్ మార్ష్
 2. మార్కెట్ సిద్ధాంతం బి. జె.బి.సే (J.B.Say)
 3. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత సి. శ్రీమతి జోన్ రాబిన్సన్
 4. జనాభా విస్ఫోటనం వల్ల ఆర్థికనరకం డి. ఎడ్విన్ కానన్
190. సరియైన జతకానిది. ()
 1. దాస్ కేపిటల్ ఎ. కారల్ మార్ష్
 2. ఆసియన్ డ్రామా బి. గున్నార్ మిర్బాల్
 3. వెల్త్ ఆఫ్ నేషన్స్ సి. జె.యం.కీన్సు
 4. Take-off into sustained growth డి. రోస్టాఫ్
 5. Economic Backwardness and Economic Growth ఇ. లైబెన్స్టీన్

181.(1)	182.(2)	183.(3)	184.(1)	185.(1)	186.(1)	187.(4)	188.(5)
189.(4)	190.(3)						

ECONOMY

ప్రాక్టీసు ప్రశ్నలు

191. ఆర్థిక వృద్ధి అనే భావన దేనికి చెందినది? ()
 1. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు 2. అల్పాభివృద్ధి దేశాలు
 3. యూరోపియన్ దేశాలు 4. పైవేవీకావు
192. ఆర్థికాభివృద్ధి అనే భావన దేనికి చెందినది? ()
 1. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు 2. అల్పాభివృద్ధి దేశాలు 3. ఆసియన్ దేశాలు 4. పైవేవీకావు
193. ఈ క్రిందివానిలో విశాలమైన భావన ఏది? ()
 1. ఆర్థిక వృద్ధి 2. ఆర్థికాభివృద్ధి 3. ఆర్థిక భావన 4. పైవేవీకావు
194. ఈ క్రింద తెలిపిన సూచికలలో ఏది ఆర్థికవృద్ధిని కొలిచే కొలమానం. ()
 1. ఆరోగ్య సౌకర్యం 2. అక్షరాస్యత 3. జాతీయాదాయం వృద్ధి రేటు 4. పైవన్నీ
195. ఈ క్రింద తెలిపిన సూచికలలో ఏవి ఆర్థికాభివృద్ధిని తెలియజేయును. ()
 1. ఆరోగ్య సౌకర్యం 2. అక్షరాస్యత 3. జాతీయాదాయం వృద్ధి రేటు 4. పైవన్నీ
196. ఆర్థికాభివృద్ధిలో ఏవి కలసి ఉండును. ()
 1) పరిమాణాత్మక సూచికలు 2) గుణాత్మకమైన సూచికలు 3) 1 మరియు 2 4) 1 లేదా 2
197. తలసరి ఆదాయం పెరిగినట్లు అయితే. ()
 1. జాతీయాదాయం వృద్ధిరేటు పెరుగును 2. జనాభా వృద్ధి తక్కువగా ఉండును
 3. జనాభా వృద్ధి ఎక్కువ ఉండును 4. 1 మరియు 2
198. అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్ అనే భావనను దేనికి అన్వయించవచ్చును. ()
 1. సేవారంగం 2. నిర్మాణరంగం 3. శక్తిరంగం 4. వ్యవసాయరంగం
199. సంక్షేమం అనే భావన ఈ సందర్భంలో ముఖ్యమైనది. ()
 1. జాతీయాదాయం పెరిగినప్పుడు 2. జాతీయాదాయం తగ్గినప్పుడు
 3. జాతీయాదాయం స్థిరంగా ఉన్నప్పుడు 4. జాతీయాదాయం పునఃపంపిణీ అయినప్పుడు
200. జనాభాలో అన్ని వర్గాల వారికి ఆర్థికవృద్ధి ఫలితాలు చేరుతాయి అని తెలిపే ప్రభావం. ()
 1. Trickle up effect 2. Trickle down effect 3. Take-off effect 4. Back wash effect
201. భారతేశంలో పేదరికాన్ని దేని ఆధారంగా నిర్ధారణ చేస్తారు. (1)
 1. కేలరీలలో తీసుకుంటారు 2. ఇల్లు 3. బట్టలు 4. పైవన్నీ
202. వెనుకబడిన దేశాలలో జనాభా వృద్ధిరేటు ఎక్కువగా ఉండడానికి కారణం. ()
 1. అధిక జననరేటు 2. తక్కువ మరణరేటు 3. 1 మరియు 2 4. పైవేవీకావు
203. వెనుకబడిన దేశాలను ప్రొ॥ రాగ్నార్ నర్ప్టే దీని దృష్ట్యా నిర్వచించెను. ()
 1. సహజ వనరుల కొరత 2. మూలధనం కొరత
 3. మానవ వనరుల కొరత 4. సాంకేతిక పరిజ్ఞానం కొరత

191.(1) 192.(2) 193.(2) 194.(3) 195.(4) 196.(3) 197.(4) 198.(4)
 199.(4) 200.(2) 201.(1) 202.(3) 203.(2)

ECONOMY

204. పేదరిక విషయాలయాల సిద్ధాంతంను అభివృద్ధిపరిచినది. ()
 1. పెల్డ్మెన్ 2. జె.ఇ.మీడ్ 3. రాగ్నర్ నర్బ్ 4. జె.రాబిన్సన్
205. అల్పాభివృద్ధి దేశాలు వెనకబడి ఉన్నప్పటికీ కొన్ని భాగాలలో అభివృద్ధి చెంది ఉండును. ఇది ఈ రకమైన పరిస్థితిని సృష్టించును. ()
 1. ఎక్కువ వృద్ధి 2. ద్వంద్వత్వము 3. ఆదాయ-సమానత 4. పైవేవికావు
206. భారతదేశ జాతీయాదాయంలో సేవారంగం వాటా దేనికంటే ఎక్కువ. ()
 1. 20% 2. 30% 3. 40% 4. 50%
207. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలను ఈ విధంగా కూడా పిలవవచ్చును. ()
 1. మొదటి ప్రపంచ దేశాలు 2. రెండవ ప్రపంచదేశాలు
 3. మూడవ ప్రపంచ దేశాలు 4. నాల్గవ ప్రపంచదేశాలు
208. పెల్డ్మెన్ వృద్ధి నమూనా దేనికి సంబంధించినది. ()
 1. USA 2. USSR 3. INDIA 4. CHINA
209. 'Choice of Techniques' పుస్తక రచయిత ఎవరు? ()
 1. ఎ.కె. సేన్ 2. జె.ఇ.మీడ్ 3. రాగ్నర్ నర్బ్ 4. జె.రాబిన్సన్
210. విత్త ద్వంద్వత్వము సిద్ధాంతమును అభివృద్ధి చేసినది ఎవరు? ()
 1. ఎం.పార్సర్ 2. హెచ్.మింట్ 3. ఎ.యం.ఖాన్ 4. సోలో
211. "సామాజిక ఉపాంత ఉత్పాదకత" సిద్ధాంతంను ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. ఆర్.సోలో 2. హరాడ్ 3. జె.ఇ.మీడ్ 4. ఎ.ఎమ్.ఖాన్
212. అపరిమిత శ్రామిక సప్లయ్ సిద్ధాంతంను అభివృద్ధి చేసినవారు. ()
 1. ఎ.ఎం.ఖాన్ 2. జె.ఇ.మీడ్ 3. ఎ.లెవిన్ 4. ఆర్.సోలో
213. స్వర్ణయుగ సమతౌల్య సంపూర్ణ ఉద్యోగిత భావనను అభివృద్ధిపరిచినవారు. ()
 1. అల్పిన్ టాన్సేన్ 2. గుర్లే & షా 3. జె.రాబిన్సన్ 4. జె.కె.గుల్బ్రైట్
214. "స్వర్ణయుగం" అనే భావనను జె.రాబిన్సన్ ఏ అర్థంతో ఉపయోగించారు. ()
 1. స్వర్ణ ప్రమాణతలో ఉపయోగించారు 2. ద్వంద్వ ఆర్థిక వ్యవస్థ
 3. సంపూర్ణ ఉద్యోగితతో కూడిన నిలకడ వృద్ధి 4. దేశంలో అధిక ద్రవ్యోల్బణం ఉన్నప్పుడు
215. "స్వర్ణయుగం"లో సమతౌల్యంను తెలియజేయునది. ()
 1. వాస్తవ వృద్ధిరేటు కంటే అభిలషించిన వృద్ధిరేటు తక్కువ ఉండుట
 2. వాస్తవ వృద్ధిరేటు కంటే అభిలషించిన వృద్ధిరేటు ఎక్కువగా ఉండుట
 3. వాస్తవ వృద్ధి రేటు, అభిలషించిన వృద్ధిరేటు సమానంగా ఉండుట
 4. 1 మరియు 2

204.(3)	205.(2)	206.(4)	207.(3)	208.(2)	209.(1)	210.(2)	211.(4)
212.(3)	213.(3)	214.(3)	215.(3)				

ECONOMY

216. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత తరచూ ఏ రంగంలో కనిపిస్తుంది. ()
 1. భారీ పరిశ్రమలు
 2. వ్యవసాయరంగం
 3. బ్యాంకింగ్ రంగం
 4. వినియోగ వస్తువుల రంగం
217. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత ఏ స్థాయి వద్ద సంభవించడం సాధ్యమవుతుంది. ()
 1. వ్యాపారీకరణ
 2. ఎగుమతుల స్థాయి
 3. జీవనాధారస్థాయి
 4. వాణిజ్య పంటలు ఎక్కువగా పండించడం
218. భూస్వామ్య ఆర్థిక వ్యవస్థలో ముఖ్యపాత్ర పోషించేది. ()
 1. వ్యవసాయం
 2. పరిశ్రమలు
 3. పట్టణ
 4. పైవేవీకావు
219. పారిశ్రామిక విప్లవం అనునది దేనిని తెలుపును. ()
 1. రాజకీయ విప్లవం
 2. ఆర్థిక విప్లవం
 3. సామాజిక విప్లవం
 4. సాంస్కృతిక విప్లవం
220. పారిశ్రామిక విప్లవం ఎక్కడ ప్రారంభమైనది. ()
 1. ఫ్రాన్స్
 2. బ్రిటన్
 3. జర్మనీ
 4. అమెరికా
221. డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.రోస్టోవ్ ప్రకారం అభివృద్ధి ప్రాథమిక దశ ఏది? ()
 1. సాంప్రదాయ సమాజం
 2. సాంప్రదాయ సమాజంకు ముందు దశ
 3. ప్లవన దశ
 4. సామూహిక వినియోగం
222. డబ్ల్యు.డబ్ల్యు.రాస్టోవ్ ప్రకారం దీనిలో ఏది బదిలీ దశ. ()
 1. సాంప్రదాయ సమాజం
 2. ప్లవనదశకు ముందుదశ
 3. ప్లవన దశ
 4. పైవేవీకావు
223. “ఆధునిక ఆర్థిక వృద్ధి”ని ప్రతిపాదించినవారు. ()
 1. సైమన్ కుజ్నెట్స్
 2. రిచర్డ్ స్టోన్
 3. డబ్ల్యు.లియాంటిమ్
 4. మేర్కీ అలియాస్
224. ఏ ఆర్థికవేత్త అభిప్రాయం ప్రకారం “సహజమైన” ఆటంకాలు వలన జనాభా వృద్ధి అనేది తగ్గును. ()
 1. ఎ.స్మిత్
 2. జె.యస్.మిల్
 3. డి.రికార్డ్
 4. మాల్థస్
225. గున్నార్ మిర్దాల్ ఏ అభివృద్ధిపరిచిన అంశాలపై దృష్టిని కేంద్రీకరించారు. ()
 1. ప్రాంతీయ అసమానతలు
 2. మూలధనం కొరత
 3. జనాభా దోపిడీ
 4. మానవ వనరుల కొరత
226. “బిగ్ పుష్” వ్యూహం అనునది దేనిపై ఆధారపడిన భావన. ()
 1. ఉత్పాదకత
 2. బ్యాక్ వాష్ ప్రభావం
 3. బహిర్గత ఆదాలు
 4. అంతర్గత ఆర్థిక వ్యవస్థలు
227. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత దీని యొక్క లక్షణం. ()
 1. అభివృద్ధి చెందిన దేశాలు
 2. వెనుకబడిన దేశాలు
 3. ఆయిల్ ఎగుమతి దేశాలు
 4. పైవేవీకావు

216.(2) 217.(3) 218.(1) 219.(2) 220.(2) 221.(1) 222.(2) 223.(1)
 224.(4) 225.(1) 226.(3) 227.(2)

ECONOMY

228. క్రిందివారిలో ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత భావనను ఎక్కువగా ఉపయోగించినది. ()
 1. సైమన్ కుజ్నెట్స్ 2. జె.కె.గాల్‌బ్రెట్ 3. రాగ్నార్ నర్బ్ 4. మేర్సీ అలియాస్
229. ప్రచ్ఛన్న నిరుద్యోగిత తెలియజేయునది. ()
 1. శ్రామికుని యొక్క ఉపాంత ఉత్పాదకత శూన్యం
 2. శ్రామికుని యొక్క ఉపాంత ఉత్పాదకత ధనాత్మకం
 3. శ్రామికుని యొక్క ఉపాంత ఉత్పాదకత ఋణాత్మకం 4. 1 మరియు 3
230. ప్లవన దశ చేరుకోవాలంటే కనీస పెట్టుబడి రేటు ఎంత అవసరం. ()
 1. 5 % 2. 7 % 3. 10% 4. 20 %
231. అమెరికా యొక్క జాతీయాదాయంలో అధికభాగం దేని నుండి పొందుతుంది? ()
 1. వ్యవసాయరంగం 2. పారిశ్రామికరంగం 3. సేవారంగం 4. పైవేవీకాదు
232. భారత్‌లో జాతీయాదాయం ఏ రంగం నుండి ఎక్కువగా వస్తుంది? ()
 1. వ్యవసాయరంగం 2. పారిశ్రామికరంగం 3. సేవారంగం 4. పైవేవీకాదు
233. అమెరికాలో ఏ రంగంలో అధిక శ్రామికులు పనిచేయుచున్నారు. ()
 1. వ్యవసాయరంగం 2. పారిశ్రామికరంగం 3. సేవారంగం 4. పైవేవీకాదు
234. భారతదేశంలో ఏ రంగంలో అధికమంది శ్రామికులు పనిచేయుచున్నారు. ()
 1. వ్యవసాయరంగం 2. పారిశ్రామికరంగం 3. సేవారంగం 4. పైవేవీకాదు
235. పారిశ్రామికీకరణకు తరువాత ఏ రంగంలో ఆధిపత్యం కనిపించును? ()
 1. వ్యవసాయరంగం 2. పారిశ్రామికరంగం 3. సేవారంగం 4. పైవేవీకాదు
236. కనీస పెట్టుబడి ప్రయత్నం సిద్ధాంతాన్ని తెలిపినవారెవరు? ()
 1. ఎ.లెవిన్ 2. ఫి.రెన్నిస్ 3. హెచ్.లెబన్‌స్టీన్ 4. ఎ.కె.సేన్
237. ఆడంబర వినియోగం అను భావనను ప్రవేశపెట్టింది. ()
 1. మార్షు వెబర్ 2. టి.వెబ్లెన్ 3. ఎ.కె.సేన్ 4. కె.ఎన్.రాజ్
238. ఆడంబర వినియోగం దీనికి దారితీయును. ()
 1. పెట్టుబడుల పెరుగుదల 2. వినియోగంలో తగ్గుదల 3. పొదుపులో తగ్గుదల 4. పైవేవీకాదు
239. ప్రదర్శనా ప్రభావం వలన దేనిలో పెరుగుదల సంభవించును? ()
 1. వినియోగం 2. పొదుపు 3. పెట్టుబడి 4. ఆదాయం
240. క్రిందివానిలో ఏది మానవ మూలధనంలో ఒక భాగం. ()
 1. విద్య 2. శిక్షణ పొందే ఉద్యోగులు 3. ఆరోగ్య సదుపాయాలు 4. పైవన్నీ

228.(3)	229.(4)	230.(3)	231.(3)	232.(3)	233.(3)	234.(1)	235.(3)
236.(3)	237.(2)	238.(3)	239.(1)	240.(4)			

ECONOMY

241. విస్తరణ ప్రభావం వల్ల ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతం ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందితే దాని ఫలితం. ()
 1. ఇతర ప్రాంతాల అభివృద్ధికి సమస్యగా మారును 2. ఇతర ప్రాంతాల అభివృద్ధికి దోహదపడును
 3. ద్వంద్వత్వాన్ని సృష్టించును 4. పైవేవీకావు
242. ఒక ప్రాంతం ఆర్థికంగా అభివృద్ధి చెందినప్పుడు దాని బ్యాంక్‌వాష్ ఫలితంగా ఈ విధంగా ఉంటుంది. ()
 1. ప్రతి ఒక్కరు ప్రయోజనం పొందుతారు 2. కొన్ని ప్రాంతాలు నష్టపోతాయి
 3. ఒకేసారి అన్ని ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందుతాయి 4. పైవేవీకావు
243. “అప్లయంట్ సొసైటీ” పుస్తక రచయిత ఎవరు? ()
 1. జె.ఎం.కీన్స్ 2. జె.కె.గాల్‌బ్రెత్ 3. అల్బున్ టోఫ్లర్ 4. సైమన్ కుజ్‌నెట్స్
244. “అప్లయంట్ సొసైటీ” యొక్క లక్షణం ఏది? ()
 1. వెనుకబడిన దేశాలు 2. మధ్య ఆదాయవర్గాల దేశాలు 3. అధిక పారిశ్రామికీకరణ దేశాలు 4. పైవేవీకాదు
245. వెనుకబడిన దేశాలు ఎదుర్కొనే సమస్యలు? ()
 1. ప్రభావవంతమైన సప్లయ్ 2. ప్రభావవంతమైన డిమాండ్ 3. 1 మరియు 2 4. 1 లేదా 2
246. అభివృద్ధి చెందిన దేశం ఎదుర్కొనే సమస్య? ()
 1. ప్రభావవంతమైన సప్లయ్ 2. ప్రభావవంతమైన డిమాండ్ 3. 1 మరియు 2 4. 1 లేదా 2
247. “మూడవ ప్రపంచం” పుస్తక గ్రంథకర్త ఎవరు? ()
 1. జె.కె.గాల్‌బ్రెత్ 2. అల్బున్ టోఫ్లర్ 3. జె.ఇ.మీడ్ 4. జె.ఎం.కీన్స్
248. క్రిందివానిలో వృద్ధి వనరులేవి (ఆధారాలేవి)? ()
 1. సహజవనరులు 2. మానవ మూలధనం 3. భౌతిక మూలధనం 4. పైవన్నీ
249. బీహార్ రాష్ట్రానికి సరిపడినంతగా ఇవి ఉన్నాయి. ()
 1. సహజ వనరులు 2. మానవ మూలధనం 3. భౌతిక మూలధనం 4. పైవన్నీ
250. సహజ వనరులలోకలిసి ఉండేవి? ()
 1. ఖనిజాలు 2. మిషనరీ 3. నైపుణ్యంగల శ్రామికులు 4. పైవన్నీ
251. అభివృద్ధి చెందిన దేశంలో సహజ వనరుల ప్రాముఖ్యత? ()
 1. పెరుగుతుంది 2. తగ్గుతుంది 3. మార్పు ఉండదు 4. పైవేవీకాదు
252. అమెరికాలో రాపిడ్ వృద్ధి రేటు పెరుగుదలకు కారణం? ()
 1. సహజ వనరులు 2. భౌతిక మూలధనం 3. ఉత్పాదకత 4. పైవన్నీ

241.(2)	242.(2)	243.(2)	244.(3)	245.(1)	246.(2)	247.(2)	248.(4)
249.(1)	250.(1)	251.(2)	252.(3)				

ECONOMY

253. తూర్పు మధ్య దేశాలు అధిక ఆదాయం పొందుతున్నాయి. కారణం? ()
 1. మానవ మూలధనం
 2. ఆయిల్ నిల్వలు
 3. భౌతిక మూలధనం
 4. ఉత్పాదకత వృద్ధి
254. భౌతిక మూలధనం అనగా. ()
 1. ప్రకృతి ఇచ్చిన వరం
 2. దేవుడిచ్చిన వరం
 3. మానవుడు తయారుచేసిన పనిముట్లు, పరికరాలు
 4. పైవేవీకాదు
255. సహజ వనరులు అనగా. ()
 1. ప్రకృతి సంపద
 2. మానవుడు సృష్టించినది
 3. 1 మరియు 2
 4. 1 లేదా 2
256. మూలధన నిల్వలో కలిసి ఉండేవి? ()
 1. మిషనరీ
 2. పారిశ్రామిక సంస్థలు
 3. ముడిపదార్థ నిల్వ
 4. పైవన్నీ
257. మూలధన నిల్వ తగ్గడాన్ని ఈ విధంగా పిలుస్తారు? ()
 1. పెట్టుబడి
 2. మూలధన సంచయనం
 3. తరుగుదల
 4. పైవేవీకాదు
258. స్థూల పెట్టుబడి - తరుగుదల దీనికి సమానం. ()
 1. నికర తరుగుదల
 2. నికర పెట్టుబడి
 3. నికర మూలధన నిల్వ
 4. నికర మూలధన సంచయనం
259. ఒక దేశ మూలధన నిల్వ పెరగాలంటే, క్రిందివాటిలో ఏ అంశంలో పెరుగుదల సంభవించాలి? ()
 1. స్థూల పెట్టుబడి
 2. తరుగుదల
 3. నికర పెట్టుబడి
 4. వినియోగము
260. మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి పెరుగుదలను తెలియజేయునది? ()
 1. _____
 2. _____
 3. _____
 4. _____
261. ఈ క్రింది వనరులలో భౌతిక మూలధన సప్లయ్ కి ఆధారమేది? ()
 1. పొదుపు రేటులో పెరుగుదల
 2. విలువైన వస్తువులు దాచివేత తగ్గించుట
 3. బడ్జెట్ మిగులు
 4. పైవన్నీ
262. మానవ మూలధనం ఈ ఆర్థిక వ్యవస్థలో ముఖ్యమైనదిగా కనపడుచున్నది. ()
 1. పూర్వజీవం
 2. కాపిటలిజం
 3. సోషలిజం
 4. నూతన ఆర్థికవ్యవస్థ
263. వెనుకబడిన దేశాలలో నైపుణ్యం గల శ్రామికులు అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో పనిచేయుటను ఈ విధంగా పిలుస్తారు? ()
 1. జ్ఞానవలస
 2. మేధోవలస
 3. మూలధనవలస
 4. పైవేవీకాదు ()

253.(2) 254.(3) 255.(1) 256.(4) 257.(3) 258.(2) 259.(3) 260.(3)
 261.(4) 262.(4) 263.(2)

ECONOMY

264. క్రింద ఇచ్చిన ఏ మార్గాల ద్వారా ఒక దేశం మానవ మూలధన నిల్వను పెంచుకోగలదు. ()
1. విద్యా వసతులు కల్పించుట
 2. ఆరోగ్యవంతమైన విధానం
 3. ఉద్యోగ శిక్షణ నివ్వడం
 4. పైవన్నీ
265. ముడిసరుకులో వచ్చే పెరుగుదల రేటు కంటే ఉత్పత్తిలో వచ్చే పెరుగుదల రేటు ఎక్కువగా ఉంటే దానిని ఈ విధంగా పిలుస్తారు. ()
1. ఉత్పాదకత తగ్గుదల
 2. ఉత్పాదకత పెరుగుదల
 3. స్థిర ఉత్పాదకత
 4. పైవేవీకాదు
266. ఉత్పత్తి/ శ్రమను ఈ విధంగా పిలుస్తారు? ()
1. శ్రామికుని ఉపాంత ఉత్పాదకత
 2. శ్రామికుని మొత్తం ఉత్పాదకత
 3. శ్రామికుని సగటు ఉత్పాదకత
 3. పైవేవీకాదు
267. ఉత్పాదకత పెరుగుదల అనునది దేనిపై ఆధారపడును? ()
1. శ్రమలో పెరుగుదల
 2. మూలధనంలో పెరుగుదల
 3. ముడిసరుకులో పెరుగుదల
 4. సాంకేతిక పరిజ్ఞానంలో పెరుగుదల
268. ఈ క్రిందివానిలో ఏది వెనుకబడిన దేశాలకు శ్రేయస్కరంగా ఉంటుంది? ()
1. వ్యాపారం
 2. Aid (సహాయం)
 3. ఋణాలు
 4. పైవేవీకాదు
269. “బిగ్-పుష్” సిద్ధాంతంను ప్రతిపాదించినవారు. ()
1. రాగ్నర్ నర్బ్
 2. రాబర్ట్ సోలో
 3. జె.ఆర్.హిక్స్
 4. రోజెన్స్టీన్ రోడాన్
270. రోజెన్స్టీన్ రోడాన్ తెలిపిన వివిధ రకాల అవిభాజ్యతలు దేనిలో కలిసి ఉన్నాయి? ()
1. ఉత్పత్తి ఫలంలో అవిభాజ్యతలు
 2. డిమాండ్లో అవిభాజ్యతలు
 3. పొదుపుసప్లయ్లో అవిభాజ్యతలు
 4. పైవన్నీ
271. సంతృప్తి వృద్ధి వ్యూహాంను సమర్థించినవారు? ()
1. కిండెల్ బర్గర్
 2. ఆర్థర్ లెవిన్
 3. సింగర్
 4. హార్షమన్
272. అసంతృప్తి వృద్ధి వ్యూహాంను సమర్థించినవారు? ()
1. రాగ్నర్ నర్బ్
 2. లెబెన్స్టీన్
 3. సింగర్
 4. ఆర్థర్లెవిన్
273. సంతృప్తి వృద్ధి వ్యూహం తెలియజేయునది. ()
1. ద్వంద్వ వృద్ధి
 2. వివిధ రంగాలలో వరుస అభివృద్ధి (ఒకేసారి)
 3. భారీ పరిశ్రమలకు ప్రాధాన్యత
 4. పైవేవీకాదు

264.(4) 265.(2) 266.(3) 267.(4) 268.(1) 269.(4) 270.(4) 271.(2)
272.(3) 273.(2)

ECONOMY

274. ఛాయా ధరలు (Shadow Price) భావనను మొదట ప్రతిపాదించినవారు? ()
 1. జె.మెర్థాల్ 2. ఇర్వింగ్ ఫిషర్ 3. జె.టిన్బెర్గర్ 4. హెచ్.లెవెన్స్టీన్
275. మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ కలిసి ఉండేది? ()
 1. ప్రైవేటు రంగం 2. ప్రభుత్వరంగం 3. 1 మరియు 2 4. 1 లేదా 2
276. అమెరికా అనునది. ()
 1. సామ్యవాద ఆర్థిక వ్యవస్థ 2. మూలధన ఆర్థిక వ్యవస్థ
 3. మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ 4. పైవేవీకాదు
277. భారత ఆర్థిక వ్యవస్థ. ()
 1. సామ్యవాద ఆర్థిక వ్యవస్థ 2. మూలధన ఆర్థిక వ్యవస్థ
 3. మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ 4. పైవేవీకాదు
278. భారత్ లో 4వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఎవరి నమూనాను అనుసరించారు. ()
 1. జె.కె.గాల్ బ్రైట్ 2. గున్నార్ మిర్డల్ 3. ఎ.ఎస్.మన్నే & ఎ.రుద్ర 4. పి.సి.మహల్ నోబిస్
279. నిరంతర ప్రణాళికను సూచించినవారు. ()
 1. జె.కె.గాల్ బ్రైట్ 2. గున్నార్ మిర్డల్ 3. హల్ శామ్మూల్ సన్ 4. ఎ.కె.సేన్
280. ఏసియన్ ద్రామా గ్రంథకర్త ఎవరు? ()
 1. జె.కె.గాల్ బ్రైట్ 2. గున్నార్ మిర్డల్ 3. రాగ్నర్ నర్బ్ 4. ఎ.కె.సేన్
281. మొదటిసారిగా భారీ పరిశ్రమలకు ప్రాధాన్యతనిచ్చిన ప్రణాళిక ఏది? ()
 1. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక 2. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక
 3. మూడవ పంచవర్ష ప్రణాళిక 4. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక
282. 2వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అనుసరించిన నమూనా. ()
 1. మహల్ నోబిస్ నమూనా 2. హరడ-డోమర్ నమూనా
 3. పంత్ నమూనా 4. రాబర్ట్-సోలో నమూనా
283. విదేశీ సహాయం క్రింద పిఎల్-480ని ఎవరి నుండి తీసుకున్నారు? ()
 1. బ్రిటన్ 2. జపాన్ 3. యుఎస్ఎ 4. రష్యా
284. హిందూ వృద్ధి రేటు అను భావన సూచించినవారు? ()
 1. వి.కె.ఆర్.వి.రావ్ 2. రాజ్ కృష్ణ 3. జగదీశ్ భగవత్ 4. టి.ఎన్.శ్రీనివాస్
285. "హిందూ వృద్ధి రేటు" ఏ వృద్ధిరేటు వద్ద స్థిరంగా ఉంది? ()
 1. 1% 2. 2.5% 3. 3.5% 4. 5%

274.(3)	275.(3)	276.(2)	277.(3)	278.(3)	279.(2)	280.(2)	281.(2)
282.(1)	283.(3)	284.(2)	285.(3)				

ECONOMY

286. ఆర్థికాభివృద్ధి కొరకు ఘంపీటర్ దేనికి ప్రాధాన్యత ఇచ్చాడు. ()
 1. రాజకీయ నాయకులకు 2. సంఘ సేవకులకు 3. భూస్వాములకు 4. నవకల్పనలు
287. క్రింది వానిలో సరిగా జతచేయబడనిది ఏది? ()
 రచయిత పుస్తకము
 1. సైమన్ కుజ్ నెట్స్ - ఏసియన్ డ్రామా
 2. జె.రాబిన్ సన్ - ఎస్సే ఇన్ ది థియరీ ఆఫ్ ఎకనామిక్ గ్రోత్
 3. కార్ల్ మార్ట్ - దాస్ కాపిటల్
 4. ఆర్థర్ లెవిస్ - థియరీ ఆఫ్ ఎకనామిక్ గ్రోత్
288. మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి 3 : 1గాను, సాంవత్సరిక జనాభా వృద్ధిరేటు 2.5% గాను, పెట్టుబడి పెరుగుదల 10.5% ఉందని ప్రమేయం చేస్తే తలసరి ఆదాయం పెరుగుదల ఎంతగా ఉండును? ()
 1. 0% 2. 1.0% 3. 3.0% 4. 7.0%
289. ఫిషర్-క్లార్క్ సిద్ధాంతం ప్రకారం క్రిందివానిలో సరియైన క్రమము. ()
 వనరులు ఏ రంగం నుండి ఏ రంగంనకు తరలి పోవడం వలన నిరంతర అభివృద్ధికి తోడ్పడతాయి
 1. వ్యవసాయం సేవలు పారిశ్రామికరంగం 2. వ్యవసాయం పారిశ్రామిక రంగం సేవలు
 3. పారిశ్రామిక రంగం సేవలు వ్యవసాయం 4. పారిశ్రామికరంగం వ్యవసాయం సేవలు
290. విస్తరణ ప్రభావం అనగా? ()
 ←
 ఆర్థికంగా ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందేటప్పుడు?
 1. ఇతర ప్రాంతాల అభివృద్ధిపై అనుకూల ప్రభావంను చూపును
 2. అభివృద్ధి వ్యయాలు ఇతర ప్రాంతాలకు ప్రాకును
 3. అభివృద్ధి వ్యయాలు దేశమంతా విస్తరించును 4. పైవేవీకావు
291. బ్యాక్ వాష్ ప్రభావం అనగా ఆర్థికంగా ఒక ప్రత్యేక ప్రాంతం అభివృద్ధి చెందినప్పుడు? ()
 1. అన్ని ప్రాంతాలు వాటికవే అభివృద్ధి చెందును
 2. ఇతర ప్రాంతాలు ముఖ్యంగా వెనకబడిన ప్రాంతాలు నష్టపోవును
 3. ఏ ఇతర ప్రాంతాలు నష్టపోవు 4. పైవేవీకాదు
292. నిరోధక శక్తుల చర్య, ప్రతిచర్యలు ప్రభావంవల్ల పేద దేశాన్ని పేదరిక స్థాయిలో ఉంచే స్థితిని తెలిపే వర్ణన దీనికి చెందినది? ()
 1. అల్పాభివృద్ధి 2. పాతుకుపోయిన పేదరికం
 3. స్థబ్ధత 4. పేదరికపు విషవలయాలు

286.(4) 287.(1) 288.(2) 289.(2) 290.(1) 291.(2) 292.(4)

ECONOMY

293. అభివృద్ధి ప్రారంభ దశలో ఆదాయ అసమానతలు పెరుగుతాయని తరువాత స్థాయిలో తగ్గుతాయి అనే పరికల్పనను అభివృద్ధి చేసినది ఎవరు? ()
- 1) ఆర్. ఎఫ్. హరడె 2) సైమన్ కుజ్నెట్స్ 3) జె.ఆర్.హిక్స్ 4) టి.డబ్ల్యు.ఘట్ట్
294. దేని ఆధారంగా “భౌతిక జీవన ప్రమాణ సూచి”ని తెలపవచ్చును ? ()
- 1) ఆయుర్దాయం, శిశు మరణాల రేటు మరియు అక్షరాస్యతా శాతం
2) చాలినంత “ఆహారం, మంచినీరు, వసతి మరియు ఆరోగ్య సేవలను కల్పించడం”
3) పారిశుద్ధ్యం, విద్య, సంక్షేమ కొలమానాలను కల్పించడం 4) పైవన్నీ
295. లిస్ట్ - 1 (సిద్ధాంతం)ని లిస్ట్ - 2 (ఆర్థికవేత్త పేర్లు)తో జతచేయండి. ()
- 1) నవ్య సాంప్రదాయ వాదుల ఆర్థికవృద్ధి సిద్ధాంతం ఎ) లైబిన్ స్టీన్
2) ఆర్థికాభివృద్ధికి సంబంధించి “బిగ్ పుష్ సిద్ధాంతం” బి) జె.హెచ్.బోకె
3) “కనీస పెట్టుబడి ప్రయత్నము” సిద్ధాంతం సి) హార్షెన్ మన్
4) సామాజిక ద్వంద్వత్వం డి) రోజెన్ స్టీన్ రోడాన్
ఇ) మీడ్ (Meade)
- 1) 1-బి, 2-సి, 3-డి, 4-ఇ 2) 1-ఇ, 2-డి, 3-ఎ, 4-బి
3) 1-సి, 2-ఇ, 3-బి, 4-ఎ 4) 1-ఎ, 2-సి, 3-ఇ, 4-బి
296. అభివృద్ధి చెందిన దేశాల అనుభవం తెలిపేది ఏమంటే అభివృద్ధి ప్రక్రియలో భాగంగా జాతీయాదాయంలో ప్రాథమిక రంగం వాటా ()
- 1) పెరుగును 2) స్థిరంగా ఉండును
3) తగ్గును 4) ప్రారంభంలో తగ్గి తరువాత పెరుగును
297. అభివృద్ధి అర్థశాస్త్రంలో ద్వంద్వత్వం అనగా ()
- 1) ద్వంద్వ ధరల విధానము 2) ఆధునిక మరియు సాంప్రదాయ రంగాలు సహజీవనం చేయుట
3) ప్రభుత్వ మరియు ప్రైవేట్ రంగాలలో పెరుగుదల
4) పారిశ్రామిక మరియు పారిశ్రామికేతర ఏజెన్సీలలో సహా పెరుగుదల
298. మనదేశంలో 50వ దశకం మధ్యలో అవలంబించిన మహల్ నోబిస్ వ్యూహం యొక్క లక్ష్యం, ప్రధానంగా ... ()
- 1) రక్షణ పరిశ్రమకు దృఢమైన ఆధారంను నిర్మించడం
2) మూలధనసాంద్రతను ఉపయోగించి భారీ పరిశ్రమలను నెలకొల్పడం
3) ఆర్థిక వ్యవస్థలో ద్రవ్యోల్బణం పెరుగుదల
4) స్వల్పకాలంలో నిరుద్యోగితను తగ్గించడం
299. ఈ క్రింద ఇచ్చిన వానిలో ఏ పరిశ్రమ ఎక్కువ ముందు అనుబంధాలను కలిగి ఉంది ?
- 1) గస్ 2) ఆహారధాన్యాలు 3) ఇనుము-ఉక్కు 4) మిషరీ

293.(2) 294.(1) 295.(2) 296.(3) 297.(2) 298.(2) 299.(3)

ECONOMY

300. రాగ్నార్ నర్బ్ ప్రకారం భారత్ లో అధిక జనాభా పరిమాణం దేనిని తెలియజేయును ? ()
 1) అధిక నిక్షిప్త పొదుపు సామర్థ్యం (larger saving potential)
 2) పొదుపు సామర్థ్యంను విడనాడడం
 3) తక్కువ పొదుపు సామర్థ్యం
 4) ఎక్కువగా బహిష్కరణ వలసలు
301. హారాడ్ - డోమర్ నమూనాలో వృద్ధి (G), సగటు పొదుపు నిష్పత్తి (S)కి సంబంధించి మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి (K)ని, ఈ సమీకరణం ద్వారా తెలియచేయవచ్చు. ()
 1) _____ 2) _____ 3) _____ 4) _____
302. కొలిన్ క్లార్క్ ప్రకారం అభివృద్ధి యొక్క 3వ మరియు చివరి స్థాయి ముఖ్య లక్షణం ఏది ? ()
 1) పారిశ్రామిక రంగం 2) సేవారంగం 3) వ్యవసాయం 4) ఎగుమతులు
303. నర్స్ ప్రకారం వెనుకబడిన దేశాలలో పెట్టుబడి పరిమితి దేనిని తెలియజేయును ? ()
 1) మార్కెట్ పరిమాణం 2) పెట్టుబడి అవకాశాలు కొరత
 3) పొదుపు కొరత 4) ప్రభుత్వ విధానాలు
304. ఆధునిక ఆర్థికవృద్ధి యొక్క ముఖ్యమైన లక్షణం ఏది ? ()
 1) ఎక్కువ స్థాయిలో నిర్మాణాత్మక మార్పులు 2) పట్టణీకరణ
 3) తలసరి శ్రమ ఉత్పాదకత పెరుగుట 4) పైవన్నీ
305. జాతీయ ఆదాయం యొక్క వృద్ధి రేటు దేనికి సమానం ? ()
 1) జాతీయ ఆదాయం/జనాభా వృద్ధి $\frac{K \times K}{22 \times K} = 0$ 2) పెట్టుబడి నిష్పత్తి/మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి
 3) మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి/పెట్టుబడి నిష్పత్తి 4) పైవేవీకాదు
306. సమాజంలో సగటు పొదుపు రేటు 10%, $\frac{K}{0}$ నిష్పత్తి 4 అయినా ఆర్థిక వ్యవస్థ యొక్క సాధారణ వృద్ధి రేటు ఎంత ? ()
 1) 0.5% 2) 1.5% 3) 2.5% 4) 4%
307. సాంవత్సరిక ఆర్థిక వ్యవస్థ వృద్ధి రేటు 2.5% అయితే దశాబ్ద జనాభా వృద్ధిరేటు 10% అయినా, తలసరి ఆదాయ వృద్ధి రేటు ఎంత ? ()
 1) 1.5% 2) 2.5% 3) 2.5% 4) 4%
308. ఉద్యమ దారుత్వం (Entrepreneurship) దేనికి అత్యంత దగ్గరగా ఉంటుంది ? ()
 1) కనుక్కోవడం 2) నవకల్పనలు 3) నిర్వాహణలు 4) ప్రభుత్వ పరిపాలనలు
309. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు, అభివృద్ధి చెందిన దేశాలతో పోల్చి చూస్తే ఎదుర్కొంటున్న నిరుద్యోగ సమస్య ()
 1) ఎక్కువ మరియు విభిన్నమైనది 2) తక్కువ
 3) సమానంగా ఉంటుంది 4) కొన్ని సందర్భాలలో ఎక్కువగాను, మరికొన్ని సందర్భాలలో తక్కువగా ఉంటుంది

300.(1)	301.(2)	302.(2)	303.(1)	304.(4)	305.(2)	306.(3)	307.(1)
308.(2)	309.(1)						

ECONOMY

310. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలలో ప్రస్తుత కాలంలో వేగవంతమైన జనాభా వృద్ధికి కారణము ? ()
- 1) ఎక్కువ జననాల రేటు
 - 2) తక్కువ మరణాల రేటు
 - 3) అధిక జననాల రేటు మరియు తక్కువ మరణాల రేటు
 - 4) కొన్ని సందర్భాలలో ఎక్కువ జననాల రేటు మరికొన్ని సందర్భాలలో తక్కువ జననాల రేటు
311. ఆర్థర్ లూయిస్ సిద్ధాంతంలో ఎన్ని రంగాలు ఉన్నప్పుడు ఆర్థికాభివృద్ధి ప్రక్రియను వివరించెను ? ()
- 1) ఒకటి
 - 2) రెండు
 - 3) నాలుగు
 - 4) అనేకం
312. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు పేదరికంతోపాటు కనపడే ఇతర సాధారణ లక్షణాలు ఏవి ? ()
- 1) వ్యవసారంగంపై అధిక శాతం జనాభా ఆధారపడడం
 - 2) సాంకేతిక ద్వంద్వత్వం
 - 3) శ్రామిక మూలధన నిష్పత్తి తక్కువగా ఉండడం
 - 4) పైవన్నీ
313. శ్రామిక మిగులు సిద్ధాంతంలో ప్రమేయం ? ()
- 1) తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో ఎక్కువ జనాభా కలిగి ఉండడం
 - 2) తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాల ఉత్పత్తిలో శ్రామికుని యొక్క పాత్ర ఉండదు
 - 3) తక్కువ అభివృద్ధి చెందిన దేశాలలో శ్రామికుని ఉపాంత ఉత్పాదకత శూన్యం
 - 4) వెనుకబడి దేశాలలో నిరుద్యోగిత ఎక్కువగా ఉంటుంది
314. ఒక దేశం యొక్క పొదుపు కొరతను ఏ విధంగా పూరించవచ్చు ? ()
- 1) అదనపు మూలధన ఉత్పత్తి నిష్పత్తి తగ్గించడం ద్వారా
 - 2) దేశీయ వినియోగం తగ్గించడం
 - 3) ఎక్కువ విదేశీ సహాయం పొందడం
 - 4) పైవన్నీ
315. సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతం ప్రకారం వెనుకబడిన దేశాలలో అల్ప అభివృద్ధికి ప్రధాన కారణం ? ()
- 1) మార్కెట్ చిన్న పరిమాణం కలిగి ఉండుట
 - 2) పొదుపు కొరత
 - 3) తక్కువ స్థాయి సాంకేతికత
 - 4) విదేశీ ఆధిక్యత
316. సంతులిత వృద్ధి సిద్ధాంతము ప్రధానంగా దేనిని పరిగణనలోకి తీసుకుని విమర్శ చేయబడింది ? ()
- 1) మార్కెట్ పరిమాణం
 - 2) బహిర్గత పరిమాణం
 - 3) వనరుల కొరత
 - 4) అధిక జనాభా
317. గున్నార్ మిర్దాల్ ప్రకారం వెనుకబడిన దేశాలలో ప్రాంతీయ అసమాతనలకు ప్రధాన కారణము ? ()
- 1) బలహీనమైన వెనుక ప్రభావాలు మరియు బలమైన విస్తరణ ప్రభావాలు
 - 2) తక్కువ వెనుక ప్రభావం మరియు విస్తరణ ప్రభావం
 - 3) బలమైన వెనుక ప్రభావం మరియు విస్తరణ ప్రభావం
 - 4) బలమైన వెనుక ప్రభావాలు మరియు బలహీనమైన విస్తరణ ప్రభావాలు
318. అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాల ఆర్థికాభివృద్ధిని బలహీనమైన బ్యాక్ వాష్ ఫలితాలు బలమైన విస్తరణ ఫలితాలు పెంచుట ద్వారా సాధించవచ్చని పేర్కొన్నది ఎవరు ? ()
- 1) ఎన్.కాల్డర్
 - 2) జె.రాబిన్సన్
 - 3) జి.మిర్దాల్
 - 4) జె.హెచ్.బోకె

310.(3) 311.(2) 312.(4) 313.(3) 314.(4) 315.(1) 316.(3) 317.(4) 318.(3)

ECONOMY

319. ఒక దేశం యొక్క వృద్ధి రేటును నిర్ధారించునది ? ()
 1) సగటు పొదుపు ప్రవృత్తి
 2) సప్లయ్, డిమాండ్ల అంతర చర్యలు
 3) తులనాత్మక వ్యయ సిద్ధాంతం
 4) మూలధన కల్పన రేటు
320. వెనుకబడిన దేశాలలో విత్త ద్వంద్వత్వం దేనిని తెలియజేయును ? ()
 1) వాణిజ్య బ్యాంకులు మరియు వడ్డీ వ్యాపారులు
 2) షెడ్యూల్డ్ మరియు షెడ్యూల్డ్ కాని వాణిజ్య బ్యాంకులు
 3) స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్ మరియు నూతన మార్కెట్లు
 4) పైవేవీకాదు
321. బొకె ప్రకారం సామాజిక ద్వంద్వత్వం లక్షణాలలో ఏది కలసి ఉండును ? ()
 1) అధిక మరియు తక్కువ కులాలు
 2) భూస్వామ్యాలు మరియు పెట్టుబడిదారులు
 3) దిగుమతి చేసుకోబడిన మరియు స్వదేశీ సామాజికపద్ధతులు
 4) గ్రామీణ మరియు పట్టణ జనాభా
322. కనీస అవసరాలు సమస్య కాకుండా, మన్నిక గల వస్తువులు వినియోగం పెరుగుట అనే లక్షణాలు రోస్టోవ్ దశల సిద్ధాంతంలో ఈ దశలో కనపడును. ()
 1) సామూహిక వినియోగం
 2) పరిపక్వ దశకు గమనం
 3) ప్లవన దశ
 4) ప్లవన దశకు ముందు దశ
323. ఎ) పెట్టుబడి రెట్టింపు అయి 10% అధిగమించుట
 బి) వృద్ధికి అనుకూలమైన సాంస్కృతిక పరిస్థితులు ఏర్పడుట
 సి) కొన్ని పురోగామి రంగాలు వేగంగా వృద్ధి చెందుట అనేవి రోస్టోవ్ దశలలో ఈ దశలో కనబడును ?
 1) సామూహిక వినియోగం
 2) పరిపక్వ దశకు గమనం
 3) ప్లవన దశ
 4) ప్లవన దశకు ముందు దశ
324. “సామాజిక ఉపాంత ఉత్పాదకత”ను ప్రతిపాదించినవారు ()
 1) జె.రాబిన్సన్
 2) ఆర్.ఎం.సోలో
 3) ఎ.ఎం.ఖాన్
 4) రోజెస్టిన్ రోడాన్
325. హరాడ్ నమూనాలో దేని గూర్చి ప్రస్తావన లేదు ()
 1) వాస్తవిక వృద్ధి రేటు
 2) కనీస పెట్టుబడి వృద్ధి రేటు
 3) వారెంటెడ్ వృద్ధి రేటు
 4) సహజ వృద్ధి రేటు
326. ప్రణాళికావేత్తలు సాంవత్సరిక వృద్ధి రేటును 2% సాధించాలని అనుకున్నది. మూలధన ఉత్పత్తి 5:1 అయితే అవసరమైన పెట్టుబడి రేటు ఎంత ? ()
 1) 5
 2) 2
 3) 10
 4) 3
327. జాతీయ ఉత్పత్తిలో వ్యవసాయ రంగ వాటా అనునది ()
 1) తలసరి ఆదాయంతో ఋణాత్మక సంబంధంను కలిగి ఉంది
 2) తలసరి ఆదాయంతో ధనాత్మక సంబంధంను కలిగి ఉంది
 3) స్థూల జాతీయోత్పత్తితో స్థిరమైన సంబంధంను కలిగి ఉంది
 4) పైవేవీకావు

319.(4) 320.(1) 321.(3) 322.(1) 323.(3) 324.(3) 325.(2) 326.(3) 327.(1)

ECONOMY

328. "Indian Economic Planning in its Broader setting" అనే గ్రంథంలో నిరంతర ప్రణాళికలను ప్రతిపాదించిన వారు ? ()

1) జి.మిర్దాల్	2) ఎ.కె.సేన్
3) పి.సి.మహల్నోబిస్	4) జె.రాబిన్సన్

జతపరుచుము :

329. లిస్ట్ - 1 లిస్ట్ - 2 ()

1) ప్రదర్శనా ప్రభావం	ఎ) ఆర్.నర్సె
2) ప్రాంతీయ అసమానతలు	బి) జె.డ్యూసన్బెర్రీ
3) పేదరిక విషవలయాలు	సి) ఎన్.మింట్
	డి) జి.మిర్దాల్

1) 1-బి, 2-డి, 3-ఎ	2) 1-ఎ, 2-ఎ, 3-డి
3) 1-ఎ, 2-సి, 3-బి	4) 1-సి, 2-డి, 3-ఎ

330. కార్లమార్బ్ తెలిపిన వృద్ధి దశలను వరుస క్రమంలో తెలుపుము. ()

లిస్ట్ - 1	లిస్ట్ - 2
1) కమ్యూనిజం	ఎ) స్టేజ్ - 1
2) కేపిటలిజం	బి) స్టేజ్ - 2
3) బానిస దశ	సి) స్టేజ్ - 3
4) ప్యూడలిజం	డి) స్టేజ్ - 4
1) 1-బి, 2-సి, 3-ఎ, 4-డి	2) 1-ఎ, 2-సి, 3-బి, 4-బి
3) 1-డి, 2-సి, 3-ఎ, 4-బి	4) 1-సి, 2-ఎ, 3-డి, 4-బి

331. డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. రోస్టోవ్ సిద్ధాంతం ప్రకారం ఈ క్రింది దశలను వరుస క్రమంలో అమర్చండి ? ()

లిస్ట్ - 1	లిస్ట్ - 2
1) ప్లవన దశకు ముందు దశ	ఎ) స్టేజ్ - 1
2) సామూహిక వినియోగం	బి) స్టేజ్ - 2
3) పరిపక్వ దశకు గమనం	సి) స్టేజ్ - 3
4) సాంప్రదాయ సమాజం	డి) స్టేజ్ - 4
1) 1-సి, 2-బి, 3-డి, 4-ఎ	2) 1-బి, 2-డి, 3-సి, 4-ఎ
3) 1-ఎ, 2-బి, 3-సి, 4-ఎ	4) 1-డి, 2-బి, 3-సి, 4-ఎ

328.(1) 329.(1) 330.(3) 331.(2)

ECONOMY

332. సైమన్ కుజ్‌నెట్స్ సిద్ధాంతం ప్రకారం క్రింది అభివృద్ధి దశలను వరుస క్రమంలో అమర్చండి ? ()
లిస్ట్ - 1	లిస్ట్ - 2
1) వ్యవసాయరంగం	ఎ) స్టేజ్ - 1
2) సేవారంగం	బి) స్టేజ్ - 2
3) మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్	సి) స్టేజ్ - 3
	డి) స్టేజ్ - 4
1) 1-సి, 2-బి, 3-ఎ	2) 1-బి, 2-బి, 3-సి
3) 1-సి, 2-ఎ, 3-బి	4) 1-ఎ, 2-సి, 3-బి
333. లిస్ట్ - 1 ()
1) మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక	ఎ) మహల్‌నోబిస్
2) 2వ పంచవర్ష ప్రణాళిక	బి) హరాద్ - డోమర్
3) 4వ పంచవర్ష ప్రణాళిక	సి) మానే మరియు రుద్ర
1) 1-డి, 2-ఎ, 3-బి	2) 1-సి, 2-బి, 3-డి
3) 1-బి, 2-ఎ, 3-సి	4) 1-బి, 2-బి, 3-సి
334. లిస్ట్ - 1 ()
1) అమెరికా	ఎ) మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ
2) రష్యా	బి) మూలధన ఆర్థిక వ్యవస్థ
3) ఇండియా	సి) సామ్యవాద ఆర్థిక వ్యవస్థ
1) 1-బి, 2-ఎ, 3-సి	2) 1-సి, 2-బి, 3-ఎ
3) 1-బి, 2-సి, 3-ఎ	4) 1-ఎ, 2-సి, 3-బి

332.(4) 333.(3) 334.(3)

గణాంకశాస్త్రం

ఆర్థిక గణాంకశాస్త్రం

- ◆ గణాంక శాస్త్రం స్టాటస్ అనే లాటిన్ పదం, స్టాటిస్టికా అనే జర్మన్ పదం, స్టాటిస్టా అనే ఇటాలియన్ పదం నుంచి వచ్చింది. దీనికి 'రాజ్యం' అని అర్థం.

సగటు (కేంద్రస్థాన కొలతలు)

- ◆ దత్తాంశం అంతటికి ప్రాతినిధ్యం వహించే ఒకే ఒక విలువను సగటు అందురు. సగటులనే కేంద్రస్థానపు కొలతలు అందురు.
- ◆ మొత్తం దత్తాంశాన్ని ఒక విలువలో వర్ణించుట, దత్తాంశాన్ని సరిపోల్చుట సగటుల ముఖ్య లక్ష్యం.
- ◆ మంచి సగటు లక్షణాలు : సులభంగా అర్థమవ్వాలి. స్పష్టంగా నిర్వచించబడాలి. అన్ని అంశాలకు ప్రాతినిధ్యం వహించాలి. సులభంగా గణన చేయుటకు వీలుండాలి. ప్రతిచయన స్థిరత్వం ఉండాలి. బీజీయ ప్రస్తావనకు నిలబడాలి.
- ◆ సగటు రకాలు : 1) గణిత సగటులు : ఎ) అంకమధ్యమం, బి) గుణమధ్యమం, సి) హారమధ్యమం
2) స్థాన సగటులు : ఎ) మధ్యగతం, బి) బాహుళకం

1) అంకమధ్యమం :

రాశుల మొత్తాన్ని రాశుల సంఖ్యచే భాగిస్తే అంకమధ్యమం వచ్చును.

$$\text{అంకమధ్యమం} = \frac{\text{రాశుల మొత్తం}}{\text{రాశుల సంఖ్య}}$$

ఉదా : 10, 20, 30, 40, 50,

వ్యక్తిగత శ్రేణుల్లో అంకమధ్యమం	విచ్చిన్న శ్రేణులు	అవిచ్చిన్న శ్రేణుల్లో అంకమధ్యమం
ప్రత్యక్ష పద్ధతి	$AM = \frac{\sum fx}{N}$	$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$
దగ్గర పద్ధతి $\bar{X} = A + \frac{\sum dx}{N}$	$AM = A + \frac{\sum fdx}{N}$	$\bar{X} = A + \frac{\sum fdx}{N}$
సోపాన విచలన పద్ధతి $\bar{X} = A + \frac{\sum dx' \times i}{N}$		

- ◆ ఉమ్మడి అంకమధ్యమం :

A.M. లక్షణాలు :

- 1) అసలు అంకమధ్యమం నుండి తీసిన విచలనాల మొత్తం సున్నకు సమానమగును.

ECONOMY

- 2) అంకమధ్యమం నుండి తీసిన విచలనాల వర్గాల మొత్తం కనిష్టంగా ఉండును.
- 3) శ్రేణిలో ప్రతి విలువకు స్థిర సంఖ్యను కలిపినా, తీసివేసినా అంకమధ్యమానికి కూడా అదే స్థిర సంఖ్యను కలపాలి లేదా తీసివేయాలి.

సుగుణాలు :

- ◆ ఆచరణలో ప్రఖ్యాతిగాంచిన సగటు, అన్ని అంశాలపైన ఆధారపడును. బీజీయ ప్రస్తావనకు నిలబడుతుంది. ఉమ్మడి అంకమధ్యమాన్ని గణించవచ్చు.

లోపాలు :

- ◆ అంత్య విలువల ప్రభావం ఎక్కువగా ఉండును.
- ◆ వివృత తరగతులలో గణించలేము.
- ◆ విపరీత అసౌష్టవ దత్తాంశములో అంకమధ్యమము మంచి కొలమానం కాదు.

భారిత అంకమధ్యమం :

$$\bar{X}_w = \frac{\sum WX}{\sum W}$$

2. మధ్యగతము :

- ◆ విభజనాన్ని ఏ విలువ రెండు సమభాగాలుగా విభజిస్తుందో అదే మధ్యగతము.
- ◆ వ్యక్తిగత శ్రేణిలో మధ్యగతాన్ని గణించేందుకు $\frac{VI + VII}{2}$ దత్తాంశాన్ని ఆరోహణ లేదా అవరోహణ క్రమంలో వ్రాయాలి.
- ◆ మధ్యగతం స్థాన సగటు. సాధారణంగా దత్తాంశములో ఇది మధ్యలో ఉండును.

ఉదా : 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70లలో మధ్యగతం → 40

- ◆ వ్యక్తిగత శ్రేణిలో మధ్యగతాన్ని $\frac{VI + VII}{2}$ వ అంశము ద్వారా గణిస్తాము.
- ◆ దత్తాంశము సరిసంఖ్యలలో ఉంటే మధ్యగతం విలువ దత్తాంశములోని సంఖ్యలలో ఉండదు.
- ◆ అవిచ్ఛిన్న శ్రేణిలో మధ్యగతాన్ని గణించేందుకు $\frac{VI + VII}{2}$ వ అంశం ద్వారా మధ్యగత తరగతులను గుర్తించి,

మధ్యగతం(Median) గణించేందుకు = $\frac{VI + VII}{2}$ అనే సూత్రాన్ని వాడతారు.

- ◆ మధ్యగతాన్ని, కంటే ఎక్కువ, కంటే తక్కువ అనే ఓజివ్ వక్రరేఖల ద్వారా కూడా చూపవచ్చు.

మధ్యగతంపై ఆధారపడ్డ స్థానమానాలు :

- ◆ చతుర్థాంశాలు దత్తాంశాన్ని 4 సమభాగాలుగా విభజించును. అంటే దీనిలో 3 చతుర్థాంశాలు ఉంటాయి. నే మధ్యగతం అంటారు.

ECONOMY

- ◆ పంచాంశాలు (Qu) దత్తాంశాన్ని 5 సమభాగాలుగా విభజించెను. అంటే 4 పంచాంశాలు ఉంటాయి.
- ◆ అష్టాంశాలు (O) దత్తాంశాన్ని 8 సమభాగాలుగా విభజించును. అంటే 7 అష్టాంశాలు ఉంటాయి. O_4 నే మధ్యగతం అంటారు.
- ◆ దశాంశాలు (D) మొత్తం దత్తాంశాన్ని 10 సమభాగాలుగా చేస్తుంది. అనగా 9 దశాంశాలు ఉంటాయి. 5వ దశాంశము మధ్యగతం అవుతుంది.
- ◆ శతాంశము (P) మొత్తం దత్తాంశాన్ని 100 సమభాగాలుగా చేస్తుంది. అనగా దత్తాంశములో 99 శతాంశాలు ఉంటాయి. P_{50} ని మధ్యగతం అంటారు.

ప్రయోజనాలు :

- ◆ వివృత తరగతులలో కూడా గణించవచ్చు. రేఖా చిత్రం ద్వారా కూడా గణించవచ్చు.
- ◆ విపరీత అంశాల వల్ల ప్రభావితం కాదు. గుణాత్మక దత్తాంశంలో కూడా ఉపయోగించవచ్చు.

లోపాలు :

- ◆ బీజీయ ప్రస్తావనకు పనికిరాదు. ఉదా : ఉమ్మడి మధ్యగతాన్ని గణించలేము.
- ◆ గణించేటప్పుడు ఆరోహణ లేదా అవరోహణా క్రమంలో అమర్చాలి.

3. బాహుళకము :

- ◆ లామోడ్ అనే ఫ్రెంచి పదం నుండి వుట్టింది. దీనికి ఫేషన్ అని అర్థము.
- ◆ దీనిని "Z"తో సూచిస్తారు. $\frac{(1 - I)_{0-1}}{I} + I = Z$ శ్రేణిలో ఏ విలువ అతి తరచుగా వస్తుందో అదే బాహుళకం.
ఉదా : 5, 8, 10, 8, 5, 8 లలో 8 బాహుళకము.
- ◆ దత్తాంశములో రెండు విలువలు గరిష్టంగా వునరావుతం అయితే దాన్ని ద్విబాహుళకం అంటారు.
- ◆ విచ్చిన్న శ్రేణిలో ఏ చలరాశికి ఎదురుగా ఉన్న పౌనఃపున్యం అత్యధికంగా ఉంటుందో అదే బాహుళకము. అవిచ్చిన్న శ్రేణిలో బాహుళకాన్ని గణించేందుకు
- ◆ ద్విబాహుళకం వచ్చినపుడు బాహుళకం = 3 (మధ్యగతం) - 2 (అంకమధ్యమం)
- ◆ బాహుళకాన్ని హిస్టోగ్రామ్, పౌనఃపున్య బహుభుజి అనే రేఖాచిత్రాల ద్వారా గణించవచ్చు.

సుగుణాలు :

- ◆ విపరీత అంశాల వలన ప్రభావం కాదు. రేఖా చిత్రం ద్వారా కూడా గణించవచ్చు.

లోపాలు :

- ◆ బీజీయ ప్రస్తావనకు పనికిరాదు. దత్తాంశంలో ఒకటి కంటే ఎక్కువ బాహుళకములు ఉండవచ్చు.

అంకమధ్యమము - మధ్యగతము - బాహుళకాల మధ్య సంబంధము :

- ◆ సౌష్ఠవ దత్తాంశములో అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకాలు సమానంగా ఉండును.
- ◆ అసౌష్ఠవ దత్తాంశంలో అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకం సమానంగా ఉండవు.
- ◆ క్లార్పియర్సన్ వీటి మధ్య సంబంధాన్ని $Z = 3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$ గా వ్యక్తపరిచెను.

4. గుణమధ్యమము :

- ◆ గుణమధ్యమాన్ని రెండు అంశాలు ఉన్నప్పుడు Square root ద్వారా, మూడు అంశాలు ఉంటే Cube root ద్వారా గణిస్తాం.
- ◆ రెండు అంశాలు a, b లుగా భావిస్తే $GM = \sqrt{ab}$
- ◆ దత్తాంశములోని ఏ ఒక్క చలరాశి 'సున్న' అయిన GMను గణించడం అసాధ్యం.
- ◆ వ్యక్తిగత శ్రేణిలో గుణమధ్యమునకు సూత్రం $GM = \text{Anti log} \left[\frac{\sum \log x}{N} \right]$

సుగుణాలు :

- ◆ శాతాలు, నిష్పత్తులు గణనకు ఉపయోగపడును.
- ◆ బీజీయ ప్రస్తావనకు నిలబడును. ఉదా : ఉమ్మడి గుణమధ్యమాన్ని గణించవచ్చు.

లోపాలు :

- ◆ అర్థం చేసుకొనుట, గణించుట కష్టం. $\left[\frac{\sum \log x}{N} \right] = MH$
- ◆ శ్రేణిలో ఏ విలువ "0" అయినా లేదా ఏ విలువ అయినా ఋణాత్మకం అయిన GM గణించలేము.

5. హరమధ్యమము :

- ◆ దత్తాంశములోని విలువల వ్యత్రమాల అంకమధ్యమానికి గల వ్యత్రమమే హరమధ్యమము.
- ◆ a, bలు అనే రెండు రాశులు ఉన్నప్పుడు హరమధ్యమం = $\frac{2ab}{a+b}$
- ◆ వ్యక్తిగత శ్రేణిలో హరమధ్య గణన

సుగుణాలు :

- ◆ AM, GM లు వలె అన్ని అంశాలపై ఆధారపడును.
- ◆ కాలము, రేట్లు గణించేటప్పుడు ఉపయోగపడును.

లోపాలు :

1. అర్థం చేసుకోవడం, గణించడం కష్టం. చిన్న విలువలకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చును.
2. ధనాత్మక, ఋణాత్మక విలువలు రెండూ ఉన్నప్పుడు లేదా 1 అంతకంటే ఎక్కువ విలువలు “0” ఉన్నప్పుడు గణించలేము.

సగటుల మధ్య సంబంధము :

1. దత్తాంశములోని చరరాశులు వేరు, వేరుగా ఉన్నప్పుడు AM, GM, HM విలువలు కూడా వేరు వేరుగా ఉండును.
గా ఉండును.
2. అంటే HM కంటే GM ఎక్కువగా ఉండును. GM కంటే AM ఎక్కువగా ఉండును.
3. దత్తాంశములోని చరరాశులన్ని సమానంగా ఉంటే AM, GM, HMలు సమానంగా ఉండును.

విస్తరణమానాలు

- ◆ విస్తరణ మానాలను రెండవ శ్రేణి సగటులు అంటారు.
- ◆ కేంద్రస్థానపు విలువకు, దత్తాంశములోని అసలు విలువకు ఉన్న తేడా తెలుసుకునే కొలమానమే విస్తరణ మానము.
- ◆ కేంద్రస్థానపు కొలతలు యొక్క విశ్వసనీయతను పరీక్షించేందుకు ఇది ఉపయోగపడును.
- ◆ విస్తరణమానాలు : ఎ) వ్యాప్తి, బి) Q.D, సి) AD or MD, డి) SD, ఇ) లారెంజ్ వక్రరేఖ

1. వ్యాప్తి :

- ◆ దత్తాంశములోని గరిష్ట, కనిష్ట విలువల భేదమే వ్యాప్తి.
ఉదా : వారం రోజుల్లో ఒక క్రీడాకారుడి పేర్ల గరిష్ట, కనిష్ట విలువల భేదం విధంగా ఉన్నాయి.
200, 210, 208, 160, 220, 250 $\frac{250 - 160}{2 + 1}$
వ్యాప్తి =
- ◆ వ్యాప్తి గుణకాన్ని గణించేందుకు అనే సూత్రాన్ని ఉపయోగిస్తారు.

సుగుణాలు :

- ◆ అన్ని విస్తరణ మానాల్లో సులభంగా అర్థమయ్యేది, గణించేందుకు, తక్కువ సమయం పట్టేది వ్యాప్తి.

లోపాలు :

- ◆ వివృత తరగతుల్లో గణించలేము. పంపిణీ స్వభావాన్ని తెలుపదు.
- ◆ అన్ని అంశాలను తీసుకోదు. అంత్య విలువల ప్రభావం ఎక్కువ.

ఉపయోగాలు :

- ◆ షేర్ల ధరలలో మార్పులు, వాతావరణం అంచనాలు, వస్తువుల గుణనాణ్యతను తెలుసుకునేందుకు ఉపయోగపడును.

2. చతుర్థాంశ విచలనము :

- ◆ శ్రేణిలో దిగువ 25 అంశాలు ఎగువ 25 అంశాలు వదిలి మధ్యలో ఉన్న 50 అంశాలు ఆధారంగా గణించేదే చతుర్థాంశ విచలనము.

ECONOMY

- ◆ ప్రథమ, తృతీయ చతుర్థాంశాల మధ్య తేడాను చతుర్థాంశ వ్యాప్తి లేదా Inter - Quartile Range అంటారు.
- ◆ Inter Quartile Range లోని సగభాగాన్ని Semi - Iner Quartile Range అని అంటారు. దీనినే ఫ్రాన్సిస్ గాల్జన్ చతుర్థాంశ విచలనం అని పేరు పెట్టెను.
- ◆ చతుర్థాంశ విచలనము =
$$= \frac{\text{ఎగువ చతుర్థాంశం} - \text{దిగువ చతుర్థాంశం}}{2}$$
- ◆ చతుర్థాంశ విచలన గుణకాన్ని = అనే సూత్రంతో గణిస్తారు.

సుగుణాలు :

- ◆ వివృత తరగతులలో కూడా దీనిని గణించవచ్చు.
- ◆ ఎక్కువ వైషమ్యం ఉన్న విభాజనంలో కూడా Q_3 విస్తరణను కొలవగలదు.
- ◆ విపరీత అంశాల వలన ప్రభావితం కాదు.

లోపాలు :

- ◆ మొదటి 25 అంశాలు చివరి 25 అంశాలు విస్మరించబడుతున్నాయి.
- ◆ విస్తరణను ఏ సగటును తీసుకుని గణించలేదు.
- ◆ బీజీయ ప్రస్తావనకు నిలబడదు.

3. మాధ్యమ విచలనము :

$$\frac{\sum f_i x_i}{\sum f_i}$$

- ◆ కేంద్రస్థానపు విలువ నుంచి వివిధ అంశాలను తీసుకున్న విచలనాల అంకమధ్యమమే మాధ్యమ విచలనము. దీన్నే సగటు విచలనం అంటారు. (AD)
- ◆ MD ని అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకం దేనినుండైనా గణించవచ్చు.
- ◆ MD గణనలో విచలనాలు తీసుకున్నప్పుడు బీజీయ గుర్తులు విస్మరిస్తారు.
- ◆ వ్యక్తిగత శ్రేణిలో MD గణనకు సూత్రము =
$$\frac{\text{మాధ్యమ విచలనం}}{\text{అంకమధ్యమం లేదా మధ్యగతం లేదా బాహుళకం}}$$

సుగుణాలు :

- ◆ సులభంగా అర్థం చేసుకోవచ్చు. గణించవచ్చు. ఏ సగటు నుండైనా గణించవచ్చు.
- ◆ పంపిణీ స్వభావాన్ని తెలియజేయును.

లోపాలు :

- ◆ గుర్తులు విస్మరించును. కాబట్టి బీజీయ ప్రస్తావనకు పనికిరాదు.

➤ సామాజిక వ్యాపార అధ్యయనాల్లో దీనిని అరుదుగా ఉపయోగిస్తారు

4. ప్రామాణిక విచలనము లేదా క్రమ విచలనము (SD)

- 1893లో కార్ల్ పియర్సన్ దీనిని ప్రవేశపెట్టెను.
- విస్తరణమానాల్లో ఎక్కువగా ఉపయోగించేది. మంచి విస్తరణకుండవలసిన లక్షణాలు కలిగి ఉన్నది SD యే.
- అంకమధ్యమం నుండి తీసుకున్న విచలనాల వర్గాల అంకమధ్యమం వర్గమూలాన్ని ప్రామాణిక విచలనం అంటారు. దీనిని తో సూచిస్తారు.
- దీనిని root mean-square deviation అనికూడా అంటారు.
- దత్తాంశం యొక్క ప్రామాణిక విచలనం ఎక్కువగా ఉంటే దత్తాంశములో విచరణ ఎక్కువగా ఉన్నట్టు.

➤ అసలు అంకమధ్యమం నుంచి ప్రామాణిక విచలనాన్ని గణిస్తే

➤ ఊహించిన అంకమధ్యమం నుండి SD ని గణిస్తే
$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum dx^2}{N} - \left[\frac{\sum dx}{N} \right]^2}$$

➤ అంకమధ్యమం వలె రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ గ్రూపులకు ఉమ్మడి ప్రామాణిక విచలనాన్ని గణించవచ్చు.

- N సహజ సంఖ్యలకు ప్రామాణిక విచలనాన్ని గణిస్తే $\frac{\sum dx^2}{N} - \left[\frac{\sum dx}{N} \right]^2$
- అంకమధ్యమం నుండి తీసుకున్న విచలనాల వర్గాల మొత్తం కనిష్టంగా ఉండును.
- SD is Independent of change of origin but not of scale
- సామాన్య వక్రరేఖ వైశాల్యాన్ని నిర్వచించుటకు SD ని ఉపయోగిస్తారు.

➤ $\bar{X} \pm 2\sigma$ covers 95.45%

➤ $\bar{X} \pm 3\sigma$ covers 99.73%

➤ ప్రామాణిక విచలన గుణకము =
$$\frac{\text{ప్రామాణిక విచలనం}}{\text{అంకమధ్యమం}}$$

➤ విచరణ గుణకము (C.V.) =
$$\frac{\text{ప్రామాణిక విచలనం}}{\text{అంకమధ్యమం}} \times 100$$

- విచరణ గుణకము ఎక్కువగా ఉంటే స్థిరత్వం తక్కువగా ఉన్నట్టు. విచరణానికి, స్థిరత్వానికి విలోమ సంబంధం ఉండును.
- MD లో బీజగణిత గుర్తులు విస్మరించబడును. కానీ SD లో తీసుకోబడును.

ECONOMY

- MD ని ఏ సగటు నుండైనా గణించవచ్చు. SD ని అంకమధ్యమం ద్వారా మాత్రమే గణించగలం.

సుగుణాలు :

- విచరణను గణించడానికి మేలైన కొలమానం. ఉమ్మడి ప్రామాణిక విచలనాన్ని గణించవచ్చు.
- వైషమ్యము సహసంబంధము, ప్రతిగమనము, ప్రతిచయనము లాంటి గణాంక మాపనలలో ఉపయోగిస్తారు.

లోపాలు:

- గణించుట కష్టం; విపరీత అంశాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యత ఇవ్వబడును.

విస్తరణ మానాలు మధ్య సంబంధము:

- SD కంటే MD తక్కువగా ఉండును. MD కంటే QD తక్కువగా ఉండును. $QD < MD < \sigma$
- SD లో QD 2/3 వంతు ఉండును. (0.6745)

- SD లో MD 4/5 వంతు ఉండును. $MD = \frac{4}{5} \sigma$

5. లారెంజ్ వక్రరేఖ

- ఆదాయ అసమానతలు గణించేందుకు లారెంజ్ వక్రరేఖను ఉపయోగిస్తారు.
- దీనిని సంచిత శాతపు వక్రరేఖ (Cumulative Percentage Curve) అంటారు.

వైషమ్యము:

- సౌష్ఠవ దత్తాంశములో అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకం సమానంగా ఉండును. దీనిని రేఖాచిత్రంలో చూపిస్తే గంటాకార పౌనఃపున్యరేఖ వచ్చును. దీనినే సామాన్య లేదా ఆదర్శ వక్రరేఖ అంటారు.
- $$\frac{\Sigma - \bar{X}}{\sigma} = \frac{\leftarrow}{\leftarrow}$$
- దీనిలో చతుర్థాంశాలు మధ్యగతానికి సమాన దూరంలో ఉంటాయి.
- మధ్యగతం - $Q_1 = Q_3$ - మధ్యగతం
- అసౌష్ఠవ విభజనంలో అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకం సమానంగా ఉండవు. దీనిని రేఖాచిత్రంలో చూపిస్తే ఏదో ఒక చివర తోక ఉన్నట్లు కనిపిస్తుంది.
- అసౌష్ఠవ విభజనం ధనాత్మకంగా గాని, ఋణాత్మకంగా గాని ఉండవచ్చు.
 - ఎ) అంకమధ్యమం > మధ్యగతం > బాహుళకం → ధనాత్మక (లేదా) కుడివైపు వైషమ్యం
 - బి) అంకమధ్యమం < మధ్యగతం < బాహుళకం ఋణాత్మక (లేదా) ఎడమవైపు వైషమ్యం
- వైషమ్య గుణకాన్ని గణించేందుకు కార్లెపియర్సన్ ఉపయోగించే సూత్రం
- బాహుళకం నిర్వచనం సరిగా లేనపుడు $SK_P = \frac{3(\bar{x} - Med)}{\sigma}$

ECONOMY

- బౌలే వైషమ్య గుణకం $SK_B = \frac{Q_3 + Q_1 - 2Q_2}{Q_3 - Q_1}$
- కెల్లీ వైషమ్య గుణకం ఎ) దశాంశాలు ఆధారంగా $\frac{P_{90} - 2P_{50} + P_{10}}{P_{90} - P_{10}}$
- బి) దశాంశాలు ఆధారంగా $\frac{D_9 - 2 + D_1}{D_9 - D_1}$

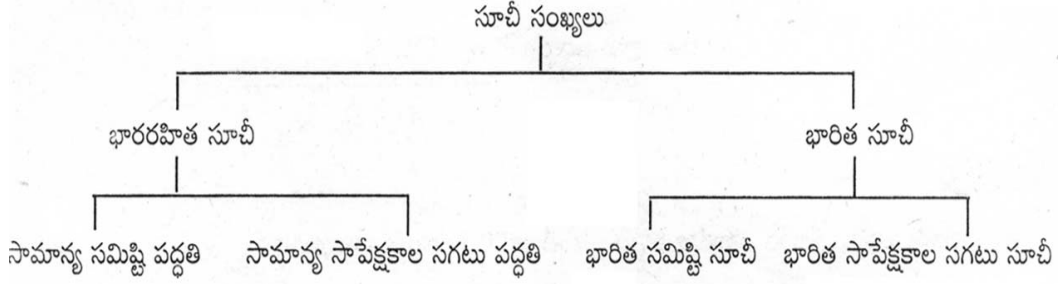
కకుదత్వం

- సామాన్య వక్రరేఖ శిఖరం ఎక్కువగా కొనదలచుకుంటే దానిని Lepto Kurtic అంటారు.
- సామాన్య వక్రరేఖ శిఖరం ఎక్కువ చదునుగా ఉంటే దానిని Platy Kurtic అంటారు.
- సామాన్య వక్రరేఖ శిఖరం సాధారణంగా ఉంటే దానిని Meso Kurtic అంటారు.
- β_2 విలువ 3 కంటే ఎక్కువగా ఉంటే అది Lepto Kurtic అనీ,
- విలువ 3 కంటే తక్కువగా ఉంటే దానిని Platy Kurtic అని అంటారు.
- సామాన్య వక్రరేఖలో విలువ 3 ఉండును.

సూచీ సంఖ్యలు

- కార్లీ అనే ఇటలీ దేశస్థుడు 1500 నుంచి 1750 వరకు ధరలలోని పెరుగుదలను కొలిచేందుకు ప్రయత్నించెను.
- సూచీ సంఖ్యలను మొదట ద్రవ్య విలువలో $\frac{P_1}{P_0} = \frac{P_1}{P_0}$ మార్పులను కొలవడానికి ఉపయోగించెను.
- 1838లో 'సూచీ ధరలు' అనే పదాన్ని పోర్టర్ ఉపయోగించెను.
- జీవాన్స్ సూచీసంఖ్య అనే పదమును ఉపయోగించెను.
- సూచీ సంఖ్యలను ఆర్థిక భారమితులు (Economic Barometers) అందురు.
- ఒక వస్తువునకు నిర్ణీత కాలంలో ధరకు, ఆధార కాలంలో గల ధరకు గల నిష్పత్తిని సాపేక్ష ధర లేదా ధరల సూచీ అందురు.
- సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఉపయోగించే సగటులలో గుణమద్యమం ఉత్తమమైన సగటు.
- సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఉపయోగించే ఆధార సంవత్సరం సాధారణ సంవత్సరమై ఉండాలి.
- ఆధార సంవత్సర నిర్ణయంలో స్థిర ఆధార పద్ధతిగాని, గొలుసు ఆధార పద్ధతిగాని తీసుకుంటారు.
- సూచీ సంఖ్య నిర్మాణంలో అవలంబించే పద్ధతులు రెండు.
 - ఎ) భారరహిత సూచీ,
 - బి) భారిత సూచీ

ECONOMY

➤ **భార రహిత**, సామాన్య సమిష్టి పద్ధతిలో సూచీ $P_{01} = \frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$

➤ **భారతహిత** సామాన్య సాపేక్షకాల సగటు సూచీ $P_{01} = \frac{\sum \left(\frac{P_1}{P_0} \times 100 \right)}{N}$

భారిత సమిష్టి సూచీలు

ఎ) **లాస్ పేయర్ సూచీ**: ఆధార సంవత్సర వస్తు పరిమాణాన్ని (Q_0) భారితంగా తీసుకొనెను.

$$P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times 100$$

ఈ సూచీ over estimate చేస్తూ, upward bias కి దారితీయును.

బి) **పాశ్చీ సూచీ**: వర్తమాన సంవత్సరపు వస్తు పరిమాణాన్ని (Q_1) భారితంగా తీసుకొనెను.

$$P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$$

ఇది Under estimate చేసి downward bias కి దారితీయును.

సి) **డోర్బ్లీ & బౌలే పద్ధతి**: ఆధార, వర్తమాన (ప్రస్తుత) సంవత్సర పరిమాణాలను భారితంగా తీసుకొనెను.

➤ లాస్ పేయర్, పాశ్చీల సామాన్య అంకమధ్యమమే వీరి సూత్రం

$$P_{01} = \frac{L+P}{2} = \frac{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} + \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}}{2} \times 100$$

డి) **ఫిషర్ ఆదర్శసూచీ**: ఫిషర్ సూచీ ఆదర్శ సూచీగా పిలవబడెను.

- ఈ సూచీ, సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఉత్తమమైన GM ద్వారా గణించబడును.
- ఇది ప్రస్తుత, మరియు ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలను తీసుకొంటుంది.
- ఇది కాలపరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షలను సంతృప్తిపరుచును.

➤ It is Free from bias

$$P_{01} = \sqrt{L \times P} = \sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}} \times 100$$

➤ ఫిషర్ సూచీ లాస్ పేయర్, పాశ్చీల గుణమధ్యమం

ఇ) మార్షల్ ఎడ్జ్ వర్త్ సూచీ: ఇది కూడా ప్రస్తుత, ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలను భారితంగా తీసుకుంది.

$$P_{01} = \frac{\sum (Q_0 + Q_1) P_1}{\sum (Q_0 + Q_1) P_0} \times 100$$

ఎఫ్) కెల్లీ సూచీ : దీనిని Fixed weight Aggregative Index Method అందురు.

$$P_{01} = \frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100$$

దీనిలో $Q = \frac{Q_0 + Q_1}{2}$ (దీనిలో భారాలు కొన్ని కాలాలకు చెందినవి. ఖచ్చితంగా ఆధార, వర్తమాన సంవత్సరాలే కావాలని లేదు.)

భారిత సాపేక్షకాల నగటు సూచీ :

$$P_{01} = \frac{\sum PV}{\sum V} \quad P = \text{ధరల సాపేక్షకాలు}$$

$$\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{100}{100} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{100}{100}$$

కాలపరివర్తన పరీక్ష:

➤ ఆధార సంవత్సరాన్ని ప్రస్తుత సంవత్సరాన్ని తారుమారు చేసి సూచీ సంఖ్యలు కనుక్కుంటే అవి ఒకదానికొకటి వ్యుత్క్రమాలగా ఉండాలి.

కారకాల పరివర్తన పరీక్ష : ధరల సూచీ, పరిమాణాల సూచీ లబ్ధం విలువసూచీకి సమానంగా ఉండాలి.

➤ ఫిషర్ ఆదర్శసూచీ కాలపరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షను సంతృప్తిపరుచును.

నర్మ్యులర్ టెస్ట్ ని సంతృప్తిపరిచే సూచీలు

ఎ) సామాన్య సమిష్టి పద్ధతి.

బి) Fixed weight Aggregative method (కెల్లీ పద్ధతి)

$$\text{Circular Test} = P_{01} \times P_{12} \times P_{20} = 1$$

యూనిట్ టెస్ట్ను సంతృప్తిపరచని సూచీ సామాన్య సమిష్టి పద్ధతి (పరిమాణాలు) మాత్రమే. మిగిలిన అన్ని సూత్రాలు దీనిని సంతృప్తిపరుచును.

వినియోగదారు ధరల సూచీ (సీపీఐ) : కి మరోపేరు జీవన వ్యయ సూచీ లేదా రిటైల్ ధరల సూచీ. ఇవి ఒక ప్రత్యేక తరగతి/వర్గం యొక్క వస్తు సేవల కొనుగోలు శక్తిలోని మార్పును తెలుపును.

➤ వినియోగ ధరల సూచీ 2 విధాలుగా గణించవచ్చు.

ఎ) సమిష్టి వ్యయ పద్ధతి/భారిత సమిష్టి పద్ధతి

బి) కుటుంబ బడ్జెట్ పద్ధతి/భారిత సాపేక్ష పద్ధతి
$$CPI = \frac{\sum PV}{\sum V}$$

సహసంబంధం

- ❖ రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చలరాశుల మధ్య సంబంధాన్ని తెలిపేదే సహసంబంధం.
ఉదా: కష్టపడి చదవడానికి, విజయసాధనకు సంబంధం ఉంది.
- ❖ సహసంబంధం అనేది చలరాశుల మధ్య సహసంబంధ స్థాయిని తెలుపును. అంతేకాని కారణం-ఫలిత సంబంధాన్ని తెలపదు.
- ❖ రెండు చలరాశులు ఒకే దిశగా మారితే (ఉదా: భూసారం పెరిగితే పంట దిగుబడి పెరుగును) అది ధనాత్మక సహసంబంధం
- ❖ రెండు చలరాశులు వ్యతిరేక దిశలో పయనిస్తే (ఉదా : ధర పెరిగే కొద్దీ డిమాండ్ తగ్గును.) దానిని రుణాత్మక సహసంబంధం అందురు.
- ❖ రెండు చలరాశుల మధ్య సహసంబంధాన్ని పరిశీలిస్తే అది సామాన్య సహసంబంధం.
- ❖ రెండు కంటే ఎక్కువ చలరాశుల మధ్య సహసంబంధాన్ని తెలిపేది బహుళ సహసంబంధం.
- ❖ రెండుకంటే ఎక్కువ చలరాశులను గుర్తించినప్పటికీ, మిగిలిన చలరాశులు స్థిరమని ప్రమేయముచేసి, రెండు చలరాశుల మధ్య సంబంధాన్ని పరిశీలిస్తే దానిని పాక్షిక సహసంబంధం అందురు.
- ❖ రెండు చలరాశుల మధ్య మార్పు ప్రతిసారీ స్థిర నిష్పత్తిలో ఉంటే అది సరళరేఖ సహసంబంధం.
- ❖ రెండు చలరాశుల మధ్య మార్పు ప్రతిసారీ స్థిర నిష్పత్తిలో లేని యెడల అది వక్ర రేఖీయ సహసంబంధం.
- ❖ సహసంబంధాన్ని గణించే పద్ధతులు : ఎ) వ్యాపనపటం బి) సహసంబంధ రేఖా చిత్రం సి) కార్లెపియర్సన్ సహసంబంధ గుణకం డి) స్పియర్మన్ కోటి సహసంబంధ గుణకం ఇ) సారూప్య విచలన పద్ధతి
- ❖ వ్యాపన పటంలో బిందువుల క్రమం ఊర్ధ్వదిశగా అనగా ఎడమ నుంచి కుడివైపు పైకిపోతే అది ధనాత్మక సహసంబంధం.
- ❖ వ్యాపన పటంలో బిందువుల క్రమం అధో దిశగా అనగా ఎడమ నుండి కుడికి దిగితే అది రుణాత్మక సహసంబంధం.
- ❖ వ్యాపన పటంలో బిందువులు ఎలాంటి బిందు క్రమాన్ని చూపకపోతే సహసంబంధం లేనట్లు.
- ❖ సహసంబంధ రేఖాచిత్రంలో గుర్తించబడ్డ రేఖలు ఒకే దిశలో సమాంతరంగా పయనిస్తే చలనాల మధ్య ధనాత్మక సహసంబంధం ఉందని, వ్యతిరేక దిశలో పయనిస్తే రుణాత్మక సహసంబంధం ఉందని అర్థం.

ECONOMY

❖ సహ సంబంధాన్ని సంఖ్యారూపంలో తెలిపేందుకు ఎక్కువగా వాడుకలో ఉన్న పద్ధతి కార్లెపియర్సన్ సహసంబంధ

గుణకం

❖ సహసంబంధ గుణకం ఎప్పుడూ ± 1 అనే రెండు అవధుల మధ్య ఉంటుంది.

❖ రెండు చలాంకాల మధ్య సంపూర్ణ ధన సహసంబంధం ఉన్నప్పుడు సహసంబంధ గుణకం విలువ +1
సంపూర్ణ ఋణ సహసంబంధం ఉన్నప్పుడు సహసంబంధ గుణకం విలువ -1

❖ సహసంబంధ గుణకం సున్నా అయితే చలాంకాల మధ్య సహసంబంధం లేనట్లు

❖ కార్లెపియర్సన్ గణనలో అంకమధ్యమాన్ని, ప్రామాణిక విచలనాన్ని ఉపయోగించుటవల్ల ఇది సంతృప్తికరమైన గణన

❖ సహసంబంధ గుణకం స్కేలు, మూలం మార్పులకు ప్రభావితం కాదు.

❖ గుణాత్మక అంశాల (అందచందాలు, నీతినిజాయితీ, దానధర్మాలు, తెలివితేటలు) విషయంలో సహసంబంధాన్ని

నిర్ణయించేందుకు 1904లో స్పియర్మన్ కోటి సహసంబంధ గుణక పద్ధతిని కనుక్కొన్నాడు.

❖ విచలనాలను అంకమధ్యమం నుంచి కాక, దత్తాంశంలోని ముందు అంశం నుంచి గుర్తించి, వాని మధ్య సంబంధాన్ని

తెలిపేది సారూప్య విచలన పద్ధతి

❖ సహసంబంధ నిర్మాణం = r^2

సూత్రాలు

సగటులు

వ్యక్తిగత శ్రేణులు	విచ్ఛిన్న శ్రేణులు	అవిచ్ఛిన్న శ్రేణులు
1. అంకమధ్యమం		
ఎ) ప్రత్యక్ష పద్ధతి $\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$	$AM = \frac{\sum fx}{N}$	$\bar{X} = \frac{\sum fm}{N}$ లేదా $\frac{\sum fx}{N}$
బి) దగ్గర పద్ధతి $\bar{X} = A + \frac{\sum dx}{N}$	$AM = A + \frac{\sum fdx}{N}$	$\bar{X} = A + \frac{\sum fdx}{N}$
సి) సోపాన విచలన పద్ధతి $\bar{X} = A + \frac{\sum dx'}{N} \times C$	$\bar{X} = A + \frac{\sum fdx'}{N} \times C$	$\bar{X} = A + \frac{\sum fdx'}{N} \times C$
2. మధ్యగతం $\frac{N+1}{2}$ వ అంశం	$\frac{N+1}{2}$ వ అంశం	$\frac{N}{2}$ వ అంశం

మధ్యగతం =

$$L_1 + \frac{\frac{N}{2} - cf}{f} \times i$$

3. బాహుళకం ఎక్కువసార్లు పునరావృతం అయ్యేది పెద్ద పొసాపున్య విలువ $Z = L_1 + \frac{f_1 - f_0}{2f_1 - f_0 - f_2} (L_2 - L_1)$

కలిగిన చలరాశి

4. GM $AL \frac{\sum \log x}{N}$ $AL \frac{\sum f \log x}{N}$ $AL \frac{\sum f \log m}{N}$

5. HM $HM = \frac{N}{\sum \frac{1}{x}}$ $HM = \frac{\sum f}{\sum f \frac{1}{x}}$ $HM = \frac{\sum f}{\sum f \frac{1}{x}}$

6. ఉమ్మడి అంకమధ్యమం $\bar{X}_{1,2} = \frac{N_1 \bar{X}_1 + N_2 \bar{X}_2}{N_1 + N_2}$

7. భారిత అంకమధ్యమం $\bar{X}_w = \frac{\sum W X}{\sum W}$

విస్తరణమానాలు :

1. వ్యాప్తి $L - S$

వ్యాప్తి గుణకం

2.

$Q.D$ గుణకం $Q.D = \frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1}$

3. మాధ్యమ విచలనం = , విచ్ఛిన్న, అవిచ్ఛిన్న శ్రేణిలో $= \frac{\sum f |dx|}{N}$

మధ్యమిక విచలన గుణకం = $\frac{\text{మాధ్యమిక విచలనం}}{\text{సగటు}} = \frac{MD}{\bar{x} |med| Z}$

4. ప్రామాణిక విచలనం

ECONOMY

అసలు అంకమధ్యమం నుంచి $\sigma = \sqrt{\frac{\sum(x-\bar{x})^2}{N}}$ లేదా $\sqrt{\frac{\sum dx^2}{N}}$

ఊహించిన అంకమధ్యమం నుంచి $\sigma = \sqrt{\frac{\sum dx^2}{N} - \left(\frac{\sum dx}{N}\right)^2}$

విచ్చిన్న, అవిచ్చిన్న శ్రేణుల్లో సోపాన విచలన పద్ధతిలో

➤ విచరణ గుణకం $(CV) = \frac{\sigma}{\bar{X}} \times 100$

➤ ఉమ్మడి ప్రామాణిక విచలనం $\sigma_{1,2} = \sqrt{\frac{N_1\sigma_1^2 + N_2\sigma_2^2 + N_1d_1^2 + N_2d_2^2}{N_1 + N_2}}$

➤ కార్ల్పియర్సన్ వైషమ్య గుణకం $SK_p = \frac{\bar{X} - Z}{\sigma}$ లేదా $\frac{3(X - Median)}{\sigma}$

➤ బౌలే వైషమ్య గుణకం $SK_B = \frac{Q_3 + Q_1 - 2Q_2}{Q_3 - Q_1}$

సూచీ సంఖ్యలు :

ఎ) భారరహిత సూచీలు $\times \left(\frac{\sum x_1}{N_1}\right) - \left(\frac{\sum x_2}{N_2}\right) = 0$ సామాన్య సమిష్టి సూచీ $P_{01} = \frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$

బి) సామాన్య సాపేక్ష కాల సగటు సూచీ $P_{01} = \frac{\sum \left(\frac{P_1}{P_0} \times 100\right)}{N}$

బి) భారిత సూచీలు ఎ) లాస్పెయర్ $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0}{P_0 Q_0} \times 100$

బి) పాశ్చీ $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{P_0 Q_1} \times 100$

సి) డోర్బ్లెస్ & బౌలే $P_{01} = \frac{L+P}{2}$ formulae $\frac{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} + \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}}{2} \times 100$

ECONOMY

డి) ఫిషర్ ఆదర్శ సూచీ $P_{01} = \sqrt{L \times P} = \sqrt{\frac{\Sigma P_1 Q_0}{\Sigma P_0 Q_0} \times \frac{\Sigma P_1 Q_1}{\Sigma P_0 Q_1}} \times 100$

ఇ) మార్షల్ ఎడ్జ్ వర్త్ సూచీ $P_{01} = \frac{\Sigma P_1 (Q_0 + Q_1)}{\Sigma P_0 (Q_0 + Q_1)} \times 100$

ఎఫ్) కెల్సీ సూచీ $P_{01} = \frac{\Sigma P_1 Q}{\Sigma P_0 Q} \times 100$

వినియోగదారు ధరల సూచీ :

ఎ) సమిష్టి వ్యయ పద్ధతి $\frac{\Sigma P_1 Q_0}{\Sigma P_0 Q_0} \times 100$

బి) కుటుంబ బడ్జెట్ పద్ధతి $= \frac{\Sigma PV}{\Sigma V}$ లేదా

పరీక్షలు : కాలపరివర్తన పరీక్ష $P_{01} \times P_{10} = 1$

కారకాల పరివర్తన పరీక్ష $P_{01} \times Q_{01}$
 సర్క్యులర్ టెస్ట్ $(P_{01} \times P_{10}) \times (Q_{01} \times Q_{10}) = 1$

సహసంబంధం : కార్లీపియర్సన్ సహసంబంధ గుణకం $r = \frac{\Sigma dx dy}{N \cdot \sigma_x \cdot \sigma_y}$

స్పియర్ మన్ కోటి సహసంబంధ గుణకం

➤ Co-efficient of Determination = r^2

$$r^2 = \frac{\text{Explained variance}}{\text{Total variance}}$$

➤ Co-efficient of Non-Determination = $K^2 = 1 - r^2$

KEY POINTS

- మధ్యగతం, బాహుళకం అనేవి - స్థాన సగటులు
- అంకమధ్యమము, గుణమధ్యమము, హరమధ్యమము అనేవి - గణిత సగటులు
- అంకమధ్యమం నుండి తీసుకున్న విచలనాల మొత్తం - "0"
- మధ్యగతాన్ని రేఖా చిత్రం ద్వారా చూపించే విధానం - ఓజివ్ వక్రరేఖలు
- బహుళకాన్ని రేఖా చిత్రంలో చూపించే విధానం - హిస్టోగ్రామ్ మరియు పౌనః పున్య బహుభుజి
- Q_2, O_4, D_5, P_{50} లకు మరోపేరు, - మధ్యగతం
- దత్తాంశంలో ఎక్కువసార్లు పునరావృతమైన విలువ - బాహుళకము
- శ్రేణులలో మధ్యలో ఉన్న విలువ - మధ్యగతం
- రాశులు మొత్తాన్ని రాశుల సంఖ్యచే భాగిస్తే వచ్చే విలువ - అంకమధ్యమం
- శ్రేణులో ఏ ఒక్క విలువ "0" అయినా గణించే వీలు కానిది ఏది? - గుణ మధ్యమము
- దత్తాంశములోని విలువల వ్యత్రమాల అంకమధ్యమానికి గల వ్యత్రమమే - హరమధ్యమము
- దత్తాంశములోని అన్ని చలరాశులపైన ఆధారపడేవి - గణిత సగటులు
- బీజీయ ప్రస్తావనకునిలబడే సగటులు - స్థానసగటులు
- విపరీత అంశాల వల్ల ప్రభావితం కాని సగటులు - మధ్యగతము
- వివృత అవధులలో కూడా గణించేందుకు ఉపయోగపడేది - స్థానసగటులు
- గుణాత్మక దత్తాంశాన్ని తెలుసుకోవడానికి ఉపయోగపడే సగటు - వ్యాప్తి
- రేఖాచిత్రం ద్వారా కూడా గణించేందుకు వీలున్న సగటులు - చతుర్థాంశక విచలనము
- అత్యధిక, అత్యల్ప విలువల తేడాయే - వ్యాప్తి, Q.D & M.D
- అర్థచతుర్థాంశక వ్యాప్తికి మరొక పేరు - విస్తరణమానాలు
- బీజీయ ప్రస్తావనకు నిలబడని విస్తరణమానాలు - విస్తరణమానాలు
- రెండవ శ్రేణి సగటులుగా పిలవబడే మానాలు - విస్తరణమానాలు

ECONOMY

➤ కేంద్ర స్థానపు విలువ నుంచి తీసుకున్న విచలనాల అంకమధ్యమమే	- M.D (మాధ్యమ విచలనము)
➤ ప్రామాణిక విచలనాన్ని ప్రవేశపెట్టినది	- కార్ల్ పియర్సన్
➤ “అంకమధ్యమం నుంచి తీసుకున్న విచలనాల, వర్గాల అంకమధ్యమం వర్గమూలమే	- ప్రామాణిక విచలనము
➤ అంకమధ్యమం = మధ్యగతం = బాహుళకం	- సౌష్ఠవ దత్తాంశం
➤ అంకమధ్యమం > మధ్యగతం > బాహుళకం	- ధనాత్మక వైషమ్యం
➤ అంకమధ్యమం < మధ్యగతం < బాహుళకం	- ఋణాత్మక వైషమ్యం
➤ ఆదాయ అసమానతలను తెలిపే రేఖ	- లారెంజ్ వక్రరేఖ
➤ ఆధార సంవత్సరం వస్తు పరిమాణాన్ని భారంతగా తీసుకుని సూచీని గణించినది	- లాస్పేయర్
➤ వర్తమాన సంవత్సరపు పరిమాణాన్ని భారంతగా తీసుకుని సూచీని గణించినది	- పాశ్చీ
➤ లాస్పేయర్, పాశ్చీల గుణమధ్యమం ఆధారంగా సూచీని రూపొందించినది	- ఫిషర్
➤ కాలపరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షలను సంతృప్తిపరిచిన ఆదర్శ సూచీ	- ఫిషర్ ఆదర్శ సూచీ
➤ మూడు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చలరాశుల మధ్యసంబంధాన్ని సూచించేది	- బహుళ సహసంబంధం
➤ రెండు చలరాశుల మధ్య సహసంబంధాన్ని సూచించేది	- సామాన్య సహసంబంధం
➤ మూడు చలరాశుల కంటే ఎక్కువ గుర్తించినప్పటికీ మిగిలిన వాటిని స్థిరంగా ఉన్నాయని భావించి రెండు చలరాశులు మధ్య సంబంధాన్ని పరిశీలించేది	- పాక్షిక సహసంబంధము
➤ కార్ల్పియర్సన్ సహసంబంధ గుణకము	- ± 1ల మధ్య ఉండును.
➤ గుణాత్మక రాశుల మధ్య సంబంధాన్ని తెలిపేది	- స్పియర్మన్ కోటి సహసంబంధం

- ➔ 165 దేశాలకు Economic Freedom Index ను గణించగా భారతదేశం 115 ర్యాంకును, చైనా 126వ ర్యాంకును పొందెను.
- ➔ 2004-05లోNSSO వారు ప్రచురించిన నివేదికలో భారతదేశంలో సుమారు 20% ప్రజలు రోజుకు ఒక్కొక్కరు 14 రూపాయల కంటే తక్కువగా వ్యయంచేస్తున్నారు.
- ➔ గ్రామీణ ప్రాంతాలలో నెలసరి తలసరి వినియోగ వ్యయం 2004-05లో రూ. 559లు కాగా, పట్టణ ప్రాంతాలలో రూ. 1,052లుగా ఉంది.
- ➔ Back wash ప్రభావంను గున్నార్ మిర్థాల్ ప్రవేశపెట్టెను.

బట్ బ్యాంక్ (One word questions)

1. గణాంక శాస్త్రాన్ని ఏ పేరుతో పిలుస్తారు?
 - జ. రాజుల శాస్త్రము లేదా రాజ్యాంగ శాస్త్రము
2. గణాంకశాస్త్ర పితామహుడు?
 - జ. ఆర్.ఎ.ఫిషర్
3. గణాంకశాస్త్రం ఏ పదాల నుండి ఆవిర్భవించినది?
 - జ. లాటిన్ భాషలోని స్టాటస్ (Status)
 - జర్మనీ భాషలోని స్టాటస్టికా (Statistica)
 - ఇటాలియన్ భాషలోని స్టాటస్టా (Statusta)
 - ఈ పదాలకు అర్థము రాజ్యము (State)
4. “దేశ ప్రజల స్థితిగతులకు సంబంధించిన వర్గీకృత సమాచారాన్ని అంకెలలోనూ, పట్టికలలోనూ పొందుపరిచి చెప్పేదే గణాంకశాస్త్రము”.
 - జ. వెబ్స్టర్ (Webster)
5. “గణాంక శాస్త్రాన్ని సగటుల శాస్త్రంగా వర్ణించినది”?
 - జ. బౌలే
6. “గణాంకశాస్త్రం అంటే సంఖ్య, దత్తాంశ సేకరణ, సమర్పణ, విశ్లేషణ, వివరణ” అని నిర్వచించినది?
 - జ. క్రాక్స్టన్ మరియు క్రౌడన్
7. ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్న దత్తాంశాన్ని కుదించి మొత్తం దత్తాంశం అంతటికీ ప్రాతినిధ్యం వహించే ఒకే ఒక విలువను ఈ విధంగా పిలుస్తారు?
 - జ. సగటు
8. సగటులకు మరొకపేరు?
 - జ. కేంద్రస్థానపు కొలతలు
9. మంచి సగటు లక్షణాలు
 - జ. ఎ. స్పష్టంగా నిర్వచించబడాలి బి. మొత్తం దత్తాంశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించాలి సి. సులభంగా అర్థంకావాలి డి. సులభంగా గణనచేయడానికి వీలుండాలి ఇ. ప్రతిచయన మార్పులకు తక్కువగా ప్రభావితం కావాలి.
10. సగటులు ఎన్ని రకాలు?
 - జ. 1. స్థానసగటులు 2. గణిత సగటులు.

11. గణిత సగటులు ఏవి?
 జ. అంకమధ్యమము (A.M లేదా Mean); హరమధ్యమము (H.M); గుణమధ్యమము (GM)
12. స్థాన సగటులు ఏవి?
 జ. 1. మధ్యగతము, 2. బాహుళకము
13. సగటులలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన సగటులు ఏవి?
 జ. 1. అంకమధ్యమము, 2. మధ్యగతం, 3. బాహుళకం

అంకమధ్యమము

14. అంకమధ్యమము (AM) నకు మరొకపేరు?
 జ. సగటులేదా మధ్యమము (Mean)
15. శ్రేణిలో అంశాలు మొత్తాన్ని అంశాల సంఖ్యతో భాగిస్తే వచ్చే విలువ ఏది?
 జ. అంకమధ్యమము
16. అంకమధ్యమము ఎన్ని రకాలు?
 జ. 2. ఎ. సామాన్య అంకమధ్యమము, బి. భారిత అంకమధ్యమము
17. ఎక్కువగా ఉపయోగించబడేది, మొత్తం దత్తాంశానికి ప్రాతినిధ్యం వహించే సగటు ఏది?
 జ. అంకమధ్యమము.
18. వ్యక్తిగత శ్రేణులలో అంకమధ్యమాన్ని ఏ రకంగా గణిస్తారు?
 జ. అంశాలు మొత్తాన్ని అంశాల సంఖ్యచే భాగించాలి.

$$\bar{X} = AM = \frac{\text{రాశుల మొత్తం}}{\text{రాశుల సంఖ్య}} =$$

19. 10, 15, 20ల అంకమధ్యమము ఎంత?
 జ.
20. పౌనఃపున్యము ఇవ్వబడని శ్రేణిని ఏమని పిలుస్తారు?
 జ. వ్యక్తిగత శ్రేణి
21. వ్యక్తిగత శ్రేణిలో దగ్గర పద్ధతిలో అంకమధ్యమాన్ని గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?
 జ.

A = ఊహించిన అంకమధ్యము, $\sum dx$ = విచలనాల మొత్తం, N = అంశాల సంఖ్య

22. విచ్చిన్న శ్రేణిలో చలరాశితోపాటు పౌనఃపున్యం కూడా ఉంటుంది. దీనిలో అంకమధ్య గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం
 జ. ఎ. ప్రత్యక్ష పద్ధతిలో

- బి. దగ్గర పద్ధతిలో $\bar{X} = A + \frac{\sum f dx}{N}$
23. అవిచ్ఛిన్న శ్రేణిలో సోపాన విచలన పద్ధతిలో అంకమధ్యమాన్ని గణించేందుకు సూత్రం?
- జ. $\bar{X} = A + \frac{\sum f dx'}{N} \times i$ $i =$ తరగతి అంతరము
24. మొదటి తరగతి దిగువ అవధి, చివరి తరగతి ఎగువ అవధి లేని దత్తాంశాన్ని ఏమందురు?
- జ. వివృత దత్తాంశము
25. ఉమ్మడి అంకమధ్య గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం?
- జ. $\bar{X}_{1,2} = \frac{N_1 \bar{X}_1 + N_2 \bar{X}_2}{N_1 + N_2}$
26. భారిత అంకమధ్య గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం
- జ. $\bar{X}_W = \frac{\sum WX}{\sum W}$ $\sum WX =$ విలువలను వాటి భారములతో గుణించగా వచ్చిన లభ్యాల సంకలనము
 $\sum W =$ భారాల మొత్తం
27. అంకమధ్యమం నుండి తీసిన విచలనాల మొత్తం.....కి సమానం అగును.
- జ. సున్న "0"
28. ఒక శ్రేణిలో ప్రతి విలువకు ఒక స్థిర సంఖ్యను కలిపిన అంకమధ్యమము సమానంగా ఉండాలంటే ...
- జ. అదే స్థిర సంఖ్యను పూర్వ అంకమధ్యమానికి కలపాలి.
29. భారితాలు సమానంగా ఉంటే సామాన్య అంకమధ్యమము, భారిత అంకమధ్యమము మధ్య సంబంధం ఏ విధంగా ఉంటుంది?
- జ. సామాన్య అంకమధ్యమము = భారిత అంకమధ్యమము
30. అత్యధిక విలువ గల అంశాలకు అధిక భారము, అత్యల్ప విలువ గల అంశాలకు తక్కువ భారం ఇచ్చినపుడు సామాన్య, భారిత అంకమధ్యమాలు మధ్య సంబంధం ఏ విధంగా ఉంటుంది?
- జ. సామాన్య అంకమధ్యమము, భారిత అంకమధ్యమముకంటే తక్కువగా ఉండును.
31. బీజీయ ప్రస్తావనకు నిలబడేది, శ్రేణిలో ప్రతి అంశంపై ఆధారపడేది సులభంగా గణించగలిగేది, అయిన సగటు?
- జ. అంకమధ్యమము
32. సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఏ అంకమధ్యమాన్ని ఉపయోగిస్తాం?
- జ. భారిత అంకమధ్యమము
33. వివృత దత్తాంశంలో గణించడానికి వీలులేని సగటు?
- జ. అంకమధ్యమము (అన్ని గణిత సగటులు)

34. దత్తాంశంలో ఇచ్చిన అంశాల ప్రాముఖ్యాన్ని బట్టి భారాలను ఇచ్చి గణించే అంకమధ్యమం పేరేమిటి?

జ. భారిత అంకమధ్యమము

మధ్యగతము :

35. శ్రేణిలోని మధ్య విలువను తెలిపే సగటు ఏది?

జ. మధ్యగతము

36. “విభజనాన్ని ఏ విలువ రెండు సమభాగాలుగా విభాగిస్తుందో దానినే మధ్యగతం అంటారు” అని మధ్యగతాన్ని నిర్వచించినది?

జ. క్రాక్యటన్ & క్రౌడన్

37. ఏ సగటు గణనలో దత్తాంశాన్ని, ఆరోహణ లేదా అవరోహణ క్రమంలో అమర్చాలి?

జ. మధ్యగతం

38. వ్యక్తిగతశ్రేణిలో మధ్యగత గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం

జ. $\frac{N+1}{2}$ వ అంశము N = అంశముల సంఖ్య

39. శ్రేణిలో గల విలువల స్థానాన్ని బట్టి నిర్ణయించబడే సగటులను ఏమంటారు?

జ. స్థాన సగటులు (మధ్యగతం స్థాన సగటే)

40. అవిచ్ఛన్న శ్రేణిలో మధ్యగతాన్ని గణించేటప్పుడు ఉపయోగించే సూత్రం?

జ. మధ్యగతం

41. మధ్యగతంపై ఆధారపడిన ఇతర స్థానమానాలు ఏవి?

జ. చతుర్థాంశాలు, పంచాంశాలు, అష్టాంశాలు, దశాంశాలు, శతాంశాలు

42. చతుర్థాంశాన్ని 4 సమాన భాగాలుగా విభజించే దానిని ఏమంటారు?

జ. చతుర్థాంశాలు (3 చతుర్థాంశాలు ఉంటాయి)

43. Q_1, Q_2, Q_3 ల విస్తరణ

జ. Q_1 దిగువ చతుర్థాంశము, Q_2 = మధ్యగతము, Q_3 = ఎగువ చతుర్థాంశము

44. దత్తాంశాన్ని 5 సమభాగాలుగా విభజించే స్థానమానం ఏది?

జ. పంచాంశాలు. (దీనిలో 4 పంచ అంశాలు ఉంటాయి. Qu_1, Qu_2, Qu_3, Qu_4)

45. దత్తాంశాన్ని 8 సమాన భాగాలుగా విభజించే స్థానమానం ఏది?

జ. అష్టాంశము (దీనిలో 7 అష్టాంశాలు ఉంటాయి. $O_1, O_2, O_3, O_4, O_5, O_6, O_7$)

46. O_2 అనగా?
 జ. మొదటి చతుర్థాంశము
47. O_4 అనగా?
 జ. మధ్యగతం
48. O_6 అనగా?
 జ. 3వ చతుర్థాంశము
49. దత్తాంశాన్ని 10 సమాన భాగాలుగా విభజించే స్థానమానం ఏది?
 జ. దశాంశము. (దీనిలో 9 దశాంశాలు ఉంటాయి. D_1, D_2, \dots, D_9)
50. 5వ దశాంశాన్ని ఏమంటారు?
 జ. మధ్యగతం
51. దత్తాంశాన్ని 100 సమాన భాగాలుగా విభజించే స్థానమానం ఏది?
 జ. శతాంశాలు (99 శతాంశాలు ఉంటాయి. $P_1, P_2, P_3, \dots, P_{99}$)
52. P_{50} ను ఏమందురు?
 జ. మధ్యగతం
53. P_{25} ను ఏమందురు?
 జ. దిగువ చతుర్థాంశము
54. P_{75} ను ఏమంటారు?
 జ. ఎగువ చతుర్థాంశము
55. సంచిత పౌనఃపున్య వక్ర రేఖలను (ఓజివ్ రేఖలు) ఏ సగటును గణించేందుకు ఉపయోగిస్తారు?
 జ. మధ్యగతం
56. వివృత, అవధులున్న తరగతులు ఇచ్చినప్పటికీ గణించేందుకు వీలైన సగటు?
 జ. మధ్యగతం
57. విపరీత అంశాలచే ప్రభావితముకాని, గుణాత్మక దత్తాంశాన్ని కూడా గణించేందుకు వీలైన సగటు?
 జ. మధ్యగతం

బాహుళకము (MODE) :

58. బాహుళకము ఏ భాషా పదంనుండి ఉద్భవించినది?
 జ. లామోడ్ అనే ఫ్రెంచి పదం (దీని అర్థం షేషన్)
59. “శ్రేణిలో ఉన్న అంశాలలో ఏ విలువ అతి తరచుగా వస్తుందో ఆ విలువనే బాహుళకము అంటారు” అని బాహుళకాన్ని నిర్వచించినది?
 జ. జిజిక్

60. దత్తాంశములో ఏ విలువ ఎక్కువసార్లు పునరావృతం అగునో ఆ విలువ...
- జ. బాహుళకము
61. 450, 300, 450, 200, 450, 100 లలో బాహుళకం?
- జ. 450 (ఇది 3 సార్లు పునరావృతం అయింది)
62. విచ్ఛిన్న పౌనఃపున్య విభాజనంలో బాహుళకాన్ని ఎలా గణిస్తారు?
- జ. ఏ చలరాశికి ఎదురుగా అత్యధికమైన పౌనఃపున్యం ఉంటుందో ఆ చలరాశి బాహుళకం.
63. అవిచ్ఛిన్న శ్రేణిలో బాహుళకాన్ని గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?
- జ. బాహుళకం (Z) =
64. ద్విబాహుళకం ఉన్నప్పుడు బాహుళకం గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం?
- జ. $Z = 3$ మధ్యగతం - 2 అంకమధ్యమం
65. బాహుళకాన్ని ఏరేఖాచిత్రం ద్వారా గణిస్తారు?
- జ. (ఎ) సోపాన చిత్రము (హిస్టోగ్రామ్), (బి) పౌనఃపున్య బహుభుజి
66. మధ్యగతం, బాహుళకం గణనలో కనబడే లోపాలు
- జ. (ఎ) ఇవి దత్తాంశంలోని అన్ని అంశాలపై ఆధారపడవు
(బి) ఈ రెండూ బీజీయ ప్రాస్థానకు $\frac{3K+2Z}{(1-f)(1-g)}$ లోపాలు
67. మధ్యగతం, బాహుళకంలో కనబడే సుగుణాలు?
- జ. ఎ. విపరీత అంశాల వలన ప్రభావితం కావు
బి. రెండింటిని రేఖాచిత్రం ద్వారా చూపించవచ్చు.

గుణమధ్యమము :

68. A, B రెండు అంశాలు అయితే ఈ రెండింటి గుణమధ్యమము
- జ. $GM = \sqrt{ab}$
69. సంవర్గమానాలు ద్వారా గుణమధ్య గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం ...
- జ. $GM = \text{Anti}$
70. విచ్ఛిన్న శ్రేణిలో GM గణనకు ఉపయోగించు సూత్రం
- జ. $GM = \text{Anti} \log \left[\frac{\sum f \log x}{N} \right]$

71. భారత గుణమధ్యమాన్ని గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?

జ. $GM_W = \text{Anti log} \left[\frac{\sum \log x.w}{\sum w} \right]$

72. శాతాలు, నిష్పత్తులు, సూచీ సంఖ్యలు గణన చేయడంలో ఎక్కువగా ఉపయోగపడే సగటు?

జ. గుణమధ్యమము

73. దత్తాంశములో ఏ అంశమైనా "0" గాని, ఋణాత్మకం (-) గాని అయితే...

జ. గుణమధ్యమాన్ని గణించలేము.

హరమధ్యమము

74. దత్తాంశములోని విలువల, వ్యత్యమముల అంకమధ్యానికి గల వ్యత్యమాన్ని ఏమందురు?

జ. హరమధ్యమము

75. హరమధ్య గణనకు రెండు చలరాశులున్నప్పుడు ఉపయోగించే గుణకము?

జ. హరమధ్యమము

76. రెండు కంటే ఎక్కువ అంశాలు ఉన్నప్పుడు హరమధ్య గణనకు ఉపయోగించే సూత్రము?

$$\frac{\sum \frac{f}{x}}{\sum \frac{f}{x^2}} = (M.H)$$

జ. హరమధ్యమము

77. గణిత సగటులు మూడింటిలోనూ కనబడే సుగుణాలు?

జ. ఎ. ఇవి దత్తాంశములోని ప్రతి అంశంపైన ఆధారపడును.

బి. ఇవి బీజీయ ప్రస్తావనకు అనువుగా ఉండును.

78. శ్రేణిలో ధనాత్మక మరియు ఋణాత్మక విలువలు ఉన్నప్పుడు హరమధ్యమాన్ని...

జ. గణించలేము.

79. సౌష్ఠవ దత్తాంశములో సగటుల మధ్యసంబంధము?

జ. అంకమధ్యమము = మధ్యగతము = బాహుళకము

80. అసౌష్ఠవ దత్తాంశములో సగటుల మధ్యసంబంధము?

జ. బాహుళకము = 3 మధ్యగతం - 2 అంకమధ్యమం

విస్తరణ మానాలు

81. కేంద్రస్థానపు విలువకు, దత్తాంశములోని అసలు విలువకు మధ్యగల తేడాను తెలుసుకొనే కొలమానాలను ఏమంటారు?
 జ. విస్తరణమానము (Dispersion)
82. విస్తరణమానాలకు మరొక పేరు?
 జ. రెండవశ్రేణి సగటులు
83. కేంద్ర స్థానపు కొలతల వివ్వసనీయతను పరీక్షించడానికి ఉపయోగపడేది?
 జ. విస్తరణమానాలు.
84. వివిధ విస్తరణ మానాలు ఏవి?
 జ. ఎ) వ్యాప్తి, బి) చతుర్థాంశ విచలనము, సి) మాధ్యమ విచలనము, డి) ప్రామాణిక విచలనము
 ఇ) లారెంజ్ వక్రరేఖ, (రేఖా చిత్రం ద్వారా గణించేది)

వ్యాప్తి (Range) :

85. దత్తాంశంలోని కనిష్ట, గరిష్ట విలువల మధ్య భేదాన్ని ఏమందురు?
 జ. వ్యాప్తి
86. ఒక వారంలో 10 గ్రాముల బంగారం అత్యధికధర రూ. 12,000 గానూ, అత్యల్ప ధర రూ. 10,500 గానూ నమోదు అయితే బంగారం ధరలోని వ్యాప్తి ఎంత?
 జ. రూ. 1500
87. వ్యాప్తిని గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?
 జ. అత్యధిక విలువ - అత్యల్ప విలువ (R = L - S)
88. వ్యాప్తి గుణకానికి ఉపయోగించవలసిన సూత్రం?
 జ.
$$\frac{L - S}{L + S} = \frac{\text{అత్యధిక విలువ} - \text{అత్యల్ప విలువ}}{\text{అత్యధిక విలువ} + \text{అత్యల్ప విలువ}}$$
89. అంత్య విలువల ప్రభావం ఎక్కువగా ఉండే విస్తరణ మానం ఏది?
 జ. వ్యాప్తి
90. వాతావరణ సూచనలోనూ, స్టాక్ ఎక్స్చేంజ్లో వాటాల ధరల మార్పులను సూచించేందుకు, వస్తు నాణ్యతను నిర్ణయించే గుణ నియంత్రణలోనూ ఉపయోగించే విస్తరణ మానం?
 జ. వ్యాప్తి

చతుర్థాంశ విచలనము

91. చతుర్థాంశ విచలనానికి ఆ పేరును పెట్టినది?
 జ. సర్ప్రాస్సిస్ గాల్జన్

ECONOMY

92. దత్తాంశములో దిగువ 25 అంశాలు, ఎగువ 25 అంశాలు వదిలి మధ్య ఉన్న 50 అంశాలు ఆధారంగా గణించే విస్తరణమానము?
- జ. చతుర్థాంశ విచలనము
93. ప్రథమ, తృతీయ చతుర్థాంశాల మధ్య ఉన్న తేడాను ఏమంటారు?
- జ. చతుర్థాంశక వ్యాప్తి (లేదా) Inter Quartile Range
94. Inter Quartile Range ను ఏవిధంగా చూపవచ్చును.
- జ. $Q_3 - Q_1$
95. Inter Quartile Range లోని సగభాగాన్ని ఏమంటారు?
- జ. అర్థ చతుర్థాంశక వ్యాప్తి (Semi Inter Quartile Range)
96. Semi Inter Quartile Rangeను ఏ విధంగా చూపుతారు?
- జ.
97. అర్థ చతుర్థాంశక వ్యాప్తికి సర్ప్రాన్సిన్ గాల్డ్స్ పెట్టిన పేరు?
- జ. చతుర్థాంశ విచలనము
98. చతుర్థాంశ విచలన గుణకాన్ని ఏ విధంగా చూపుతారు?
- జ.
$$\frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1} = \frac{\text{ఎగువ చతుర్థాంశము} - \text{దిగువ చతుర్థాంశము}}{\text{ఎగువ చతుర్థాంశము} + \text{దిగువ చతుర్థాంశము}}$$
99. చతుర్థాంశ విచలన గుణకము అనేది ఏ రకమైన విస్తరణమానము?
- జ. సాపేక్ష విస్తరణమానము
100. చతుర్థాంశ విచలనాన్ని గణించేటప్పుడు అంశాలను ఆరోహణ క్రమంలో వ్రాయడానికి గలకారణము?
- జ. Q.D కూడా స్థానమానములాంటిదే. (చతుర్థాంశ విచలనము)
101. వివృత తరగతులలో ఏ విస్తరణమానాన్ని గణించవచ్చు?
- జ. చతుర్థాంశ విచలనము
102. సగటుచుట్టూ ఉన్న విస్తరణను తెలపని విస్తరణమానాలు ఏవి?
- జ. వ్యాప్తి, చతుర్థాంశక విచలనము
103. దత్తాంశములోని అన్ని అంశాలను తీసుకోకుండా గణించబడ విస్తరణమానాలు?
- జ. వ్యాప్తి, చతుర్థాంశ విచలనము
104. శతాంశ వ్యాప్తిని ఏ విధంగా గణిస్తారు?
- జ. $P_{90} - P_{10}$ $P_{90} = 90$ వ శతాంశము
 $P_{10} = 10$ వ శతాంశము

మాధ్యమిక విచలనము :

105. కేంద్రస్థానపు విలువల నుంచి వివిధ అంశాలను తీసుకున్న విచలనాల అంకమధ్యమాన్ని ఏమంటారు?
జ. మాధ్యమిక విచలనము
106. అంకమధ్యమము, మధ్యగతము, బాహుళకములలో ఏ సగటు నుంచి అయినా గణించడానికి వీలుండే విస్తరణమానము?
జ. మాధ్యమిక విచలనము
107. సగటు నుంచి తీసుకున్న విచలనాల బీజీయ గుర్తులను విస్మరించి నిర్మించే విస్తరణ మానం?
జ. మాధ్యమిక విచలనము
108. అంకమధ్యమం నుండి తీసుకున్న విచలనాలు మొత్తం దేనికి సమానంగా ఉంటుంది?
జ. "0" (సున్న)
109. గుర్తులను విస్మరించి, సగటు నుంచి వివిధ అంశాలను తీసుకున్న విచలనాలు అంకమధ్యమాన్ని ఏమందురు?
జ. మాధ్యమిక విచలనము
110. మాధ్యమిక విచలనానికి మరొక పేరు?
జ. సగటు విచలనము
111. వ్యక్తిగత శ్రేణులలో మాధ్యమిక విచలన గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం?
జ. $\frac{\sum |dx|}{N}$
112. మాధ్యమిక విచలనాన్ని సగటుతో భాగించిన ఎడల్ దీనిని పొందవచ్చు?
జ. మాధ్యమిక విచలన గణకము
113. మాధ్యమిక విచలన గుణకానికి ఉపయోగించే సూత్రం?
జ. $MD = \frac{\text{మాధ్యమిక విచలనము}}{\text{(లేదా) మధ్యగతము (లేదా) బాహుళకము}}$
114. మాధ్యమిక విచలనము యొక్క ముఖ్యమైన లోపం?
జ. బీజీయ చిహ్నాలు వదిలిపెట్టుట, బీజీయ ప్రస్తావనకు ఉపయోగపడదు

ప్రామాణిక విచలనము / క్రమ విచలనము

115. 1893లో ప్రామాణిక విచలనాన్ని ప్రవేశపెట్టినది?
జ. కార్ల్ పియర్సన్
116. విస్తరణమానాల్లో అధికంగా ఉపయోగించేది అతి సంతృప్తికరమైన విస్తరణమానం ఏది?
జ. ప్రామాణిక విచలనం
117. అంకమధ్యమమునుండి తీసుకున్న విచలనాల, వర్గాల, అంకమధ్యమము వర్గమూలాన్ని ఈ విధంగా పిలుస్తారు?
జ. ప్రామాణిక విచలనం

ECONOMY

118. ప్రామాణిక విచలనానికి మరొక పేరు?
 జ. మూలమధ్యమ వర్గ విచలనము (లేదా) మధ్యవర్గ విచలన మూలం (Root - Mean Square deviation)

119. ఎల్లప్పుడూ అంకమధ్యమము నుంచి మాత్రమే పొందగలిగే విస్తరణమానము?
 జ. ప్రామాణిక విచలనము

120. వ్యక్తిగత శ్రేణిలో, ప్రత్యక్ష పద్ధతిలో ప్రామాణిక విచలన గణనకు సూత్రం?
 జ. $(\sigma = \text{ప్రామాణిక విచలనానికి గుర్తు})$

121. వ్యక్తిగత శ్రేణిలో దగ్గర పద్ధతిలో ప్రామాణిక విచలన గణనకు సూత్రం?
 జ.

122. ప్రామాణిక విచలన సాపేక్ష మానాన్ని ఏమంటారు?
 జ. ప్రామాణిక విచలన గుణకము.

123. ప్రామాణిక విచలన గుణకాన్ని 100 చే హెచ్చిస్తే వచ్చేది?
 జ. విచరణ గుణకం (Co-efficient of variation)

$$CV = \frac{\text{ప్రామాణిక విచలనము}}{\text{అంకమధ్యమము}} \times 100$$

124. A, B అనే 2 చలరాశులలో A కంటే B చలరాశి విచారణ గుణకం తక్కువగా ఉంటే స్థిరత్వం ఏవిధంగా ఉండును?
 జ. B స్థిరత్వం ఎక్కువగా ఉండును.

గమనిక : విచారణ గుణకానికి, స్థిరత్వానికి విలోమ సంబంధం ఉండును. విచరణం పెరిగేకొద్దీ స్థిరత్వం తగ్గును.

125. ప్రామాణిక విచలన వర్గాన్ని ఏమంటారు?
 జ. విస్తృతి (Variance). Variance =

126. ఏ సగటు నుండి తీసుకున్న విచలనాల వర్గాలు కనిష్టంగా ఉండును?
 జ. అంకమధ్యమము

127. ఒక సామాన్య వక్ర రేఖలో అంకమధ్యానికి ± 1 ఒక ప్రామాణిక విచలనాన్ని చేర్చితే ఆ రేఖ విస్తీర్ణములో గల అంశాలు
 జ.

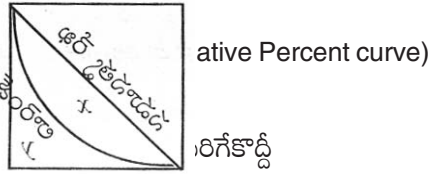
128. ఒక సామాన్య వక్ర రేఖలో అంకమధ్యానికి ± 2 ప్రామాణిక విచలనాన్ని చేర్చితే ఆ రేఖ విస్తీర్ణములో గల అంశాలు
 జ. $\bar{x} \pm 2\sigma = 95.45\%$

129. ఒక సామాన్య వక్ర రేఖలో అంకమధ్యానికి ± 3 ప్రామాణిక విచలనాన్ని చేర్చితే ఆ రేఖ విస్తీర్ణములో గల అంశాలు
 జ. $\bar{x} \pm 3\sigma = 99.73\%$

130. చతుర్థాంశ విచలనము, ప్రామాణిక విచలనములో ఎన్నవ వంతుగా ఉంటుంది?
 జ. $2/3$ వంతు (0.6745)
131. రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ గ్రూపుల ప్రామాణిక విచలనాన్ని లెక్కగడితే దాన్ని ఏ విధంగా పిలుస్తారు?
 జ. ఉమ్మడి ప్రామాణిక విచలనము
132. ఉమ్మడి ప్రామాణిక విచలన గణనకు ఉపయోగించే సూత్రం
 జ.
133. మాధ్యమిక విచలనం, ప్రామాణిక విచలనంలో ఎన్నవ వంతు ఉంటుంది?
 జ. సుమారు $4/5$ వంతు (0.7979)

లారెంజ్ వక్రరేఖ :

134. విస్తరణను రేఖాత్మకంగా అధ్యయనం చేయడానికి ఉపయోగపడే వక్రరేఖ?
 జ. లారెంజ్ వక్రరేఖ
135. లారెంజ్ వక్రరేఖ ఎవరి పేరుతో ముడపడి ఉంది?
 జ. మాక్స్ ఓ.లారెంజ్
136. లారెంజ్ మొదటిగా లారెంజ్ వక్రరేఖను ఏ పంపిణీ వివరాలను తెలిపేందుకు ఉపయోగించెను?
 జ. సంపద; ఆదాయము
137. సంచిత శాతాల వక్రరేఖ అని పిలువబడే వక్రరేఖను ఏ పంపిణీ వివరాలను తెలిపేందుకు ఉపయోగించెను?
 జ. లారెంజ్ వక్రరేఖ
138. సమవిభాజన రేఖకు, లారెంజ్ వక్రరేఖ మధ్య ఉన్న అంత ఎక్కువగా ఉన్నదని అర్థము.
 జ. విస్తరణ అంత ఎక్కువగా ఉన్నదని అర్థము.
139. గిన్నీ గుణకాన్ని గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?
 జ. గిన్నీ గుణకము = $\frac{x}{x+y}$

గమనిక : లారెంజ్ వక్రరేఖకు, సమపంపిణీ రేఖకు మధ్య ఉండే ప్రాంతాన్ని X గానూ, లారెంజ్ రేఖకు దిగువన ఉండే ప్రాంతాన్ని y గానూ గుర్తిస్తారు.

వైషమ్యము :

140. దత్తాంశము సగటుకు ఇరువైపులా సమానంగా విస్తరించి ఉంటే దానిని ఏరకమైన దత్తాంశము అంటారు?
 జ. సౌష్ఠవ దత్తాంశము అంటారు.
141. ఒక విభాజనము సౌష్ఠవంగా లేనప్పుడు దానిని ఏమని పిలుస్తారు?
 జ. అసౌష్ఠవ విభాజనము/ వైషమ్యం

ECONOMY

142. సౌష్ఠవ విభజనములో సగటుల మధ్య సంబంధం ఏ విధంగా ఉంటుంది?
 జ. అంకమధ్యమం = మధ్యగతం = బాహుళకం
143. సౌష్ఠవ దత్తాంశాన్ని రేఖాచిత్రంలో చూపిస్తే ఏ ఆకారం వస్తుంది?
 జ. 'సంపూర్ణ గంట' ఆకారం
144. సౌష్ఠవ విభజన వక్రరేఖను ఏమని పిలుస్తారు?
 జ. సామాన్య వక్రరేఖ లేదా ఆదర్శ వక్రరేఖ
145. అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకాల్లో తేడా ఉన్నప్పుడు ఆ విభజనాన్ని ఏమంటారు?
 జ. వైషమ్య విభజనము
146. వైషమ్య విభజనంలో రేఖ ఏ విధంగా ఉంటుంది?
 జ. రేఖకు ఏదో ఒక చివర టెయిల్ (తోక) కనబడుతుంది.
147. అంకమధ్యమం విలువ, మధ్యగతం, బాహుళకం కంటే ఎక్కువగా ఉంటే ఏ రకమైన వైషమ్యము?
 జ. ధనాత్మక వైషమ్యము (లేదా) కుడివైపు వైషమ్యము అంటారు. (దీనికి తోక కుడివైపు ఉండును)
148. బాహుళకం విలువ మధ్యగతం, అంకమధ్యమంల కంటే ఎక్కువగా ఉంటే ఏ రకమైన వైషమ్యము?
 జ. ఋణాత్మక వైషమ్యం (లేదా) ఎడమవైపు వైషమ్యం (ఇక్కడ తోక ఎడమవైపు ఉంటుంది)
149. అంకమధ్యమం > మధ్యగతము > బాహుళకం అనేది దేనిని తెలుపును?
 జ. ధనాత్మక వైషమ్యము
150. అంకమధ్యమం < మధ్యగతము < బాహుళకం దేనిని తెలుపును?
 జ. ఋణాత్మక వైషమ్యము.
151. సగటుల ఆధారంగా చెప్పబడే వైషమ్యాన్ని ఏమంటారు?
 జ. ప్రధమ వైషమ్య మానాలు అంటారు.
152. చతుర్థాంశాల ఆధారంగా చెప్పబడ్డ వైషమ్య మానాలను ఏమందురు?
 జ. ద్వితీయ వైషమ్య మానములు
153. అంకమధ్యమము, బాహుళకాలు మధ్య దూరం ఆధారంగా చెప్పబడిన కార్ల్ పియర్సన్ వైషమ్యగుణకం ఏది?
 జ. కార్ల్ పియర్సన్ వైషమ్య గుణకం $(SK_p) = \frac{\text{అంకమధ్యమం} - \text{బాహుళకం}}{\text{ప్రామాణిక విచలనం}}$
154. బాహుళకం నిర్వచనం సరిగా లేనప్పుడు ఉపయోగించే కార్ల్ పియర్సన్ సూత్రం ఏది?
 జ. $\frac{3 \text{ అంకమధ్యమం} - 3 \text{ మధ్యగతము}}{\text{ప్రామాణిక విచలనము}}$

ECONOMY

155. అంకమధ్యమం 120, మధ్యగతం 115, ప్రామాణిక విచలనం 10 అయినచో SK_p ఎంత?

$$\Rightarrow \frac{3 \times 120 - 3 \times 115}{10} = \frac{15}{10} = 1.5 \text{ (or)}$$

జ. $\Rightarrow \frac{3(120 - 115)}{10} = \frac{15}{10} = 1.5$

156. సౌష్ఠవ విభజనంలో చతుర్థాంశాల మధ్య సంబంధం ఏ విధంగా ఉంటుంది?

జ. దిగువ, ఎగువ చతుర్థాంశాలు మధ్యగతానికి సమాన దూరంలో ఉంటాయి.

157. బౌలే వైషమ్య గుణకానికి ఉపయోగించే సూత్రం?

జ. $SK_B = \frac{Q_3 + Q_1 - 2Q_2}{Q_3 - Q_1}$

158. సౌష్ఠవ వక్రరేఖ కొనతేలి ఉన్నదా? చదునుగా ఉన్నదా? అని తెలియజేయు లక్షణాన్ని ఏమందురు?

జ. కకుదత్వం

సూచీసంఖ్యలు

159. వివిధజాతులకు చెందిన 2 శ్రేణులను పోల్చడానికి ఉపయోగించే ప్రత్యేక సగటులను ఏమందురు?

జ. సూచీసంఖ్యలు

160. మొట్టమొదటి సూచీసంఖ్య గణించేందుకు ప్రయత్నించినవాడు?

జ. ఇటలీ దేశస్థుడైన “కార్లీ”

161. మొదటిసారిగా సూచీసంఖ్యలను వేటినికొలిచేందుకు ఉపయోగించిరి?

జ. ద్రవ్య విలువలోని మార్పు

162. 1838లో సూచీధరలు అనే పదాన్ని ఉపయోగించినది?

జ. ఫోర్బర్

163. సూచీసంఖ్య అనే పదాన్ని ఉపయోగించినది?

జ. జీవాన్స్

164. ఆర్థిక భారమితులు (Economic Barometers) అని వేటిని పిలుస్తారు?

జ. సూచీ సంఖ్యలు

165. ఒక నిర్ణీత కాలంలో గల వస్తు ధరకు, ఆధార సంవత్సరంలో గల వస్తు ధరకు గల నిష్పత్తిని ఏమందురు?

జ. సాపేక్ష ధరల సూచీ $P_{01} = \frac{P_1}{P_0}$

166. ప్రస్తుత సంవత్సర పరిమాణానికి, ఆధార సంవత్సర పరిమాణానికి గల నిష్పత్తిని ఏమందురు?

జ. సాపేక్ష పరిమాణ సూచీ $Q_{01} = \frac{Q_1}{Q_0}$

ECONOMY

167. సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఉత్తమమైన సగటు ఏది?

జ. గుణమధ్యమము

168. సూచీసంఖ్య నిర్మాణ పద్ధతులను ఎన్ని రకాలుగా విభజించవచ్చును?

జ. 2. 1) భారరహిత సూచీ 2) భారిత సూచీ

169. భారరహిత సూచీని మరలా ఎన్ని రకాలుగా విభజించవచ్చు?

జ. 2. 1) సామాన్య సమిష్టిపద్ధతి 2) సామాన్య సాపేక్షికాల సగటు పద్ధతి.

170. సామాన్య సమిష్టి పద్ధతిలో సూచీని గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం?

జ.
$$P_{01} = \frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$$

171. సామాన్య సాపేక్షికాలు సగటు పద్ధతిలో సూచీని గణించేసూత్రం

జ.
$$P_{01} = \frac{\sum \left[\frac{P_1}{P_0} \times 100 \right]}{N}$$

172. భారిత సూచీసంఖ్యలను ఎన్ని రకాలుగా వర్గీకరిస్తారు?

జ. 2. 1) భారిత సమిష్టి సూచీ 2) భారిత సాపేక్షికాల సగటు పద్ధతి

173. ఆధార సంవత్సరం పరిమాణాన్ని భారితంగా తీసుకుని సూచీని రూపొందించిన గణాంకవేత్త?

జ. లాస్ పేయర్

174. వర్తమాన సంవత్సరం పరిమాణాలను భారితంగా తీసుకుని సూచీని రూపొందించిన గణాంకవేత్త?

జ. పాశ్చీ
$$P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$$

175. లాస్ పేయర్, పాశ్చీల సామాన్య అంకమధ్యమమే ఎవరి సూచీసంఖ్యగా పిలవబడుతుంది?

జ. డోర్బ్లస్ & బౌలే
$$P_{01} = \frac{L+P}{2}$$

176. ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య లాస్ పేయర్, పాశ్చీల ఏ సగటుగా పిలవవచ్చు?

జ. గుణమధ్యమం

177. ఫిషర్ సూచీని ఆదర్శ సూచీగా పిలవడానికి కారణం?

జ. ఇది కాల పరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షలను సంతృప్తిపరుచును.

- సగటులలో ఉత్తమమైన గుణమధ్యమం ఆధారంగా గణించబడును.

- ప్రస్తుత, ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలను భారితంగా తీసుకుంటుంది.

- అన్నిరకాల పక్షపాతాలకుదూరంగా ఉండును (It is free from bias)

ECONOMY

178. ఫిషర్ ఆదర్శ సూచీ సూత్రమేది?

జ.
$$P_{01} = \sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}} \times 100$$

179. “ఆధార సంవత్సరాన్ని ప్రస్తుత సంవత్సరాన్ని తారుమారు చేసి సూచీ సంఖ్యలు కనుక్కొంటే అవి ఒకదానికొకటి వ్యుత్క్రమాలుగా ఉండాలి” అనే నియమం ఏ పరీక్షను తెలుపును.

జ. కాలపరివర్తన పరీక్ష

180. $P_{01} \times P_{10} = 1$ అనే సూత్రం ఏ పరీక్షకు చెందినది?

జ. కాలపరివర్తన పరీక్ష

181. ‘ధరల సూచీ, పరిమాణాల సూచీ లబ్ధం విలువలోని మార్పుకు సమానం’ అనే నియమం ఏ పరీక్షకు సంబంధించినది?

జ. కారకాల పరివర్తన పరీక్ష.

182. కారకాల పరివర్తన పరీక్షను చూపే సూత్ర నియమం ఏది?

జ.
$$P_{01} \times Q_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0}$$

183. సర్క్యులర్ టెస్ట్‌ని సంతృప్తి పరిచే సూత్రం ఏది?

జ. సామాన్య సమిష్టి పద్ధతి (భారరహిత) మరియు స్థిర భారిత సమిష్టి పద్ధతి

184. సర్క్యులర్ టెస్ట్‌ను సూచించే నియమం ఏది?

జ.
$$P_{10} \times P_{12} \times P_{20} = 1$$

185. మార్షల్ - ఎడ్జ్‌వర్త్ సూచీ సంఖ్య సూత్రమేది?

జ.
$$P_{01} = \frac{\sum P_1 (Q_0 + Q_1)}{\sum P_0 (Q_0 + Q_1)} \times 100$$
 (ఇదికూడా ప్రస్తుత, ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలను తీసుకొనెను)

186. సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణానికి కెల్లీ సూచించిన సూత్రం ఏది?

జ.
$$P_{01} = \frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100 \quad \left(\because Q = \frac{Q_0 + Q_1}{2} \right)$$

187. కెల్లీసూచీ నిర్మాణ పద్ధతికి మరొక పేరు?

జ. స్థిరభారిత సమిష్టి పద్ధతి.

188. భారిత సాపేక్షకాల సగటు పద్ధతిలో సూచీ నిర్మాణానికి ఉపయోగించే సూత్రం?

జ.
$$P = \text{ధరల సాపేక్షకాలు} \frac{P_1}{P_0}$$

లేదా
$$W = \text{Value of weights } (P_0 Q_0)$$

189. జీవన వ్యయ సూచీకి మరొకపేరు?

జ. జీవన ధరల సూచీ (లేదా) వినియోగదారుని ధరల సూచీ

190. జీవన వ్యయ సూచీని నిర్మించే పద్ధతులు ఏవి?

- 2... 1. సమిష్టి వ్యయ పద్ధతి
2. కుటుంబ బడ్జెట్ పద్ధతి

191. సమిష్టి వ్యయ పద్ధతిలో జీవనవ్యయ సూచీ గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం ఏది?

జ. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0}$

192. కుటుంబ బడ్జెట్ పద్ధతిలో జీవనవ్యయ సూచీ గణించేందుకు ఉపయోగించే సూత్రం ఏది?

జ. $P_{01} = \frac{\sum PV}{\sum V}$

193. $\beta_2 > 3$ అయితే ఆ వక్రరేఖ ఏ కకుదత్వం కలిగి ఉండును.

జ. Lepto Kurtic

194. అయితే ఆ వక్రరేఖ ఏ రకమైన కకుదత్వం కలిగి ఉండును?

జ. Meso Kurtic

సహసంబంధం

195. రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చలరాశుల మధ్య సంబంధాన్ని తెలిపే గణాంక సాధనాన్ని ఏమంటారు?

జ. సహసంబంధం. ఉదా : వ్యక్తులు ఎత్తుకు, బరువుకు సంబంధం ఉంటుంది.

196. ధనాత్మక, ఋణాత్మక సహ సంబంధంను దేని ఆధారంగా విభజింపబడును?

జ. చలరాశులు మారే దిశను బట్టి

197. రెండు చలరాశులు ఒకే దిశగా పయనిస్తే ఆ రకమైన సహసంబంధాన్ని ఏమంటారు?

జ. ధనాత్మక సహసంబంధము. ఉదా : ధర పెరిగితే సప్లయ్ కూడా పెరుగుట.

198. రెండు చలరాశులు ఒకదానికి ఒకటి వ్యతిరేక దిశలో పయనిస్తే (ఒక చరరాశి పెరిగితే రెండోది తగ్గుట) అది ఏ రకమైన సహసంబంధము?

జ. ఋణాత్మక సహసంబంధము (ఉదా : ధర పెరిగితే డిమాండ్ తగ్గుట)

199. సామాన్య, పాక్షిక, బహుళ సహసంబంధాలు అనేవి ఏ అంశం ఆధారంగా విభజించబడినది?

జ. మనం అధ్యయనం చేసే చలరాశుల సంఖ్యపైన

200. రెండు చలరాశులు మధ్యగల సంబంధాన్ని పరిశీలిస్తే దాన్ని ఏరకమైన సహసంబంధం అని పిలుస్తారు?

జ. సామాన్యసహసంబంధము (Simple co-rrelation)

201. మూడు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చలరాశులు మధ్య సంబంధాన్ని అధ్యయనం చేయుట ఏ రకమైన సహసంబంధం?

జ. పాక్షిక సహసంబంధంగాని, బహుళ సహసంబంధం గానికావచ్చు.

202. మూడు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చలరాశులు మధ్యగల సంబంధాన్ని ఏకకాలంలో అధ్యయనం చేస్తే అది ఏరకమైన సహ సంబంధము?

జ. బహుళ సహ సంబంధము. ఉదా : వర్షపాతం, ఎరువులు, పంట దిగుబడిపై ప్రభావం చూపును.

ECONOMY

203. రెండు కంటే ఎక్కువ చలరాశులను గుర్తించినప్పటికీ ఇతర చలరాశులు స్థిరంగా ఉన్నాయని భావించి రెండు చలరాశులు మధ్య సంబంధాన్ని అధ్యయనంచేస్తే అది ఏరకమైన సహ సంబంధము?
- జ. పాక్షిక సహ సంబంధము.
204. రెండు చలరాశులు మధ్య వ్యత్యాసం ప్రతిసారి స్థిర నిష్పత్తిలో ఉంటే వాటి మధ్య ఉన్న సహసంబంధాన్ని ఏమంటారు?
- జ. సరళరేఖా సహసంబంధము.
205. ఒక చలరాశిలో మార్పునకు రెండవ చలరాశిలోని మార్పు స్థిర నిష్పత్తిలో లేని ఎడల అది ఏరకమైన సహసంబంధము?
- జ. వక్ర రేఖీయ సహసంబంధము.
206. వ్యాపన పటంలో బిందువల వ్యాపన క్రమము ఊర్ధ్వ దిశగా ఎడమ నుండి కుడివైపు పైకిపోతే ఏ రకమైన సహసంబంధాన్ని తెలుపును?
- జ. ధనాత్మక సహసంబంధము.
207. వ్యాపన పటంలో బిందువుల వ్యాపన క్రమము అధోదిశగా ఎడమ నుండి కుడికి క్రిందికి దిగితే అది ఏ రకమైన సహసంబంధాన్ని తెలుపును?
- జ. ఋణాత్మక సహసంబంధము.
208. వ్యాపన పటంపై గుర్తించబడ్డ బిందువులు ఒక క్రమపద్ధతిలో వ్యాపనం చెందకుండా పటం అంతా విస్తరించి ఉంటే ఆ చలరాశుల మధ్యగల సంబంధము ఏరకమైనది?
- జ. ఆ రెండు చలరాశులు మధ్య ఎలాంటి సహ సంబంధములేదు. దీన్నే సహసంబంధరాహిత్యము అంటారు.
(No correlation)
209. సహసంబంధ రేఖా చిత్రపటంలో రెండు చలరాశులకు సంబంధించిన రేఖలు సమాంతరంగా పయనిస్తే వాటి మధ్య సహసంబంధము?
- $$\frac{Y_2}{Y_1} = \frac{X_2}{X_1} = 1$$
- జ. ధనాత్మక సహసంబంధము.
210. సహసంబంధ రేఖా చిత్రపటంలో రెండు చలరాశులకు సంబంధించిన రేఖలు అభిముఖంగా ఒక దానికి ఒకటి వ్యతిరేకదిశలో పయనిస్తే వాటి మధ్య సహసంబంధం?
- జ. ఋణాత్మక సహసంబంధం
211. సహసంబంధాన్ని సంఖ్యరూపంలో చెప్పడానికి ఎక్కువ వాడుకలోనున్న సహసంబంధ గుణకము?
- జ. కార్లెపియర్సన్ సహసంబంధ గుణకము.
212. కార్లెపియర్సన్ సహసంబంధ గుణక సూత్రం?
- జ.
213. కార్లె పియర్సన్ సహసంబంధ గుణకం + విలువ వస్తే ఏరకమైన సహసంబంధం?
- జ. ధనాత్మక సహసంబంధం
214. కార్లెపియర్సన్ సహసంబంధ గుణకం ఎల్లప్పుడూ ఏ విలువల మధ్య ఉండును?
- జ. -1, + 1ల మధ్య ఉండును (± 1)
215. సహసంబంధ గుణకం స్కేల్, మూలము మార్పులకు ప్రభావితం కాదు?
- జ. It is Independent of change of scale and origin.

ECONOMY

216. సంభావ్యతా దోషం గణన దేనికి ఉపయోగిస్తారు?
 జ. కార్ల్ పియర్సన్ సహసంబంధ గుణకం ప్రాముఖ్యం. దాని ఆధార యోగ్యతను కనుక్కోవడానికి.
217. సహసంబంధ గుణకం సంభావ్యత దోషం ఏ విధంగా గణిస్తారు?
 జ.
218. గుణాత్మక విషయాలు అయిన అందచందాలు, తెలివితేటలు, నీతినిజాయితీలు లాంటి అంశాల మధ్య సహసంబంధాన్ని గణించేందుకు ఉపయోగపడే సహసంబంధము?
 జ. కోటి సహసంబంధ గుణకము
219. కోటి సహసంబంధ గుణకాన్ని కనుగొన్నది?
 జ. చార్లెస్ ఎడ్వర్డ్ స్పియర్మన్ - 1904 (బ్రిటన్)
220. స్పియర్మన్ కోటి సహసంబంధ గుణకానికి సూత్రం?
 జ.
$$R = 1 - \frac{6 \sum d^2}{N(N^2 - 1)} \text{ (or) } 1 - \frac{6 \sum D^2}{N^3 - N}$$
221. స్పియర్మన్ కోటి సహసంబంధ గుణకాన్ని ఏ అక్షరంతో సూచిస్తారు?
 జ. "Rho"(p)
222. స్పియర్మన్ కోటి సహసంబంధ గుణకము ఏరకమైన శ్రేణులకు వర్తిస్తుంది?
 జ. వ్యక్తిగత శ్రేణులకు మాత్రమే.
223. శ్రేణిలో ప్రతి అంశపు విచలనాన్ని దాని మొత్తం అంశము నుండి గుర్తించి సహసంబంధాన్ని గణించే పద్ధతి ఏది?
 జ. సారూప్య విచలనాల పద్ధతి
224. సారూప్య విచలనాల సహసంబంధ గుణకం సూత్రం?
 జ.
225. $R = +1$ అనేది ఏ రకమైన సహసంబంధాన్ని తెలుపును?
 జ. సంపూర్ణ ధనాత్మక సహసంబంధము.
226. $R = -1$ అనేది ఏ రకమైన సహసంబంధాన్ని తెలుపును?
 జ. సంపూర్ణ ఋణాత్మక సహసంబంధము.
227. $R = 0$ అయినపుడు ఏరకమైన సహసంబంధాన్ని తెలుపును?
 జ. రెండు చలరాశులు మధ్య సహసంబంధం లేదని అర్థము.
228. Co-efficient of determination ను ఏవిధంగా గణిస్తారు?
 జ. r^2
229. సహసంబంధం 0.9 అయితే సహసంబంధ నిర్ధారణా గుణకం ఎంత?
 జ. 0.81.

గత ఎపిఎస్‌సి, యుపిఎస్‌సి ప్రశ్నాపత్రాలలోని ప్రశ్నలు - సమాధానాలు

1. ఒక శ్రేణిలో వ్యక్తిగత పరిశీలనలు $\sum x = 25$ మరియు $N = 4$ అయినపుడు దాని సగటు విలువ దీనికి సమానం (గ్రూప్ 2- 2005) (1)
 (1). 6.25 (2). 5.50 (3). 6.10 (4). 6.50
2. 15, 20, 25, 27, 30, 31, 32, 34 అనేది శ్రేణిలో మధ్యగతం విలువ (గ్రూప్ 2 - 2005) (4)
 (1). 15 (2). 31 (3). 27. (4). 29
3. 2, 3, 4ల హరమధ్యమం (గ్రూప్ 2 - 2005) (1)
 (1). 3.0 (2.77) (2). 3.27 (3). 4.0 (4). 4.5
4. $d^2 = 200$ మరియు $N = 8$ అయినపుడు క్రమవిచలనం విలువ దీనికి సమానం (గ్రూప్ 2 - 2005) (3)
 (1). 3.0 (2). 4.0 (3). 5.0 (4). 6.0
5. 4, 16 ల జ్యామితీయ మధ్యమం (గ్రూప్ 2 - 2005) (1)
 (1) 8.0 (2) 7.5 (3) 5.5 (4) 7.0
6. అంకమధ్యమం > మధ్యగతం > బాహుళకం ఉంటే వచ్చే రేఖ (గ్రూప్ 2 - 2005) (2)
 (1) రుణాత్మక అసైష్టవ రేఖ (2) ధనాత్మక అసైష్టవ రేఖ (3) సాధారణరేఖ (4) సౌష్టవ రేఖ
7. రెండు శ్రేణుల మధ్య సహసంబంధ గుణకం విలువ - 0.5 అయితే నిర్ధారణ గుణకం విలువ (గ్రూప్ 2 - 2005)
 (1). -0.25 (2). -0.7 (3). +0.25 (4). +0.7 (3)
8. ఒక అస్వతంత్ర చలాంకము, $\sum_{t=0}^{n-1} (1+i)^t$ మధ్య సహసంబంధాన్ని లెక్కిస్తే దానిని ఇలా అంటారు (4)
 (1). సాధారణ సహసంబంధం (2). స్వయంచాలక సహసంబంధం (గ్రూప్ 2 - 2005)
 (3). శ్రేణి సహసంబంధం (4). బహుళత్వ సహసంబంధం
9. ఒక వ్యాపక పటంలోని అన్ని బిందువులూ పూర్తిగా ప్రతిగమనరేఖపై ఉంటే చలాంకాలను ఇలా భావిస్తారు
 (1). సంపూర్ణంగా సహసంబంధం కలవి (2). ఋణాత్మక సహసంబంధం కలవి (గ్రూప్ 2 - 2005)
 (3). సహసంబంధం శూన్యం (4). చలాంకాల మధ్య సంబంధం శూన్యం (1)
10. P_0 మరియు P_1 వరుసగా ఆధార సంవత్సర, ప్రస్తుత సంవత్సర ధరలు సూచిస్తాయి.
 సూచీ సంఖ్యను నిర్మించడానికి ఉపయోగించే సాధారణ సమిష్టిపద్ధతి యొక్క సూత్రం (గ్రూప్ 2 - 2005) (2)
 1. $\frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$ 2. $\frac{\sum P_1}{P_0} \times 100$ 3. $\frac{\sum P_1}{P_0} \times 100$ 4. $\frac{P_1 + P_0}{\sum P_1} \times 100$
11. జీవన వ్యయ సూచిక ఈ పద్ధతి ద్వారా లెక్కిస్తారు (గ్రూప్ 2 - 2005) (2)
 1. సమిష్టి పద్ధతి 2. కుటుంబ బడ్జెటు పద్ధతి 3. నిజవేతన పద్ధతి 4. గౌలును ఆధారపద్ధతి.
12. ఋణాత్మక అసౌష్టవంగా ఉన్న ఒక పంపిణీ ఈ పరిస్థితిలో ఉండడం జరుగుతుంది (నాన్‌గెజిటెడ్ - 2005) (4)
 1. చలాంకము యొక్క అత్యధిక విలువల పౌనఃపంపిణీ తక్కువగా ఉన్నపుడు
 2. చలాంకము యొక్క అధిక విలువ పౌనః పంపిణీ అధికంగా ఉన్నపుడు
 3. సగటు మధ్యగతం కంటే ఎక్కువగా ఉండటం 4. సగటు మధ్యగతం కంటే తక్కువగా ఉండటం

ECONOMY

13. రెండు చలాంకాల మధ్య విలోమ సంబంధం ఉన్నప్పుడు సహసంబంధ గుణకం విలువ దీని మధ్యలో ఉంటుంది (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (2)
 1. 0 మరియు 1 2. 0 మరియు -1 3. 1 మరియు -1 4. 0 మరియు < -1
14. ఒక పరిపూర్ణ సౌష్ఠవ పంపిణీ ఈ స్థితిలో వస్తుంది (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (1)
 1. అంకమధ్యమం, మధ్యగతం మరియు బాహుళకాలు ఒకేవిలువకలిగి ఉన్నప్పుడు
 2. పంపిణీ ధనాత్మకం అసౌష్ఠవంగా ఉన్నప్పుడు 3. పంపిణీ ఋణాత్మకం అసౌష్ఠవంగా ఉన్నప్పుడు
 4. పంపిణీ సమానంగా ఉన్నప్పుడు
15. పాశ్చే సమిష్టి ధర సూచిక ఈ క్రింది భారాలపై ఆధారపడుతుంది (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (2)
 1. ఆధార సంవత్సర పరిమాణం 2. ఇచ్చిన సంవత్సర పరిమాణం (Given year quantity)
 3. ఇచ్చిన సంవత్సరం యొక్క సగటుపరిమాణం 4. పైవన్నీ
16. ఒక సామాన్య సహసంబంధంలో r^2 ఈ క్రింది దేనిని తెలుపుతుంది (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (1)
 1. మొత్తంలో విచరణంలో 2. గుడ్ నెస్ ఆఫ్ ఫిట్
 3. చలాంకాల మధ్యగల సంబంధ స్థాయి 4. పరిపూర్ణ సహసంబంధం నుంచి గల విచలనం
17. సహసంబంధ గుణకం దీనిని కొలుస్తుంది (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (3)
 1. చలాంకాల మధ్య కార్య - కారణ సంబంధం కాదు 2. చలాంకాల మధ్య పరస్పర సంబంధం కాదు
 3. చలాంకాల మధ్య సంబంధ స్థాయి మాత్రమే 4. పూర్తి సహసంబంధం నుంచి గల విచలనం
18. కొన్ని సంఖ్యలు ధనాత్మకము లేనప్పుడు, ఈ క్రింది దానిని గుణించలేము (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (2)
 1. అంకమధ్యమము 2. గుణమధ్యమము 3. మధ్యగతము 4. బాహుళకము
19. ఒక సముదాయంలో ప్రతి విలువ 3చే గుణించిన, సగటువిలువ 30. అంతకుముందు సగటు విలువ ఎంత? (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (1)
 1. 10 2. 20 3. 30 4. చెప్పలేము
20. క్రింద ఇచ్చిన సంఖ్యల సముదాయంలో ఏది ఎక్కువ విచరణము కలిగినది (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (2)
 1) 1, 1, 1, 3 2) 5, 11, 42, 22 3) 15, 15, 15, 17 4) 7, 5, 10, 8
21. అతిగా ఉంటే విలువలు దీనిని ఎక్కువగా ప్రభావితం చేస్తాయి (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (4)
 1. అంకమధ్యమము 2. మధ్యగతము 3. బాహుళకము 4. వ్యాప్తి
22. ఈ క్రిందివానిలో ఏ సూచీ సంఖ్య, ఆధార సంవత్సరముల భారములను ఉపయోగిస్తుంది? (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (2)
 1. పాషీ సూచీ 2. లాస్సేయర్ సూచీ 3. ఫిషర్ సూచీ 4. మార్షల్ ఎడ్జ్ వర్త్ సూచీ
23. గిసీ గుణకము ఎక్కువ ఉన్న ఎడల (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (2)
 1. అసమానత తక్కువ 2. అసమానత ఎక్కువ 3. సంపూర్ణ సమానత 4. పైవేవీ కావు
24. సహసంబంధ గుణకము (నాన్ గెజిటెడ్ - 2005) (3)
 1. ధనాత్మకము 2. ఋణాత్మకము
 3. ధనాత్మకము కాని ఋణాత్మకము కాని కావచ్చు 4. పైవేవీ కావు.

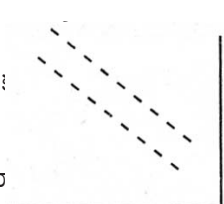
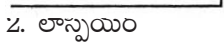
ECONOMY

25. Cumulative Percentge Curve అని దీన్ని అంటారు. (సంచిత శాత వక్రరేఖ అని దేనిని అందురు) (సివిల్స్ 2007) (2)
 1. ఓజిన్ రేఖ 2. లారెంజ్ రేఖ 3. పౌనఃపున్య బహుభుజి 4. పౌనఃపున్య సాంద్రత రేఖ
26. మొదటి చతుర్థాంకం 27, దాని చతుర్థాంక విచలనం 17 అయితే 3వ చతుర్థాంకం ఎంత? (సివిల్స్ 2007) (2)
 1) 59 2) 61 3) 65 4) 57
27. $\bar{X} = 45$, మధ్యగతం = 48 వైపమ్యగుణకం = -0.3 అయితే ప్రామాణిక విచలనం ఎంత? (సివిల్స్ 2007) (4)
 1) 20 2) 25 3) 28. 4) 30
28. పాశ్చీ సూచీ 196, ఫిషర్ సూచీ 210. అయితే లాస్పియర్ సూచీ ఎంత? (సివిల్స్ 2007) (3)
 1) 220 2) 215 3) 225 4) 230
29. కంటే తక్కువ ఓజివ్, కంటే ఎక్కువ ఓజివ్ ఖండించుకున్నప్పుడు క్రింది కొలత ఏర్పడును? (సివిల్స్ 2006) (1)
 1. మధ్యగతం 2. హరమధ్యమం 3. అంకమధ్యమం 4. గుణమధ్యమం
30. క్రిందిర్యాంకులలో R_1 and R_2 శ్రేణులలో (సివిల్స్ 2006) (1)
 $R_1 : a_1, a_2 \dots a_{n-1} a_n$
 $R_2 : a_n, a_{n-1} \dots a_2 a_1$
 స్పియర్మన్ సహసంబంధ గుణకం
 1. -1 2. -0.5 3. 1 4. 0.5
31. $z = x+y$ మరియు x, z ల మధ్య ధనాత్మక సంబంధం ఉంది. అయితే చలరాశులు y మరియు z ల మధ్య సహసంబంధం ఎలాఉండును? (సివిల్స్ 2006) (2)
 1. రుణాత్మకం 2. ధనాత్మకం
 3. రుణాత్మకంకావచ్చు, ధనాత్మకం కావచ్చు 4. ఏదీకాదు.
32. సగటు రకాలు, లక్షణాలు ఉపయోగించి జతచేయండి (సివిల్స్ 2006) (2)
 సగటు రకం సగటు లక్షణం
 A GM 1. చిన్న విలువలకు అధిక ప్రాధాన్యత ఇచ్చును.
 B HM 2. విచలనాలు మొత్తం సున్నాకు సమానం
 C AM 3. నిష్పత్తులు, శాతాలు సగటులకు సరిపోవును.
 D Mode 4. గణితపర మార్పులు చేయుటకు వీలుకాదు
	A	B	C	D
1.	1	2	3	4
2.	3	1	2	4
3.	4	3	2	1
4.	3	2	1	4
33. సగటు విచలనం ఎప్పుడు కనిష్టంగా ఉండును (Average deviation) (సివిల్స్ 2006) (2)
 1. చలిత మాధ్యమాల ద్వారా విచలనాలు తీసుకున్నప్పుడు 2. AM నుంచి విచలనాలు తీసుకున్నప్పుడు
 3. బాహుళకం నుంచి విచలనాలు తీసుకున్నప్పుడు 4. మధ్యగతం నుంచి విచలనాలు తీసుకున్నప్పుడు

ECONOMY

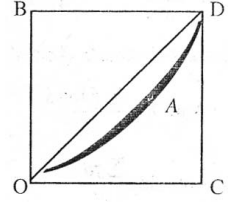
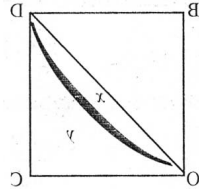
34. వ్యాప్తికి సంబంధించి సరియైనది (సివిల్స్ 2006) (4)
 1. ఇది విస్తరణమాననకుచెందిది
 2. సులభంగా గణించవచ్చు
 3. అంత్య విలువల వల్ల ప్రభావితం కాదు
 4. అన్ని అంశాలపైన ఆధారపడదు
 1) 1 మాత్రమే 2) 1 మరియు 2 3) 2 మరియు 3 4) 1, 2 మరియు 4
35. జతచేయండి (సివిల్స్ 2006) (2)
 లిస్ట్ 1 (r విలువ) లిస్ట్ 2 (అనువర్తితం)
 A) 0.26 1. అత్యధిక రుణాత్మక సంబంధం
 B) -0.35 2. అల్పధనాత్మక సంబంధం
 C) -0.89 3. అత్యధిక ధనాత్మక సంబంధం
 D) 0.98 4. అల్పరుణాత్మక సంబంధం
 5. సహసంబంధం లేదు.
	A	B	C	D
1.	3	1	5	2
2.	2	4	1	3
3.	2	1	5	3
4.	3	4	1	2
36. ఏసూచీ సంఖ్యకాలపరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరిక్షలను సంతుష్టిపర్చును (సివిల్స్ 2006) (3)
 1. లాస్పియర్సూచీ 2. పాశ్చీసూచీ 3. షిషర్ సూచీ 4. డోర్నిష్ & బౌలే సూచీసంఖ్య
37. "The sum of squares of deviation of set of values is minimum when deviation is taken about" దీనినుంచి తీసుకున్న విచలనాల వర్గాలు కనిష్టంగా ఉండును (సివిల్స్ 2004) (1)
 1. AM 2. మధ్యగతం 3. బాహుళకం 4. HM
38. పంపిణీ ధనాత్మక వైషమ్యం ఎప్పుడుకలిగి ఉండుననగా? (సివిల్స్ 2004) (1)
 1. అంకమధ్యమం > మధ్యగతం > బాహుళకం 2. అంకమధ్యమం < మధ్యగతం < బాహుళకం
 3. అంకమధ్యమం < బాహుళకం < మధ్యగతం 4. మధ్యగతం < బాహుళకం < అంకమధ్యమం
39. షిషర్ ఆదర్శసూచీ సంఖ్య క్రిందివానిని సంతుష్టిపర్చును (సివిల్స్ 2004) (3)
 1. కాలపరివర్తన పరిక్ష 2. కారకాల పరివర్తన పరిక్ష
 3. కాల మరియు కారకాల పరివర్తన పరిక్ష 4. Circular పరిక్షను మాత్రమే
40. ధరల సూచీ గణన యొక్క ముఖ్య ఉద్దేశం దీనిలో మార్పును తెలుసుకొనుట (సివిల్స్ 2003) (3)
 1. జీవన ప్రమాణం 2. బంగారు ద్రవ్యం 3. ద్రవ్య కొనుగోలుశక్తి 4. ఉత్పత్తిచేసే సామర్థ్యం
41. క్రిందివానిలో సరికానిది ఏది షిషర్ సూచీ విషయంలో (సివిల్స్ 2002) (2)
 1. లాస్పియర్, పాషీల విలువలకు మధ్యలో ఉండును. 2. L, P ల అంకమధ్యమం
 3. L, P ల గుణ మధ్యమం 4. L = P అయితే, L లేక P కి సమానమగును
42. ఏ సూచీ కాల, కారకాల పరివర్తన పరిక్షను సంతుష్టిపరుచును (సివిల్స్ 2002) (4)
 1. లాస్పియర్ 2. పాషే 3. కెళ్లి 4. షిషర్

ECONOMY

43. ఒక దత్తాంశంలో $z = 5$ మధ్యగతం = 15, అంకమధ్యమం = 20; అయితే ఆ దత్తాంశం (సివిల్స్ 2002) (1)
 1. కుడివైపునకు వైషమ్యం కలిగి ఉండును 2. ఎడమవైపు వైషమ్యం
 3. సౌష్ఠ్యం 4. సౌష్ఠ్యం కాదు, వైషమ్యం కాదు
44. సంచిత పౌనః పున్య రేఖాచిత్రం ద్వారా ఏ రకమైన సగటు గణిస్తాం (సివిల్స్ 2002) (3)
 1. GM 2. HM 3. మధ్యగతం 4. బాహుళకం
45. The sum of squared deviation is the least when taken from (సివిల్స్ 2001) (3)
 1. బాహుళకం 2. మధ్యగతం 3. AM 4. GM
46. క్రిందివానిలో ఏ కొలమానం అత్యధిక, అత్యల్ప విలువచే ప్రభావితంకాదు (సివిల్స్ 2001) (1)
 1. మధ్యగతం 2. HM 3. S D 4. విచరణ గుణకం
47. x మరియు y ల దత్తాంశం ఈ విధంగా ఉంది (సివిల్స్ 2001) (1)
 $x : 1, 2, 3, 4, 5$ $y : 3, 4, 5, 6, 7$
 y యొక్క ప్రామాణిక విచలనం
 1. x క్రమ విచలనంనకు సమానం ఉండును 2. $(x$ క్రమ విచలనం) $\times 2$
 3. $(x$ క్రమ విచలనం) $+ 2$ 4. $(x$ క్రమ విచలనం) $- 2$
48. 3, 3, 3, 5, 5, 5 ల ప్రామాణిక విచలనం (సివిల్స్ 2001) (1)
 1. 1 2. 4 3. 0 4. పొందలేము.
49. ఒక దత్తాంశంలో Mean < Median < Mode అయితే ఆ పంపిణీ (సివిల్స్ 2001) (3)
 1. కుడివైపునకు వైషమ్యం 2. ఎడమవైపు వైషమ్యం 3. సౌష్ఠ్యం కాదు వైషమ్యం కాదు
50. విస్తరణమానాలు దీనినుంచి : (సివిల్స్ 1999) (4)
 1. మధ్యమం 2. బాహుళకం 3. GM
 4. సౌష్ఠ్యం
51. ఆధార సం|| పరిమాణాలు భ (సివిల్స్ 1999) (2)
 1. పాశ్చాత్య 2. లాస్సుయిం 3. ఫిషర్ 4. WPI
52. క్రింది Scatter రేఖా చిత్రం నుంచి సరైన అనువర్తితం ఏది? (సివిల్స్ 2000) (2)
 1. x & y లు సహసంబంధంకలిగి ఉన్నాయి
 2. x & y లు ధనాత్మక సహసంబంధంకలిగి ఉన్నాయి
 3. y కి x చలరాశి కారణం
 4. x కి y చలరాశి కారణం
53. సంచిత పౌనఃపున్యం నుంచి కనుగొనే సగటు (సివిల్స్ 2000) (4)
 1. GM 2. HM 3. z (బాహుళకం) 4. మధ్యగతం
54. 10 విలువలు గల x చలరాశుల్లో చివరివిలువైన 5కి బదులు 4 మారితే అప్పుడు (సివిల్స్ 2000) (4)
 1. మధ్యగతం, బాహుళకంలు తగ్గును 2. మధ్యగతం తగ్గును, బాహుళకం మారదు
 3. మధ్యగతం మారదు, బాహుళకం తగ్గును 4. మధ్యగతం గాని, బాహుళకంగాని మారదు
55. క్రిందివానిలో ఏ గణాంక కొలత అన్ని అంశాలపైన ఆధారపడును (సివిల్స్ 2000) (2)
 1. QD 2. HM 3. వ్యాప్తి 4. బాహుళకం

ECONOMY

56. అంక మధ్యమం 6, ప్రామాణిక విచలనం 0.50 విచరణ గుణకం (CV) ఎంత? (2)
 1. 4.0% 2. 8.3% 3. 16.0% 4. ఏదీకాదు
57. Meso Kurtic పంపిణీని ఇలా అనికూడా అంటారు (సివిల్స్ 2000) (4)
 1. గామా పంపిణీ 2. χ^2 పంపిణీ 3. బీటా పంపిణీ 4. సామాన్య పంపిణీ
58. Circular Test ని సంతృప్తిపరిచేది (సివిల్స్ 2000) (1)
 1. సామాన్య సమిష్టి పద్ధతి 2. పాశ్చే సూచీ 3. లాస్పేయర్ సూచీ 4. కెల్లీ సూచీ
59. లారెంజ్ వక్రరేఖలో గిని గుణకం ఇలా కొలుస్తారు (సివిల్స్ 2000) (3)
 1. $\frac{\text{Area x}}{\text{Area y}}$ 2. 3. 4.
60. OAD పంపిణీ గిని గుణకం ఎంత? (సివిల్స్ 2000) (1)
 1. 2. 3. 4.

ముఖ్యమైన పాయింట్లు :

- ఫిషర్ సూచీ కాల పరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షలను సంతృప్తిపరచుట వల్ల అది ఆదర్శ సూచీగా పిలవబడును.
- లాస్పేయర్ సూచీ సంఖ్య ఆధార సంవత్సర పరిమాణాన్ని భారంగా తీసుకుని గణించడమైంది.
- పాషే సూచీ సంఖ్య, ప్రస్తుత సంవత్సర వస్తు ప రిమాణంను భారంగా తీసుకుని గణించడమైనది.

ప్రాక్టీస్ బట్స్

61. అంకమధ్యమము అనేది ()
 1. స్థాన సగటు 2. గణిత సగటు 3. పై రెండునూ 4. పైవేవీకావు
62. మధ్యగతం అనేది ()
 1. స్థాన సగటు 2. గణిత సగటు 3. పై రెండునూ 4. పైవేవీకావు
63. విచ్ఛిన్న శ్రేణుల్లో అంకమధ్యమము యొక్క సూత్రం ఏమి? ()
 1. $\bar{X} = A + \frac{\sum d}{N}$ 2. $\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$ 3. $\frac{\sum x}{N}$ 4. పైవేవీకావు
64. అవిచ్ఛిన్న శ్రేణుల్లో అంకమధ్యమము యొక్క సూత్రం ()
 1. 2. $\bar{X} = \frac{\sum dx}{N}$ 3. $\sum x = A + \frac{\sum dx}{N}$ 4. $\bar{X} = A + \frac{\sum fdx}{N} \times c$
65. భారిత అంకమధ్యమాన్ని క్రింది సూత్రం ద్వారా గణించవచ్చు. ()
 1. 2. $\bar{X}_w = \frac{\sum fx}{N}$ 3. $\bar{X}_w = A + \frac{\sum fd}{N}$ 4. $\bar{X}_w = A + \frac{\sum fd^1}{N} \times C$
66. గుణమధ్యమము గణించుటకు క్రింది సూత్రాన్ని ఉపయోగిస్తారు. ()
 1. $\frac{\log \frac{\sum fx}{N} - \log \frac{\sum fd}{N}}{\log \frac{\sum fd^1}{N} - \log \frac{\sum fd}{N}}$ 2. $GM = \text{Anti log } \frac{\sum fx}{N}$
 3. $GM = \text{Anti log } \frac{\sum fd}{N}$ 4. పైవేవీకావు
67. మధ్యగతం అనగా ()
 1. $M = \frac{N}{2}$ 2. 3. 4. $M = \frac{\sum fx}{N}$
68. దత్తాంశాన్ని నాలుగు భాగాలుగా విభజించిన మానాన్ని ఈ క్రింది విధంగా పిలుస్తారు ()
 1. శతాంశం 2. దశాంశం 3. చతుర్థాంశం 4. పైవేవీకావు
69. దత్తాంశాన్ని 10 సమభాగాలుగా విభజించిన మానాన్ని ఈ విధంగా పిలుస్తారు ()
 1. శతాంశం 2. దశాంశం 3. చతుర్థాంశం 4. పైవేవీకావు

61.(2) 62.(1) 63.(2) 64.(4) 65.(1) 66.(1) 67.(2) 68.(3) 69.(2)

ECONOMY

70. దత్తాంశాన్ని 100 సమభాగాలుగా విభజించిన మానాన్ని ఈ విధంగా పిలుస్తారు ()

1. శతాంశం 2. దశాంశం 3. చతుర్థాంశం 4. పైవేవీకావు

71. ఒక పంపిణీనందు గరిష్ట విలువకు, కనిష్ట విలువకుగల వ్యత్యాసాన్ని ఈ విధంగా చెప్పవచ్చు. ()

1. అంకమధ్యమము 2. మధ్యగతం 3. బాహుళకం 4. వ్యాప్తి

72. ఊహించిన సగటునుండి ప్రామాణిక విచలనం సూత్రం ఏది? ()

1. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum fd^2}{N} - \left(\frac{\sum fd}{N}\right)^2}$ 2. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum fd^2}{N}\right) \times C}$
3. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum fd^2}{N}\right) \times C}$ 4. పైవేవీకావు

73. సోపాన విచలన పద్ధతి ద్వారా ప్రామాణిక విచలనాన్ని క్రిందిసూత్రం సహాయంతో గణిస్తారు ()

1. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N}}$ 2. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum fd^2}{N} - \left(\frac{\sum fd}{N}\right)^2} \times C$
3. $\sigma = \sqrt{\frac{\sum d^2}{N} - \left(\frac{\sum fd^2}{N}\right) \times C}$ 4. పైవేవీకావు

74. లారెంజ్ వక్రరేఖ సహాయంతో దీనిని అధ్యయనం చేయవచ్చు ()

1. సహకకకసంబంధం 2. సూచీ సంఖ్యలను 3. సగటులను 4. విస్తరణమానాలను

75. చలరాశులమధ్యగల సంబంధ స్థాయిని నిర్ణయించుటకు ఉపయోగపడే విశ్లేషణ ఏది? ()

1. విస్తరణమానాలు 2. సూచీ సంఖ్యలు 3. సహసంబంధం 4. సగటులు

76. సూచీ సంఖ్యలను గణించుటలో లాస్సెయర్ ఉపయోగించిన పద్ధతి ()

1. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0} \times 100$ 2. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100$
3. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times 100$ 4. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1} \times 100$

77. సూచీ సంఖ్యలను గణించుటలో పాశ్చే (Paache) పద్ధతి ఏది? ()

1. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_1} \times 100$ 2. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$
3. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1 + \sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_1 + \sum P_0 Q_0} \times 100$ 4. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1} \times 100$

70.(1) 71.(4) 72.(1) 73.(2) 74.(4) 75.(3) 76.(3) 77.(2)

ECONOMY

78. సూచీ సంఖ్యల గణనలో జౌలే పద్ధతి ఏది? ()

1. $P_{01} = \sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1}} \times 100$	2. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1} \times 100$
3. $P_{01} = \frac{\frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1}}{2} \times 100$	4. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100$

79. సూచీ సంఖ్యలు గణనలో ఫిషర్ ఆదర్శ సూచీ పద్ధతి ఏది? ()

1. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1} \times 100$	2. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100$
3. $P_{01} = \sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1}} \times 100$	4. పైవేవీకావు

80. మార్షల్ - ఎడ్జ్ వర్త్ పద్ధతిలో సూచీ సంఖ్యల గణనకు సూత్రం ()

1. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1} \times 100$	2. $P_{01} = \frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$
3. $P_{01} = \frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100$	4. $P_{01} = \frac{P_1}{Q_1} \times 100$

81. క్రింది వాటిలో ఏది స్థాన సగటు ()

1. అంకమధ్యమము 2. మధ్యగతం 3. హరమధ్యమము 4. గణమధ్యమము

82. ఓజివ్ (Ogive) వక్రరేఖ దీనిని గుర్తించడానికి సహాయపడును ()

1. అంకమధ్యమము 2. మధ్యగతం 3. హరమధ్యమము 4. గణమధ్యమము

83. చతుర్థాంశంలో ఎన్ని చతుర్థాంకాలు ఉంటాయి ()

1. రెండు 2. మూడు 3. నాలుగు 4. ఐదు

84. 15 మంది విద్యార్థులు గల తరగతిలో 5 గురు విద్యార్థులు పరీక్ష తప్పిరి. పరీక్షలో ఉత్తీర్ణులైన వారి మార్కులు ఈ విధంగా ఉన్నాయి. 9, 6, 7, 8, 8, 9, 6, 5, 4, 7 అయిన మొత్తం 15 మంది విద్యార్థుల మధ్యగతం ఎంత?

1. 4 2. 5 3. 6 4. 7 ()

85. "Mode" (బాహుళకం) అనే పదం ఏ భాష నుండి ఆవిర్భవించింది? ()

1. ఫ్రెంచ్ 2. లాటిన్ 3. గ్రీక్ 4. జర్మన్

86. వ్యాప్తిదేనిని కొలుచును. ()

1. సగటులను 2. విస్తరణమానాలను 3. సహ-సంబంధంను 4. సూచీసంఖ్యలను

78. (3)	79. (3)	80. (1)	81. (2)	82. (4)	83. (2)	84. (3)	85. (1)	86. (2)
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ECONOMY

87. అత్యధిక విలువ - అత్యల్ప విలువ

అత్యధిక విలువు + అత్యల్ప విలువ ()
1. వ్యాప్తి 2. వ్యాప్తి గుణకం 3. చతుర్థాంశ విచలన గుణకం 4. సూచీ సంఖ్యలు
88. ఉన్ని దుస్తుల అమ్మకానికి దైనిక ఉష్ణోగ్రతకు ఏ రకమైన సంబంధం ఉంటుంది? ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం
3. సహసంబంధం వుండదు 4. పైవేవీకావు
89. వర్షపాతంనకు మరియు పంటలు పండుటకు ఈ సహసంబంధం వుండును. ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం
3. సహసంబంధం వుండదు 4. పైవేవీకావు
90. ధరించే దుస్తుల రంగుకు, స్త్రీ తెలివితేటలకు గల సంబంధం ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం
3. సహసంబంధం వుండదు 4. పైవేవీకావు
91. జీవిత బీమా (Life Insurance) లో పాలసీదారుని వయస్సుకు కట్టవలసిన ప్రీమియంకు వున్న సంబంధం ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం
3. సహసంబంధం వుండదు 4. పైవేవీకావు
92. నిరుద్యోగ సూచీ (Unemployment Index) కి సామాన్య మానవుని కొనుగోలు శక్తికి గల సంబంధం ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం
3. సహసంబంధం వుండదు 4. పైవేవీకావు
93. సాధారణ పరిస్థితులలో వస్తు ధరకు, దాని డిమాండుకు గల సహసంబంధం. ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం
3. సహసంబంధం వుండదు 4. పైవేవీకావు
94. సహసంబంధ గుణకం ()
1. ధనాత్మకంగా ఉండకపోవచ్చు 2. రుణాత్మకంగా ఉండకపోవచ్చు
3. సహసంబంధం వుండదు 4. ధనాత్మకంగా గాని రుణాత్మకంగా గాని ఉండవచ్చు
95. “ఆర్థిక మార్పులను కొలిచే భారమితి” (Barometers) గా క్రింది వానిలో దేనిని అభివర్ణిస్తారు? ()
1. సగటులు 2. సహసంబంధం 3. విస్తరణమానం 4. సూచీ సంఖ్యలు
96. సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఏది ఉత్తమమైన సగటు. ()
1. మధ్యగతం 2. గుణమధ్యమం 3. బాహుళకం 4. అంకమధ్యమం
97. పాశ్చే (Paasche) సూచీ సంఖ్య దీనిపై ఆధారపడును. ()
1. ఆధార సంవత్సర పరిమాణం 2. ప్రస్తుత సంవత్సర పరిమాణం
3. ప్రస్తుత మరియు ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలపై 4. పైవేవికావు

87.(2) 88.(2) 89.(1) 90.(3) 91.(1) 92.(2) 93.(2) 94.(4) 95.(4)
96.(2) 97.(2)

ECONOMY

98. ఫిషర్ ఆదర్శ సూచీ సంఖ్యలు. ()
 1. లాస్పెయర్, పాశ్చే సూచీ సంఖ్యల మధ్యగతం 2. లాస్పెయర్, పాశ్చే సూచీ సంఖ్యల అంకమధ్యమం
 3. లాస్పెయర్, పాశ్చే సూచీ సంఖ్యల గుణమధ్యమం 4. పైవేవీకావు
99. చక్రీయ పరీక్ష $P_1P_2P_3$ అనే 3 సూచీలున్నప్పుడు సర్క్యులర్ టెస్ట్ దీనిని సంతృప్తి పరుచును ()
 1) $P_{12} \times P_{23} \times P_{31} = 0$ 2) $P_{12} \times P_{23} \times P_{31} = 1$ 3) $P_{21} \times P_{32} \times P_{31} = 1$ 4) పైవేవీకావు
100. "Circular Test" దీనిని సంతృప్తిపరుచును. ()
 1. సామాన్య సమిష్టి పద్ధతి 2. లాస్పెయర్ సూచీ సంఖ్య 3. పాశ్చేసూచీ సంఖ్య 4. ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య
101. కార్లెపియర్సన్ సహసంబంధ గుణకం వేటి వేటిమధ్య ఉండును? ()
 1) -2 నుండి +2 2) 0నుండి +1 3) -1 నుండి +1 4) పైవేవీకావు
102. ఆధార సంవత్సరం (Base period) ఎల్లప్పుడు ఈ విధంగా ఉండును ()
 1. జీవన వ్యయం(cost of living) 2. వినియోగదారుడు (consumer)
 3. కారకాల పరివర్తన 4. సాధారణ (normal)
103. లాస్పెయర్, పాశ్చే సూచీ సంఖ్యలకు ఏసగటునుగణిస్తే ఫిషర్ ఆదర్శసూచీ వచ్చును ()
 1. Factor reversal 2. గుణమధ్యమం 3. మధ్యగతం 4. హరమధ్యమం
104. కుటుంబ బడ్జెట్ పద్ధతి ద్వారా ఈ ధరల సూచీసంఖ్యను గణిస్తారు ()
 1. టోకుధరలు 2. చిల్లరధరలు 3. వినియోగదారుల ధరలు 4. పైవేవీకావు
105. ఈ క్రింది వానిలో ఏది ఒప్పు ()
 1. $AM \leq GM \leq HM$ 2. $AM > GM > HM$ 3. $AM \geq GM \geq HM$ 4. $HM \geq GM \geq AM$
106. విచలనాల వర్గాల అంకమధ్యమము యొక్క వర్గమూలాన్ని ఈవిధంగా పిలుస్తారు. ()
 1. సగటు విచలనం 2. ప్రామాణిక విచలనం 3. గుణమధ్యమం 4. చతుర్థాంశ విచలనం
107. అంకమధ్యమం నుంచి తీసిన విచలనాల మొత్తం ()
 1) 1 2) ∞ 3) 0 4) పైవేవీకావు
108. Ogive is a (ఓజివ్ రేఖ) ()
 1. పౌనఃపున్య బహుభుజి (frequency polygon) 2. సంచిత పౌనఃపున్య వక్రరేఖ
 3. లైన్ డయాగ్రామ్ (line diagram) 4. పైవేవీకావు
109. ఒకశ్రేణి యొక్క మధ్యగతం 10. ఈ శ్రేణికి 5, 20 అనే రెండుచరరాశులు అదనంగా కలిపినవి. అట్లాంటప్పుడు నూతన శ్రేణిలో మధ్యగతం. ()
 1) 9 2) 20 3) 7 4) 10
110. 13 మంది విద్యార్థులు గల సమూహంలో 4 గురు పరీక్ష తప్పిరి. ఉత్తీర్ణులు అయినవారు మార్కులు ఈ విధంగా వున్నాయి. 41, 57, 38, 61, 36, 35, 71, 50 మరియు 40. అయినచో మధ్యగతం మార్కు ఎంత? ()
 1) 40 2) 50 3) 41 4) 38

98.(3) 99.(2) 100.(1) 101.(3) 102.(4) 103.(2) 104.(3) 105.(3)
 106.(2) 107.(3) 108.(2) 109.(4) 110.(4)

ECONOMY

111. 9 మంది విద్యార్థుల అంకమధ్యమం 100. 6 గురు విద్యార్థుల అంకమధ్యమం 80. అయినచో మొత్తం 15 మంది ఉమ్మడి సగటు ఎంత? ()
 1. 100 2. 80 3. 90 4. 92
112. ఒక సౌష్ఠవ దత్తాంశంలో $Q_1 = 20, Q_3 = 40$ అయితే P_{50} ఎంత ? ()
 1. 40 2. 20 3. 30 4. పైవేవీకావు
113. ఒక సౌష్ఠవ దత్తాంశంలో $P_{25} = 40, P_{75} = 60$ అయినా మధ్యగతం ఎంత? ()
 1. 50 2. 40 3. 60 4. 100
114. ఈ క్రింది సగటులలోరెడీమేడ్ దుస్తుల సైజును నిర్ణయించుటలోవిది సరియైన సగటు. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. బాహుళకం 4. గుణమధ్యమం
115. మామిడిపండ్ల పరిమాణం నిర్ణయించుటకు సుమారుగా సరైన సగటు ఏది? ()
 1. బాహుళకం 2. మధ్యగతం 3. అంకమధ్యమం 4. గుణమధ్యమం
116. గుణాత్మక అంశాలు గణించుటకు ఉపయోగపడే సగటు. ()
 1. A.M 2. GM 3. H.M. 4. Median
117. దీని నుంచి తీసుకున్న విచలనాల మొత్తం "0"కు సమానంగా వుండును. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. మధ్యగతం 4. బాహుళకం
118. విపరీత అంశాల (Extreme observation) చే ఎక్కువగా ప్రభావితం అయ్యే సగటు. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. మధ్యగతం 4. బాహుళకం
119. ఎక్కువ స్థిరత్వం కలిగిన సగటు ఏది? (Most stable) ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. మధ్యగతం 4. బాహుళకం
120. 6, 3, 8, 9, 5, 7ల మధ్యగతం ఎంత? ()
 1. 5.5 2. 6.0 3. 6.5 4. 7
121. క్రింది సగటులలోవిది గణిత సగటుకాదు. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. భారిత అంకమధ్యం 4. మధ్యగతం
122. ఒక దత్తాంశంలో అంకమధ్యమం, మధ్యగతం, బాహుళకం సమానంగా వుంటే దానిని ఈ విధంగా పిలువవచ్చు. ()
 1. సౌష్ఠవ దత్తాంశం 2. అసౌష్ఠవ దత్తాంశం 3. ఋణాత్మక వైషమ్యం 4. ధనాత్మక వైషమ్యం
123. 5వ దశాంశం అనగా ()
 1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. సగటు విచలనం 4. ప్రామాణిక విచలనం
124. కేంద్రస్థానపు కొలతలను ఏ రకమైన సగటులుగా పిలుస్తారు. ()
 1. ప్రధమశ్రేణి 2. ద్వితీయ శ్రేణి 3. తృతీయ శ్రేణి 4. పైవేవీకావు
125. ఒక పంపిణీలో ప్రతి విలువకు ఒక స్థిరమైన సంఖ్యను చేరిస్తే ఆ పంపిణీ అంకమధ్యమం ()
 1. అంకమధ్యమం విలువ మారదు 2. అదే స్థిర సంఖ్యను పూర్వ అంకమధ్యమమునకు కలపాలి
 3. అదే స్థిర సంఖ్యను అంకమధ్యమమునకు తీసివేయాలి 4. పైవేవీకావు

111.(4)	112.(3)	113.(1)	114.(3)	115.(1)	116.(4)	117.(1)	118.(1)	119.(1)
120.(3)	121.(4)	122.(1)	123.(2)	124.(1)	125.(2)			

ECONOMY

126. ఒక తరగతి బాలురుసగటు వయస్సు 20 సంవత్సరాలు. 2 సంవత్సరాల తరువాత వారి వయస్సు ()
 1. మిగతావి స్థిరం 2. 18 సం. 3. 22 సం. 4. పైవేవీకావు
127. హిస్టోగ్రామ్ ద్వారా ఈ సగటును గణించవచ్చు. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. మధ్యగతం 4. పైవేవీకావు
128. ఈ క్రింది వానిలో ఏది సరైనది కాదు. ()
 1. మధ్యగతాన్ని రేఖాచిత్రం ద్వారా నిర్ణయించవచ్చును
 2. ప్రతిచయన చాంచల్యంలకు అంకమధ్యమం తక్కువగా ప్రభావితం అగును
 3. కేంద్రస్థానపు కొతలలో ఎల్లప్పుడూ అంకమధ్యమము చాలా ఉత్తమమైన కొలమానము
 4. వివృతాంత తరగతులలో మధ్యగతాన్ని గణించవచ్చు
129. క్రింది వాక్యములలో ఏది సరైనది ()
 1. అంకమధ్యమము నుంచి తీసుకున్న విచలనాల మొత్తం "0"కు సమానంగా ఉండును
 2. సౌష్ఠవ దత్తాంశంలో అంకమధ్యమము = మధ్యగతం = బాహుళకం
 3. గుణాత్మక అంశాల నిర్ణయంలో మధ్యగతం సరైనది 4. పైవన్నియు
130. క్రింది వానిలో ఏది సరైనది. ()
 1. కేంద్రస్థానపు కొతలనే ప్రథమశ్రేణి సగటులందురు 2. Mode ను రేఖాచిత్రంలో హిస్టోగ్రామ్ ద్వారా చూపవచ్చు
 3. $AM = \text{మధ్యగతం} = \text{బాహుళకం}$ సమానంగా వుంటే ఆ దత్తాంశాన్ని సౌష్ఠవ దత్తాంశం అందురు
 4. దత్తాంశంలోని మధ్యగతం సగభాగాన్ని సూచించెను
 1) 1, 2 మరియు 3 2) 2, 3 మరియు 4 3) 1, 2 మరియు 4 4) పై నాలుగూ
131. ఎక్కువసార్లు పునరావృతం అయిన సంఖ్యయే ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. మధ్యగతం 4. బాహుళకం
132. చతుర్థాంశాలను రేఖాచిత్రంలో చూపుటకు ఉపయోగించేది. ()
 1. హిస్టోగ్రామ్ 2. తక్కువ ఓజివ్ 3. హిస్టోరిగ్రామ్ 4. పైవేవీకావు
133. 50 శతాంశం అనగా ()
 1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. 2వ చతుర్థాంశం 4. బాహుళకం
134. 5వ దశాంశం అనగా ()
 1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. 2వ చతుర్థాంశం 4. బాహుళకం
 1) 1 మరియు 2 2) 2 మరియు 3 3) 3 మరియు 4 4) 2 మాత్రమే
135. క్రింది వాటిలో సరైన స్టేట్మెంట్ ఏది ()
 1. వివృతాంత తరగతులలో గల వర్గీకృత దత్తాంశానికి మధ్యగతాన్ని గణించవచ్చు
 2. అంత్య విలువల ప్రభావం మధ్యగతంపై వుంటుంది
 3. అంకమధ్యమం ఎల్లప్పుడూ కేంద్రస్థానపు కొతలలోకెల్లా ముఖ్యమైనది
 4. శ్రేణి యందు ఏదైన విలువ తప్పినను అంకమధ్యమమును మనం గణించవచ్చును

126.(3) 127.(2) 128.(3) 129.(4) 130.(4) 131.(4) 132.(2) 133.(2) 134.(2)
 135.(1)

ECONOMY

136. క్రిందివాటిలో ఏది గణిత సంబంధమైన సగటు కాదు ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. హరమధ్యమం 4. మధ్యగతం
137. 50 మంది విద్యార్థుల మధ్యగతం 60. అయితే మధ్యగతం గణించిన తరువాత ఒక విద్యార్థి మార్కులు 75కి బదులు 65గా గణించడమైనది అని తెలిసింది. అయితే సరైన మధ్యగతం ఎంత? ()
 1. 60 2. 61 3. 60.2 4. 58.8
138. శ్రేణిలో ప్రతి అంశంపై ఆధారపడే విస్తరణమానము ఏది? ()
 1. వ్యాప్తి 2. ప్రామాణిక విచలనం 3. చతుర్థాంశ విచలనం 4. పైవన్నియు
139. వివృతాంత తరగతులలో కూడా గణించగలిగే విస్తరణమానం ఏది? ()
 1. వ్యాప్తి 2. ప్రామాణిక విచలనం
 3. మార్గమిక విచలనం 4. చతుర్థాంశ విచలనం
140. ప్రామాణిక విచలనాన్ని ఎల్లప్పుడూ దీనిద్వారానే గణిస్తారు. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. మధ్యగతం 4. గుణమధ్యమం
141. క్రిందివాటిలో దేనిని కనిష్ట విలువ, గరిష్ట విలువ ఆధారంగా గణిస్తారు. ()
 1. చతుర్థాంశ విచలనం 2. వ్యాప్తి 3. ప్రామాణిక విచలనం 4. బాహుళకం
142. మార్గమిక విచలనం ఎప్పుడూ ()
 1. S.D కన్నా తక్కువ 2. S.D. కన్నా ఎక్కువ
 3. S.D. తో సంబంధం లేదు 4. ప్రామాణిక విచలనం నకు సమానంగా వుండును
143. విచరణ గుణకం (co-efficient of variation) $100 \times \frac{\sigma}{\bar{x}}$ ()
 1. 2. 3. $\frac{\sigma}{\bar{x}} \times 100$
144. చతుర్థాంశ విచలనం దీనిపై ఆధారపడును. ()
 1. 50% కంటే ఎక్కువ అంశాలపై 2. 25% కంటే తక్కువ అంశాలపై
 3. 25% కంటే ఎక్కువ అంశాలపై 4. మధ్యలోగల 50 అంశాలపై
145. కేంద్ర స్థానపు కొలతలనుంచి తీసుకున్న విచలనాలు అంకమధ్యం ()
 1. S.D 2. M.D (Mean Deviation) 3. విస్తృతి 4. చతుర్థాంశ విచలనం
146. అంతర చతుర్థాంశ వ్యాప్తి ఎన్ని అంశాలను మినహాయించును? ()
 1. 50% విలువలు 2. 100% విలువలు 3. 25% విలువలు 4. పైవేవీకావు
147. వేటి విశ్వసనీయతను గణించుటకు విస్తరణమానాలను ఉపయోగిస్తారు ()
 1. సగటు 2. వేరియబిలిటీ 3. మధ్యగత తరగతి 4. పైవేవీకావు
148. అంకమధ్యం $\pm 3\sigma$ అనేది సామాన్య వక్రరేఖలో ఎంత విస్తీర్ణం ()
 1. 90% అంశాలు 2. 99% అంశాలు 3. 95% అంశాలు 4. పైవేవీకావు

136.(4)	137.(1)	138.(2)	139.(4)	140.(1)	141.(2)	142.(1)	143.(4)	144.(4)
145.(2)	146.(1)	147.(1)	148.(2)					

ECONOMY

149. ఒక సౌష్ఠవ దత్తాంశంలో $Q_1 = 25$ మరియు $Q_3 = 45$ అయిన మధ్యగతం ఎంత? ()
 1) 20 2) 25 3) 35 4) పైవేవీకావు
150. మధ్యగతం అనగా ()
 1. 4వ దశాంశం 2. 50వ శతాంశం 3. 8వ దశాంశం 4. 75వ శతాంశం
151. ఏ విస్తరణమానం విపరీత అంశాలచే తక్కువగా ప్రభావితమగును. ()
 1. S.D 2. Range 3. Mean Deviation 4. Q.D
152. మరియు అయినచో విచరణ గుణకం (Co-efficient of Variation (CV)) ఎంత? ()
 1) 200% 2) 25% 3) 50% 4) 75%
153. విపరీత అంశాలచే ఎక్కువగా ప్రభావితం అయ్యేది. ()
 1. ప్రామాణిక విచలనం 2. చతుర్థాంశక విచలనం 3. మార్గమిక విచలనం 4. వ్యాప్తి
154. క్రిందివానిలో ఏది సాపేక్ష విస్తరణమానం ()
 1. విస్తృతి 2. ప్రామాణిక విచలనం 3. వ్యాప్తి 4. విచరణ గుణకం
155. 10, 12, 18, 14, 15, 7, 17, 20ల యొక్క వ్యాప్తి ఏది? ()
 1) 9 2) 10 3) 12 4) 13
156. ఇవ్వబడిన అంశాలలో రెండు అంశాలపై మాత్రమే ఆధారపడే కొలమానం ఏది? ()
 1. అంకమధ్యమం 2. సగటు విచలనం 3. ప్రామాణిక విచలనం 4. వ్యాప్తి
157. విపరీత అంశాలచే ప్రభావితం కానిది ()
 1. వ్యాప్తి 2. అంకమధ్యమం 3. S.D 4. మధ్యగతం
158. దత్తాంశంలో ప్రతి విలువకు స్థిర సంఖ్య K నుకలిపితే, దాని వ్యాప్తి ఈ విధంగా ఉండును ()
 1. వ్యాప్తి ఇంతకుముందువలె వుంటుంది
 2. ముందు వ్యాప్తికి K అనే స్థిర సంఖ్యను తీసివేయాలి
 3. ముందు వ్యాప్తికి K అనే స్థిర సంఖ్యనుకలపాలి 4. K అనే స్థిర సంఖ్యకు సమానం
159. ఒక దత్తాంశంలో విస్తరణ లేనపుడు క్రిందివానిలో సరియైనది ()
 1. అన్నిగణిత, స్థాన సగటులు సమానం
 2. అన్ని గణిత సగటులు సమానం కాని స్థాన సగటులు సమానం కావు
 3. అన్నిస్థాన సగటులు సమానం కానీ గణిత విలువలు సమానం కావు 4. పైవేవీకావు
160. క్రింది విస్తరణ మానములలో దేనిని "Root Mean Square deviation" అంటారు ()
 1. వ్యాప్తి 2. చతుర్థాంశ విచలనం 3. ప్రామాణిక విచలనం 4. సగటు విచలనం
161. క్రిందివానిలో దేనికి ఉమ్మడి గణిత విలువను గణించలేం (cannot be combined mathematically) ()
 1. ప్రామాణిక విచలనం 2. అంకమధ్యమం 3. గుణమధ్యమం 4. మధ్యగతం

149.(3)	150.(2)	151.(4)	152.(3)	153.(4)	154.(4)	155.(4)	156.(4)	157.(4)
158.(1)	159.(1)	160.(3)	161.(4)					

ECONOMY

162. సగటు విచలనం ఎప్పుడు. ()
 1. ప్రామాణిక విచలనం కంటే ఎక్కువ 2. ప్రామాణిక విచలనంతో సమానంగా వుండును
 3. ప్రామాణిక విచలనం కంటే తక్కువ 4. పైవేవీకావు
163. లోని అంశాలు. ()
 1) 58.26%వ అంశం 2) 68.27%వ అంశం 3) 31.74%వ అంశం 4) 41.74%వ అంశం
164. ఒక శ్రేణిలో విచరణ గుణకం (coefficient of variation) 64 మరియు అంకమధ్యమం 10 అయిన ప్రామాణిక విచలనం ఎంత? ()
 1) 6.4 2) 5.4 3) 7.4 4) పైవేవీకావు
165. ఈ క్రింది అంశములలో ఏది సరైనది? ()
 ఎ. మాధ్యమిక విచలనంలో, మధ్యగతం నుంచి తీసుకున్న విచలనాలు కనిష్టంగా ఉంటాయి
 బి. అంకమధ్యమం నుంచి తీసుకున్న విచలనాల వర్గాల మొత్తం కనిష్టం
 సి. ప్రామాణిక విచలనం నిరపేక్ష కొలమానం
 డి. ప్రామాణిక విచలనం, ప్రామాణిక విచలన గుణకం రెండూ ఒకే యూనిట్‌లో వ్యక్తపరచబడును
 1. ఎ, బి మరియు సి 2. బి, సి మరియు డి 3. ఎ, బి మరియు డి 4. ఎ, సి మరియు డి
166. వ్యాప్తి గుణకంను ఈ విధంగా నిర్వచించవచ్చు. ()
 1. 2. 3. 4.
167. "Inter quartile Range (అంతర్ చతుర్థాంశము)"ని ఈ విధంగా చెప్పవచ్చు. ()
 1. $Q_3 - Q_1$ 2. 3. $\frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1}$ 4. పైవేవీకావు
168. చతుర్థాంశ విచలనంను ఈ విధంగా నిర్వచించవచ్చు. ()
 1. $Q_3 - Q_1$ 2. 3. $\frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1}$ 4. పైవేవీకావు
169. చతుర్థాంశ విచలనం గుణకం ఈ విధంగా చెప్పవచ్చును. ()
 1. $Q_3 - Q_1$ 2. 3. $\frac{Q_3 - Q_1}{Q_3 + Q_1}$ 4. పైవేవీకావు
170. దైనందిక ఉష్ణోగ్రతలలో వ్యత్యాసాలను దీనిద్వారా లెక్కిస్తారు. ()
 1. వ్యాప్తి 2. చతుర్థాంశ విచలనం 3. మాధ్యమిక విచలనం 4. ప్రామాణిక విచలనం
171. సౌష్ఠవ పంపిణీ (Symmetrical distribution) కి చెంది సరియైనది. ()
 1. $Q_3 -$ మధ్యగతం = మధ్యగతం $- Q_1$ 2. మధ్యగతం = $Q_1 +$ చతుర్థాంశ విచలనం
 3. మధ్యగతం = $Q_3 -$ చతుర్థాంశ విచలనం 4. పైవన్నియును

162.(3) 163.(2) 164.(1) 165.(1) 166.(1) 167.(1) 168.(2) 169.(3) 170.(1)
 171.(4)

ECONOMY

172. సగటు విచలనం (MD) ను ఈ విధంగా నిర్వచించవచ్చును. ()
1. $\frac{\sum f |dx|}{n}$ 2. $\frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n}$ 3. $\sqrt{\frac{\sum dx_1^2}{n}}$ 4. $\frac{\sum f_1 x_i^2}{\sum f}$
173. సగటు విచలనంను దేనినుంచి లెక్కిస్తారు. ()
1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. బాహుళకం 4. పైవేన్నీయు
174. "Average deviation" ను ఈ విధంగా కూడా పిలుస్తారు. ()
1. Mean deviation 2. Standard deviation 3. Quartile deviation 4. పైవేవీకావు
175. ప్రామాణిక విచలనంను దేనినుండి లెక్కిస్తారు. ()
1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. బాహుళకం 4. పైవేవీకావు
176. విచరణ గుణకం (Coefficient of variation) ఈ విధంగా చెప్పవచ్చు. ()
1. $\frac{\text{Mean}}{\text{MD}} \times 100$ 2. $\frac{\text{MD}}{\text{Mean}} \times 100$ 3. $\frac{\text{Mean}}{\text{SD}} \times 100$ 4. $\frac{\text{SD}}{\text{Mean}} \times 100$
177. ఒక సామాన్య వక్రరేఖలో అంకమధ్యమం ± 1 ప్రామాణిక విచలనం ($\bar{x} \pm 1\sigma$) ఎంత విస్తీర్ణంను చూపును. ()
1. 68.27%వ అంశం 2. 95.45%వ అంశం 3. 99.99%వ అంశం 4. 99.73%వ అంశం
178. సామాన్య వక్రరేఖలో అంకమధ్యమం ± 2 ప్రామాణిక విచలనం ($\bar{x} \pm 2\sigma$) ఎంత విస్తీర్ణంను చూపును. ()
1. 68.27%వ అంశం 2. 95.45%వ అంశం 3. 99.99%వ అంశం 4. 99.73%వ అంశం
179. సామాన్య వక్రరేఖలో అంకమధ్యమం ± 3 ప్రామాణిక విచలనం ($\bar{x} \pm 3\sigma$) ఎంత విస్తీర్ణంను చూపును. ()
1. 68.27%వ అంశం 2. 95.45%వ అంశం 3. 99.99%వ అంశం 4. 99.73%వ అంశం
180. సహసంబంధ గుణకం (Coefficient of correlation). ()
1. దీనికి పరిమితి లేదు 2. ఒకటికంటే తక్కువ 3. ఒకటి కంటే ఎక్కువ 4. పైవేవీకావు
181. సహసంబంధ గుణకంలో గరిష్ట ధనాత్మక విలువ (Maximum Positive value). ()
1. 0.50 2. 1.00 3. 2.00 4. గరిష్ట విలువ లేదు
182. సహసంబంధ గుణకంలో కనిష్ట విలువ. ()
1. 1.00 2. 0 3. - 1.00 4. ఏదీకాదు
183. ధరకు, డిమాండ్‌కు గల సహసంబంధం. ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం 3. ఎ మరియు బి 4. పైవేవీకాదు
184. సహసంబంధం ధరకు, సప్లయ్‌కు ఏ విధంగా ఉంటుంది? ()
1. ధనాత్మక సహసంబంధం 2. రుణాత్మక సహసంబంధం 3. ఎ మరియు బి 4. పైవేవీకాదు
185. x మరియు y ల మధ్య సహసంబంధ గుణకం 0.75 అయిన వాటి మధ్య ఏ విధమైన సహసంబంధం వుండినట్లు. ()
1. ధనాత్మక మరియు సంపూర్ణ సంబంధం 2. ధనాత్మకం, కాని సంపూర్ణం కాదు 3. రుణాత్మకం మరియు సంపూర్ణం 4. రుణాత్మకం, కాని సంపూర్ణం కాదు

172.(1)	173.(4)	174.(1)	175.(1)	176.(4)	177.(1)	178.(2)
179.(4)	180.(4)	181.(2)	182.(3)	183.(2)	184.(1)	185.(2)

ECONOMY

186. x, y ల మధ్య సహసంబంధ గుణకం -1.00 అయిన వాటి మధ్య సంబంధం ఈ విధంగా ఉంది. ()

1. ధనాత్మకం మరియు సంపూర్ణ సంబంధం 2. ధనాత్మకం కాని సంపూర్ణం కాదు
3. రుణాత్మకం మరియు సంపూర్ణం 4. రుణాత్మకం కాని సంపూర్ణం కాదు

187. ఈ క్రింది వాటిలో ఏది సరైనది. ()

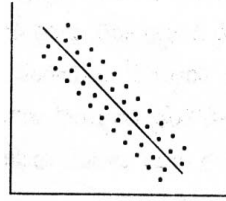
- ఎ. రుణాత్మక సహసంబంధం అనగా రెండు చలరాశులు తగ్గుట.
బి. ధనాత్మక సహసంబంధం అనగా రెండు చలరాశులు పెరుగుట.
సి. రెండు చలరాశులలోని మార్పు దిశ, ఒకే విధంగా ఉంటే, ఆ రెండు చలరాశుల మధ్య ధనాత్మక సంబంధం కలిగి ఉన్నట్లు.

డి. రెండు చలరాశులు వ్యతిరేక దిశలో మారితే, వాని మధ్య రుణాత్మక సంబంధం ఉన్నట్లు.

1. ఎ మరియు బి 2. బి మరియు సి 3. సి మరియు డి 4. ఎ మరియు డి

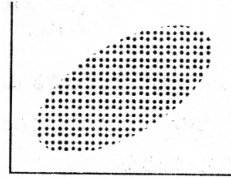
188. రేఖా చిత్రంలో x, y ల మధ్య సహసంబంధం. ()

1. సంపూర్ణ ధనాత్మకం
2. సంపూర్ణ రుణాత్మకం
3. అధిక ధనాత్మకం
4. అధిక రుణాత్మకం

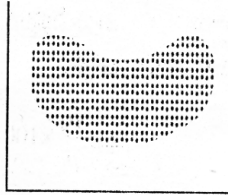
189. ఈ క్రింద ఇచ్చిన పటంలో సహసంబంధం x, y ల మధ్య ఏ విధంగా వుంది? ()

1. అధిక ధనాత్మకం
2. అధిక రుణాత్మకం
3. తక్కువ డిగ్రీ ధనాత్మక సహసంబంధం
4. తక్కువ డిగ్రీ రుణాత్మక సహసంబంధం

190. క్రింది వ్యాపక పటం x, y ల మధ్య సహసంబంధం. ()

1. అధిక డిగ్రీ ధనాత్మక సంబంధం
2. అల్ప డిగ్రీ ధనాత్మక సంబంధం
3. అధిక డిగ్రీ రుణాత్మక సంబంధం
4. సహసంబంధంలేదు

191. లాస్సెయర్ ధరల సూచీ సంఖ్యలో ఉపయోగించిన భారితం ఏది? ()

1. q_0 2. q_1 3. p_0 4. p_1

192. లాస్సెయర్ పరిమాణ సూచీ సంఖ్యలో భారితంగా ఉపయోగించినది. ()

1. q_0 2. q_1 3. p_0 4. p_1

193. పాస్చి (Paasche's) ధరల సూచీ సంఖ్యలో భారితముగా దేనిని సూచించును. ()

1. q_0 2. q_1 3. p_0 4. p_1

186.(3) 187.(3) 188.(4) 189.(3) 190.(4) 191.(1) 192.(3) 193.(2)

ECONOMY

194. పాశ్చిమ పరిమాణ సూచీ సంఖ్యలో భారతంగా దేనిని ఉపయోగించెను. ()
 1. q_0 2. q_1 3. p_0 4. p_1
195. ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలను భారతంగా ఉపయోగించిన భారత సమిష్టి సూచీ ఏది ()
 1. Laspayre's ధరల సూచీ 2. Passche's ధరల సూచీ
 3. Bowley's ధరల సూచీ 4. Fscher's ధరల సూచీ
196. ప్రస్తుత (వర్తమాన current year) సంవత్సర పరిమాణాలను భారతాలుగా ఉపయోగించిన భారత సమిష్టి సూచీ ఏది? ()
 1. Laspayre's ధరల సూచీ 2. Passche's ధరల సూచీ
 3. Bowley's ధరల సూచీ 4. Fscher's ధరల సూచీ
197. లాస్పేయర్ సూచీ, పాశ్చిమ సూచీల గుణ మధ్యమం. ()
 1. ఫిషర్ ఆదర్శ సూచిక 2. బౌలే సూచిక 3. మార్షల్, ఎడ్జ్‌వర్త్ సూచిక 4. పైవేవీకావు
198. క్రిందివానిలో తప్పుగా చెప్పబడినది. ()
 1. ఆధార సంవత్సరం సాధారణ సంవత్సరమై ఉండాలి
 2. సామాన్య సూచీ సంఖ్యల కంటే, భారత సూచీలు ఉత్తమమైనవి మరియు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యం కలిగినవి
 3. సూచీ సంఖ్యల నిర్మాణంలో ఉపయోగించే సగటులలో గుణ మధ్యమం ఉత్తమమైనది
 4. పాశ్చిమ తన సూచీ సంఖ్య నిర్మాణంలో ఆధార సంవత్సర పరిమాణాలను భారతాలుగా ఉపయోగించెను
199. సామాన్య సాపేక్షకాల సగటు సూచికకు సూత్రం ఏది? ()
 1. $\frac{\sum \frac{P_1}{P_0} \times 100}{N}$ 2. $\frac{\sum P_1}{\sum P_0} \times 100$ 3. $\frac{1}{N} \sum \frac{Q_1}{Q_0} \times 100$ 4. పైవేవీకావు
200. వినియోగ ధరల సూచీ దీనిని కొలవడానికి ఉపయోగపడును. ()
 1. చిల్లర ధరలలో మార్పు 2. టోకు ధరలలో మార్పు 3. పై రెండూనూ 4. పైవేవీకావు
201. సూచీ సంఖ్య దేనిని సూచించెను. ()
 1. నిరపేక్షమైన మార్పు 2. సాపేక్షమైన మార్పు 3. 1 మరియు 2 4. ఏదీకాదు
202. సాధారణ ధరల సూచీ యొక్క సూత్రం. ()
 1. $\frac{P_1}{P_0} \times 100$ 2. $\frac{P_0}{P_1} \times 100$ 3. 1 మరియు 2 4. పై రెండూ
203. విలువ సూచీ సంఖ్య (Value Index Number) కు సూత్రం. ()
 1. $\frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_0} \times 100$ 2. $\frac{\sum p_0 q_1}{\sum p_1 q_0} \times 100$ 3. $\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_1} \times 100$ 4. $\frac{\sum p_0 q_0}{\sum p_1 q_1} \times 100$
204. లాస్పేయర్స్ ధరల సూచీ సంఖ్య గణనకు సూత్రం. ()
 1. $\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0} \times 100$ 2. $\frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1} \times 100$
 3. $\frac{1}{2} \left[\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0} + \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1} \right] \times 100$ 4. $\frac{1}{2} \sqrt{\frac{\sum p_1 q_0}{\sum p_0 q_0} + \frac{\sum p_1 q_1}{\sum p_0 q_1}}$

194.(4)	195.(1)	196.(2)	197.(1)	198.(4)	199.(1)	200.(1)	201.(2)
202.(1)	203.(1)	204.(1)					

ECONOMY

205. ఫిషర్ ఆదర్శ సూచీ దీని ద్వారా పొందవచ్చు. ()

1. $\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times 100$

2. $\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$

3. $\frac{1}{2} \left[\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} + \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \right] \times 100$

4. $\sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}} \times 100$

206. పాశ్చీ ధరల సూచీ సంఖ్యకు సూత్రం. ()

1. $\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times 100$

2. $\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$

3. $\frac{1}{2} \left[\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} + \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \right] \times 100$

4. $100 \sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}}$

207. ఈ క్రింది వాటిలో బౌలే ధరల సూచీ సంఖ్య దేనిని తెలియజేయును. ()

1. $\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0} \times 100$

2. $\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$

3. $\frac{1}{2} \left[\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} + \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \right] \times 100$

4. $100 \sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}}$

208. జతపర్చండి. ()

ఎ. $\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$

1. మార్షల్, ఎడ్జ్‌వర్త్

బి. $\sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}} \times 100$

2. పాశ్చీ

సి. $\frac{\sum P_1 Q}{\sum P_0 Q} \times 100$

3. ఫిషర్

డి. $\frac{\sum P_1 (Q_0 + Q_1)}{\sum P_0 (Q_0 + Q_1)} \times 100$

4. కెళ్లీ

1. ఎ - 1, బి - 2, సి - 3, డి - 4

2. ఎ - 2, బి - 3, సి - 4, డి - 1

3. ఎ - 2, బి - 1, సి - 4, డి - 3

4. ఎ - 4, బి - 3, సి - 2, డి - 1

205.(4) 206.(2) 207.(3) 208.(2)

ECONOMY

209. ఈ క్రింది జతపరిచిన వాటిలో ఏది సక్రమమైనది కాదు. ()

1. $\frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \times 100$ - లాస్పియర్

2. $\sqrt{\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} \times \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1}} \times 100$ - ఫిషర్

3. $\frac{\sum P_1 Q_0 + \sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0 + \sum P_0 Q_1} \times 100$ - మార్షల్

4. $\frac{1}{2} \left[\frac{\sum P_1 Q_0}{\sum P_0 Q_0} + \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_1} \right] \times 100$ - బౌలే

210. A.M. కి సంబంధించి సరికానిది. ()

1. శ్రేణిలో ప్రతి విలువకు ఒక స్థిరసంఖ్యను కలిపితే, పాత అంకమధ్యమానికి అదే స్థిర సంఖ్యను చేర్చాలి
2. శ్రేణిలో ప్రతి విలువకు స్థిర సంఖ్యచే హెచ్చిస్తే, పాత అంకమధ్యమానికి అదే స్థిర సంఖ్యచే హెచ్చించాలి
3. అంకమధ్యమం నుంచి తీసిన విచలనాల మొత్తం సున్న
4. వివృతాంత (open ends) తరగతులలో కూడా A.M. ను గణించవచ్చు

211. "Upward Bias" తో ఇబ్బందిపడే సూచీ సంఖ్య ఏది? ()

1. Laspeyere's Index Number
2. Paasche's Index number
3. ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య
4. పైవేవీకావు

212. "Down ward Bias" తో ఇబ్బందిపడే సూచీ సంఖ్య ఏది? ()

1. Laspeyere's Index Number
2. Paasche's Index number
3. ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య
4. పైవేవీకావు

213. కాలపరివర్తన పరీక్ష రుజువు కాబడాలంటే. ()

1. $P_{01} \times P_{10} = 1$
2. $P_{01} \times Q_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0}$
3. $P_{01} \times P_{12} \times P_{20} = 1$
4. పైవేవీకావు

214. కారక పరివర్తన పరీక్ష దేనిని తెలుపును. ()

1. $P_{01} \times P_{10} = 1$
2. $P_{01} \times Q_{01} = \frac{\sum P_1 Q_1}{\sum P_0 Q_0}$
3. $P_{01} \times P_{12} \times P_{20} = 1$
4. పైవేవీకావు

209.(1) 210.(4) 211.(1) 212.(2) 213.(1) 214.(2)

ECONOMY

215. చక్రీయ పరీక్ష (Circular Test) దేనిని తెలుపును. ()

1. $P_{01} \times P_{10} = 1$	2. $P_{01} \times P_{01} = \frac{\sum P_1 q_1}{\sum P_0 q_0}$
3. $P_{01} \times P_{12} \times P_{20} = 1$	4. పైవేవీకావు

216. క్రింది వానిలో యూనిట్ టెస్టును సంతృప్తి పరచని సూచీ. ()

1. సామాన్య సమిష్టి సూచీ సంఖ్య	2. లాస్పెయర్ సూచీ సంఖ్య
3. బౌలె సూచీ సంఖ్య	4. ఫిషర్ సూచీ సంఖ్య

217. రెండు విలువల అంకమధ్యమం, గుణమధ్యమం 10 మరియు 8. అయినచో ఆ రెండు విలువలు ఏవి? ()

- 1) 11 మరియు 9 2) 12 మరియు 8 3) 14 మరియు 6 4) 16 మరియు 4

218. మధ్యగతం మరియు బాహుళకం రెండునూ. ()

1. గణిత సగటులు 2. స్థాన సగటులు 3. సంక్లిష్ట సగటులు 4. తరచుగా వచ్చే సగటులు

219. ఈ క్రిందివాటిలో ఏది మధ్యగతంకు సమానం అయినది? ()

1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. Q_2 4. గుణమధ్యమం

220. క్రింది వాటిలో సులభమైన విస్తరణ మానం ఏది? ()

1. చతుర్థాంశ విచలనం 2. మాధ్యమిక విచలనం 3. ప్రామాణిక విచలనం 4. వ్యాప్తి

221. ఈ క్రింది దానిని సక్రమంగా జతపరచండి. ()

లిస్ట్ - 1	<u>అక్షర</u>
E	లిస్ట్ - 2
ఎ. Quartile deviation		1. ప్రామాణిక విచలనంలో $\frac{4}{5}$ వ వంతు
బి. Mean deviation		2. ప్రామాణిక విచలనంలో వ వంతు
సి. 68.27% అంశాలు		3. అంకమధ్యమం
డి. 95.45% అంశాలు		4. అంకమధ్యమం
		5. అంకమధ్యమం

1) ఎ - 2, బి - 1, సి - 3, డి - 4	2) ఎ - 1, బి - 2, సి - 4, డి - 3
3) ఎ - 1, బి - 2, సి - 5, డి - 3	4) ఎ - 2, బి - 1, సి - 3, డి - 5

222. దత్తాంశంలోని వివిధ తరగతుల సంచిత పౌనఃపున్యాలను ఆధారంగా చేసుకొని గీయబడిన రేఖను ఏమంటారు? ()

1. సంచిత పౌనఃపున్య రేఖ (ఓజివ్)	2. సోపాన చిత్రం (హిస్టోగ్రామ్)
3. పిక్చోగ్రామ్	4. పైవన్నియును

215.(3) 216.(1) 217.(4) 218.(2) 219.(3) 220.(4) 221.(1) 222.(1)

ECONOMY

223. దత్తాంశంలోని వివిధ అంశాలకు వాటి ప్రాధాన్యతనుబట్టి భారాలను ఇస్తూ గణన చేయబడిన సగటును ఏమంటారు?
 1. అంకమధ్యమం 2. భారిత సగటు 3. సగటు విచలనం 4. పైవన్నియు ()
224. దత్తాంశంలోని విలువలను రెండు సమాన భాగాలు చేసేటప్పుడు వచ్చే విలువ.
 1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. మధ్యగతం 4. హారమధ్యమం ()
225. దత్తాంశంలో ఎక్కువసార్లు కనిపించే విలువ, ఎక్కువ పౌనఃపున్యాన్ని కలిగిన విలువ ఏది?
 1. అంకమధ్యమం 2. మధ్యగతం 3. హారమధ్యమం 4. బాహుళకం ()
226. ఇచ్చిన విలువల వ్యత్యమాల అంకగణిత సగటు యొక్క వ్యత్యమాన్ని ఇలా అంటారు.
 1. హారమధ్యమం 2. గుణ మధ్యమం 3. బాహుళకం 4. సగటు విచలనం ()
227. ఆరోహణ లేక అవరోహణ క్రమంలో అమర్చిన దత్తాంశాన్ని నాలుగు సమాన భాగాలుగా చేసే మూడు బిందువులు.
 1. దశాంశం 2. పంచమాంశం 3. చతుర్థాంశం 4. శతాంశం ()
228. దత్తాంశాన్ని అరోహణ లేక అవరోహణ క్రమంలో అమర్చినపుడు ఐదు సమాన భాగాలుగా చేసే నాలుగు బిందువులు.
 1. దశాంశం 2. పంచమాంశం 3. చతుర్థాంశం 4. శతాంశం ()
229. ఆరోహణ లేక అవరోహణ క్రమంలో అమర్చిన దత్తాంశాన్ని 8 సమాన భాగాలుగా చేసే ఏడు బిందువులు. ()
 1. దశాంశం 2. పంచమాంశం 3. అష్టాంశం 4. శతాంశం
230. అంకమధ్యమం లేక మధ్యగతం నుండి ప్రతి విలువకు గల విచలనం ధన, ఋణ గుర్తులను వదలివేస్తూ నిర్ణయించబడిన విస్తరణమానము. ()
 1. సగటు విచలనం 2. మాధ్యమ విచలనం
 3. ప్రామాణిక విచలనం 4. చతుర్థాంశ విచలనం
231. అంకమధ్యమం నుండి వచ్చిన విచలనాల వర్గాల యొక్క సగటు వర్గమూల విలువను ఏమంటారు? ()
 1. సగటు విచలనం 2. మాధ్యమ విచలనం
 3. ప్రామాణిక విచలనం 4. చతుర్థాంశ విచలనం
232. విభాజకం యొక్క స్వభావాన్ని, రూపు రేఖను తెలిపేది? ()
 1. సోపాన చిత్రం 2. వైషమ్యం 3. సామాన్య సంభావ్యతరేఖ 4. పైవన్నియు
233. మాధ్యమిక విచలనాన్ని సగటుచే భాగించగా లభించేది? ()
 1. వ్యాప్తి గుణకం 2. ప్రామాణిక విచలన గుణకం
 3. మాధ్యమ విచలన గుణకం 4. చతుర్థాంశ విచలన గుణకం
234. ప్రామాణిక విచలన వర్గమును ఏమంటారు? ()
 1. వైషమ్యం 2. విచరణం 3. బహుభుజి 4. విస్తృతి

223.(2)	224.(3)	225.(4)	226.(1)	227.(3)	228.(2)	229.(3)	230.(2)
231.(3)	232.(2)	233.(3)	234.(4)				

ECONOMY

235. రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ చలనాల మధ్య ఉన్న సంబంధాన్ని తెలియజేయడానికి ఉపయోగించే గణాంక సాధనం. ()
 1. సహసంబంధం 2. మధ్యగతం 3. వైషమ్యం 4. విస్తృతి
236. కేంద్ర గణాంక వ్యవస్థను ఎప్పుడు స్థాపించారు (CSO). ()
 1. 1950 2. 1951 3. 1952 4. 1953
237. కేంద్ర గణాంక సంస్థ (CSO) ప్రధాన కార్యాలయం ఎచ్చట వుంది? ()
 1. కోల్కతా 2. న్యూఢిల్లీ 3. ముంబై 4. హైదరాబాద్
238. ఇండియన్ స్టాటిస్టికల్ ఇన్స్టిట్యూట్ (ISI) ఉన్న ప్రదేశమేది? ()
 1. కోల్కతా 2. ఢిల్లీ 3. ముంబై 4. లక్నో
239. నేషనల్ శాంపిల్ సర్వే (NSS) ఎప్పుడు ప్రారంభించినారు? ()
 1. 1930 2. 1940 3. 1950 4. 1951
240. N.S.S. (National Sample Survey), N.S.S.O. గా ఎప్పుడు మారింది? ()
 1. 1960 2. 1965 3. 1970 4. 1975
241. విభజనంలో గల తారతమ్యాలను తెలుసుకోవడానికి ఇది ఉపయోగం. ()
 1. వైషమ్యము 2. సంచిత పౌనఃపున్యము 3. హిస్టోగ్రామ్ 4. పైవన్నియు
242. కేంద్ర స్థానపు విలువకు, అసలు విభజనముతో గల అంశాలకు గల తేడాలు. ()
 1. విస్తరణ 2. వైషమ్యం 3. విస్తృతి 4. పైవన్నియు
243. పారిశ్రామిక ఉత్పత్తుల సూచీ అనేది. ()
 1. ధరల సూచీ 2. జీవన వ్యయ సూచీ 3. అభివృద్ధి సూచీ 4. పరిమాణ సూచీ
244. రెడీమేడ్ దుస్తుల, బూట్ల సగటు సైజులను కనుగొనడానికి ఉత్తమమైన సగటు ఏది. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. గుణమధ్యమం 4. మధ్యగతం
245. సంచిత పౌనఃపున్య వక్రరేఖలను ఈ విధంగా పిలుస్తారు. ()
 1. ఓజివ్ వక్రరేఖ 2. సోపాన చిత్రం 3. సంభావ్యత వక్రరేఖ 4. పైవన్నియు
246. పెరుగుదల లేదా తరుగుదల రేట్లను కనుగొనడానికి ఇది ఉపయోగపడును. ()
 1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. గుణమధ్యమం 4. మధ్యగతం
247. ఒక పారిశ్రామిక సంస్థలో సగటు వేతనం నిర్ణయించడానికి ఉత్తమమైన సగటు ఏది? ()
 1. అంకమధ్యమం 2. బాహుళకం 3. గుణమధ్యమం 4. మధ్యగతం
248. క్రింది వారిలో గణాంకశాస్త్ర పిత ఎవరు? ()
 1. పియర్సన్ 2. రోనాల్డ్ ఫిషర్ 3. కిల్జే 4. పై ముగ్గురు

235.(1)	236.(2)	237.(2)	238.(1)	239.(3)	240.(3)	241.(1)	242.(1)
243.(4)	244.(2)	245.(1)	246.(3)	247.(1)	248.(2)		

ECONOMY

249. ఉమ్మడి గణిత సగటును ఈ క్రింది వాటిలో దేనికి గణించలేం? ()
 1. అంకమధ్యమం 2. గుణమధ్యమం 3. హరమధ్యమం 4. మధ్యగతం
250. సౌష్ఠవ దత్తాంశం ఈ క్రింది వానిలో దేనిని సంతృప్తిపరచును? ()
 1. మధ్యగతము - $Q_1 > Q_3$ - మధ్యగతము 2. మధ్యగతము - $Q_1 = Q_3$ - మధ్యగతము
 3. మధ్యగతము - $Q_1 < Q_3$ - మధ్యగతము 4. మధ్యగతము + $Q_1 = Q_3$ - మధ్యగతము
251. క్రింది వాటిలో ఏది సరైనది ()
 1. అంకమధ్యమం ± 1 ప్రామాణిక విచలనంలో 68.27%వ అంశం
 2. అంకమధ్యమం ± 2 ప్రామాణిక విచలనంలో 95.45%వ అంశం
 3. అంకమధ్యమం ± 3 ప్రామాణిక విచలనంలో 99.73%వ అంశం
 4. పైవన్నియు సరియైనవే
252. ఫిషర్ సూచీ సంఖ్యకు సంబంధించి సరియైనది. ()
 1. లాస్పెయర్, పాశ్చీల గుణమధ్యమం
 2. ఇది ఆదార సంవత్సర, ప్రస్తుత సంవత్సర పరిమాణాలను తీసుకుంటుంది
 3. ఇది కాల పరివర్తన, కారకాల పరివర్తన పరీక్షను సంతృప్తిపరచును
 4. పైవన్నియు సరియైనవే
253. సోమవారం నుంచి శనివారం వరకు ఒక నగర సగటు వర్షపాతం 0.3 Inches. ఆదివారం అధిక వర్షపాతం వల్ల సగటు వర్షపాతం 0.5 Inches లకు పెరిగిపోయితే ఆదివారం వర్షపాతం ఎంత? ()
 1) 1.2 Inches 2) 1.8 Inches 3) 1.7 Inches 4) 2.0 Inches
254. 5, 8, 13, 7, 6, 3ల అంకమధ్యమం. ()
 1) 5 2) 6 3) 7 4) 8
255. ఏదైనా పౌనఃపున్య విభజన శ్రేణిలో GM, HM, AM ల సమానత ఈ విధంగా ఉండును. ()
 1. $HM \geq GM \geq AM$ 2. $GM \geq AM \geq HM$ 3. $GM \geq HM \geq AM$ 4. $AM \geq GM \geq HM$
256. బాహుళకం = 174, మధ్యగతం = 142 అయితే ఆ దత్తాంశం. ()
 1. ధనాత్మక వైషమ్య పంపిణీ 2. రునాత్మక వైషమ్య పంపిణీ 3. సౌష్ఠవ దత్తాంశం 4. పైది నేదీ కాదు
257. $N_1 = N_2 = 10$ మరియు , అయినా ఉమ్మడి అంకమధ్యమం ఎంత? ()
 1) 6 2) 60 3) 30 4) 3
258. 300 మంది విద్యార్థుల అర్థశాస్త్రంలో మార్కుల సగటు 45. మొదటి 100 మంది విద్యార్థుల సగటు 70, తరువాత 100 మంది విద్యార్థుల సగటు 20. మిగిలిన 100 మంది విద్యార్థుల మార్కుల సగటు ఎంత? ()
 1) 30 2) 45 3) 60 4) ఏదీకాదు

249.(4) 250.(2) 251.(4) 252.(4) 253.(3) 254.(3) 255.(4) 256.(2)
 257.(3) 258.(2)

ECONOMY

259. వర్గీకృత దత్తాంశానికి వ్యాప్తి వీని మధ్య వ్యత్యాసము. ()

1. చిన్న తరగతి యొక్క ఎగువ అవధి, దిగువ అవధి మధ్య తేడా
2. పెద్ద తరగతి అంతరం యొక్క ఎగువ, దిగువ వ్యవధుల మధ్య తేడా
3. చిన్న తరగతి అంతరం యొక్క దిగువ అవధి, పెద్ద తరగతి అంతరం యొక్క ఎగువ అవధిల మధ్య తేడా
4. ఏదీ కాదు

260. జత చేయుము. ()

ఎ. Semi-Inter Quartile Range 1.

బి. Inter Quartile Range 2. $\frac{Q_3 - Q_1}{2}$

సి. Co-efficient of Quartile deviation 3. $Q_3 - Q_1$

1) ఎ - 3, బి - 2, సి - 1

2) ఎ - 1, బి - 3, సి - 2

3) ఎ - 2, బి - 3, సి - 1

4) ఎ - 2, బి - 1, సి - 3

261. Variance (విస్తృతి) అనగా. ()

- 1) $\sqrt{\sigma}$ 2) $\frac{Q_3 - Q_1}{10 + \epsilon}$ 3) $\frac{Q_3 - Q_1}{10 + \epsilon}$ 4) $\frac{Q_3 - Q_1}{10 + \epsilon}$

262. సూచీలను, భారితాలను జతచేయండి. ()

లిస్ట్ - 1 (సూచీ)

లిస్ట్ - 2 (భారితం)

ఎ. లాస్పెయర్ ధరల సూచీ

1. Q_1

బి. లాస్పెయర్ పరిమాణ సూచీ

2. Q_0

సి. పాశ్చీ ధరల సూచీ

3. P_0

డి. పాశ్చీ పరిమాణ సూచీ

4. P_1

1) ఎ-1, బి-2, సి-3, డి-4

2) ఎ-2, బి-3, సి-4, డి-1

3) ఎ-1, బి-4, సి-2, డి-3

4) ఎ-2, బి-3, సి-1, డి-4

259.(3) 260.(3) 261.(2) 262.(4)

**27.04.2008న జరిగిన Endowment
E.O. Examination Economics Paper**

1. 'శ్రేణి' కొలమానము : (2)
Range is the measure of :
1. ఒకసగటు 2. విస్తరణ 3. సహ-సంబంధం 4. సంఖ్యల సూచీ
2. కార్ల్ పియర్సన్ యొక్క సహజ సంబంధ గుణకము దేనికి మధ్య (3)
Karl Pearson's co-efficient of correlation lies between :
1. -2 నుండి +2 2. శూన్యం నుండి +1 3. -1 నుండి +1 4. పైదేదీకాదు
3. రేఖా గణితములో 'లారెంజ్ రేఖ' దేనిని అధ్యయనము చేయును : (4)
Lorenz curve is a graphic method of studying :
1. సహసంబంధము 2. సంఖ్యల -సూచీ 3. సగటులు 4. విస్తరణ
4. ఈ క్రింది వానిలో విశ్లేషణ చలాంకముల మధ్యకాల సంబంధమును తెల్పుము (3)
which analysis help us to determine the degree of relationship between variables?
1. విస్తరణ 2. సంఖ్యల - సూచీ 3. సహ-సంబంధము 4. సగటులు
5. కుటుంబ బడ్జెటును లెక్కించు విధానమును... ధర సూచీ : (3)
Family budget method is a method to calculate price index.
1. టోకుధర 2. చిల్లర 3. వినియోగదారుని 4. పైదేదీకాదు
6. తక్కువ-ఎక్కువ విలువలు కలిగిన అంశముల మధ్య అంతరమును : (4)
The difference between the value of the smallest item and the value of the largest item included in the distribution is called :
1. మధ్యమము 2. మధ్యగతము 3. రీతి 4. వ్యాప్తి
7. ఈ క్రింది వానిలో ఏ సంఖ్యా శాస్త్ర కొలమానము అతిపెద్ద మరియు చిన్న విలువల వలన ప్రభావితంకాదు (1)
Which one of the following statistical measures is not affected by extremely large or small values?
1. మధ్యగతము 2. హర మధ్యమము 3. గుణక మార్పు 4. ప్రామాణిక విచలనం
8. ఈ క్రింది వానిలో ఏ ధరల సూచిక మూల సంవత్సరమును భారముగా తీసుకొనెదరు : (2)
The price index that uses base year quantities as weights is called :
1. ప్యాశ్చీ సూచీ 2. లాప్యెర్ సూచీ 3. ఫిషర్ సూచీ 4. టోకు ధరల సూచీ
9. 'మార్కెటు చట్టము'ను ఎవరు వృద్ధిపరిచినారు? (2)
Who developed the 'Market Law' ?
1. ఆడమ్స్మిత్ 2. జె.బి.సే 3. టి.ఆర్.మల్థస్ 4. డేవిడ్ రికార్డ్

ECONOMY

10. మూలధన - ఉత్పత్తి నిష్పత్తి అనగా : (2)
Capital - output ratio refers to :
1. మూలధన ఆస్తిని పొందుపర్చుటకగు మూలధనము
 2. ఒక యూనిట్ ఉత్పత్తిని చేయుటకగు మూలధన యూనిట్లు
 3. వినియోగ వస్తువులను ఉత్పత్తి చేయుటకగు మూలధన యూనిట్లు
 4. పైదేదీకాదు
11. “కనీస క్లిష్ట సామర్థత” సిద్ధాంతమును ఎవరు ప్రతిపాదించినారు? (1)
The 'critical minimum effort' theory is put forth by :
1. హెచ్.లైబన్ స్టీన్
 2. రోజిన్స్టన్ రోడెన్
 3. డబ్ల్యు.ఎ.లెవిన్
 4. జె.హెచ్.బోకే
12. ‘ప్రకటిక - ప్రభావమును’ ఎవరు వాడినారు : (4)
The 'demonstration effect' was coined by :
1. జోన్ రాబిన్సన్
 2. జె.కె.గాలబ్రేట్
 3. జె.ఎం.కీన్స్
 4. జేమ్స్ డిస్సెన్ బెర్రీ
13. ఎవరు “శ్రమ విభజనను మార్కెటు పరిమితము” అనిరి : (1)
The statement "The division of labour is limited by the extent of the market" is given by :
1. ఆడమ్స్మిత్
 2. జె.బి.సే
 3. డేవిడ్ రికార్డ్
 4. ఆల్ఫ్రెడ్ మార్షల్
14. సంతృప్త వృద్ధి అనగా : (3)
Balanced growth means :
1. ఉత్పత్తిలో సమ - శాత కేటాయింపు
 2. వనరుల కేటాయింపులలో సమాన పెంపు
 3. ఆర్థిక వ్యవస్థలోని అన్ని భాగములు క్రమమైన వృద్ధి
 4. వివిధ రంగముల వృద్ధి సహజమైన వృద్ధి
15. విషవలయములోని ఏ అంశములు : (3)
The vicious circle argument points the connection between :
1. ఆదాయము మరియు జనాభా
 2. పెట్టుబడి మరియు సాంకేతిక
 3. ఉత్పాదకత మరియు ఆదాయము
 4. పొదుపు మరియు మూలధనము
16. ఉద్యమదారుడు దేనితో దగ్గరి సంబంధము కలదు : (1)
Entrepreneurship is most closely associated with :
1. నవ కల్పనలు
 2. నూతన కల్పనలు
 3. వ్యవహార బాధ్యతలు
 4. టేక్-ఓవర్స్ ...
17. ఒక దేశము యొక్క అభివృద్ధి రేటు నిర్ణయాంశము : (4)
A country's rate of growth is determined by the :
1. సగటు పొదుపు ప్రవృత్తి
 2. సహజ-గిరాకీల ఆచ్ఛాదన
 3. పరస్పర ధరల చట్టము
 4. మూలధర సమీకరణ రేటు

ECONOMY

18. రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికకు ఎవరు మూలము? (2)
 The Second Five year Plan of India was based on :
 1. హర్రాడ్ - డోమార్ నమూనా 2. మహల్ నోబిస్ - నమూనా
 3. రాజ్ మరియు సేన్స్ నమూనా 4. ఫెల్డ్ మ్యాన్ నమూనా
19. 'జీవిత సూచిక భౌతిక లక్షణము' (PQLI) దేనిపై ఆధారపడి యుననది? (1)
 The physical Quality of Life Index (PQLI) is based on :
 1. అక్షరాస్యత శాతము, బాల్య మరణము మరియు జీవిత కాలముపై
 2. సరిపడు ఆహార సప్లయ్, నీరు గృహసవతి మరియు ఆరోగ్య సేవలు
 3. పాఠశుభ్రత వసతులు, విద్య మరియు సంక్షేమ కార్యక్రమములు 4. పైవన్నీను
20. అభివృద్ధి ఆరంభ దశలో జనాభా-విస్ఫోటనము ఎందువలన జరుగును : (2)
 In the initial stages of development, population explosion occurs primarily due to :
 1. జననాల రేటులో తీవ్ర వృద్ధి 2. మరణాల రేటులో తగ్గుదల
 3. జనన - మరియు మరణాల రేటులో తరుగుదల 4. వలస రేటులో పెరుగుదల
21. ఆర్థికాభివృద్ధిలో 'ద్వంద్వత్వము' అనగా (2)
 Dualism in development economies refers to :
 1. ద్వంద్వ ధరల విధానము
 2. నవ్య మరియు సాంప్రదాయ రంగములుండుట వలన
 3. ప్రైవేటు మరియు ప్రభుత్వ రంగములు సమకాలీనముగా యుండుట వలన
 4. వ్యవస్థాగతమైన మరియు అవ్యవస్థాగతమైన వ్యవస్థలు సమకాలీనముగా యుండుట వలన
22. ఈ క్రిందివానిలో ఏది ఎక్కువ 'ముందు -అనుబంధం'కు సంబంధించినది : (3)
 Which among the following has the highest forward linkage?
 1. తుపాకులు 2. ఆహారధాన్యములు 3. ఇనుము - ఉక్కు 4. యంత్రములు
23. షుంపీటర్, ఆర్థికాభివృద్ధిలో దేనికి ప్రాధాన్యమిచ్చారు? (3)
 For economic development, Schumpeter gives importance to :
 1. పరపతి దారులు 2. ఉద్యమదారులు 3. నవకల్పనలు 4. నూతన కల్పితములు
24. స్వర్ణ దశలో సంపూర్ణ ఉద్యోగిత సమతౌల్యమును ఎవరు ప్రతిపాదించారు? (2)
 The term 'Golden age of full employment equilibrium' has been coined by :
 1. జి. మిర్డల్ 2. జె. రాబిన్సన్ 3. మార్ష్ 4. జె.ఎం.కీన్స్

ECONOMY

A.P.S.C

GROUP - II 2008

1. 2006 సం.లో ప్రవేశపెట్టిన జాతీయ గ్రామీణ ఉపాధి పథకము యొక్క నిజాలను పరిశీలింపుము? (4)
ఎ) నైపుణ్యములేని వారికి 100 రోజుల ఉపాధి గ్యారంటీ పథకము
బి) కేంద్ర ప్రభుత్వము ఈ పథకము నడుపుతుంది.
సి) ఈ పథకములో జాతీయ ఆహారము కాదు పని అనే పథకము కలసినది.
డి) గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఆస్తుల రూపకల్పన అనేది ఈ పథకం ముఖ్య లక్ష్యం.
పై వాటిలో:
1) ఎ, బి మరియు సి లు సరియైనవి 2) బి, సి మరియు డి లు సరియైనవి
3) ఎ, బి మరియు డి లు సరియైనవి 4) ఎ, సి మరియు డి లు సరియైనవి
2. భారతదేశము యొక్క భారీ మొత్తములో ఎగుమతులు ఎక్కడికి వెళ్ళుచున్నవి? (3)
1) ఇంగ్లాండు (U.K.) 2) చైనా 3) యు.ఎస్.ఎ. 4) యు.ఎ.ఇ.
3. అతి తక్కువ లింగ నిష్పత్తి (స్త్రీ, పురుష) గల రాష్ట్రము ? (4)
1) కేరళ 2) తమిళనాడు 3) ఆంధ్రప్రదేశ్ 4) హరియానా
4. అనేక రకాల శక్తులలో ప్రభుత్వము ఎక్కువగా ఆధారపడేది (2)
1) అణు విద్యుత్ 2) ధర్మత్ విద్యుత్ 3) పవన విద్యుత్ 4) జల విద్యుత్
5. వ్యాపారము వలన పూర్తిగా లాభములేకుండుట వలన వ్యాపారము లేకుండుట (3)
1) స్నేహ పూర్వక దేశాల మధ్య వ్యాపారము 2) పొరుగువారి మధ్య వ్యాపారము
3) దేశాల మధ్య వ్యాపారము లేకుండుట
4) వ్యాపారము వలన పూర్తిగా లాభము లేకపోవటం వలన వ్యాపారము లేకుండుట
6. భారత దేశంలో అత్యధికముగా బొగ్గును ఉత్పత్తి చేసే రాష్ట్రము ఏది? (3)
1) వెస్ట్ బెంగాల్ 2) మధ్యప్రదేశ్ 3) ఒరిస్సా 4) బీహార్
7. RBI యొక్క ప్రస్తుత గవర్నరు ఎవరు? (2)
1) రంగరాజన్ 2) వై.బి.రెడ్డి 3) అహ్లావాలియా 4) డాక్టర్ మన్మోహన్ సింగ్
8. పొదుపు దేనికి ప్రాతినిధ్యము వహిస్తుంది. (3)
1) ఆదాయ చక్రీయ ప్రవాహాలలో పెరుగుదల 2) ఘనాత్మకంగాను మరియు ఋణాత్మకంగాను
3) చక్రీయ ప్రవాహములో తరుగుదల 4) పైవి ఏదీ కాదు
9. పదకొండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక వృద్ధి రేటు లక్ష్యము (టార్గెట్) ఎంత? (3)
1) 7% 2) 8.5% 3) 9% 4) 9.2%
10. రెండు రంగాల నమూనా సమతౌల్యంలో ఉండటానికి కాలవలసిన పరిస్థితులు (2)
1) సమిష్టి ఆదాయము = సమిష్టి వ్యయము 2) పొదుపులు = పెట్టుబడులు
3) ఎగుమతులు = దిగుమతులు 4) పన్నులు = ప్రభుత్వ వ్యయము
11. ఈ క్రింది వాటిలో ఒకటి ద్రవ్యం సృష్టించే ఏజెన్సీ కాదు (1)
1) కుటుంబములు మరియు రాబడి 2) వాణిజ్య బ్యాంకులు 3) కేంద్ర బ్యాంకులు 4) ప్రభుత్వము

ECONOMY

12. ఒక పరిశ్రమ ఎప్పుడు ఖాయిలా పడుతుంది. (1)
 1) నిరంతరంగా మిగులు ఉత్పత్తి లేకుండాపోవుట 2) ఆదాయ రాబడుల అనుగుణంగా ద్రవ్య ప్రవాహము పెరుగుట
 3) ఖర్చులు పోగా మిగిలిన లాభాలు ఉండవలసిన దానికన్నా తక్కువ ఉండుట
 4) ధనము ద్వారా కన్నా చెక్కుల ద్వారా ధనమును ఎక్కువగా తీసుకొనె ఉన్నుఖత
13. ఒక ఆర్థిక వ్యవస్థలో ప్రైవేట్-పబ్లిక్ రంగాల సహజీవనాన్ని ఏమని పిలుస్తారు? (4)
 1) నియంత్రణ ఆర్థిక వ్యవస్థ 2) పెట్టుబడిదారీ విధానము
 3) మధ్యంతర రంగము 4) మిశ్రమ ఆర్థిక వ్యవస్థ
14. ఉపాంత వ్యవసాయ భూమి పరిమితి (1)
 1) ఒక హెక్టేరు కంటే తక్కువ 2) ఒకటి మరియు రెండు హెక్టేర్ల మధ్య
 3) రెండు నుండి నాలుగు హెక్టేర్ల మధ్య 3) నాలుగు నుండి పది హెక్టేర్ల మధ్య
15. ఆర్థిక అసమానతలను తగ్గించే ప్రత్యక్ష పద్ధతి ఈ క్రింది వాటిలో ఏది? (4)
 1) మరణ (Estate) సుంకము 2) సంపదపై పన్ను
 3) ఆదాయ లాభాల పన్ను 4) వ్యవసాయ భూమిపై గరిష్ట పరిమితి
16. జాతీయ ఆదాయము ఎక్కువ మొత్తములో ఏ రంగము నుండి వచ్చుచున్నది? (2)
 1) ప్రభుత్వ రంగము 2) ప్రైవేటు రంగము 3) స్థానిక రంగము 4) పైవాటిలో ఏదీ కాదు
17. వినియోగదారుని మిగులు అనే భావన ఏ విధానములో ఉపయోగపడుతుంది? (2)
 1) ద్రవ్య విధానములో 2) పన్నుల విధానములో
 3) పెట్టుబడుల విధానములో 4) కారకాల ప్రతిఫలాలు నిర్ణయించడంలో
18. డబ్ల్యు.జి. బౌమల్ ఉద్దేశ్య ప్రకారము ప్రత్యక్ష ద్రవ్య డిమాండు వీటిపై ఆధారపడును (1)
 1) ఆదాయము మరియు వడ్డీ రేటు 2) వడ్డీ రేటు మరియు బాండ్లు ధరలు
 3) ద్రవ్య సమై మరియు ఆదాయము 4) వడ్డీ రేటు మరియు ద్రవ్య సమై
19. రిజర్వు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా ఒకటి తప్ప అన్ని కరెన్సీ నోట్లను జారీ చేస్తుంది. (4)
 1) 500 రూపాయల నోటు 2) 100 రూపాయల నోటు
 3) 10 రూపాయల నోటు 4) 1 రూపాయి నోటు
20. NABARD డైరెక్టుగా వీటికి లోను (అప్పు) ఇస్తుంది. (4)
 1) చిన్న రైతులకు 2) గ్రామ వ్యాపారులకు 3) చిన్న వ్యాపారులకు 4) పైవాటిలో దేనికీ కాదు
21. ఇండస్ట్రియల్ డెవలప్ మెంట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా అనేది ఒక (3)
 1) ఆర్.బి.ఐ యొక్క సహాయక సంస్థ 2) ఆర్.బి.ఐ యొక్క భాగము
 3) స్వతంత్ర ప్రభుత్వ రంగ సంస్థ 4) ప్రైవేటు రంగ బ్యాంకు
22. భారతదేశంలో కుటీర మరియు లఘు పరిశ్రమలకు ముఖ్యమైన పాత్రను పోషించుచున్నవి ఎందుకనగా (4)
 1) ఉద్యోగ అవకాశము పెంపొందుచున్నవి 2) ఆర్థిక శక్తి కేంద్రీకరణ తగ్గించుచున్నవి
 3) ఆర్థిక అసమానతలు తగ్గించుచున్నవి 4) పైవన్నియు

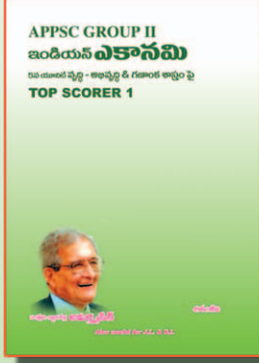
ECONOMY

23. భారతదేశంలో నగరీకరణ పెరగటానికి కారణమేమిటి? (4)
 1) నగరంలో పరిశ్రమలు మరియు వ్యాపారము పెరుగుటవలన 2) గ్రామీణ ప్రాంతాలలో అధిక జనాభా వత్తిడి
 3) వ్యవసాయ రంగములో అల్ప ఉత్పాదకత 4) పైవన్నియు
24. భారతదేశంలో ధరల పెరుగుదల ప్రభావము (4)
 1) BoP పైన ప్రతికూల ప్రభావము 2) పెట్టుబడులపై ప్రతికూల ప్రభావము
 3) ఆదాయ అసమానతలు 4) పైవన్నియు
25. ఎనిమిదవ పంచవర్ష ప్రణాళిక మొదలు పెట్టినది ఏ సంవత్సరములో? (3)
 1) జనవరి 1, 1989 2) జనవరి 1, 1990 3) ఏప్రిల్ 1, 1992 4) ఏప్రిల్ 1, 1991
26. భారత జాతీయ ఆదాయములో ప్రాథమిక రంగము యొక్క సముచిత శాతము ఎంత? ()
 1) 40 2) 50 3) 60 4) 70 **సరియైన సమాధానము 20%**
27. భారతదేశ ప్రణాళికా సంఘ చైర్మన్ (2)
 1) భారత ప్రెసిడెంటు 2) భారత ప్రధాని
 3) ఆర్థిక మంత్రి 4) పై ముగ్గురు రొటేషన్ (ఒకరి తర్వాత ఒకరు వంతులు) పద్ధతిలో
28. ఆహారము మరియు ఎరువుల సబ్సిడీలు వీటిలో ఇమిడి ఉన్నాయి? (2)
 1) మూలధన వ్యయం 2) రెవెన్యూ వ్యయం 3) విధాన ఋణము 4) పై వన్నియు
29. కేంద్ర ప్రభుత్వము యొక్క పెట్టుబడి వసూళ్ళు పెద్ద మూలాధారమును తెలుపుము. (1)
 1) మార్కెటు ఋణాలు 2) బహిర్గత ఋణాలు 3) చిన్న పొదుపులు 4) ప్రావిడెంట్ ఫండ్
30. భారతదేశంలో ఎక్కువ పట్టణాలు కలిగిన రాష్ట్రము ఏది? (4)
 1) మహారాష్ట్ర 2) ఉత్తరప్రదేశ్ 3) మధ్యప్రదేశ్ 4) తమిళనాడు
31. ఆదాయము మరియు వ్యయముకు సంబంధించిన ప్రభుత్వ విధానాన్ని ఏమని పిలుస్తారు? (4)
 1) ద్రవ్య విధానము 2) వ్యాపార విధానము 3) ఆర్థిక విధానము 4) కోశ విధానము
32. ఈ క్రింది వాటిని జత పరుచుము : (3)
 ఎ) నాగార్జున సాగర్ 1) వెస్ట్ బెంగాల్
 బి) హీరాకుడ్ 2. ఒరిస్సా
 సి) దామోదర్ వాలీ 3) ఆంధ్రప్రదేశ్
 4) కర్నాటక
	ఎ	బి	సి
1)	1	2	3
2)	4	3	2
3)	3	2	1
4)	2	1	4

ECONOMY

33. భారతదేశము యొక్క రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళిక రూప కల్పన చేసినది ఎవరు? (2)
 1) బ్రహ్మానంద 2) మహాలానోబిస్ 3) హరాద్-డోమర్ 4) చక్రవర్తి
34. ఏ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆశించిన వృద్ధి రేటుకు మించిన వాస్తవ వృద్ధి రేటు ఉండినది. (1)
 1) మొదటి ప్లాను 2) రెండవ ప్లాను 3) ఐదవ ప్లాను 4) ఏడవ ప్లాను
35. ఈ క్రింది వానిలో పరిశ్రమలకు దీర్ఘకాలిక విత్తాన్ని అందించే సంస్థ ఏది? (1)
 1) ఐ.డి.బి.ఐ. 2) ఎస్.బి.ఐ. 3) ఎల్.ఐ.సి. 4) ఆర్.బి.ఐ.
36. భారత దేశంలో బ్రిటిష్ పరిపాలనా కాలములో ఈ క్రింది వానిలో ఏది ఔద్యోగిక పెట్టుబడి మరియు వలస వాణిజ్యమునకు గురి కాబడలేదు. (3)
 1) సుంకాలు లేని తయారీవస్తువుల భారతములో దిగుమతులపై
 2) భారత దిగుమతులపై బ్రిటిష్వారు విధించిన ఎక్కువ కస్టమ్ సుంకాలు
 3) రైల్వే నిర్మాణమునకు బ్రిటిష్వారు చేసిన ఆర్థిక సహాయము
 4) జనుపనార పరిశ్రమలో బ్రిటిష్వారు పెట్టిన ఎక్కువ పెట్టుబడులు
37. భారత దేశములో స్వాతంత్ర్యము రాకముందు మొదటి సారిగా జాతియదాయాన్ని లెక్కించినదెవరు? (4)
 1) ఎమ్.ఎన్.రాయ్ 2) వి.కె.ఆర్.వి.రావ్ 3) కె.ఎన్.రాజ్ 4) దాదాభాయ్ నౌరోజి
38. ఈ క్రింది వానిలో భారతదేశముపై బ్రిటిష్ పరిపాలనా ప్రభావం గురించి ఏది నిజము కాదు? (2)
 1) తయారీ వస్తువులపై పన్ను లేకుండా దిగుమతి చేసుకొనుట
 2) పన్నులేకుండా భారత నేత వస్త్రములు యు.కె.లో దిగుమతి
 3) బ్రిటిష్వారు భారతములో జనుపనార పరిశ్రమను అభివృద్ధి పరచుట
 4) భారత దేశములో కుటీర మరియు చిన్నతరహా పరిశ్రమలు తగ్గిపోవుట
39. పేదరికంపై ప్రత్యక్ష ఆక్రమణ అనే వ్యూహారచన ఈ క్రింది వాటిలో ఒకటి భాగం కాదు (4)
 1) సమగ్ర గ్రామీణ అభివృద్ధి పథకము 2) జవహర్ రోజ్ గార్ యోజనా
 3) జాతీయ గ్రామీణ ఉద్యోగ పథకము 4) కుటుంబ నియంత్రణ పథకము
40. భారతదేశం ఎక్కువ మొత్తంలో వ్యాపారము చేసే దేశాలు (4)
 1) ఈస్ట్-యూరోపియన్ దేశాలు 2) ఒపేక్ (OPEC) దేశాలు
 3) అభివృద్ధి చెందిన ఒపేక్ (OPEC) కాని దేశాలు 4) డి.ఇ.సి.డి.దేశాలు
41. హైపోతిసిస్ (ప్రాక్ కల్పన) అనేది (3)
 1) లక్ష్యాలనుబట్టి వాస్తవికత 2) కల్పనలో వాస్తవికత లేకపోవడం
 3) నిర్దిష్టమైన వాటిని ఊహించే శక్తి 4) పై దానిలో ఏదీ కాదు
42. ఉత్పత్తి కారకాల దృష్ట్యా జాతీయోత్పత్తికన్న మార్కెట్ ధరలలో జాతీయోత్పత్తి ఎక్కువగా ఉండుటకు కారణం (3)
 1) పరోక్షపు పన్నులు 2) సబ్సిడీలు
 3) పరోక్షపు పన్నులు - సబ్సిడీలు 4) పరోక్షపు పన్నులు+సబ్సిడీలు

గ్రూప్ - 2 ఎకానమిపై విడుదలైన మెటీరియల్

ప్రతి యూనిట్ పై 1000 పైగా జిట్స్

- Top Scorer -6 :** యూనిట్ - 1 : జాతీయాదాయం (పి.పి. ఎకానమి) (విడుదలైంది)
- Top Scorer -5 :** యూనిట్ - 1 : భారతదేశంలో ప్రణాళికా రచన (విడుదలైంది)
- Top Scorer -4 :** యూనిట్ - 2 : స్థూల ఆర్థిక విధానాలు
- Top Scorer -3 :** యూనిట్ - 3 : భౌగోళిక పరిమాణం - సహజ వనరులు - జనాభా - వృత్తులవారీ విభజన - బ్రిటిష్ పాలనా ప్రభావం
- Top Scorer -2 :** యూనిట్ - 4 : ద్రవ్యము, బ్యాంకింగ్, ప్రభుత్వ విత్తం (విడుదలైంది)
- Top Scorer -1 :** యూనిట్ - 5 : వృద్ధి, అభివృద్ధి మరియు గణాంక శాస్త్రం (విడుదలైంది)

ప్రాక్టీస్ బుక్ బ్యాంక్ - 1

ప్రాక్టీస్ బుక్ బ్యాంక్ - 2

Rs. 35/-

